DECAMERON

boccaccio

Dünya Klasikleri

DECAMERON

boccaccio

Dünya Klasikleri

Dekameron - Boccacio

B O C C A C İO

DEKAMERON

(On gün, on’ar hikâye)

— Tam metin —

Türkçeye çeviren **Ord. Prof. Dr.** Sadi **IRMAK**

REK - TUR **KİTAP SERViSi**
Nuruosmaniye Cad. 81 - Emek iş Hanı İstanbul

BAHAR MATBAASI, İstanbul — 1968

İçindekiler

ÇEVİRENİN ÖNSÖZÜ

Dekameron’dan bazı parçalar, özet olarak, evvelce türkçeye çevrilmiştir. Biz, eserin tamamını sunuyoruz. Bu tercümeden güttüğümüz amaç şudur: Dekameron, ortaçağın sonuna yaklaştığı devirde yazılmıştır. Eser, o devri anlatmaktadır. Bu, tam manasıyla bir düşme devridir. Beşeri sapıklıkların ön plânda olduğu, dinin, ahlâkın devletin bozulduğu, perişan bir devirdir. Bu devir anlaşılmalıdır ki, büyük Fatih’in İstanbul’u alarak dünyaya açtığı yeni ve aydın ufukların mânası daha iyi anlaşılsın. Onun içindir ki İstanbul’un fethi bir «Feth-I mübin» kutsal fetihtir.

Eser, o devirde bilhassa katolikliğin ne derece bozulmuş olduğunu, hıristiyanlık adına yapılan zulümleri, kilise ve manastırlarda işlenen ahlâksızlıkları gösteren örneklerle doludur. Bunları anlamak, hıristiyanlıkta, protestanlık denen reform hareketinin sebeplerine nüfuz etmek bakımından da lüzumludur.

Nihayet, insanlığın ne elim sergüzeştler geçirerek bugüne gelmiş olduğunu hissetmek bakımından da çirkin gerçekleri görmenin acılıklarına dayanmak gerektir.

Kitap, yer yer, binbir gece masallarını anlatan bir roman dekorunu ihtiva etmesi dolayısıyla ortaçağ’ın edebi eserleri arasında yer almış ve bütün dillere, pek çok defalar tercüme edilmiştir. Biz de eseri bu düşüncelerle tam olarak dilimize çevirmeyi faydalı bulduk.

Ord. Prof. Dr. Sadi Irmak

DEKAMERON

ÖNSÖZ

Yazan:
Eserin Almanca Mütercimi
Von Günther

Giovanni Bokaccio, 1338 yılının paskalya günü Napoli'de Senronerzo kilisesinde dini merasim esnasında Kont Akino soyundan güzel Maria'yı gördüğü an, şiirin kader saatlerinden birisi çalıyordu. Çünkü o anda büyük bir kalp, ilk defa olarak derin bir heyecan ve deruni bir ritimle ihtizaz ediyordu. Bu sayede, o kalbin sahibi, modern Avrupa'nın ilk büyük şairi oluyordu.

Bokaccio 1313'te Paris'te doğmuştu. Babası Floransalı tüccar ve diplomat Bokaccio di Şhellino, annesi güzel ve Parisli Gionna idi. Çocuk nikâhsız doğmuştu. Babası genç Bokaccıo'yı Floransa'ya almış ve on üç yaşından itibaren onu tüccar olarak para kazanmaya sevk etmişti. Bu işte çocuk, altı yılım kaybetti. Bu sırada çocuk ustasının hizmetinde Napoli'ye yerleşmişti. Burada 21 yaşına girmiş olan delikanlıya babası yeni bir meslek seçmeye izin verdi. Ama bu meslek şiir olmayacaktı. İlerde zengin olması için hukuk tahsil etmeye zorlandı ama, genç bu iş için doğmuş değildi, bu yüzden de altı sene daha kaybetti..

Akino soyundan güzel Maria Napoli kralı Robert'in gayrimeşru kızı idi. Aşk masulü idi. Gerçi bir saray adamıyla evliydi, fakat 1338 yılının paskalya günü iki genç karşılaşınca dans eden bir yıldız doğmuştu, öyle bir yıldız ki asırlarca sonra bile yıldızlı göğü süsleyecekti. Bu genç kadın Bokaccio'nun Fiametta'sı (Alercik) olacaktı. Büyük bir aşk başlıyordu. Bu saadet ve bu ızdıraptan İtalyan neslinin 3 büyüklerinden birisi doğuyordu: Dante — Petraka — Bokaccio. Bu üç şairin hayatındaki kadınlar: Beatince — Lavra — Fiametta idi.

Daha 1340 yılında babası Bokaccio'yu Floransa'ya. çağırdı. Babası 1348 yılında vebadan öldü. Daha o tarihte Bokaccio milli bir şair olmuştu. Dekameron'u yazmaya o tarihlerde başlamış olması tahmin edilir. Bokaccio

daha bir sürü kitaplar yazmıştır. Fakat onlar Dekameron'un (10 günlük hikâye) yanında silik kalmışlardır.

Bazan parlak bazan sönük geçen hayatı boyunca bir çok seyahatlar yaptı, pek çok yer tanıdı. Bokaccio 21 aralık 1375'te Celtaldaki köyünde, küçük malikânesinde öldü.

Filipo Vilane, Bokaccio'yu, biyografisinde şöyle anlatır. Şair, güçlü kuvvetli idi. Uzun boylu yuvarlak yüzlü basık burunlu, kalın dudaklı idi. Alt çenesinde bir çukurcuğu vardı ki, gülerken güzellik verirdi. Daima neşeliydi, konuşmasını severdi.

Kibir ve gurur ondan uzaktı. Keskin bir müşahedesi vardı. Gerçi aşk ihtirası onu şairliğe sevketmişti. Amma başka şairler gibi lüzumsuz hayallere kapılmazdı ve hiç bir zaman karamsar olmadı. Taşkınlıktan uzaktı, öyle ki Settembirini ve Godruci gibi ünlü yazarlar onun eserine Dante'nin ölmez şiirinin aksine olarak «İnsani komedi» adını vermişlerdi.

Dante'nin «İlâhi komedisi» bu insanın ve insan üstünün cehennemde ve cennetdeki tasviri başka eserlerle kıyaslanamaz. Ama büyük yazarlar, Bokaccio'nun Dekameron'unu İlâhi Komediye eş paralel bir İnsani komedi saymışlardır. Niçin bu hikâyeler menşeini hayattan almıştır. Halk, saray, asil-., zadeler, askerler, papalar, tüccarlar, kutsallar, çiftçiler ve haydutlar bu eserde dile gelir, olayların yeri de değişir. İngiltere, Akdeniz adaları, Floransa,

Bu eserde bir insan, insanlara hitap eder, ne din ve ahlâk bu eserde baş rolü oynar. Günah ve sevap bu eserde sadece birer olaydır. Asıl mesele bunların anlatılış tarzıdır. En küçük olay bile itinalı düşünülmüştür. Başından sonuna kadar dikkatle işlenmiştir. Hikâyedeki adamlar demirden veya kartondan kahramanlar değildir. Yaşayan insanlardır, iyi veya fena onların ihtiraslarıdır. Bokaccio gülebildi mi, ayaklarının altında zemini bulmuş demektir. Ağlamak istedi mi, kendisini biraz zorlaması lâzımdır. Amma gülünce yine o olur. Bokaccio'dan kimler faydalanmamıştır ki? Molier, Lafonten, Şekspir, Wiland Puşkin. Aşk, bir insan tipi idi ve âşıklar için yazılmıştı, bu da şaşılacak bir şey değildi. Onu, şiire aşk götürmüştü. Dekameron'da en ziyade şen aşk hikâyeleri yer alır. Ama bu hikâyeleri ahlâksızlığı yaymak için yazmış değildir. Bokaccio, kilisenin düşmanı denmiştir. Çünkü eserinde papazları çekiştirir, ama papazlardan dostları da vardır. Buna rağmen asrımızın başında esere ahlâka mugayir damgası

vurulmuştu. Dekameron'un nüshaları pek çok defa teksir edilmiştir. Eser, 1470'de ilk defa olarak basılmış ve baskılar birbirini takip etmiştir.

Bir çok papazların iddialarına rağmen papalar kitap hakkında bir şey dememişlerdir. Gerçi Tirient toplantısında papazlar eseri aforoz etmişlerse de bazı prens ve kontların eserin güzelliğinden bahsetmeleri üzerine aforoz karan kaldırılmıştır. Kitap mütaddit sansürler ve kısaltmalar geçirmiştir.

Monlu'er der ki, Bokaccio, bu eserinde muhtelif zamanlarda yazdığı hikâyeleri toplamak istemiştir. Hikâye Floransa'da veba salgını ile başlar. Yedi kadın ve üç erkek, vebadan kurtulmak için bir köye kaçarlar ve hikâyeler anlatarak vakit geçirirler. Hikâyelerin her birinin başında gününün programını çizen bir kral veya kraliçe vardır. Meselâ bir gün bir talihsiz adamdan bahis açılır. Ama iş sonunda tatlıya bağlar nır, ertesi gün işgüzar adamın emeline nasıl muvaffak olduğu bahsi açılır. Başka bir gün mesut veya talihsiz aşklardan konuşulur. Bu iş on gün böyle sürer. Bu onar kişilik gruplar, sanatın kanunlarını bilen rehberler tarafından sevkedilir. Müzik de iyi tertiplenmiştir. Başlangıç da bir yas marşı (veba) sonra bazan gamlı bazan neşeli nağmeler, nihayet kahramanlık sesleri veren borazanlar.

Bokaccio'nun sunacağımız tercümesi, en eski metinlerden birisi olan ve 1782 de basılan Meissner'in kitabından nakledilmiştir.

GİRİŞ

1348 yılında, İtalya'nın en güzel şehirlerinden birisi olan Ploransa'da, veba salgını hüküm sürüyordu. Bu akibet, yaptığımız kötülükler yüzünden semavi kuvvetlerin veya haklı İlâhi öfkenin bizi ıslah etmek için getirdiği bir afetdi. İnsan zekâsı ve basireti ve bu afete bir çare bulabilen şahısların himmeti ile hastalığın şehre girmesi önlenmişti. Sağlığı korumak için bir çok tedbirler alınmış, ayrıca Allah'ın lütfunu dilemek için tövbe ve dua günleri tertiplenmişti. Buna rağmen veba o yılın ilk baharında baş göstermiş ve feci tesirlerini yapmaya başlamıştı. Şehrimizin bu elemli durumunda İlâhi ve beşeri kanunların rolleri hemen tamamen ortadan kalkmıştı. Memurlar da, papazlar da hastalığa tutuluyor ve ölüyorlardı. Kimse kimseye yardım edecek halde değildi, herkes kendi başının çaresini arıyordu.

Hiç bir komşu ve akraba ötekine el uzatamıyor. Birbirlerinin yanına yaklaşamıyorlardı. Kardeş kardeşi, karı, kocayı bırakmıştı, hatta ana baba, ziyaret ve bakım vazifelerini unutarak çocuklarından kaçıyorlardı.

Bakılsalardı kurtarılabilecek olan pek çok insanlar ölüyordu. Bakımsızlık ve salgının şiddeti yüzünden ölenler o kadar çoktu ki, onları görmek değil, adlarını işitmek bile dehşet saçıyordu. Böylece şehrimiz, hemen hemen boşalmış olduğundan 7 genç kadın, kutsal Santa Maria Novella kilisesinde bir salı sabahı verilen vaazı dinliyordu. Zaman icabı, yaz esvaplarını giymişlerdi. 7 kadın da birbiriyle dosttu, içlerinde 28 yaşından daha büyük ve 18 yaşından küçük kimse yoktu. Zekâ, asalet, güzellik, cazibe ve iyi huy onların süsüydü.

Belli bir sebep olmasaydı, onların adlarını söyleyebilirdim, ama aşağıda, anlatılacak hikâyeler yüzünden onların yüzünün kızarmasını istemem. Çünkü bugünkü günde eğlence adabı eskisinden daha sıkıdır. Yalnız hikâyede karışıklığı önlemek için onlara birer ad takacağız.. En yaşlısına Panpine, İkincisine Fiametta, üçüncüsüne Flomena, dördüncüsüne Emilla, beşincisine Lovretta, altıncısına Neifile ve nihayet yedincisine Eliza diyeceğiz.

Bu yedi kadın, tesadüfle kilisede bulunmuşlar ve bir birlik olmuşlardı. Bir çok iç çekmeden sonra dualarını bitirmiş ve sustukları zaman Panpine

söze başlamıştı, «Sevgili bayanlarım, şurada sanki kaç ölünün gömülmek üzere getirildiğini veya sayıları azalan manastır rahiplerinin ibadet saatlerini hesaba gelmişiz gibi bir his altında bulunuyoruz. Etrafımızda ölü ve hastadan başka bir şey olmayan şu yerden çıkalım. Eve gittiğimizde bir çok hizmetçilerimizden yalnız bir tanesinin kaldığını görüyoruz, o zaman üstüme öyle bir dehşet düşüyor ki saçlarım diken diken oluyor. Nereye gitsem, ölülerin gölgesine basıyorum. Burada, sokakta, evimde sefalet ve ızdıraptan başka bir şeye rastlamıyorum. Burada da bizden başka kimse kalmadı. Sağ kalanlar da duyuyorum; ki, kendi başlarının çaresine bakıyorlar. Yalnız halk değil, manastırdakiler bile şehvet taşkınlıkları içinde ölümden kurtulmak için din bağlarını çözüp tenin hazlarına düşmüşler. Bu böyle olunca bizim işimiz ne? Burada ne bekliyoruz, ne oluyoruz? Eğer sizler de benim gibi düşünüyorsanız, bir çoklarının yaptıkları gibi, biz de civardaki köy evlerimize çekilelim. Orada kuş seslerini dinler, vadileri ve tepelerin yeşerdiğini, çeşit çeşit ağaçları ve mavi göğü seyrederiz. Temiz hava alır, bol bol temiz gıda buluruz. Sinirimize dokunan şeylerden uzaklaşmış oluruz. Bu teklifi beğeniyorsanız, maiyetinizle beraber hemen yola koyulunuz ve oradan Allah'ın bu âfetinin vereceği sonu bekleyerek, halin icabına göre hayatın tadını çıkarırız.»

Öteki kadınlar Panpine'nin bu teklifini öyle heyecanla benimsediler ki, hemen plan çizmeye başladılar ve elele vererek ayağa kalktılar.

Yalnız içlerinde en mütevazı olan Filamena dedi ki: «Sevgili bayanlar, gerçi Panpine'nin teklifi çok iyi, ama bu kadar acele etmemeliyiz. Düşünün ki, hepimiz kadınız. Bizler zayıf yaratıklarız, korkağız, aksilikler yaparız, sinirliyiz. Eğer kendi başımıza kalırsak kısa zamanda dağılırız. Onun için bizi destekleyecek erkekleri yanımıza alalım.»

Eliza, «Evet» dedi. «Erkekler, kadınların en iyi varlığıdır. Ama erkekleri nerede bulmalı?»

Kadınlar böyle konuşurlarken kiliseye beklenmedik 3 erkek girmişti. Ne zamanın perişanlığı, ne yakınlarını kaybetmiş olmak onlardaki aşk ateşini söndürebilmişti. Birinin adı Panfilas, diğerinin Flastat, üçüncüsünün Dionea idi. Yakışıklı ve kibar idiler, aradıkları 3 kadını yedilerin arasında buldular, ötekileri de tanıyorlardı. Panpine gülerek, «Talih bize yardım ediyor» dedi. «Bize üç erkek gönderiyor ki seve seve bizim rehberimiz olurlar.»

Neifile kızardı. Çünkü o, bu gençlerden birisinin sevgilisi idi. «Vallahi» dedi. «Panpine, ne dediğini iyi işit, maalesef bu gençler içimizden bazılarının âşıklarıdır. Onları seçmekle adımızı kirletmiş oluruz.»

Filomena, «Bunun ziyanı yok» dedi. «Ben namuslu yaşarsam ve vicdanım bana bir serzenişte bulunmazsa, herkes istediğini söylesin, yeter ki gençler bizimle gelmeyi arzu etsinler». öteki kadınlar bu konuşmayı susarak dinlediler. Nihayet şuna karar verdiler: Delikanlılar çağrılacak, bu fikir onlara söylenecek ve refakat etmeleri istenecek.

Panpine'nin gençlerden birisiyle samimiyeti vardı. Lâfı uzatmadan ayağa kalkarak gençlerin yanına gitti, onları neşeli bir eda ile selâmladı ve bütün kadınlar namına bu seyahata refakat etmelerini teklif etti.

Gençler bunu evvelâ şaka sandılar ama genç kadının ciddi konuştuğunu görünce sevinçle muvafakat cevabını verdiler. Ertesi Çarşamba günü sabah erkenden, hanımlar bir kısım hizmetçileriyle ve erkekler uşaklarıyla yola çıktılar ve Floransa'ya üç kilometre uzakta bulunan ilk hedeflerine ulaştılar.

Burası, bir küçük tepenin üzerindeydi. Yoldan biraz uzaktı, ağaçlar ve çiçekler pek cazip bir manzara teşkil ediyordu. Tepenin üstünde güzel bahçeli bir şato vardı. Salonlar ve odaklar güzeldi, duvarlarda nefis tablolar asılı idi. Kemerler, bahçeler ve pınarlar görmeğe değerdi. Kilerler nefis şaraplarla dolu idi. Gelenler her şeyi temiz buldular. Yatak odaları hazırdı, hepsi mevsim çiçekleri ile süslenmişti.

Gurubun en neşelisi olan Dionea söze başladı: «Güzellerim» dedi. «Ben sıkıntılarımı şehirde bıraktım, siz de öyle yapın, neşeli olalım.»

Panpine, «Haklısın Dionea, şen yaşamalıyız, buraya bunun için geldik. Ama intizamı olmayan şey uzun sürmez. Onun için, içimizden birini seçip ona uyalım. O, bütün düşüncelerimizi şen bir hayata yönetmeli, herkes bu şerefi bir gün taşımalı. Biz önce ilkini seçelim, sonra o da kendinden sonrakini seçsin.»

Bu teklif hepsinin hoşuna gitti **ve** Panpine, oy birliği **ile** ilk günün kraliçeliğine seçildi. Flomena dallardan yaptığı bir tacı Panpine'nin başına yerleştirdi. Panpine, kraliçe olarak herkesi sükûnete davet etti. Erkeklerin uşaklarını ve dört hizmetçi kızı çağırtarak dedi ki: «Topluluğumuzun intizamını nasıl koruyacağımızı ilk olarak göstermek isterim. Dione' nin hizmetçisi Parmeni kâhyalığa tayin ediyorum. Şatonun idaresini ona veriyorum. Panfilas'un hizmetçisi Sinka, para işlerine baksın. Tindaros, beylerin odasına baksın, benim hizmetçim Mesia ile Flaman'ın hizmetçisi

Lilisiska mutfakta çalışsınlar. Şinara ve Stratila bayanların odalarına baksınlar. Şunu da söyleyeyim ki bu vazifeliler bize ancak tatlı haberler vermeli, yoksa gözümüzden düşerler.»

Herkes bu emirleri uygun buldu. Kraliçe ayağa kalkarak, «Herkes bahçeye, çayırlara, nereye isterse gidip gezebilir. Saat üç olunca burada toplanacak ve bu serin yerde yemeğimizi yiyeceğiz.»

Herkes sevinçle kraliçeye veda etti. Genç beyler, güzel bayanlarla sohbte ve aşıkane şarkılar söylemeğe koyuldular. Eve döndüklerinde Palmani işine gayretle başlamış buldular. Salona girdiler. Masalara bembeyaz örtüler örtülmüş, gümüş kadehler konmuş, çiçekler serpilmişti. Kraliçenin emri üzerine herkese el yıkayacak su getirildi ve sonra masaya oturuldu. Nefis yemekler, seçme şaraplar getirildi. Herkes şakalaşarak ve neşe içinde yemeğe başladılar. Yemekten sonra, kızlar ve erkekler dansta ve şarkıda mahir olduklarından, sazlar getirildi. Dione, lavta ve Fiamet de kemanı alarak güzel bir dans havası çaldılar. Kraliçe, beyler ve bayanlarla beraber yavaş adımlarla dansa başladı, sonra şarkılara geçildi ve bu, uyku zamanına kadar sürdü. Herkes yatağını çiçeklerle bezenmiş, tertemiz bir halde buldu. Ve istirahata çekildi.

Kraliçe uyandığı zaman, saat 9 u çalıyordu, öbürlerini de uyandırdı. Hepsi birden çimenlere doğru yürüyüşe çıktılar. Hava ılıktı, kraliçenin emri üzerine, hepsi çimenlerin üzerine oturdular. Kraliçe, «Görüyorsunuz, güneş yükseliyor, sıcak fazla» dedi. «Başka yer böyle serin olmaz, yanımızda dama ve satranç var. Herkes kendisine bir eş arasın, ama bana kalırsa günün bu sıcak saatini oyunla geçirmeyelim, bir şeyler anlatalım. Herkes bir hikâye söylese, günün sıcak saatlerini geçirmiş oluruz. Benim sözümü tutarsanız ne alâ, değilse herkes canının istediğini yapsın.»

Hem kadınlar, hem erkekler, hikâye anlatılmasına taraftar oldular. «Şu halde» dedi kraliçe, «Bugün için herkes en hoş bulduğu hikâyesini anlatsın.»

BİRİNCİ GÜN

BİRİNCİ HİKÂYE

.

Çiyapellâ dindar bir papazı sahte bir itirafla aldatır. Hayatında büyük bir günahkâr olduğu halde öldükten sonra azizlik pâyesine erer.

MUSCİYAT Franceski, Fransa'da büyük ve zengin bir tüccardı. Asalet unvanı satın almıştı. Fransız kralının kardeşi Kran, Papa Boniciyasıs'ı ziyaret etmek için Toskana'ya kadar ona refakat etmesini Franceski'den rica edilmişti. Franceski nin işleri, birçok tüccarlarda olduğu gibi, karışıktı.

İşlerini intizama getiremediği için başka şahıslara devretmeyi kararlaştırmıştı. Münasip şahısları bulmuştu. Yalnız Burgondiya'da bazı şahıslarda olan alacaklarını kime toplatacağını bilmiyordu. Çünkü Burgontların aksi ve küstah adamlar olduklarını duymuştu. Onlardan daha aksi bir adam bulmak istiyordu. Uzun uzun düşündükten sonra nihayet evine sık sık gelen Chapelle'i hatırladı. Bu adam noterdi. Fakat her işini ters yapardı.

O tarihlerde Fransa'da yemine çok inanılırdı, onun için Chapelle kolayca yemin eder ve dâvaları kazanırdı. Yalan yere yeminden çekinmezdi. Bütün zevki ve neşesi dost ve akrabaları arasına fesat sokmaktı.

Bu yüzden meydana gelen tatsızlıklar ne kadar fazla olursa o kadar çok sevinirdi. Rezilce bir harekete dâvet edilse hemen koşardı. Dövmeye ve öldürmeye hazırdı. Azizleri hakir görür ve Allah'a isyan ederdi. Kini, develer kiniydi, hiç kiliseye gitmezdi ve mukaddesata en çirkin sözlerle söverdi. Buna mukabil meyhanelere sık sık uğrardı.

Öylesine içerdi ki, sonunda bir rezalet çıkarır veya iğrenç bir işe katılırdı. Hileci ve oyunbazdı. Kısaca, en iğrenç insanlardan birisi idi.

İşte Musciat'ın aklına gelen, bu Chapelle idi. Ona göre Burgontların hakkından ancak bu adam gelebilirdi. Onu çağırak dedi ki «Chapelle, biliyorsun ki ben buradan ayrılıyorum. Benim hilekâr Burguntlardan da alacağım var. Bu parayı onlardan ancak sen alabilirsin. Şimdi boşta olduğun için istersen bu işe seni yollarım. Toplayacağın paranın bir kısmı senin

olur.» Chapelle boşta ve çok darda idi. Bu durumda teklifi kabul etti. Chapelle'ye bir yetki mektubu ile kralın tavsiyesi verildi. Chapelle alıştığının aksine olarak, paraları böylece iyilikle toplamaya çalıştı. Derken, Floransalı iki faizci kardeşle dost oldu. Bir gün Chapelle birden bire, hastalanmıştı. iki kardeş hekim çağırdılar ve tedavisi için ellerinden geleni yaptılar, ama herşey boşuna idi. Çünkü adam pek uzun zaman delice yaşamıştı. Hekimlerin fikrine göre ölümü yaklaşıyordu. Bir gün iki kardeş bitişik odada onun hakkında konuşuyorlardı. Birisi öbürüne, onu ne yapacağız, onun taşkınlıkları yüzünden başımız dertte ama, hasta hasta elden atmak bize hakaret olur. Halk buna ne der? öte yanda o öyle kötü bir adam ki, ne tövbe eder ne itirafta bulunur, itiraf etmeden ölürse onu hiç bir kilise kabul etmez, bir köpek gibi çukura atarlar, itiraf etse günahları o kadar çok ve iğrenç ki, hiç bir papaz onu dinlemek istemez.

Halk bunu duyarsa bize saldırır, o ölürse işimiz berbat. Bitişik odada yatmakta olan Chapelle, her hasta gibi hakkında söylenenleri duymuştu, iki kardeşi odasına çağırarak dedi ki, «benim yüzümden sıkıntıya düşmenizi istemem, konuşmanızı dinledim. İş sizin dediğiniz gibi olursa endişeleriniz gerçekleşir. Ama iş başka türlü olacak, ben ömrüm boyunca Allaha karşı o kadar günah işledim ki buna bir yenisini ilâve etmek bir şey değiştirmez. Onun için bana elinizden geldiği kadar dindar birisini buluverin. Gerisini bana bırakın. Ben işi öyle hallederim ki, siz de memnun olursunuz.»

iki kardeş gerçi bundan bir ümide düşmediler, ama gene bir manastıra giderek hasta bir Lombardiyalının itirafını almak üzere bir rahip istediler. Onlara İncilde usta olan ve çok düzgün bir hayat yaşayan saygı değer bir rahip gösterildi.

Rahip, Ciyapelle'nin odasına girdi ve yanına oturdu. Başlangıçta rahip hastayı münasip bir tarzda, teselliye çalıştı ve son defa ne zaman itirafta bulunduğunu sordu.

ömründe hiç itirafta bulunmamış olan hasta «Aziz pederim» dedi. «Ben en az haftada iki defa itirafta bulunmaya alışığım. Yalnız hasta olalıdan beri yani sekiz gündür ağrılarımın çokluğundan itirafta bulunamadım.»

Rahip, «İyi yapmışsın oğlum» dedi. «Gelecekte de böyle yap, çok defa itirafta bulunmuş olduğun için sana sual sormak kolay olacak kardeşim,» dedi.

Hasta, «Bunu zannetmiyorum, ben doğuşumdanberi işlediğim suçların hepsini anlatacak kadar mufassal itirafta bulunmadım. Onun için aziz peder,

bana sanki hiç itirafta bulunmamışım gibi herşeyi sor. Hastalığımı hesaba katma. Çünkü vücudumu fazla koruyacak olursam, ruhumun felâketine sebep olmuş olurum» dedi.

Rahip bu sözlerden çok memnun oldu ve iyi hazırlanmış bir kalbin belirtisi saydı. Bunun üzerine ilk olarak, kadınlarla düşüp kalkmak suretiyle günah işleyip işlemediğini sordu“.

Ciyapelle içini çekerek, «aziz peder» dedi. «Bu konu üzerine size doğruyu söylemekten utanıyorum. Çünkü kötü bir şöhretin günahından çekiniyorum.»

«Rahatça konuş» dedi rahip, «hakikati söylemekte günah, yoktur.»

Chapelle, «Madem ki» dedi, «bana bu teminatı veriyor sunuz, itiraz ederim ki ben henüz anamdan doğmuş gibi ma', sumum.»

«Aziz olasın» dedi rahip. «Ne iyi etmişsin bir baskı altın da kalmadan serbest iradenle böyle temiz kalabilmen daha büyük mükâfata lâyıktır. Ama söyle bana!. Midene düşkünlük yüzünden günah işledin mi?»

Ciyapelle içini çekerek, «evet» dedi. «Sık sık 40 günlük oruçtan başka haftada en az üç defa günümü ekmek su ile geçiririm. Suyu, ayyaşların şarap içmesinden daha büyük bir lezzetle içerim, bazen kadınların kırda, topladıkları yeşillikler den bir salatayı canım ister, ama huşu ile oruç tutanlara nazaran yemekte daha fazla lezzet bulurum.»

«Oğlum» dedi rahip, «bunlar tabii zaaflardır, önemi yoktur, bu yüzden fazla vicdan azabı çekme, herkes, papazlar bile, uzun oruçtan sonra yemekten hoşlanır. Ağır bir işten sonra içmek hoşa gider.»

«Ah aziz; peder» dedi Chapelle. «Beni bununla teselli etmeyin, ben bilirim ki Allah uğrunda ne yapılırsa vicdanı lekelemeden yapmalı, böyle yapmamak günahkârlıktır.

Rahip çok memnundu. «Düşüncelerin beni memnun etti» dedi. «Temiz ve saf vicdanın hoşuma gidiyor. Söyle bana, lüzumundan fazla şeylere sahip olmak istedin mi, tamahkârlık suçun var mı?»

Chapella, «Aziz peder» dedi, «isterdim ki, bu tefecilerin, evinde yaşadığıma, bakmayasınız, benim onlarla ilgim yok, aksine, onları bu rezilce işten vazgeçirmeye geldim. Bu hastalık araya girmeseydi bu mesut düşüncemi gerçekleştirirdim. Şunu bilin ki babam bana büyük servetler bıraktı, bir kısmını Allah uğruna harcadım, hayatımı kazanmak için ticarette kazancımı daima yoksullarla paylaştım. Buna rağmen Allah beni öyle korudu ki servetim gittikçe arttı.»

«İyi yapmışsın oğlum, şimdi söyle, sık sık öfkelenir misin?»

«Çok sık, itiraf ederim ,insanların yaptıkları fenalıkları, Allah'tan korkmayışlarını düşünüp de öfkelenmemek mümkün mü? Çok defa gençlerin günahkârlıklarını görünce ölmeyi istemişimdir. Onların kilise yerine meyhanelere gidişlerini ***ve*** ahiret yerine dünyayı sevişlerini görmekten helak oluyorum.»

«Oğlum» dedi rahip, «bu türlü öfke hayırlıdır. Bu konuda ben de senden farksızım. Şu var ki bu öfke yüzünden birini öldürmen veya, bir kabalık yapman ihtimali oldu mu?»

«Hayır» dedi Ciyapella. «Bu benden uzak olsun, böyle işleri ,ancak kötü ve günahkâr insanlar yapar, öyle yapsaydım Allah beni bu kadar yaşatır mıydı?»

«Allahın gıpta ettiği insan» dedi rahip. «Söyle bana, hiç yalan yere şahitlik ettin mi, birisinin aleyhinde konuştun mu yabancıya ait bir malı zorla aldın mı?»

«Maalesef bir defa birinin aleyhinde bulundum. Bir komşum vardı, haksız yere karısını döverdi, hele çok içtiğinde. Bu kadına acıdığım için bir defa akrabasına kocasının aleyhinde konuştum.»

«Söyle bana, sen tüccarsın, her tüccar gibi birini aldattığın oldu mu?»

«Bunu yaptım aziz peder. Aldattığımın kim olduğunu hatırlamıyorum. Satın aldığı beze karşı bana para getirmişti. Saymadan kasaya koymuştum, bir ay sonra gördüm ki, adam dört lira fazla getirmiş, bu fazlayı ancak bir yıl sonra geri verebildim. Adamı daha erken göremedim.»

«Bu önemsiz bir şey ama, iyi yapmışsın.»

Rahip, hastaya daha bir çok sualler sordu. Hasta aynı tonda cevap verdi. Sıra tövbeye gelince, hasta: «Bir suçumu henüz itiraf etmedim» dedi. «Hatırladığıma göre bir cumartersi günü saat 9 dan sonra hizmetçime evi temizlettim. Yani öylece kutsal pazar gününe karşı saygısızlık ettim.»

«Bunun ehemmiyeti yok.»

«Hayır, o kadar önemsiz değil, pazar gününe saygı göstermeli. Çünkü peygamberlerimiz o gün ölümden dirilmiştir.

«Başka yaptığın var mı?»

«Evet, bir defa kilisede yere tükürdüm.»

«Bu, vicdan azabı verecek bir şey değil, biz rahipler bunu bütün gün yaparız.»

«Ama fena, Allaha ibadet edilen kilise her yerden temiz tutulmalı.»

Chapelle daha bir çok şey söyledikten sonra ağlamaya başladı. O kolay ağlardı.

«Oğlum, neye ağlıyorsun?»

«Ah, aziz peder, henüz hiç itiraf etmediğim bir suçum var, söylemeye utanıyorum, onu hatırladıkça gözlerimden yaş gelir. Eminim ki Allah bu suçumu bağışlamayacak.»

«Hayır oğlum, dünyanın işlenmiş ve işlenecek suçla bir adamda toplasan ve o adam senin duyduğun pişmanlığı duysa, Allah onu affeder.»

«Aziz peder, benim günahım o kadar büyük ki siz,dua etmezseniz, Allah bağışlamaz.» «Söyle onu da, sana şefaat vaad ederim.» Chapelle, bir müddet ağlamaya devam edip rahibi heyecanda bıraktıktan sonra:

«Aziz peder, bana şefaat edeceğinizi vaad ettiğinizden dolayı onu da, itiraf edeceğim. Ben çocukken bir defa anneme sövmüştüm.»

«Oğlum, bunu bir büyük günah mı sayıyorsun? insanlar her gün Allaha isyan ediyorlar ama nedamet duyanları Allah affediyor. Ağlama, müsterih ol. Isa'yı çarmıha gerenlerden birisi bile olsaydın, nedamet duyunca Allah seni affederdi.»

«Ah, aziz peder, beni 9 ay karnında taşıyan, sonra da yıllarca, omuzunda gezdiren anneme sövmek, bu büyük günah benim için, dua etmezseniz, Allah onu affetmez.» Rahip, Ciyapella'ya olan suallerini tamamlayınca tövbe ettirdi ve onu takdis etti. Hastanın bütün söylediklerini doğru olarak kabul ediyor ve onu en dindar adam sayıyordu, ölümün karşısında böyle bir itirafta bulunan adam için, başka ne düşünebilirdi? Hastaya dönerek:

«Allahın inayetiyle yakında iyi olacaksın ama, Allah sevdiği canını kendisine almak isterse vücudunun kilisemizde gömülmesini inayet etsin.»

«Ben de Allahtan bunu niyaz etmenizi isterim. Sizin tarikatınıza karşı her zaman saygı duydum. Bana İsa'nın vücudundan bir parça ver ve son yağlamayı yap. Günahkâr yaşadımsa da hıristiyan olarak ölmek isterim.»

Papaz, hastanın arzularını yerine getirdi.

Ev sahibi iki kardeş, Ciyapella'nın kendilerine bir ihanet yapacağından korkuyorlardı. Onun rahiple konuşmalarını tahta perdenin arkasından dinlemişlerdi. İtirafın bazı yerlerinde kahkahalarını zor tutuyorlardı. «Bu ne biçim adam?» diyorlardı. «Ne ihtiyarlık ne hastalık ne de Allah huzuruna yaklaşmak, onu yalancılıktan kurtaramıyor. »

Ciyapella’nın hastalığı ağırlaştığı için son yağlama yapıldı. Aynı günün akşamı öldü. Ev sahibi iki kardeş, cenaze için lâzım geleni yaptılar ve cenazeyi götürmeleri için manastıra haber yolladılar.

İtirafı alan rahip, Chapelle’nin ölüm haberini duyunca, manastırın başkanına gitti, toplanan rahiplere onun iyiliklerini anlattı ve cenazeyi tazimle karşılamalarını rica etti. Akşam rahipler, Ciyapella’nın yattığı yere giderek uzun bir dua okudular.

Ertesi sabah dini kıyafetlerini giyerek ellerinde kitap ve haç, İlâhilerle cenazeyi aldılar. Cenaze kiliseye getirildi. Rahip, onun faziletleri hakkında uzun bir nutuk irat etti ve bütün hazır olanların onu numunelik hıristiyan saymalarını istedi. Duadan sonra rahipler sırayla onun elini ve ayağını öptüler Hepsi ölünün elbisesinden bir parça koparmaya uğraştılar.

Ertesi akşam büyük tazimle cenaze, kilisenin mermer holünün altına gömüldü. Ertesi günden itibaren halk oraya mumlar getirmeye başladı.

Ölünün kutsallık şöhreti öyle yayıldı ki, başı dara düşenler, artık yalnız onun mezarında dua ediyorlardı. Ona kutsal Ciyapella adı verilmişti.

Allahın onda bir mucize meydana getirdiğine inanılıyordu. İşte Ciyapella böyle ölmüştü. İnkâr edemem ki, Allahın ona rahmet etmiş olması mümkündür. Gerçi günahkârca yaşamıştı, ama, son anında öyle nedamet duymuştu ki, belki Allah onu rahmetine lâyık görmüştü.

Ama bunlar bize gizli olduğu için görünüşe göre onun cennetten ziyade, cehenneme lâyık olduğunu sanırım.

BİRİNCİ GÜN

II nci HİKÂYE

Yahudi Abraham Jeno’nun teşvikiyle Roma sarayına gider, orada ruhanilerin günahkâr hayatını görür, Paris’e döner ve hıristiyan olur.

PARiS’te Jeno von Givingni adlı dürüst ve samimi bir adam vardı. İpek ticareti ile uğraşır ve Abraham isimli dürüst Yahudi tüccarla dostluk ederdi. Jeno, Yahudinin namuskârlığını ve dürüstlüğünü bildiği için böyle iyi bir adamın hıristiyan olmamak yüzünden cehenneme gideceğinden üzülürdü. Onun için hatalı olan Yahudi dinini terkedip, hakikat dini olan hıristiyanlığa

geçmesini isterdi. Çünkü hıristiyan dini kutsal bir inanış olarak gittikçe yayılıyor, yahudilikse küçülüyordu.

Abraham, Yahudilikten daha kutsal bir din tanımadığını söylüyordu. Yahudi doğmuştu, yahudi olarak ölmek isterdi. Hiçbir şey bahasına dinini bırakamazdı.

Jeno işin arkasını bırakmıyordu. Birkaç gün sonra mevzua tekrar dönerek Hıristiyanlığın üstün oluşunun sebeplerini tüccar ağzı ile anlatıyordu. Yahudi, fikrinde ne kadar İsrarlı da olsa, dostu olan Jeno'nun bu isran karşısında sarsılıyor ve Jeno gibi cahil bir adamın kafasına giren güzel ilhamı anlamaya çalışıyordu. Nihayet, «Peki Jeno» dedi. «Madem ki sen benim Hıristiyan olmamı istiyorsun, bu olacak. Ama daha önce Allah'ın yeryüzündeki mutemedi olarak kabul ettiğin Papa'nın kardeşleri olan Kardinallerin hayatını bir görmeliyim. Eğer onların söz ve hareketlerini senin dediğin gibi bulursam, Hıristiyanlığı kabul ederim, değilse Yahudi kalırım.»

Jeno bunu işitince çok kederlendi ve kendi kendine dedi ki; «Bu adamı döndürdüğümü sanıyordum, ama emeklerim boş. Çünkü: Vatikan'a gider ve ruhanilerin rezilce yaşayışlarını görürse, mutlaka Yahudi kalır. Onun için Abraham'a dönerek: «Dostum» dedi. «Neden Roma'ya kadar masraf ve zahmete gireceksin, senin gibi bir zengin için bu uzun yolun tehlikelerini düşün. Burada seni Hıristiyanlığa çevirecek birisini bulamaz mıyız; yoksa hâlâ şüphelerin mi var. Bu alanda Paris' te olan üstatlardan daha iyisi nerede bulunur? Seyahatin lüzumsuz.»

Yahudi: «Söylediklerinin doğruluğuna inanıyorum ama, gitmeye kararlıyım.»

İsrarın tesir etmeyeceğini gören Jeno, «Peki, git.» dedi. Ama, kendi içinden, «eğer o, Vatikan'ı görürse, hiç bir zaman Hıristiyan olmaz» dedi.

Yahudi atına bindi, Roma yolunu tuttu. Oraya vardığında Yahudiler tarafından büyük saygı ile karşılandı. Seyahatı nın sebebini kimseye sezdirmeden gizlice ruhanilerin yaşayışlarını gözetlemeye başladı. Zeki bir adam olduğu için az zamanda gördü ki, ruhani sınıf en büyüğünden en küçüğüne kadar ahlâksız bir şehvet âleminde yüzmekteydiler. Hatta cinsi sapıklığa, müptelâ idiler. Ne vicdan azabı, ne de rezalet korkusu onları uslandıramıyordu. Birçokları o kadar paraya düşkündü ki, kutsal sayılan eşyayı, hatta insanları alış veriş konusu yapmışlardı. Emirleri altında, o kadar çok tefeci vardı ki, Paris'te bile bu kadar terzi bulunmaz. Halktan

bakım ücreti diye topladıkları paraları har vurup harman savuruyorlardı. Sanki Allah bu rezillerin yaptığını bilmiyormuş gibi..

Bunun gibi ve daha anlatılamayacak rezaletler Yahudide iğrenme uyandırdı. Gördüğünü kâfi bularak Paris'e döndü.

Jeno, onun döndüğünü duyunca hemen ziyaretine gitti. Birkaç gün sonra Yahudiye Roma ruhanileri hakkındaki fikrini sordu:

«Çoğu on para etmez. Pek çoğunda dindarlıktan ve iyilikten eser görmedim. İsraf, çatlayıncaya kadar yeyip içme, dolandırıcılık, haset, kibir ve söylenemeyecek kadar kötü şeyler gördüm. Orası iyiliklerin, kötülüklerin imalâthanesi. Benim görebildiğim, Hıristiyanlık dinine dayanak olacakları yerde onu dünyadan silmek için ellerinden geleni yapıyorlar. Ama buna rağmen bu tehlike gerçekleşmeyecek ve dininiz daha fazla yayılacak ve daha parlak bir hale gelecek. Onun için hakiki dinin Hıristiyanlık olduğunu görüyorum. Kutsal ruhu en iyi bir şekilde onun temsil ettiğine kani oluyorum. Onun için senin İsrarlarına karşı, inatçı davrandım ama, artık beni Hıristiyan olmaktan hiçbir kuvvet men edemez. Haydi kiliseye gidelim de Hıristiyanlığı kabul edeyim.»

Jeno, aksi bir karar beklerken, bu sözleri işitince, dünyanın en mesut insanı oldu. Onu yanına alarak «Notre Dame» kilisesine gitti ve oranın papazına Abraham'ın Hıristiyanlığa dönme merasimi yapmasını rica etti. Bu hemen yapıldı. Yahudi, Yuhan ismini aldı. Din bilginlerinden ders aldı ve hayatını dindar bir Hıristiyan olarak geçirmeğe başladı.

BİRİNCİ GÜN

III üncü HİKÂYE

Melşide, üç yüzük hikâyesi ile Selâhaddin'in hazırladığı tehlikeden kurtuluyor.

HEPİNİZ bilirsiniz ki, akılsızlık insanı en büyük saadetten, en derin sefalete düşürebilir. Buna mukabil akıl insanı en büyük tehlikeden

kurtararak tam bir huzura eriştirebilir.

Birinciye ait misalleri hepimiz biliriz.

Selâhattin, yiğitliği sayesinde, basit bir adamken, Babil Krallığına yükselmiş ve Sasani ve Hıristiyan krallarına karşı zaferler kazanmıştı. Ama bu harpler ve tantana yüzünden hâzinesi erimişti.

Bir hâdise, büyük bir paranın sarfını gerektiriyordu. Ama para bulunamıyordu. Nihayet aklına İskenderiye'de faizcilik yapan Melşide isimli zengin bir yahudi geldi. Bu adam İs terse yardım edebilirdi. Lâkin o kadar cimriydi ki, kendi rizası ile para vermezdi. Selâhattin zor kullanmak da istemiyordu. Onun için, zoru tatlıya dökerek bir bahane bulmağa karar verdi. Ona saygı göstererek yanına oturttu. «İyi insan, dedi. ilâhi mevzularda senin çok akıllı ve hâkim olduğunu bana söylediler. Bilmek istiyorum, Yahudilik, Hıristiyanlık ve Sasanilik'den hangisi sence hakiki dindir?»

Yahudi zeki bir adam olduğundan ağzından çıkan sözün başına bir iş getireceğini derhal anladı. Onun için üç dinden hiçbirisini diğerine tercih etmemeğe karar verdi ve şöylece bir kaçamak buldu.

«Sultanım, bana sorduğunuz sual güzel. Cevap olarak sana şu hikâyeyi anlatacağım. Vaktiyle büyük ve zengin bir
adam varmış, kasasında birçok kıymetli eşya arasında bir de güzel ve çok kıymetli yüzük bulunuyormuş. Bunun, kasasında daimi olarak kalmasını istermiş. Bunun için, bu yüzüğü çocuklarından hangisine bırakırsa hakiki varisi o olacak ve ona çok hürmet edilecek, diye vasiyet etmiş. Yüzük böylece ailede birinden öbürüne geçecekmiş. Nihayet birisine intikal etmiş, onun da üç çocuğu varmış ki, üçü de itaatli, ahlâklı ve güzelmiş. Baba, üç çocuğunu da aynı derecede severmiş. Çocuklar yüzüğün kıymetini bildiklerinden, her birisi ölüm döşeğindeki babalarından yüzüğü istemişler. Babalan bir karar veremiyormuş. üçüne de yüzüğü vaad etmişti. Ne yapacağını düşünürken aklına bir şey gelmiş: Bir kuyumcuya aynı biçimde iki yüzük daha yaptırmış. Çocuklarına bunları dağıtmış. Babaları ölmüş. Çocuklar yüzüğe ve ona sahip olana, vaad edilen şerefe talib olmuş. Her birisi yüzüğünü çıkararak saygı talep etmiş. Yüzükler o kadar birbirinin aynı imişler ki, kimse ayırd edememiş. Hangisinin gerçek varis olduğu bugüne kadar anlaşılamamış.

Sultanım, işte benim fikrimce şu üç dinin durumu budur. Herkes kendi dinini gerçek din saymakta, hangisinin haklı olduğu meselesi yüzükler

meselesi gibi hal edilememiştir.»

Selahaddin, Yahudi'nin oyuna gelmeyeceğini görünce, açıkça kendisine yardım etmesini istemiş ve sorusunun bir tertip olduğunu itiraf etmiş, Yahudi, rızası ile parayı vermiş.

Salahaddin, sonra borcunu tamamen ödemiş ve ilâve olarak bir çok da hediye vermiş.

BİRİNCİ GÜN

IV. üncü HİKÂYE

Bir papaz işlediği bir günah dolayısiyle ağır bir cezayı hak eder, ama Başpapazın aynı suçunu ispat ederek cezadan kurtulur.

SARZAVA şehrinde bir manastır vardı ki eskiden bugünkünden fazla rahip barındırırdı. Onlar arasında bir papaz vardı ki, canlılığını ne soğuk, ne sıcak, ne oruç ve ne nöbet zayıflatamazdı. Birgün öğle vakti, diğer papazlar uyurken biraz uzakta olan kilisenin etrafında gezmeğe gitti. Orada bir genç kıza rast geldi ki civardaki bir köylünün kızı olmalıydı. Kızı görür görmez, teninde hemen şehevî bir arzu uyandı. Kıza yaklaştı ve konuşmağa başladı, kimse görmeden kızı hücresine götürdü. Kızla kaba şakalara başladı, bu sırada uykudan uyanmış olan baş papaz, yavaş yavaş papazın kapısının önünden geçiyordu, içeriden sesler işitmesi üzerine, hücrenin kapısına kulağını verdi ve içerde bir kadın olduğunun farkına, vardı. Kapıyı açmak istedi, sonra bundan vazgeçti, odasma çekilerek papazın çıkmasını bekledi. Papaz, kızın cazibesine çok kapılmış olmakla beraber bir huzursuzluk hissetti. Birisinin yatak salonunda yürüdüğünü sezinledi. Delikten bakınca. Başpapazın kendilerini dinlediğini hissetti. Hangi cezayı hakkedeceğini de biliyordu, neşesi kaçmıştı. Kederini kıza sezdirmemeğe çalışarak düşünceye daldı. Nihayet çare olarak yeni bir azizlik buldu ve onu tatbik etti. Kıza: «Şimdi dışarı çıkacağım, dedi. Seni sessizce buradan çıkarmak için bir çare arayacağım, beni bekle!

Hücresini kitleyerek Başpapazın odasına girdi ve daima yaptıkları gibi anahtarı teslim ederek, «Muhterem Peder !» dedi. «Kestirdiğim odunu öğleye kadar taşıtamadım. Müsaadenizle şimdi gidip bu işi yapayım.»

Baş papaz anahtarı sevinçle aldı ve papaza izin verdi. Bu fırsattan faydalanarak papazın işlediği suçu araştıracaktı. Ka-
pı deliğinden gözetlediğini, papazın duymadığını sanıyordu.

Baş papaz, meseleye bir iyi hâl çaresi arıyordu. Acaba papazın odasına bütün öteki papazlarla beraber mi girsin de onların dedikodusunu önlesin, yoksa, önce yalnız girip kızdan durum hakkında bilgi mi alsın?.. Çünkü kız haysiyeti zedelenecek bir ahbabının kızı olabilirdi. Onun için, önce kızın kim olduğunu öğrenmeye karar verdi. Kızın bulunduğu hücreye girerek kapıyı arkadan kitledi. Baş papazın geldiğini gören kız korkudan titremeye ve ağlamaya başladı. Papaz yan gözle kıza bakıyor, ilerlemiş yaşma rağmen bir genç gibi arzu duyuyordu. Kendi kendine, «Ben neden bu zevki tatmayayım? İşte genç ve güzel bir kız, burada olduğunu kimse bilmiyor. Gönlünü edebilirsem, bu zevkten niye vazgeçeyim. Kim duyacak, gizli bir günah yarı yarıya af edilmiştir. Allah'ın verdiği nimeti neden tepmeli». Gelişinin maksadını unutarak onu teselliye başladı. Söz sözü açtı, nihayet Baş papaz kıza, aşkını itiraf etti. Kızın kalbi taştan değildi, zorluk çıkarmadan Baş papazın arzusunu kabul etti. Kızı öperek papazın yatağına yatırdı. Vücudunun ağırlığını düşünerek üst yeri kıza verdi.

Odun taşımaya gideceğini söyleyen papaz, bir yere saklanmıştı. Kapının deliğine yaklaşarak Baş papazın ne yaptığını seyretti. Baş papaz işini bitirdikten sonra kendi hücresine dönmüştü. Az sonra papazın geldiğini gördü. Onu bir odaya kapatıp kıza yalnız sahip olmak için papazı çağırttı. Onu sert sözlerle azarladı.

«Muhterem Peder!» dedi Papaz. «Ben henüz kutsal Benedikt tarikatinde yeniyim, usulleri iyi bilmem, gerçi bana oruç tutmayı ve dua etmeyi öğrettiniz ama, kızlara nasıl davranacağımı henüz öğretmediniz. Beni bu defalık affederseniz, bundan sonra bugün bana öğrettiğiniz gibi ve sizden gördüğüm gibi yaparım.»

Baş papaz, zeki bir adamdı, bütün yaptıklarım papazın gördüğünü anladı ve kendisinin de hak ettiği bu cezayı, papaza vermeğe utandı, onu affetti ve olanı biteni kimseye anlatmamasını tembih etti. Kız saygı ile uğurlandı. Tahmin edilir ki, kız bundan sonra da iki papazın muvafakati ile manastırı sık sık ziyaret etmiş olsun.

BİRİNCİ GÜN

V. inci HİKÂYE

Markiz Monterad Fransa kralını tuhaf bir sevgisi dolayısiyle utandırıyor.

MARKİ MONFERRAD. zamanının en cesur adamlarından birisiydi. Kilisenin muhafız kumandanı olarak hıristiyanların denizaşırı seferlerine katılırdı. Fransız Kralı tekgöz Filip'in sarayında, onun yiğitliğinden bahsedilirdi. Saray adamlarından birisi Marki ile Markiz arasındaki izdivacın menendi olmadığını söylerdi. Nasıl Marki şövalyeler arasında cesareti ile ün almışsa, Markiz de güzelliği ve iffeti ile anılırdı. Bu sözler Krala öyle tesir etti ki, yüzünü görmediği Markiz'e âşık oldu. Onun için tasavvur edilen seferde, Cenova'da gemiye binmeyi ve yolda Markiz'i görmek için bir fırsat aramayı kararlaştırdı. Kocasının bulunmayışı belki ona arzularını tatmin için iyi bir fırsat verecekti.

Gerekli emirleri verdi. Maiyetini önden yolladı, kendisi de birkaç şövalye ile yola koyuldu. Markiz'in çiftliğine yaklaştıklarında bir haber yollayarak öğle yemeğini çiftlikte yiyeceğini bildirdi. Zeki ve ihtiyatlı Markiz, verdiği cevapta Kralın ziyaretini en büyük şeref sayacağını bildirdi.

Markiz, kocasının yokluğunda böyle bir kral ziyaretinin ne mana ifade edeceğini düşünmeğe koyuldu. Gerçi, bu ziyarete güzellik şöhretinin sebep olduğunu tahmin ediyorduysa da iffetine güveniyordu. Sefere çıkmamış olan birkaç şövalyeyi çağırarak gerekli emirleri verdi. Sofranın hazırlanmasını kendisi üzerine aldı. Bulabildiği kadar piliç aldırarak çeşitli yemekler hazırlattı.

Kral, beklenen zamanda geldi ve büyük saygı ile karşılandı. Kral, Markiz'in güzelliğini ve zekâsını şöhretinden daha parlak buldu. Hayranlık içinde kadına kur yapmaya başladı.

Kralı, yol yorgunluğunu gidermesi için güzel hazırlanmış bir odaya götürdüler, öğle vakti sofraya oturuldu. Maiyet erkânı ayrı ayrı masalara oturtuldu. Krala birbiri ardından nefis yemekler ve çeşitli şaraplar ikram edildi. Ama kral için en büyük zevk güzel Markize göz atabilmekti.

Yemekler nefisti. Hepsinin piliç etinden yapılmış olması, Kralın dikkatini çekmişti. Etrafta birçok av hayvanları bulunduğu halde bütün yemeklerin piliç etinden yapılmış olması üzerine, Kral bir nükte yapmak istedi. «Güzel Markiz, bu havalide hep horozsuz tavuk mu yetişiyor?»

Markiz suali anlamıştı. Kendi zihniyetini ifade fırsatı bulduğundan memnundu. «Hayır Majeste» dedi. «Dişiler giyim ve mevki bakımından farklı olsalar da buradakiler de başka yerlerdekiler gibidir.»

Kral, yemeğin hep piliçten hazırlanmış olmasının sebebini anlamıştı. Böyle bir kadına zor kullanmak mümkün değildi. Kadına duyduğu ihtirası gizlemek lüzumunu hissetti. Niyetinden vazgeçerek yemekten sonra ev sahibine teşekkürle veda etti.

BİRİNCİ GÜN

VI ncı HİKÂYE

Dürüst bir adam, parlak fikirleriyle papazların kötü müraiiliklerini(davranış) yüzlerine vuruyor.

Kısa zaman önce, Floransa’da Minorit tarikatından ve küfür suçlarının engizisyonuna memur bir rahip yaşıyordu. Gerçi o öbür rahipler gibi dindar görünmeye çalışıyorduysa da zengin keseleri sızdırmasını iyi biliyordu. Bir gün parası çok, aklı kıt dürüst bir adama rast geldi. Bu zavallı adam dinsizlikten değil, fakat fazla şarap içmekten bir gün bir şarabı överken «Bu kadar güzel şarap Hazreti İsa'nın eline geçseydi o da içerdi», demişti.

Bunu haber alan ve adamın zenginliğini duyan rahib, onun başına bir iş getirmeye karar verdi ve bunu bir dinsizi yola getirmek için değil, kesesini doldurmak için yapıyordu. Rahip, adamı çağırtarak söylentinin doğru olup olmadığını sordu. Namuslu adam, «evet» dedi ve hikâyeyi anlattı.

Rahip, dindar maskesi takınarak, «Sen» dedi, «İsa’yı ayyaş yapıyorsun ve onu beraber içtiklerinden birisine benzetiyorsun ve bunu önemsiz bir şey gibi anlatıyorsun. Eğer bu dâvayı takip edersek seni ateşte yakmak icab eder.»

Rahibin haç çıkararak ve dindar bir edayla söylediği bu tekerlemeler zavallı adamı korkutmuştu. Adamcağız rahibi merhamete getirmek için ellerini kutsal bokadora yağı ile yağlattı. Bu yağlama gerçi Çalinosun ilâç kitabında yazılı değildi, fakat ateşte yakılmak cezasını silecek kuvvette idi. Rahip yağın parasını aldıktan sonra da adamı her gün öğleye kadar kiliseye devama mecbur tutmuştu.

Bir gün kilisede «Siz yaptıklarınızdan, yüz defa fazla sevaba ereceksiniz ve ebedi hayata kavuşacaksınız» İlâhisini dinliyordu.

Bunu hatırında tutan saf adam öyle vakti rahibin odasına girdi. Rahip sordu: «Sabah duasına gittin mi?»

— Evet efendim.

— O duada açıklamasını istediğin bir şey var mı?

— Hayır! Bütün dinlediklerimi doğru olarak kabul ediyorum. Yalnız öteki dünyada sizi bekleyen akibeti düşündükçe size ve rahib kardeşlerinize acıyorum.

— Sende, bize karşı merhamet uyandıran sözler hangileri?

— İncildeki şu cümle: «Siz yüz misli mukabele göreceksiniz.»

— Bunda ne var?

— Sizin yanınızda bulunalıdan beri görüyorum ki çorbanızın artığından her gün kazan kazan dağıtıyorsunuz. Bunların yüz mislini geri alacak olursanız çorbanın içinde boğulacaksınız.

Rahibin masasında bulunan herkes gülüyordu. Ama sahtekâr rahib bu lâfların kendisine ait olduğunu anlayarak utancından adamı serbest bıraktı.

BİRİNCİ GÜN

VII nci HİKÂYE

Bergamın, Primazs'ın bir hikâyesiyle, Cane Della Skala'nın cimriliğiyle alay ediyor.

SABİT bir hedefe isabet ettirmek kolay ama birden bire çıkıveren bir hedefe isabet ettirmek olağanüstü bir şeydir.

Papazların günahkâr ve rezilce hayatları, istihzaların bir hedefini teşkil eder ki, ona isabet ettirmek arzusunu uyandırır. Aşağıda nakledeceğimiz ve süse düşkün Cane Della Skala'nın görülmemiş derecedeki cimriliğini anlatan hikâye, buna bir örnektir.

Yaygın bir söylentiye göre, Cane Della Skala, İtalya'da kral Frederik zamanından beri en garip ve en zengin adamlardan birisi idi. Bu adam Verona'da parlak bir ziyafet vermek istiyordu. Ziyafete bilhassa kibarlar ve saray adamları gelmişlerdi. Adam, biilnmeyen bir sebepten kararını değiştirmiş sönük bir ikram'la misafirlerini geldikleri yerlere yollamıştı. Yalnız Bergamin namında maharetli bir hatip orada kalmıştı. Ama Cane Della Skala ona yapılacak ikramın fena tesir edeceğini hesab ediyor ve onunla hiç konuşmuyordu.

Bergamin, bir kaç gün kimsenin kendisiyle meşgul olmadığını görünce otelde de kendisi ve uşakları için epeyce borçlanınca, keyfi kaçmıştı. Yine de bırakıp gitmek istemiyordu. Gelirken başkalarından üç kat elbise eğreti almıştı. Bunlardan birini, borcu yerine otelciye vermişti. İkameti uzadığı için, ikinci elbiseyi de vermiş, üçüncüsü ile yaşamaya başlamıştı. Bir gün iyice parasız kalınca Cane ile karşılaştı. Cane konuşmadan ziyade alay etmek maksadıyla «Neyin var Bergamin?» dedi, «Neden öyle düşüncelisin?»

Bergamin hiç düşünmeden ikisinin durumlarını pek güzel anlatan bir hikâye söylemeye başladı. Bildiğiniz gibi, Primas en meşhur gramercilerden birisiydi ve büyük bir şairdi. Bu sayede şöhreti her tarafa yayılmıştı.

Bir zamanlar Paris'te zenginler, onun kabiliyetlerini bilmediklerinden pek fakirce yaşıyordu. Bir gün ona baş papaz Klupni'den bahsettiler. Bu adam papadan sonra en zengin papazdı. Sofrası daima açıktı. Kim gelirse istediği kadar yiyip içebilirdi. Bunu duyan ve büyük adamları tanıma arzusunda olan Primas, bunu gözüyle görebilmek için papazı ziyarete karar verdi. Papazın evi, Paris'ten altı mil mesafede idi. Eğer sabah erken yola çıkarsa yemek zamanı orada olabilirdi. Yolu şaşırıp aç kalmamak için yanına üç ekmek aldı.

Suyu her yerde bulabilirdi. Yola çıktı ve yemek zamanı papazın evine ulaştı, eve girdi ,örtülmüş masaları ve mutfakta yemek hazırladıklarım

görünce «bu, anlattıklarından daha muhteşem» dedi. Hazırlıklar tamam olunca evin kâhyası herkese el yıkamak için su verdi ve sofradaki yerlerini gösterdi. Primas, papazın yemek salonuna gireceği kapının karşısına oturmuştu. Papaz sofraya oturmadan kimseye yiyecek ve içecek verilmezdi. Kâhya sofrayı tertipledikten sonra papaza herşeyin hazır olduğunu bildirdi. Kapılar açıldı. Papaz ilk olarak fena giyinmiş ve tanımadığı Priması görmüştü. Bundan öfkelenen papaz, dönüp odasına geçti ve masada oturan bu aptal herifin kim olduğunu sordu.

Primas açlığa, alışık değildi. Papazın gelmediğini görünce, beraberinde getirdiği ekmeklerden birisini çıkararak yemeğe başladı.

Biraz sonra papaz, uşağına: «O adam gitti mi?» dedi.
Uşak: «Hayır efendim» dedi. «Beraberinde getirdiği ekmeği yemekle meşgul». «Varsın yesin» dedi papaz. «Benim yemeğimden bugün yiyemez.»

Papaz kimseyi kovmasını sevmezdi, onun için adamın kendiliğinden gitmesini bekliyordu.

Primas ekmeğini bitirip de papazın gelmediğini görünce,
ikinci ekmeğini de cebinden çıkardı. Bunu da papaza haber verdiler. Papaz gene gelmedi. Primas üçüncü ekmeğini de cebinden çıkardı, bunu haber alan papaz, «bugün benim kafamdan geçen şey nedir?» dedi. «Bu cimrilik neye? Yıllardır soframa kim gelirse, asil olsun köylü olsun, zengin olsun fakir olsun, herkese ikram ettim, bugüne kadar böyle bir şey aklıma gelmemişti. Bir adamın yemesinden ne olacak? Belki de pespaye sandığım bu adam büyük bir adamdır» dedi. Adamın isminin Primas olduğunu öğrenen papaz, utandı. Hatasını düzeltmek için ona ikram etti, yeni esvaplar yaptırdı, para verdi ve isterse kalabileceğini bildirdi. Primas pek memnun oldu, teşekkür ederek yola çıktı. Artık yaya yürümüyor, papazın hediye ettiği ata biniyordu.

Anlayışlı adam olan Cane, Bergamin'in bu hikâyesinden ne kasdettiğini hemen anlamıştı. «Bergamin!» dedi gülerek, «Şen zarif bir tarzda kendi hizmetlerini, benim cimriliğimi ve benden ne istediğini anlatmış oldun. Ben artık cimriliğimi bırakmak isterim.»

Cane, Bergamin'in otel borçlarını ödetti ve rehin verdiği elbiseleri geri aldırttı, ona para ve at verdi ve isterse yanında kalabileceğini bildirdi.

BİRİNCİ GÜN

VIII nci HİKAYE

Borsiya, güzel bir buluşla Grimaldi'nin cimriliğini gideriyor.

CENOVA'da eskiden, Grimaldi adlı bir asil yaşıyordu. -Söylendiğine göre o zamanki İtalya'nın en zengin adamı idi. Fakat zenginliği kadar rezilliği ve cimriliği de ün salmıştı. Bir adama bir lütufta bulunmak isterse bir şey vermezdi. Hatta kendi şahsı için dahi beş para harcamazdı. Bu sırada Cenova'ya Borsiya isminde muteber ve yiğit bir adam gelmişti.

O tarihlerde asillerin başlıca, görevi aile geçimsizliklerinde barıştırıcı rol oynamak, bazan güzel bir nükte ile ihtilâfları çözüvermekti.

Ama asillerin çoğu, bunun aksini yapıyor, sefaleti arttırıyor, günahkârlıkları yayıyorlar, rezillikleri ne kadar fazla olursa ünleri o kadar fazla yayılıyordu. Borsiye, Grimaldi'yi tanımak istedi.

ilk konuşmalarında Borsiya'ya yeni yaptırdığı ve süslediği sarayını gösterdi. Sonunda Borsiya'ya dedi ki: «Salona resmedilmek üzere bana güzel bir fikir verebilir misin?»

Borsiye, «Size görmediğiniz bir şeyi teklif edeyim» dedi ve ilâve etti. «Bir iyilik resmi yaptırın.»

Grimaldi biraz utanarak, «evet» dedi. «Onu öyle bir yaptırayım ki gelecekte kimse bana iyiliği tanımamış olduğumu söyleyemesin.»

Bu sayede Grimaldi, ahlâkını değiştirdi. Ve Cenova'nın en cömert şövalyesi oldu.

BİRİNCİ GÜN

IX uncu HİKAYE

Kıbrıs kralı, Gaskonyalı bir bayan tarafından utandırılıyor, ve bu sayede avarelikten kurtularak iyi bir prens oluyor.

KIBRIS'ın ilk kralı zamanında Gaskonyalı bir asil bayan, kutsal mezara bir ziyaret yapıyordu. Dönüşünde Kıbrıslı kabadayılar tarafından kaba bir muameleye maruz kalmıştı. Şikâyetleri netice vermeyince kraldan tarziye istemeye karar verdi. Fakat ona dendi ki bu teşebbüs beyhude, çünkü kral o kadar fena, bir hayat sürüyor ki, tarziye vermek şöyle dursun, kendisine yapılan hakaretlere küfürlerle mukabele ediyordu. Asil bayan intikamını almak için krala gitti ve «Kralım» dedi. «Ben sizden mütecavizlerin cezalandırılmalarını istemeye gelmedim. Yalnız bana söyle, sana yapılan hakaretlere nasıl tahammül ediyorsun ki ben de tahammül etmeyi öğreneyim.»

Bu ana kadar durgun duran kral, derin bir uykudan uyanır gibi kalktı, kadına tecavüz edenleri şiddetle cezalandırdığı gibi, ondan sonra da saltanatının itibarını kırmaya teşebbüs edenlere karşı şiddetle harekete başladı.

BİRİNCİ GÜN

X uncu HİKÂYE

Albert, kendisinin âşıkı sanan bir kadının yüzünü yaptığı nükte ile kızartıyor.

ZARİF bir nükteyi anlayabilen ve anlarsa cevaplandırabilen pek az kadın bulunması ne hazindir! Çünkü zamanımızda artık zekâya değil, vücut güzelliğine itibar edilmektedir. Bir kadın ne kadar süslenir, boyanırsa o kadar fazla saygı ve itibar beklemektedir. Bu süs ve boyalarının içinde ya taş gibi susmakta veya konuşmaları susmalarını aratmaktadır. Onlar budalalıklarına namusluluk demektedirler. Sanki bir kadın ancak hizmetçisi veya çamaşırcısıyla konuşup şaka yaparmış gibi.

Tabiîdir ki her konuda olduğu gibi burada da, zaman, mekân ve şahıslar iyi seçilmelidir.

Yoksa başkalarının yüzünü kızartsın diye yapılmış bir şaka onu yapanın yüzünü kızartabilir.

Bir zamanlar Bulonya’da Albert isimli ünlü bir hekim vardı. Altmış yaşını aşmış olmasına rağmen, vücudunda her türlü hararet söndüğü halde aşk ateşine karşı hassasiyeti devam ediyordu. Bir merasim günü Margareta adlı güzel bir dula rastladı. Kadın, doktora kuvvetli bir tesir yapmıştı. Onu her gün görüp arıyordu, bazan atlı bazan yaya, kadını ziyarete gidiyordu.

Kadın ve arkadaşları bu ziyaretin manasını anlıyor ve ihtiyar bir adamın bu hareketiyle alay ediyorlardı. Sanki aşk yalnız gençlerin kalbinde olurmuş gibi.

Doktor Albert ziyaretine devam ediyordu. Bir gün kadını başka kadınlarla birlikte kapının önünde buldu. Kadınlar doktoru uzaktan görünce onu saygı ile karşılamaya, sonra da alaya almaya karar verdiler.

Doktor gelince, ayağa kalktılar. Onu eve alarak nefis şaraplar ikram ettiler. Sonra, bir çok genç erkekler tarafından sevilen bu bayana nasıl aşık olduğunu sordular.

Kendisi ile alay edildiğini sezen doktor; «Bayanlar» dedi, «benim âşık oluşum sizlere garip gelmemeli, vakıa tabiat yaşlı erkekleri aşkın tatbikatından mahrum ederse de onlar kimin sevilebileceğini iyi bilirler. Yaşlılar tabiatı daha uzun zaman incelemişlerdir. Onun için gençlerden fazla tecrübeye sahiptirler. Size, bir çok genç âşıklara buna rağmen sevme ümidi veren şeyin ne olduğunu anlatayım. Ben «Lupin» ve «Lauf» yenen birçok kadın meclislerinde bulundum. Lauf pek iyi bir şey değildir. Kadınların bozuk zevklerine pek uygun gelen baş şöyle böyle bir şey ama, siz bu başı önünüzde tutar ve lezzeti berbat olan yapraklarını yersiniz. Bilmiyorum acaba genç kadınlar âşıklarını seçmede böyle isabetsiz davranmıyorlar mı? Eğer zevkiniz yerinde olsaydı umabilirdim ki, o genç âşıkları bırakır beni tercih ederdiniz.»

Kadın biraz utandı ve dedi ki: «Efendim, siz bize güzel ve değerli bir ihtarda bulundunuz. Sizin askınız zeki ve dürüst bir adamın aşkı olarak benim için çok kıymetli, benim şerefimi ve kendi yaşınızın müsaadesi nisbetinde de aradığınız bütün hazları benden alabilirsiniz.»

Dr. Albert ayağa kalktı ve bir gülümseyişle veda etti. Bu bayan kiminle şaka ettiğini bilmiyordu. Yenmek isterken yenilmişti. Akıllı insanlar bu duruma düşmemeli..

Vakit ikindiye yaklaşmıştı, kadınların erkeklerin hikâyeleri tamamlanmıştı. Kraliçe ayağa kalkarak «Benim» dedi, «artık bir vazifem kaldı, o da size yeni bir kraliçe seçmek.»

Böylece Flomena'yı kraliçe seçti ve kraliçelik tacını başına koydu.

Flomena, gerçi utancından kızarmıştı, fakat kendisini toparlayarak dedi ki: «Sevgili arkadaşlarım, Panpine'nin bugünkü icraatını o kadar beğeniyorum ki, bir şey değiştirmeye lüzum görmüyorum. Sabah erken gene kalkarız, yemekten sonra dans ve müzikle meşgul oluruz. Sonra da bize büyük zevk vermiş olan hikâyelerimize devam ederiz. Yalnız konularınızı sıralandırmak isterim ki herkes bize bir hikâye bulabilsin. Biliyorsunuz ki dünya yaratılalıdanberi insanların kaderi tesadüflere bağlıdır. Onun için herkes öyle hikâyeler anlatsın ki, büyük bir tehlikeden şahısların nasıl sıyrılıp çıktığı görünsün.

İKİNCİ GÜN

Kraliçe Filamenon’un reisliği altında, insanların en büyük tehlikelerden beklenmedik bir şekilde nasıl kurtuldukları anlatılıyor.

İKİNCİ GÜN

I inci HİKÂYE

Martellin, bir felçli adam pozuyla kutsal Arigoya yatıyor ve kendisini iyi olmuş gösteriyor. Hilesi meydana çıkıyor, dövüyorlar, hapsediyorlar, fakat asılacakken işin içinden çıkıyor.

BAŞKALARI ile hele saygı değer şahıslarla alay edilirse, kabak alay edenin başında, patlar.

Bir müddet önce Trevizo şehrinde Arigo adlı bir Alman yaşardı. Hamallıkla geçinen bu adam, dindar ve dürüst bir kişi şöhretine sahipti. Trevizo halkı iddia ediyordu ki, o öldüğü zaman, kiliselerin çanları kendiliklerinden çalmaya başlamış. Herkes bunun bir mucize olduğunu kabul ediyor ve Arigo’nun öldükten sonra azizler arasına girdiğini kabul ediyorlardı. O, büyük kiliseye gömülmüştü. Ve topallar, körler ve her türlü hastalar onun mezarına getiriliyor ve vücuduna el sürenin sıhhate kavuşacağı iddia ediliyordu.

Oraya giden kalabalık arasında Floransalı üç kişi vardı. Bunların adları Steşçi, Martelin ve Markiz’di. Bu adamlar başkalarını taklit ederek halkı eğlendirirlerdi. Trevizo’yu gör-
memişlerdi. Onun için halkın kiliseye akın etmesine şaşmışlardı. Bunun sebebini öğrenince aziz ölüyü görmek istediler. Eşyalarını bir otele bıraktılar. Markiz dedi ki, «Oraya gidelim, ama, kilise meydanı Alman askerleri tarafından tutulmuş.» Martelin, «Ziyanı yok, ben giderim o azizin vücudunun bulunduğu yere kadar girerim.» dedi. Markiz, «Nasıl

yapacaksın?» dedi. Martellin, «Sana söyleyeyim,» dedi. «Ben felç taklidi yaparım, siz iki tarafımdan tutarsınız. Böylece yolu açarız.»

Teklif beğenildi. Vakit geçirmeden yola koyuldular. Tenha bir yerde Martellin, eline ayağına öyle bir şekli verdi ki sahiden felçli gibi oldu.

İki arkadaşı yol verin diye bağırıyorlar, halk da felçliye acıyordu. Martelli ölünün yanına kadar getirildi ve cenazeye temas ettirildi. Herkes neticeyi heyecanla bekliyordu. Taklitte usta olan Martellin, evvelâ parmağını kımıldattı, sonra elini hareket ettirdi ve sonra da doğrulup oturdu. Halk sevinçten öğle bağırıyordu ki gök gürültüsü bile işitilmezdi.

Aksilik olacak; civarda Martellin'i tanıyan bir Floransalı vardı, o gülmeye başlamıştı.

«Felçli değil miydi?» diye sordular. «Alay etmiş olmasın» dedi Floransalı. «O, hepimizden sağlamdır. Ama gördüğünüz gibi, bu adam herkesi taklit edebilir.»

Bunun üzerine halk kiliseyi bastı ve bağırmaya başladı. «Bu utanmaz rezili yakalayın, o felçli değil!.. Bizimle ve azizimizle alay etmek için yapıyor bunu» diye halk tekme tokat taklitçinin üstüne saldırdı. Martellin, «imdat!» diye bağırıyordu, fakat kimse dinlemiyordu.

Arkadaşları da ona yardıma cesaret edemiyorlardı.

Halk onu linç etmek üzere idi. Markiz son bir çare olarak bir tedbir düşündü: yakında bulunan yargıca giderek, «Bir hırsız benim yüz altınımı çaldı, onu yakalatın» diye ricada bulundu. Bunun üzerine mübaşirler vaka mahalline koştular. Perişan bir halde bulunan Martellin'i halkın elinden kurtararak mahkeme salonuna getirdiler. Onun para çalma suçuyla yakalandığım görünce herkes bu sahtekârdan intikamını almak için kendi paralarının da çalındığını ileri sürdü.

Yargıç, sorguya başladı. Martelli sanki bir şey olmamış gibi, şaka tonunda cevaplar verdi. Bundan öfkelenen yargıç, onu falakaya yatırtarak bir güzel dövdürdü.

Martellin, falakadan çıkarılınca yargıç, itiraf edip etmeyeceğini sordu. Yargıcın menfi bir cevapla tatmin edilmeyeceğini gören Martellin; «Efendim, dedi. «Doğruyu itirafa hazırım ,yalnız bu adamlardan sorun, ben paralarını ne zaman ve nerede çalmışım. O zaman yaptığımı ve yapmadığımı size anlatırım.» Bunun üzerine hâkim davacıları içeri aldı ve sordu. Kimi parasının sekiz gün önce, kimi yedi gün, kimi üç gün önce, kimisi de o gün çalınmış olduğunu iddia etti.. Martellin bunu işitince,

«Efendim» dedi. «Bunlar düpedüz yalandır. Ben ifademin doğruluğunu isbat edebilirim. Trevizo'ya geleli bir kaç saat oldu, daha önce bu şehri hiç görmemiştim, gelir gelmez aziz ölünün yanına gittim, bunu şehir kapısının bekçileri ve otel sahibi teyid edecektir. İfademi doğru bulursanız beni asmaktan vazgeçin». Markiz ve Steşi, yargıcın sertliğini duymuşlardı, korku içinde idiler. Biri, öbürüne: «Bu işi fena yaptık» dedi. «Yağmurdan kaçarken doluya tutulduk.» Bunun üzerine otele koştular ve yargıcın akrabası olan Angolonti'yi bularak olayı anlattılar. Bu zat güldü ve yargıca giderek Martellin'i serbest bıraktırdı.

İKİNCİ GÜN

II nci HİKÂYE

Rinaltesti, Guğrielmo şatosuna giderken eşkıyalar tarafından soyuluyor, bir güzel dul onu misafir ediyor. Çaldırdıklarını geri alıyor ve sevinçle geri dönüyor.

KUTSAL Arigo hikâyesi bana başka bir hikâyeyi hatırlattı ki, dini konulardan, kazalardan ve sevgi olaylarından terekküp eder. Bu hikâyeyi anlatmak bilhassa aşkın dikenli yolunda yürüyenlere ve kutsal Jüliyanda dua etmemiş olanlara faydalı olacaktır.

Kont Azza, dö Ferara zamanında Rinolt adlı bir tüccar iş için Bolonya'ya gidiyor. Dönüşte birtakım adamlara rastlıyor (ki tüccar kıyafetinde olmakla beraber hakikatta eşkiya idiler). Bu adamlarla, ihtiyatsızca sohbete dalıyor.

Eşkiyalar tüccarda bol para bulunduğunu tahmin ederek onu soymaya karar veriyorlar. Şüpheyi gidermek için, kendilerini namuslu ve zengin adamlar olarak tanıtıyorlar ve sevimli görünmeye çalışıyorlar. Adam da böyle arkadaşlar bulduğuna seviniyor.

Yolda şundan bundan konuşurken mutad olduğu şekilde söz dualara geliyor.

Eşkıyalardan biri, «Yolda, hangi duayı yaparsınız?» diye sordu. Bu dualar üç tane idi.

Rinolt, «İtiraf edeyim ki» dedi, «bu konuda ben cahil ve tecrübesizim. Elimde pek az dua var. Bir zamandanberi de yolda sabahları otelden çıkarken (Bizim babamız) ve (Selâm sana Meryem) dualarını yapıyorum. Sonra o gece iyi bir barınma imkânını vermesini Allahtan niyaz eyliyorum. Yolda çok defa büyük tehlikelerle karşılaştım, Fakat her defasında işin içinden selâmetle çıktım ve akşamları da iyi bir barınak buldum. Onun için inanıyorum ki, dua ettiğim kutsal Jülyan, Allahtan benim için herşeyi temin ediyor. Eğer sabahları bu duayı ihmal edersem, bana öyle gelir ki, o gün yolculuğum selâmetle geçmez. Ve o akşam iyi bir barınak bulamam.»

Eşkiyalardan biri sordu: «Bu sabah da dua ettiniz mi?»

«Elbette» dedi Rinolt.

Eşkiya içinden, «Dua sana fayda vermeyecek, plânımız bozulmazsa, halin harap» dedi. Sonra da, «Ben de, dedi, çok seyahat ettim, hiç dua etmedim, ama hiç de bir zararını görmedim. Bugün görelim bakalım, dua eden mi, yoksa etmeyen mi daha iyi bir barınak bulacak? Ama gene de ben faziletli büyük annemden öğrendiğimi «Profundis» duasını söyleyiveririm.»

Yola bu konuşmalarla devam ettiler.. Akşama doğru Guglielmo şatosuna vardıklarında bu münzevi köşeyi maksatlarına elverişli bularak adamı don gömlek kalıncaya kadar soydular ve «haydi!» dediler. «Bakalım duan sana selâmet bir barınak temin edecek mi?» Eşkiyalar nehri geçtiler ve kaçıp gittiler. Rinolt'un uşağı bu soyguna seyirci kaldı, efendisine hiç yardım etmedi, atını Guglielmo şatosuna sürdü ve otele yaklaştı.

Rinolt, o soğukta ayağı çıplak başı kabak, bir don, bir gömlekle kalmıştı. Karanlık bastırmak üzere idi. Ne yapacağını bilmiyordu. Çeneleri zil çalarak donmamak için bir sığınak arıyordu, fakat bulamıyordu. Çünkü buralarda cereyan etmiş bir harp, herşeyi harab etmişti. Uşağının nereye gittiğini bilmiyordu. Soğuktan Gugliyelmo şatosuna doğru yürümeğe başladı, inanıyordu ki, şatoya ulaşabilirse, Allah ona yardım edecekti. Fakat yolunu şaşırmıştı.. Şatoya vardığı zaman kapılar kapanmış ve köprü kaldırılmıştı.

Bu hazin ve feci durumda ağlayarak, vücudunu kardan koruyacak bir yer arıyordu. Şans eseri, bir ev gördü. Damın altında bir kapı vardı. Fakat o da, kapalı idi. Onun için, basamağın üzerine yığılan samanların üstüne oturdu. Kutsal Jüliyen'e ümidini boşa çıkardığı için serzenişte bulunuyordu. Fakat Kutsal Jüliyen ona acımıştı. Az sonra ona bir barınak temin etti.

O semtte bir dul yaşıyordu ki, güzellikte eşi yoktu. Onu Kont Azza, canı gibi seviyor ve orada misafir ediyordu. Rinolt'ın merdiveninde oturduğu ev bu kadınındı. Kont o geceyi geçirmek üzere kadının evinde olacaktı. Banyo hazırlanmış, mükemmel bir sofra tertiplenmişti. Kadın, Kont'u bekliyordu. Fakat bu sırada Kont'tan gelen bir haberci, Kont'un anî bir işinin çıktığını ve gelemiyeceğini bildirdi.

Buna çok üzülen kadın, Kont için hazırlattığı banyoya girip akşam yemeğini yedikten sonra, uyumaya karar verdi.

Banyoda ,kapının önünde zavallı Rinolt'ın çene şakırtısını ve inlemesini duyunca, hizmetçisini çağırtarak dışardaki adama bakılmasını emretti.

Hizmetçi, Rinolt'ı bir gömlekle ayağı çıplak titrer buldu. Kim olduğu sorulunca kısaca adını söyledi ve bu gece soğuktan ölmeye terkedilmemesini yalvardı! Hizmetçi, hanımına adamın halini acıyarak anlattı. Kadın merhamete gelmişti' Kont'un gizlice açması için kullandığı anahtarı hizmetçiye **Ve**rerek «Kapıyı aç!» dedi. «Yavaşça onu içeriye al, yiyecek var yatak da bulabiliriz» dedi. Hizmetçi, hanımının **iyiliğini** överek kapıyı açtı ve Rinolt'ı içeri aldı. Kadın, Rinolt'ın soğuktan kaskatı kesildiğini görünce, «Banyo hâlâ sıcak» dedi «Gir!»

Banyonun tatlı sıcağı ile kendine gelen Rinolt, yeniden dirilmiş gibi oldu. Kadın ona, ölmüş olan kocasının elbiselerini verdi. Bu elbiseler sanki onun vücudu için yapılmıştı Rinolt, Allaha ve kutsal Jüliyen'e böyle bir sefaletten kurtarıp böyle güzel bir barınak verdikleri için şükrediyordu.

Kadın, biraz istirahattan sonra şömineli odaya geçti ve Rinolt'ın ne yapmakta olduğunu sordu. Hizmetçi, «Sayın bayan» dedi. «O adam giyindi, kuşandı, güzel bir erkek oldu, zengin ve iyi bir adama benzer». Bayan: «Çağırın, burada ısınsın, her halde acıkmıştır. Yemek yesin» dedi.

Rinolt, içeri girince kadının seviyeli bir bayan olduğunu fark etti. Saygı ile eğildi ve gösterilen lütfa teşekkür etti. Hizmetçinin dediği doğru idi. Kadın onu dostça yanına, şöminenin karşısına oturttu ve başından geçeni sordu. Rinolt olanı biteni etraflıca anlattı. Kadınla Rinolt ellerini yıkadıktan sonra sofraya oturdular. Rinolt uzun boylu, güzel, terbiyeli tahsilli, orta yaşlı bir adamdı. Kadın, Kont'la beraber geçiremediği geceyi Rinolt'la geçirebilmek için sabırsızlanıyor, ona iltifatlar ediyordu.

Yemekten sonra kadın, hizmetçisiyle, Kont gelmeyeceğine göre geceyi bu adamla geçirmesinin münasip olup olmayacağını konuşuyordu.

Hanımının ihtirasını bilen hizmetçi, onu teşvik ediyordu. Bunun üzerine kadın Rinolt'ın bulunduğu odaya döndü, âşıkane bir bakışla;

«Rinolt!..» dedi, «Neye öyle düşüncelisin? Sanıyor musun, ki çalınan atın ve eşyaların yerine konamaz? Cesaretinizi kaybetmeyin, burası sizin eviniz, sizi kocamın elbiseleri ile ***görünce*** onu görmüş gibi oluyorum. İçimden sizi kucaklamak ve öpmek geliyor. Size antipatik olmayacağımı bilsem, bunu hemen yapardım.»

Rinolt, açık fikirli bir adamdı. Kadının sözlerini işitip gözlerinin kıvılcımlandığını görünce, kollarını açtı, «Sayın bayan» dedi, «benim kurtarıcımsınız. Hayatımı size borçluyum. İstediğiniz şeyi yapmamak en büyük nankörlük olur.» Ve kadını kollarının arasına aldı, gerisini anlatmaya lüzum yok.

Ortalık ağarırken kimsenin farketmemesi için, kadın kalktı. Rinolt'a elbiseler verdi, kesesini para ile doldurdu ve ketum olmasını tembih etti .Sonra onu kapıdan uğurladı.

Rinolt, gün doğarken, açılan şehir kapısından kasabaya girdi. Uşağını buldu. O gece atına bineceği sırada başka bir suçtan yakalanmış olan eşkiyaların şehire getirilmekte olduğunu gördü. Elbiseleri atı ve parası Rinolt'a geri verildi. Rimolt Allah'a ve kutsal Jüliyen'e dua ederek atına atladı. Ama o üç eşkiya da dar ağacına çekildiler.

İKİNCİ GÜN

III üncü HİKÂYE

Üç genç Floransalı, israf yüzünden darlığa düşerler. Bir yeğenleri yeis içinde eve dönerken bir papaza rast gelir ve ondan öğrenir ki evleneceği kız İngiltere kralının kızıdır. Bu sayede dayılarını sefaletten kurtarır.

FLORANSA'da Tebalt adlı bir şövalye yaşıyordu ki bazılarına göre Lâmberti, bazılarına göre Agolantin sülâlesinden gelme idi. O, vaktiyle zengin şövalye idi ve üç tane terbiyeli oğlu vardı, adları, Lâmbert, Tebalt ve

Agolant idi. Zengin Tebolt öldüğü zaman, en büyük oğlu 16 yaşında idi. Bütün servet ona bırakılmıştı.

Miras olarak kalan bol para çocukları sefahete sürüklüyordu. Bir çok uşak, at, köpek, kuş ve maiyet halkı edinmişlerdi.

Hediyeler dağıtıyorlardı. Fakat bu israf yüzünden gelirleri azalmıştı. Çiftlikler birer birer rehin ediliyordu. Fukaralığa düşmek üzere idiler. Onun için bir gün Lâmbert iki kardeşini çağırttı, babalarından kalan serveti israfları yüzünden düştükleri sefaleti hatırlattı. Bu halin her tarafta duyulmasından önce her şeylerini satıp buradan gitmek lâzım geldiğini anlattı. Bunun üzerine üç kardeş, kimseye vedâ etmeden, gizlice Floransa'yı bırakarak Ingiltere'ye gittiler.

Londra'da bir ev tuttular ve faizle para verip idareli yaşamaya başladılar, iyi bir talih eseri olarak, bir kaç yılda büyükçe bir servet yaptılar. Bu para ile Floransa'ya dönerek sattıkları çiftlikleri birer birer geri almaya başladılar ve evlendiler. Londradaki işleri için yeğenleri Aleksandır'ı oraya gönderdiler. Bu aralık eski israflarının acısını ve aile kurmuş olduklarını unutarak, yine sefahate başladılar. Bu masrafları, Londra'dan yeğenlerinin yolladığı para, bir kaç yıl karşıladı. Fakat bu sırada İngiltere'de, kralla oğlu arasında bir iç savaş başlamış ve memleket ikiye bölünmüştü. Aleksandr, başka gelir bulamadığı için dayılarının köşklerine el koymuştu. Memleketteki ikiliğin ve iç savaşın bitmesini bekleyen Aleksandır, Londra'da kalmıştı. Fakat Floransa'daki üç kardeş sefahata devam ediyorlar ve boyuna borç para yiyorlardı. İngiltere'de iç savaş bir türlü bitmediğinden, üç kardeşin borçları gırtlaklarına kadar çıkmış ve bu yüzden hapse atılmışlardı. Karıları ve çocukları ise sokakta kalmışlardı.

İngiltere'de bir türlü barış hasıl olmayınca, Aleksandır, İtalya yolunu tutmuş, yolda bir çok papazlar refakatinde bir baş rahibin de gitmekte olduğunu görmüştü. Rahibe kral ailesinden iki şövalye refakat ediyordu. Bunları Aleksandır, tanıyordu. Böylece papazla tanıştı, önde yürüyen rahibin kim olduğunu sorunca: «Bizim bir akrabamız» dediler. «Son zamanlarda büyük bir manastırın başrahibi seçildi. Fakat kanuni yaşa henüz varmadığından Roma'ya gidip Papadan memuriyetin tasdikini isteyecek». Fakat bunu gizli tutuyorlardı. Baş rahip yolda yanından geçen Aleksandır'ı gördü. Bu genç ve (yakışıklı adam, rahibin çok hoşuna gitmişti. Onu yanına çağırttı ve sohbete başladı. Aleksandır'ın verdiği cevaplar rahibin hoşuna

gitmişti. Basit işlerle uğraşmasına, rağmen Aleksandır'ın iyi ruhlu bir insan olduğunu sezdi ve onu teselli için, kaybettiği şeyleri Allahın yine vereceğini ve eski durumunu bulacağını söyledi. Aynı zamanda Toskana'ya kadar refakat etmesini rica etti. Aleksandır, verdiği teselliden dolayı rahibe teşekkür etti ve onun her emrine amade olacağını bil-

dirdi.

Bir kaç gün yolculuktan sonra, muntazam otelleri olmayan bir şehire varmışlardı. Rahip orada gecelemek istediğinden, Aleksandır —ki bir nevi yaver vazifesini görüyordu—

onu tanıdığı birisinin evine misafir etti. Diğer maiyetini de evlere yerleştirdi. Yemekten sonra Aleksandır ev sahibine, nerede uyuyacağını sordu. Adam, «Onu ben bilmem!» dedi. «Her taraf dolu, ben bir sıraya uzanacağım, bitişiğinde kiler gibi yerler var, bu akşamlık orada kalmalısın» ama Aleksandır, «orası pek dar» dedi. Ev sahibi, «Orası rahat olur» dedi, «rahip uyuyor. Perdeler inik, seni yavaşça oraya sokarım.»

Aleksandır, bunun rahibi rahatsız etmeyeceğini anlayınca gidip oraya yattı.

Henüz uyumamış olan ve ev sahibinin sözlerini duyan rahip, buna pek sevinmişti ve «Allah», dedi, «benim duamı kabul etti. Bu fırsatı iyi kullanmalıyım.» Evde herşeyin sakin olduğunu görünce Aleksandır'ı yanına çağırdı ve beraber yatmalarını söyledi. Aleksandır uzun tereddütten sonra çaresizrahibin yanına yattı.

Aleksandır, rahibin elini âşık kadınlar gibi kendi vücudunda hissedince büsbütün şaşırdı ve bunu ahlâksızca bir ilginin belirtisi saydı.

Rahip, Aleksandır'ın şaşkınlığını hissedince hemen soyundu ve Aleksandır'ın elini kendi göğsüne temas ettirerek, «Aleksandır» dedi, «Delice vehimlerden vaz geç ve şu kalbte gizli olanı keşfet!»

Aleksandır, rahip sandığı kimsenin bir kadın olduğunu ve mermer gibi güzel bir vücuda sahip olduğunu anladı. Bir şey söylemeden kadını kucaklamak istedi. Rahip ise, «Bana yaklaşmadan önce şu sözlerimi dinle» dedi. «Ben gördüğün gibi erkek değil, kadınım. Evden bekâr olarak yola çıktım, Papadan bana, bir koca bulmasını isteyeceğim. Senin talihin veya benim; talihsizliğim, seni bir kaç gün önce görünce içimde sana karşı öyle bir ihtiras uyandırdı ki, böylesini hiç bir kadın bir erkeğe karşı duymamıştır. Onun için seni kendime koca olarak seçmek istiyorum. Ama bunu reddedersen hemen burasını terket ve yoluna devam et.»

Aleksandır, kadını tanımamakla beraber maiyetine bakarak onun asil bir kimse olduğunu anladı ve kadının sözleri-
nin cazibesine tutuldu. Onun için evlenmeğe hazır olduğunu bildirdi.

Bunun üzerine yatakta doğruldular. Bir haçın karşısında nişanlandılar. Kadın, Aleksandır'ın parmağına bir yüzük taktı, bu suretle geceyi saadet içinde geçirdiler.

Sabah erkenden Aleksandır, odadan çıktı ve maiyet kalabalığının içine karışarak Roma yolunu tuttu.

Roma'ya vardıklarından bir kaç gün sonra, kadın Aleksandır'la beraber Papa'nın huzuruna çıktı ve ona şöyle hitap etti.

«Kutsal peder, herkesten iyi bilirsiniz ki namuslu ve dindar yaşamak istiyen kimse, kötülüklerden uzak kalmalıdır. Namuslu bir hayat yaşama arzumu tatmin etmek için babam Ingiltere kralının hâzinesinden bir kısmını alarak rahip kıyafetinde yola çıktım. Çünkü babam beni İskoçya kralı olan yaşlı adama vermek istiyordu. Onun yaşlılığı kadar İlâhi kanunlara, gençlik sebebiyle âsi olmak korkusu da beni yola düşürdü. Halime acıyan Tanrı, yolda bana münasip bir koca ihsan etti. İşte o adam şu yanımdakidir. Gerçi soyu sopu
o kadar asil değilse de karakteri en yüksek bir kadına uygundur. Babam ne derse desin, ben ancak bu adama varabilirim. Buraya geldim ki, kutsal makamları ziyaret edeyim ve Allah huzurunda kıyılmış olan nikâhımı sizin tarafınızdan ilân ettireyim. Onun için Allahın bu iradesini takdis etmenizi ve bu adamla beraber yaşayıp beraber ölmemize dua etmenizi rica ederim.»

Aleksandır, kadının İngiltere kralının kızı olduğunu hayretle öğrendi ve buna çok sevindi. Papa da Prensesin bu hareketine şaşmıştı. Fakat işin değişemiyeceğini görünce, arzusunu kabule karar verdi. Nikâh günü bütün Kardinaller ve şehrin ileri gelenleri toplanmışlardı. Prenses güzelliği ve iyiliği ile göz dolduruyordu. Aleksandır da şahane elbisesi ve güzel davranışlarıyle bir faizci gibi değil, bir asilzade gibi görünüyordu. Papa, davetliler huzurunda nikâhı kıydı, sonra mutantan(şatafatlı) yemek salonuna geçildi.

Aleksandır ve karısı dönüş yollarında Floransa'ya uğramıya karar verdiler. Evlenmelerinin haberi Floransa'da duyulmuştu. Onun için çok parlak bir şekilde karşılandılar. Prenses, Aleksandırın ve dayılarının bütün borçlarını ödedi, onları hapisten kurtardı, çiftliklerini kendilerine iade etti. Sonra Aleksandır ve karısı yollarına devam ederek, Paris'te Fransız kralı

tarafından kabul edildiler. Paris'ten prensesin refakatindeki iki şövalye İngiltere kralına giderek prensesi affettirdiler. Kral kızını ve damadını pa,rlak bir tarzda kabul etti ve damadını Kornval Kontluğuna tayin etti.

Aleksandırın tavassutuyle kral, oğlu ile de barıştı. Bu da halkın memnuniyetini uyandırdı.

Aleksandır, karısı ile parlak bir hayat sürdü. Cesareti ve dirayetiyle İskoçya'yı fethetti ve oranın krallığına getirildi.

İKİNCİ GÜN

IV üncü HİKÂYE

Landoli Rafulo, fakir düşmüş, korsan olarak Cenevizliler tarafından esir edilmiş, bir deniz kazasında denize düşmüş, mücevherler dolu bir sandıkla Kortu adasına varmış, orada bir kadın tarafından kurtarılmış ve zengin bir adam olarak evine dönmüştü.

İTALYA'NIN Recio ile Goeta arasındaki sahil, en güzel yerlerden sayılır. Orada Salerno yanında Amalfi kıyılarında bir sürü küçük şehirler, bahçeler, fıskiyeler bulunur. Bir çok zengin tüccarlar orada oturur. Bu şehirlerden birisinin adı Kovella'dır.

Orada vaktiyle Landolf Bufóla adında zenginlikte eşi olmayan bir adam otururdu. Ama servetiyle kanaat etmez, hayatı pahasına da olsa servetini arttırmak isterdi. Bir gün sipariş mektuplarını yolladıktan sonra bir gemi satın almış ve kendi hesabına gemiye mal doldurarak Kıbrıs yolunu tutmuştu. Kıbrıs'a, vardığında, aynı çeşit malları getirmiş olan başka gemilere rastlamıştı. Onun için malını ucuza satmak, hatta denize atmak

mecburiyetinde kalmıştı. Bu suretle en zengin adamken en fakir adam haline gelmenin acısı içine çökmüştü. Bu acıyla, ölecek, yahutta korsanlık yaparak kaybını telâfi edecek ve memleketine yine zengin bir adam olarak dönecekti. Kendi gemisini kolayca sattı ve korsanlığa elverişli hafif bir gemi satın alarak onu iyice teçhiz etti ve denizde bilhassa Türklere karşı korsanlığa başladı. Bu işte talihi ticaretten daha uygun düştü ve bir sene zarfında o ka-
dar çok Türk gemisi soydu ki yalnız ticaretteki kayıplarını telâfi ile kalmadı, servetini de bir misli daha artırdı. Ticarette uğradığı kaybının acı hatırası onu kanaatkar yapmış ve hırs yüzünden tehlikelere düşmemek düşüncesi telkin etmişti. Onun için elde ettiği parayı tehlikeye sokmamak için, mal almadan gemisiyle yola, koyuldu.

Adalar sahiline yaklaştığı zaman bir akşam güney doğu rüzgârı çıktı. Deniz, küçük geminin dayanamayacağı bir şiddetle kabardı. Bunun üzerine denizin sakinleşmesini beklemek üzere bir koya girdi. Biraz sonra İstanbul'dan gelen iki büyük Ceneviz gemisi de aynı koya sığındı. Yağmaya düşkün olan gemiciler, küçük geminin sahibinin servetini duyduklarından, onu yağmaya karar verdiler. Bunun üzerine tüfek ve cephane ile mücehhez bir kısım gemiciler karaya çıkarak mevzi aldılar, öteki gemiciler rüzgârdan faydalanarak bir sandalla küçük gemiye yanaştılar ve kolayca onu ele geçirdiler. Landolfu da yakalayarak gemisini batırdılar ve onu kendi gemilerine taşıdılar. Ertesi gün rüzgâr istikametini değiştirdi. Cenuba giden gemiler dolu yelken yollarına devam ettiler, ama akşama doğru öyle müthiş bir fırtına, çıktı ki, gemiler çarpıştı. Landolfun bulunduğu gemi Kefalonya kayalıklarına çarparak parçalandı. Denize dökülen tayfalar karanlığın ve fırtınanın içinde ellerine geçirdikleri tahta, parçalarına tutunarak kurtulmaya çalışıyorlardı. Evvelce fakirliğe dönmektense ölmeyi tercih eden biçare Landolf, ölümü karşısında görünce, öbürleri gibi bir tahta parçasına sarıldı. Tan yeri ağarırken etrafına baktığında, gök ve deniz, bir de kendisine doğru yüzüp gelen bir kutudan gayrı bir şey göremedi. Kutuyu eliyle itmeye çalışıyor, fakat rüzgâr şevkiyle kutu yapıştığı tahtaya çarparak onu batırıyordu. Son kuvvetini sarfederek suyun yüzüne çıkıyor ve göğsü ile kutuyu itip ilerlemeye çalışıyordu. Böylece bir gün ve bir geceyi denizde geçirdi. Ertesi gün rüzgârın dinmesiyle Korfu sahiline kutu ile beraber ulaştı. Orada bir kadın, kaplarını kumla temizlemeye çalışıyordu. Kadın Landolf'u görünce, korkusundan bağırıp kaçıyor, Landolf ise gözünü

açamıyor ve konuşamıyordu. Nihayet kadın, sakinlenen denize girerek Landolf'u kutu
ile beraber saçlarından tutarak karaya çekiyor. Kadının kızı kutuyu başına alarak hep beraber yakın bir kulübeye gidiyorlar. Orada sıcak su ile yıkanan Landolf kendine geliyor. Şarap ve yiyecek verilen hasta, bir, iki günde kuvvetini buluyor. O zaman kadın Landolf'a kutuyu teslim ediyor. Landolf kutuyu hiç hatırlamasa da bir işime yarar diye alıyor ve yalnız kalınca kutuyu açıyor, içinden o kadar çok mücevher çı kıyor ki bu defa da kendisini terk etmeyen Allaha şükrediyor.

Kısa zamanda iki büyük talihsizliğe uğrayan Landolf, ihtiyatlı olmak lüzumunu duyuyor. Kadından istediği bir çuvala kutuyu yerleştirerek yola koyuluyor. Trani'de hemşerilerine rastlıyor. Onlar haline acıyarak kendisine elbise ve at veriyorlar. Memleketine vardığında, Korfudaki kadına kendisini denizden kurtardığı için büyük bir para yolluyor. Tiranide'ki hemşerilerini de mükâfatlandırıyor ve geri kalan para ile artık bir daha ticarete başlamaksızın, rahat bir
ömür sürüyor.

İKİNCİ GÜN

V inci HİKÂYE

At satın almak için Napoli'ye giden Andereas Peruğda bir gecede 3 defa tehlike atlatır. Fakat selâmetle memleketine döner.

PER**UĞ**YA'DA Andereas isimli bir at tüccarı vardı. Hiç memleketinden çıkmamış olmakla beraber, Napoli'de ucuz at bulunduğunu duyarak başka tüccarlarla beraber ve cebine 500 altın koyarak yola çıkar ve bir cumartesi akşamı oraya varır.

Ertesi sabah otel sahibinden bilgi alan Andereas, pazar yerine gider. Orada gördüğü bir çok atlardan bazılarını beğenir. Pazarlığa girişir. Fakat,

hiç birisiyle anlaşamaz, yalnız satın alabilecek durumda olduğunu göstermek için ihtiyatsızca, para, kesesini sık sık çıkarır. Bir defasında oradan genç ve güzel, fakat ucuz para ile elde edilebilecek Sicilyalı bir kadın geçer. Kadın keseye göz diker. Kadının yanında yine Sicilyalı yaşlı bir kadın daha vardır. Bu, Andereas'ı görünce sevinçle koşarak onu kucaklar. Bu sırada genç kadın biraz uzakta durur. Andereas yaşlı kadını tanıyınca sevinir. Kadın otele geleceğini vaat ederek ayrılır. Andereas da bir şey satın almadan oradan ayrılır.

Andereas'ın kesesini ve yaşlı kadının sevincini gören kadın, Andereas hakkında sualler sormaya başlar. Ve parayı ele geçirmenin çarelerini aramaya koyulur. Uzun zaman Andereas'ın babasının evinde çalışmış olan yaşlı kadın, Andereas'ın kim olduğunu ve niçin geldiğini anlatır.

Kadın Andereas'ın akrabalarını ve tanıdıklarını öğrenin-
ce bundan faydalanmak üzere bir plan hazırlar. Evde yaşlı kadını meşgul ederek onun Andereas'a tekrar gitmesini ön-
ler. Akşama doğru açıkgöz bir kız arkadaşını otele yollar.

Bu kız Andreas'ı kapıda görür ve onu bir kenera çekerek, «efendim» der, «bir kadın, arzu ederseniz, sizinle görüşmek istiyor.»

Bu güzel kızı kendisine âşık bir bayanın hizmetçisi sanan Andereas, buna hazır olduğunu ve kadını nerede ve ne zaman görebileceğini sorar. Kadın, «isterseniz» der, «o sizi kendi evinde bekler.» Andereas, «pek âlâ» der, «önüme düşün.» Genç kız Andereas'ı Sicilyalı kadının Malperticio (bu isim semtin mahiyetini gösterir) sokağındaki evine götürür.

Buralarını bilmeyen Andereas, kibar bir semtte asıl bir bayana gittiğini sanarak endişesiz yürür. Kız eve varınca merdivenleri çıkar ve Andereas'ın geldiğini haber verir.

Oldukça genç ve güzel yüzlü, iyi giyinmiş bir kadın, üç basamak inerek misafirini karşılar ve boynuna sarılarak şiddetle âşıkmış gibi bir şey demeden, bu vaziyette bir süre kalır, sonra ağlayarak Andereas'ın alnından öper ve kekeleyerek, «Andereas, hoş geldin» der. Andereas bu karşılanıştan şaşkın bir halde «sizi görmekten memnunum» der.

Kadın Andereas'ın elinden. tutarak onu gül ve portakal çiçeği kokan odasına, götürür. Orada atlas perdelerle çevrilmiş yatak ve bir çok süslü elbiseler görür. Bu işlerde acemi olan Andereas, bunu kadının asaletine bir delil sayar.

Kadın, «Anderas» der, «biliyorum ki benim bu karşılamam ve göz yaşlarım seni şaşırtmıştır. Çünkü beni tanımazsın, belki adımı da duymamışsındır. Ama şimdi söyleyeceğim şeyler seni daha fazla hayrete düşürecektir. Ben senin kız kardeşinim. Allaha daima dua ederdim ki ölmeden kardeşlerimin birini göreyim. Şimdi ölsem de gam yemem, sapa meseleyi anlatayım.

Senin ve benim babamız, belki duymuşsundur, uzun zaman Palermo'da yaşamıştır. Orada iyilikleri ile herkesin sevgisini kazanmıştır. Benim o zaman dul kalmış olan annem asil bir kadındı.

O, babamızı en çok sevmiş olan kadındı. Öyle ki bu sevgi yüzünden babasını, kardeşlerini hatta, şerefini ihmal ederek babamızla münasebete girmiş, bu münasebetten ben doğmuşum. Sonradan babamız, Palermo'dan Perigguya·ya gitmiş ve annemle beni yalnız bırakmış. Eğer o, babam olmasaydı aleyhine çok şeyler söylerdim. Ben bir hizmetçi veya fahişeden doğmuş değildim. Annem de büyük aşkı dolayısıyle onun kollarına atılmıştı. Ama olan olmuştu. Annem, beni Palermo'da büyütmüş ve zengin olduğu için beni Gerganti isimli zengin bir şövalyeyle evlendirmiş, kocam Palermo'ya yerleşmiş ve kralımız Harlof ile temaslara başlamış, ama kral Fredirik bunun farkına varmış ve ben buranın en asil kadını durumuna gelmek üzereyken, Sicilya'yı terke mecbur etmiş. Çiftliklerimizi orada bırakıp, buraya sığınmışız. Bereket versin kral Karl uğradığımız zayiatı telâfi için burada bize çiftlikler ve evler vermiş ve kocama da maaş bağlamıştır. İşte böylece buraya yerleştim ve Allaha şükür burada sana kavuştum.»

Kadın bunları anlattıktan sonra Andereas'ı bir daha kucaklayarak alnından öptü.

Andereas böyle yakışıklı bir uydurma karşısında, kadının göz yaşlarını hakikî bir delil olarak buldu. «Madam» dedi, «bu husustaki şaşkınlığım, size aykırı gelmesin. Çünkü babam bilmediğim sebeplerden dolayı ne sizden, ne annenizden bahsetmedi, onun için hiç beklemediğim yerde bir kardeşe rastgelmek pek hoşuma gitti. Herkes size hürmet borçludur. Hele benim gibi alelade bir tüccar.. Yalnız şunu merak ediyorum: Benim burada olduğumu nasıl anladınız?»

Kadın, «bu sabah» dedi, «beni sık sık ziya,ret eden ve Palermo'da babamızın yanında bulunmuş olan bir fakir kadından öğrendim. Senin beni ziyaret etmen daha münasip görünmeseydi ben gelip seni arayacaktım.»

Kadın, bütün akrabalarını babalarının ismiyle soruyor, bu da Andereas'ın inancını kuvvetlendiriyordu.

Kadın, uzun konuşmasında, havanın sıcaklığına karşı Yunan şarabı ve şekerlemeler getirtmişti. Andereas yemek zamanı ayrılmak istediğinde kadın yalancıktan kederlenerek, «Ne talihsizim» dedi. «Doğru benim evime inmen gerekirken o kadar erken bırakıp gidiyorsun.

Kocam evde değilse de yemeği beraber yiyebiliriz. Ben ikramda kusur etmem.»

Andereas, ne diyeceğini şaşırarak, «ben» dedi, «bir hemşireye duyulacak sevgiyi sana duyuyorum. Ama yemek vesilesi ile sizi tutmak doğru olmaz. Beni de beklerler.»

Kadın, «Hamdolsun» dedi, «bir uşağım var, onu otele göndererek seni beklememelerini söyletirim, yahutta daha iyisi, arkadaşlarını da akşam yemeğine davet ederim.. Sonra gitmek istersen onlarla gidersin.»

Andereas bu akşam arkadaşlarından kimseyi görmek istemediğini, ama hemşiresinin nasıl isterse olabileceğini bildirdi.

Kadın, otele haber vermiş gibi davrandı. İkisi masaya oturdular, konuşa konuşa şahane yemekleri yediler.

Kadın, sofrayı geç saatlere kadar uzattı. Andereas yemekten sonra gitmek isteyince, kadın, «olmaz» dedi. «Napoli'de yabancılar için gece güven yoktur.» Onun için otele Andereas'ın gelmeyeceğini de bildirdiğini söyledi.

Andereas buna inanmıştı, konuşmalar uzadıkça uzadı. Geç saat kadın kendi odasında Andereas'a bir yatak gösterdi, onun emrine bir çocuk verdi. Kendisi de diğer kadınlarca başka bir odaya, çekildi.

Andereas sıcaktan bir gömleği kalıncaya kadar soyundu. Donunu yastığın altına koydu ve çocuğa tuvaletin yerini sordu. Çocuk bir yeri gösterdi. Fakat orada Andereas bir tahtaya basınca tahta çöktü ve kendisi helâ çukuruna düştü. Bereket versin, kendisine bir şey olmamıştı, kir içinde idi.

Andereas'ın düştüğünü duyan çocuk, kadına haber verdi. Kadın hemen Andereas'ın odasına koştu, bütün parasını alarak odadan çıktı.

Andereas çocuktan bir cevap alamayınca bağırmaya başladı ve hileyi fark etti. Duvara tırmandı ve kapının önüne gelerek vurmaya başladı. «Ben talihsizim» diyordu, «bu kısa zamanda 500 altından oldum.» Gürültüden

konu komşu uyanmıştı. Kadının hizmetçilerinden birisi uykudan dalgın rolünde, pencereye gelerek, «kim o?» dedi.

«Madamın kardeşiyim.»

Kız, «azizim» dedi, «çok içmişsin, git uyu ve yarın gel, bizi rahat bırak, ben ne Andereas biliyorum, ne de kardeşini;»

Andereas, «ne» dedi, «ne istediğimi bilmiyorsun. Sicilya'da kardeşlikler bu kadar kısa ömürlü ise bana elbiselerimi ver de gideyim.» Kız «budala» dedi, «galiba rüya görüyorsun» ve pencereyi kapattı.

Andereas, kayıbını anlayınca kederi öfkeye döndü. Ve iyilikle elde edemediğini hakaretle ele geçirmeye çalıştı. Büyük bir taş alarak kapıya vurdu. Konu komşu onu rezilin biri olarak görüyorlardı ve hepsi birden pencerelerden bağırıyorlardı. Ve «bu geç saatte namuslu bir kadına böyle sövemezsin. Bir diyeceğin varsa, yarın gel.» Kadının evinde çalışan iri yarı bir meydancı, pencereye gelerek korkunç bir sesle «sen kimsin?» diye bağırıyordu. Andereas, korku içinde, «ben bu evsahibinin kardeşiyim» diyordu. Adam «sarhoş köpek» dedi, «herkesin uykusunu kaçırıyorsun, defolmazsan aşağıya gelir sırtını yere sererim.»

Durumu bilen komşular, Andereas'a «aman» dediler, «ölmeyi istemiyorsan buradan kaç.» Bunun üzerine korkuya düşen Andereas, üstünü başını temizlemek üzere denize doğru kaçmaya başladı. Yolda bir merdiven taşıyan iki adamın kendisine doğru gelmekte olduğunu gördü. Bunların polis olabileceğinden korkarak civardaki bir kulübeye sığındı, ama adamlar oraya da geldiler, birisi, «Bu ne pis koku» dedi ve fenerini Andereas'ın yüzüne tutarak «kimsin?» dedi. Andereas onlara, başından geçenleri anlattı. Adamlar işi çaktılar ve her halde dediler «Sharvanenin evine gitmiş olacak.» Adamlardan birisi, «dostum» dedi, «para kaybınla kurtulduğuna şükret, yoksa canını alabilirlerdi. Bu hususta ağzını açarsan seni öldürürler. Eğer bize uyarsan paranı kurtarabiliriz.» Andereas şaşkınlıktan her şeye razı oldu.

O gün Napoli başpapazı Filip ölmüş ve mezarına bir çok kıymetli eşya arasında beş yüz altın değerinde bir yakut konmuştu. Adamlar bunu soymak üzere Andereas'la anlaştılar ve büyük kilisenin yolunu tuttular. Yolda adamlardan birisi, «Andereas'ı bir yerde yıkayalım» dedi, «böyle pis kokmasın.» ötekisi, «olur» dedi, «şu yakında bir kuyu var, orada yıkayabiliriz.» Kuyunun başına vardıklarında kovayı yerinde bulamadılar. Bunun üzerine Andereas'ı kuyuya sarkıtmaya karar verdiler. Sarkıttıkları

anda bekçiler su içmek üzere kuyunun başına geldiler, onları gören adamlar kaçıştılar. Andereas kuyunun dibinde zinciri çekip duruyordu. Bekçiler ucunda kova var zannıyla zinciri çekmeye başladılar, Andereas kuyunun kenarına gelince elleriyle zinciri bırakarak kenara yapıştı. Bekçiler korkudan kaçıştılar. Andereas kuyudan çıkınca bekçilerin silâhlarını buldu ve keder içinde silâhlara el sürmeden oradan uzaklaştı. Yolda kendisini kuyuya sarkıtan adamlara rastladı. Adamlar, «seni kuyudan kim çekti?» dediler. Andereas başından geçenleri anlattı.

Vakit gece yarısı olmuştu. Hep birlikte büyük kiliseye gittiler. Ellerindeki demirle mezar kapağını bir adam girecek kadar araladılar. Kim girecek diye birbirlerine sordular. Andereas girmek istemiyordu, ötekiler, «girmezsen» dediler, «şu demiri kafana vurur seni öldürürüz.» Andereas korkudan mezara indi, kendi kendine, «Bunlar» dedi, «eşyaları benden alacaklar ve bana bir şey vermeden kaçıp gidecekler.» Onun için ölünün parmağından çektiği yüzüğü cebine attı. Papazın esvaplarını, eldivenini, başlığını onlara, verdi. «Başka bir şey yok, yüzüğü bulamadım» dedi. Bunun üzerine adamlar mezarın kapağını kapayarak kaçtılar.

Andereas'ın hali tasavvur edilebilir. Bir kaç defa kafası ve omuzu ile kapağı kaldırmayı denedi, nihayet, takatsiz kalarak ölünün üzerine düştü. Kendine geldiği zaman, korku içinde titriyordu, ya açlıktan ve havasızlıktan ölecek veya hırsız diye yakalanıp asılacaktı. Bu sırada dışarıda sesler işitiliyordu. Papazın biri, «ölüden korkulur mu?» dedi ve ayağını kapağın aralığından sarkıttı. Andereas, papazın ayağını yakalayınca, papaz korkudan öyle bağırmıştı ki, şeytan çarpmış gibi kaçışmış ve mezar açık kalmıştı.

Bunun üzerine Andereas ummadığı bu fırsattan faydalanarak mezardan çıkıp kaçmaya başladı.

Yüzük parmağında olduğu halde denizde yıkandıktan sonra otele gidip telâş içinde kendisini bekleyen arkadaşlarına iltihak etti ve onların tavsiyesine uyarak, parmağındaki kıymetli yüzükle ve at almaksızın memleketine döndü.

İKİNCİ GÜN

VI ncı HİKÂYE

Benitola, yolunu şaşırarak bir adaya sürüklenir, iki oğlunu kaybeder. İki yavru geyik bulur, bunlarla Sarzena'ya döner. Orada bir oğlu bir hamisinin yanında kalır. Onun için hapse atılır. Sicilya isyanında bu çocuğu annesi tanır, çocuk efendisinin kızıyla evlenir ve yeniden ortaya çıkan kardeşiyle birlikte büyük itibara erişir.

KRAL İkinci Fredirk'in ölümünden sonra Manfired, Sicilya kralı olur. Onun yanında Benitola isimli güzel ve asil bir kadının kocası olan Arıgetto itibar gören bir mabeyincidir ve adamın hesaplarına bakmaktadır.

Arıgetto kral Şarl'ın Manfired'i öldürdüğünü ve kralılğa el koyduğunu öğrenince, Sicilyalıların vefasına güvenemediğinden ve efendisinin düşmanının maiyetine girmek istemediğinden, kaçmaya hazırlanır. Fakat Manfiret'in adamları tarafından yakalanarak kral Şarl'a teslim edilir.

Arigetto'nun akıbeti hakkında endişeye düşen Benitola her şeyini bırakarak sekiz yaşındaki çocuğu Gotfirid'i yanına alarak, Lipari adasına kaçar ve orada bir oğlan çocuğu daha doğurur. Oradan bir dadı alarak bir vapura atlayıp Napoli yolunu tutar. Fakat yolda fırtına çıktığından bir küçük limana sığınır. Benitola karaya çıkar ve Arigetto'nun matemini tutmak için ıssız bir yer arar.

Fakat bir gün, bir korsan gemisi, yanaşarak hepsini toplar, Benitola ağlaya, ağlaya oğlunu ziyaret etmek üzere sahile döner. Fakat bir gün denize doğru bakınca çocuklarını ve
kocasını korsan gemisinde görür. Ve şaşkınlığından ve teessüründen olduğu yere yıkılır. Etrafta yardım edecek kimse de yoktur. Nihayet kendine gelir. Çocuklarını beyhude yere arar, bulamayınca her akşam sığındığı mağaraya

girerek orada ağlamaya devam eder. Ertesi gün açlığını hissederek toplayabildiği otları yer. Bu sırada bitişik mağaraya bir karacanın girip çıktığını görür, o mağaraya girince iki yavru görür ve bundan çok teselli bulur ve son çocuğunun doğumundan beri süt vermekte olan göğsüne karaca yavrularını alıştırır, onları emzirir. Fakat kendisi yalnız su içip ot yemektedir. Ama bir can yoldaşı bulduğuna memnundur. Aradan aylar geçer, aynı akıbet Piza'dan gelmekte olan bir geminin başına gelir. Onlar da aynı koyda karaya çıkarlar. Bunlar arasında Marki Malerpili ve yanında haçtan gelmekte olan dindar karısı bulunmaktadır. Bir gün bunlar, bir, iki uşak ve köpekleriyle gezintiye çıkarlar. Benitola'nın yakınlarına geldikleri zaman köpekler, otlamakta olan karaca yavrularını kovalamaya başlarlar, yavrular bir mağaraya sığınırlar. Benitola köpekleri kovalar, Marki ve karısı köpeklerin arkasından bu mağaraya girip esmer, sıska ve her tarafını saç kaplamış kadını görünce şaşırırlar. Benitola da şaşkınlaşır.. Marki münasip bir surette kadına macerasını söyletir. Marki Arıgatta'yı tanıdığından ağlamaya başlar ve yanına alıp eve götürmek ve ona bir hemşire gibi bakmayı ve beraberce' kaderin münasip bir imkân yaratmasını beklemek teklifi yapar. Fakat kadın bütün bu teklifleri ret edince Marki karısını orada bırakarak yemek ve elbise temin eder. İki kadın yalnız kalınca ağlaşırlar. Bir çok ısrarla Benitola yemeği ve elbiseyi kabul eder. Nihayet iki karaca yavrusunu ve annelerini beraber almak şartıyla Sanzara'ya gitmeyi, güç hal ile kabul eder.

İyi bir havada Marki, karısı, Benitola ve üç karaca, gemiye bindiler. Müsait rüzgârla Mahra ırmağının denize döküldüğü yerde karaya çıkarak Markinin köşküne gittiler, köşkte Benitola, markizin maiyeti olarak itibarlı bir hayat sürmeye başladı, karacalarını da seviyor ve besliyordu.

Beritola'nın evvelce bindiği gemiyi zabtetmiş olan korsanlar, ele geçirdikleri şeylerle beraber, Genova'ya varmışlar ve ganimeti gemi sahipleri paylaştırmışlardı. Kur'a çekmek suretiyle Beritola'nın iki çocuğu ve dadıları Kaspar isimli bir adama düşmüş, o da bunları köle olarak evine almıştı.

Dadı, keder içinde hanımından ayrıldığına ve iki çocukla kaldığına ağlıyordu. Fakat göz yaşının beyhude olduğunu anlayınca köle olarak yaşamaya razı oldu. Fakirliğine rağmen faziletli ve anlayışlı bir kadındı. Halini düşünecek duruma gelince, çocuklarının akıbeti bir gün olur düzelebilir ümidi ile onları kendi çocukları olarak göstermeğe karar verdi.

Büyük çocuğu Gotfirid'e Jennot adını verdi. Küçüğün adını değiştirmedi. Büyük çocuğa adının değiştirmesinin sebebini ve gerçek adı meydana, çıkarsa doğacak tehlikeyi anlattı. Zeki çocuk dadısının bu tavsiyesine uydu.

iki çocuk ve dadıları Kaspar'ın evinde kötü elbiseler içinde hafif işlerde çalıştırılıyordu. Jenno on altı yaşına girip kendi kuvvetini ve kölelikten başka şeylere kabiliyetini hissedince, Kaspar'ın evini terkederek İskenderiye'ye giden bir gemiye bindi ve bir şans bulamadan bir çok yerleri dolaştı.

Kaspar'ın evinden ayrılalı üç, dört sene geçmiş ve yakışıklı bir delikanlı olmuştu. Bu sırada öldü sanılan babasının sağ olduğunu ve kral Şarl'ın hapisanesinde sefalet içinde bulunduğunu öğrendi. Büyük bir teessürle Sarzano'ya geldi ve bir tesadüfle Şarl'ın hizmetine girdi. Orada vazifesini mükemmel bir şekilde yapıyordu. Konrad'ın karısının yanında yaşamakta olan annesi, onu tanıyamamıştı. Zaman her ikisinin yüzünü çok değiştirmişti.

Jenno, Konrad'ın hizmetindeyken, Konrad'ın kızı Ispino kocasının ölümü üzerine babasının evine dönmüştü. Oldukça güzeldi, onaltı yaş civarındaydı ve Jenno'ya göz koymuştu. Jenno da ondan hoşlanmıştı. İkisi şiddetle sevişmeye başlamışlardı. Bu münasebet ancak aylar sonra başkaları tarafından hissedilmişti. Onun için aşklarını gizleme hususunda daha az itina eder olmuşlardı. Bir gün, güzel bir ormana bir gezinti yapılmıştı. Genç kadın ve Jenno önden yürüyorlardı. Hayli uzaklaşmış olduklarını sanarak çiçek ve çimenle süslü ağaçlarla çevrili bir yere oturmuşlar ve aşk zevklerine dalmışlardı. Zaman hızla geçmişti. Birdenbire kadının annesi ve Konrad çıkagelmişlerdi. Gördüklerinden şaşkına dönen Konrad, ikisini de bağlatarak şatolarından birine hapse attırdı ve öfkesinden onları sefalet içinde ölüme terk etti. Annesi de çok öfkelenmişti, kızını bu cezaya lâyık buluyordu. Ama Konrad'ın tasavvurunu tasvip etmiyordu ve öfkesini yenmesini ve o yaşta kız katili olmamasını ve elini bir uşağın kanıyla lekelememesini söylüyordu. Cezalandırmak için başka çareler vardı. Onları hapse attırabilir, pişmanlık hissettirebilirdi. Bu ricalar üzerine Konrad onları öldürmekten vaz geçerek ayrı ayrı hapse konmalarını emretti. Onlara az yemek verilecek ve çok işkence edilecekti. Zavallıların döktükleri göz yaşı ve katlandıkları açlık tasavvur edilemezdi.

Jenno ile İspino bir yıl kadar bu durumda kalmışlardı ki Aragonya kralı Peter, Yohan ile birlikte Sicilya adasında bir isyan çıkarmışlardı.

İhtilâli, nöbetçilerden öğrenen Jenno, içini çekerek, «ne talihsizim» dedi. «14 yıldan beri bu günü bekleyerek koştum durdum. Tam bu zamanda bu hapiste ömür tüketiyorum. Buradan beni ancak ölüm kurtarır.»

Hapisane nöbetçisi «kralların kavgasından sana ne» dedi, «Sicilyayla ne alâkan var?» Jenno, «kalbim, çatlayacak» dedi, «babamın oradaki işlerini düşündükçe, gerçi pek küçük yaşta oradan kaçmıştım ama, babam kral Manferet nezdindeki itibarını bilir.»

Nöbetçi «baban kimdi?» diye sordu. Jenno «artık tanınmak suretiyle tehlikeye düşme imkânı azaldığından sana adımı söyleyebilirim, babam eğer sağsa, adı Arigetto'dur, benim adım da Jenno değil Gotfirit'dir, buradan çıkıp Sicilya'ya gidebilirsem mühim bir rol oynayabilirim.» Nöbetçi, lâfı uzatmadı, yalnız duyduklarını Konrad'a anlattı. Konrad gerçi nöbetçinin söylediklerine önem vermez göründüyse de Bertola'ya giderek Angettodan Gotfirit isimli bir oğlu olup olmadığını sordu. Kadın göz yaşları içinde eğer sağsa büyük oğlunun şimdi, 22 yaşında olması lâzım geldiğini anlattı. Konrad kızını bu adamla evlendirirse rezaletin, önlenmiş olacağını ve hayırlı bir iş yapacağını düşündü ve gizlice Jenno'yu yanına çağırtarak geçmiş hayatına ait sualler sordu ve Jenno'nun Aregetto'nun oğlu Gatfirt olduğunu anladıktan sonra, dedi ki, «kızıma yaptığın hakaretin büyüklüğünü bilmekle beraber, bir uşağıma karşı gereken lütufkârlığı sana gösterdim, sen benim şerefime saygı göstermeli idin. Merhametim mâni olmasa seni sefalet içinde ölüme terketmem gerekir» dedi, «ama, eğer doğruyu söylersen ve gerçekten asil bir ailenin çocuğu isen, ıstırablarına son vermek, seni bu sefil hapisaneden çıkararak, ikinizin de şerefinizi kurtarmak isterim.

Sevdiğin ve münasebetsiz bir tarzda samimiyet kurduğun kızım İspino bildiğin gibi bir duldur ve büyük bir drahoması vardır. Eğer mutabıksan saygısızca metresin yaptığın bu kızımı sana eş olarak vermek ve seni bir evlât olarak yanımda tutmak isterim.»

Hapisane hayatı Jenno'nun vücudunu zayıflatmışsa da, yüksek zekâsı ve derin aşkı sönmemişti. Şimdi Konrad'ın teklifini arzuladığı ve kendisini onun hükmünde bildiği halde, alicenaplığı dolayısıyle, şu cevabı verdi, «Konrad, ne ihtiras, ne şöhret, ne servet dileği senin hayatına ve servetine karşı bende bir ihanet arzusu uyandırmamıştır. Senin kızını seviyorum ve onu aşkıma, lâyık gördüğüm için daima seveceğim. Ben, her ne kadar kötü düşünceler yüzünden onunla dürüst olmayan bir şekilde münasebet

kurdumsa da bu, gençliğimin doğurduğu bir günahtır. Eğer yaşlılar kendilerinin de bir zamanlar genç olduklarını hatırlarlar ve kendi hatalarını başkalarının hataları ile kıyaslarlarsa benim suçum, senin ve bir çoklarının sandıkları kadar büyük olmadığını görürler. Teklifin her zaman beklediğim bir şeydir, ona lâyık olduğumu bilseydim, bu teklifi çoktan ben yapardım. Bu husustaki ümidim ne kadar az ise arzum da o kadar çoktur. Ama eğer sözlerinle, niyetin bir değilse beni boş ümitlere salma, yine hapse attır. İspino'yu sevdiğim müddetçe bana neyaparsan yap, seni sevecek ve sayacağım.»

Konrat, bu sözleri şaşkınlık içinde dinledi. Gotfird'i cesur ve aşkla dolu bir adam olarak buldu. Ayağa kalkarak onu
kucakladı ve öptü, İspino'nun gizlice getirilmesini emretti, İspino getirildi. O da hapiste sararıp solmuştu. Konrad'ın huzurunda ve alkışlar arasında nişanları yapıldı.

Bir kaç gün içinde onlara lâzım olan şeyler temin edildi. Sıra çocukların annelerine müjde vermeye gelmişti. Karısını ve Benitola'yı çağırtarak, «Büyük oğlunuza kızlarımdan birisini zevce olarak verirsem ne dersiniz?» dedi.

Benitola, «Bütün varlığımla müteşekkir olurum. Canımdan fazla sevdiğim çocuğuma kavuşmak, büyük saadettir» dedi ve ağlamaya başladı.

Konrad karısına, «Damat hakkında sen ne dersin?» dedi. Kadın, «sen istedikten sonra, değil böyle bir kavalyeye, kim olsa memnun olurum.»

Konrad, «Bir kaç gün içinde» dedi, «size bu sevinci bahşedeceğimi umarım.»

İki sevgilinin eski canlılıklarını kazandıklarını gördü ve onlara güzel elbiseler yaptırdı.

Gotfirit'e, «anneni tekrar görsen sevincin daha da artmaz mı?» dedi. Gotfirid, «onun ıstıraplara ve felâketlere dayanabilmiş olduğunu ummam, ama hayatta ise sevincim hudutsuz olur. Belki onun yardımı ile Sicilya'daki büyük servetimin bir kısmını ele geçirebilirim.»

Bunun üzerine Konrad, iki kadını çağırdı. Konrad'ın bu Iütfuna şaşan bayanlar, nişanlılara büyük bir sevgi gösterdiler. İki kadından biri Konrad'ın sözleri üzerine Gotfirid'in yüz çizgilerini tetkike başladı ve onda oğlunun çizgilerini buldu, kollarını açarak oğlunu kucaklarken annelik heyecanı ile düşüp bayıldı. Konrat, Beniolayı köşkte görmüş, fakat onu tanıyamamıştı. Şimdi ise bir bakışta onun annesi olduğunu anlamıştı. İkisi de göz yaşları

içinde yeniden kucaklaşmışlardı. Bu kucaklaşma üç, dört defa tekrarlanmıştı. Birbirine başlarından geçeni anlatmıyorlardı. Konrat parlak bir ziyafet vereceğini söyleyince Gotfirt, «siz» dedi, «bana ve anneme çok lutuflarda bulundunuz, ama bu lutuflarınızı tamamlamak isterseniz Kaspar'ın yanında, köle olan kardeşimi buraya getirtin, sonra Sicilya'ya birisini göndererek babam Arıgetto'nun hayatta olup olmadığını bilmemizi sağlayın.»

Konrat Gotfirid'in tekliflerini beğendi. Sicilya ve Cenova'ya münasip adamlar gönderdi. Cenova'ya giden adam, Skoçtiya ile dadısının kendisine verilmesini rica etti. Kaspar, Konrad'ın ricasını severek yerine getireceğini ve 14 seneden beri yanında bulunan adamı annesi ile birlikte göndereceğini, fakat kendisinin Gotfirit olduğunu iddia eden Jenno'ya karşı ihtiyatlı olmasını, onun fena bir adam olduğunu da ilâve etti. Bu sırada dadıyı çağırtarak sorguya çektirdi, O, Sicilya isyanı ve Arigetto'nun hayatını bildiğini ve şimdiye kadar gizlediği şeyleri açıkladı. Gelen adamlarla kadının sözleri birbirine uyunca Kaspar işe inanmaya başladı. Skoçtiya'ya yaptığı eziyetlere mukabil, 11 yaşındaki güzel ve drahoması zengin kızını ona zevce olarak verdi. Parlak bir ziyafetten sonra hepsi birden bir gemiye atlayarak Konrad'ın yanına döndüler. Annenin bulunmuş oğlundan dolayı duyduğu sevinç, 2 kardeşin kucaklaşmaları, iyi kalpli dadının heyecanı ve bu sevinçlerin herkese yayılışı o kadar güzeldi ki, tarif edilemez.

Bunlara ilâveten, Allahın bir ihsanı olarak Arigetto'nun hayatta olduğu ve servetini muhafaza ettiği haberi ulaşmıştı. Sicilya'ya giden adam da geri gelmişti. Onun anlattığına göre, halk kral Karl'ın nöbetçilerini öldürmüş, Arigetto'yu hapisten kurtarmış ve onu Fransızlara karşı kumandan yapmıştı. Bu sayede Arigetto, kral Peter'ın teveccühünü kazanmış ve bütün servetine yeniden kavuşmuştu. Buna ilâveten Arigetto karısının ve çocuklarının hayatta olduklarını öğrenmişti. Ve onları aldırmak üzere bir de gemi yollamıştı. Bu sırada Benitola ve Gotfirit salona girmişler ve umumî sevince katılmışlardı. Arigetto gerek Kaspar'a, gerekse Konrat'a da teşekkürlerini bildiriyor ve ailesine yaptıkları iyiliklerin mukabelesi olarak her hizmete amade olduklarını haber veriyordu. Düğün için bir değil bir kaç ziyafet verilmişti. Benitola, Gotfirid ve diğerleri, ayrılık zamanı geldiğinde, göz yaşlarıyla Konrat'a veda ederek müsait rüzgârla Sicilya'ya ulaştılar ve orada uzun zaman mesut ve bahtiyar yaşadılar.

İKİNCİ GÜN

VII nci HİKÂYE

Babil sultanı, Algerya kralına kızlarından birisini verir, Türlü tesadüflerle kız dört sene zarfında dokuz erkeğin elinden geçer, nihayet babasına döner ve bekâr olarak evlendirirler.

HAYLİ zaman önce, Babil'de Belmenedap isimli bir sultan vardı ki talihi çok defa yaver olurdu. Çocukları arasında Alatiyer isimli bir kızı vardı ki her gören onu dünyanın en güzel kızı sayardı. Sultan, kızı, kendisine Arab ordusuna karşı yardım etmiş olan Algerya kralına vadetmişti. Kızı erkek ve kadın kalabalık bir maiyetle ve zengin bir cehizle bir gemiye bindirerek iyi silâhlanmış muhafızlar refakatinde krala gönderir. Gemi, iyi havada İskenderiye'ye ulaşır.. Yolcular oradan yola devam, ederek Sicilya'yı geçer ve hedeflerine varacakları sırada şiddetli bir fırtına çıkar. Prenses ve maiyeti ölüm tehlikesi geçirirler. Mahir kaptanlar bütün maharetlerini kullanarak iki gün daha denize dayanırlar. Fakat üçüncü gün sabah fırtına yatışacağı yerde büsbütün şiddetlenir ve gemi Mallarka adası civarında su almaya başlar. Herkes kendi başının çaresini aramaya koyulur. Denize sandal indirilir. Bunun içine gemideki misafirler atlarlar. Fakat arkalarından silâhlı muhafızların mukavemetine rağmen bütün gemi halkı sandala dolar. Sandal bu kadar adamı alamadığından yükün ağırlığı ile batar, içindekilerin hepsi ölür. Su almakta olan gemide ise Prenses ve nedimeleri kalmıştır. Yarı yarıya su almış olan gemi rüzgârın tesiri ile Mo-larka kıyılarında kayaya çarpar. Sabahleyin hava biraz yatışınca ölüme yaklaşmış olan Prenses başını kaldırarak maiyetini çağırmaya başlar. Fakat kimse cevap vermeyince telâşa düşer. Maiyet kadınlarının çoğu korkudan ölmüşlerdir. Henüz ölmemiş olanları uyandırmaya çalışır. Hep beraber ağlaşmaya başlarlar. Aradan dokuz saat geçtiği halde kıyılarda kendilerine yardım edecek kimse görünmez. Nihayet kıyıdan uşaklarıyla beraber çiftliğinden dönmekte olan Perikan görünür. Bu adam gemiyi görünce tehlikeyi anlar ve adamlarından birisini durumu görmek üzere gemiye yollar. Adam binbir müşkülle gemiye çıkınca Prenses ve yanındaki

kadınları dehşet içinde kalmış bulur. Kadınlar adamın dilini anlamadıklarından el işaretiyle merhamet niyaz eylerler. Uşak karaya çıkarak gördüklerini Perikan'a anlatır. Perikan derhal kadınları kıymetli eşyaları ile birlikte gemiden çıkararak şatolarından birisine nakleder. Maiyet halkının gösterdikleri saygıya bakarak kadının asil bir kişi olduğunu anlar. Prenses yorgun ve bitkin olmasına rağmen güzelliği Perikan'ın gözünden kaçmaz ve şayet bekârsa onunla evlenmeye, bu mümkün olmazsa dost olmaya karar verir.

Aradan bir kaç gün geçince iyi bir bakımla Prensesin sıhhati ve güzelliği avdet eder, fakat Perikan onunla konuşmamaktan üzüntülüdür. Sevimli ve zarif işaretlerle kadına emellerini kabul ettirmeğe çalışır. Fakat beyhude! Prenses onun mahremiyetine girmek istemez. Perikan'ın ihtirası ise o nisbette artar.

Prenses etrafındakilerin hallerine bakarak onların hıristiyan olduğunu ve kendi hüviyeti meydana çıkarsa iyi bir şey olmayacağını ve zamanla Perikan'ın ısrarlarına mukavemet edemeyeceğine kanaat getirerek kötü kaderiyle savaşmaya karar verir. Yanında kalmış olan üç kadına hüviyetini kimseye söylememelerini ve namuslu kalmalarını emreder. Kendisi de kocasından gayri kimseye müsamaha göstermeyeceğini vadeder. Kadınlar bu emri tasvib ederler ve onu mümkün olduğu kadar tatbik edeceklerini bildirirler.

Perikan'ın ihtirası redde uğradığı ölçüde şiddetlenir. Tatlı sözlerinin tesirsiz kaldığını görünce hileler tertipler. Bu da olmazsa zor kullanmaya karar verir. Prenses kendi dinince içmesi haram olduğu halde, şarabı sevmektedir. Perikan Venüs'ün bu aletini kullanmaya karar verir. Bir müddet Prensesin antipatisine aldırış etmez görünür. Ve bir ziyafet vesilesi ile kadını şahane bir yemeğe davet eder. Eğlenceler 'sırasında uşaklarından birisine muhtelif şaraplardan bir kokteyl hazırlatır. Prenses bu şarabtan öyle hoşlanır ki, kendisine hâkim olamaz ve çok fazla içer. Geçirdiği kazayı unutarak İskenderiye tarzında dans etmeye kalkar.

Perikan bu hale bakarak arzularının tatminine yaklaştığını kabul eder, sofraya daha başka yemekler ve içkiler getirtir. Yemek gece yarısına kadar devam eder. Sofra dağılınca, Prensese, yatak odasına kadar refakat eder. Prenses, Perikan'ın yanında sanki bir kadın yanındaymış gibi soyunur ve yatağa girer. Perikan hemen ışıkları söndürerek kadının yanına yatar, onu kollarına alır ve en ufak bir mukavemet görmeksizin aşkın hazlarını tadar.

Bu akşamdan sonra, Prenses şimdiye kadar erkeklerin silâhlarından gafil, Perikan'ın tatlı sözlerine mukavemet etmediğine üzülür. Artık davet beklemeksizin el işaretleri ile böyle tatlı geceleri kendisi istemeye başlar. Fakat ikisinin bu neşeli günlerini kıskanan ve Prensesin bir kral karısı yerine bir şövalye metresi olmasına razı olmayan kader, kadına daha zalim maceralar hazırlar.

Perikan'ın yirmibeş yaşında bir kardeşi vardı ki adı Marata idi. Gül tenli bir güzeldi. Prensesi bu delikanlı ilk bakışta sevmişti. Ve onun işaretlerine bakarak kendisinden hoşlandığına kani olmuştu, öyle ki emellerine kavuşmak için Perikan'ın devamlı olarak kızı gözetlemesinden gayri bir engel kalmamıştı. Onun için kararını hileyle tatbike koyulmuştu. Şehrin limanında iki Cenevizliye ait ve Romanya,ya gitmek üzere müsait rüzgâr bekleyen bir gemi vardı. Prensesle beraber ertesi gece bu gemiye girmeyi kararlaştırdılar. Gece, en yakın iki adamıyla Perikan'ın evine girerek orada saklandı ve gece yarısı Perikan'ın odasına girerek onu uyku halinde öldürdü. Uyanıp ağlamaya başlayan Prensesi silâhla korkutarak Perikan'ın hâzinesiyle birlikte kadını gemiye ge-
tirdi. Müsait havayı bulan gemiciler hemen demir almaya başladılar.

Prenses bu akıbetten çok üzüldüyse de, Marato onu tabiatın erkeklere verdiği vasıtalarla teselli etti, öyle ki kadın kısa zamanda Perikan'ı unuttu ve Marato'ya alıştı. Fakat bu memnuniyet uzun sürmedi. Çünkü kader ona yeni bir felâket daha hazırladı.

Güzelliği ve davranışları, iki genç gemi sahibini öyle büyülemişti ki, Marato'dan gizli olarak ona yaklaşmaya çalışıyorlardı. İki gemi sahibi aralarında kıskançlığı kaldırmak için kadının aşkını paylaşmayı kararlaştırdılar.

Fakat Marato'nun uyanıklığı, kadın hakkındaki her teşebbüsü akamete uğr attığından, bir sabah Marato'yu geminin ön kısmından denize attılar.

Prenses, Marato'nun ölümünü duyunca ağlamaya başladıysa da, iki âşık gemici bir çok vaadlerle, el işaretleri ile onu teselli ettiler.

Kadın, bir dereceye kadar sakinleşince gemi sahipleri, kimin ilk defa kadınla yatacağını münakaşaya başladılar. Fakat hiç biri ilk geceden feragat etmeyi istemediklerinden şiddetli bir kavgaya tutuştular. Kimse onları ayıramadı. Nihayet birisi ölü, öteki ağır yaralı olarak kavga bitti.

Prenses kendisini yalnız ve terkedilmiş hissedince çok üzüldü. Fakat yaralı gemicinin tatlı sözleri ve Şazera'ya yaklaşılmış olması onu teselli

etmişti. Şehre çıktıklarında yaralı gemici ile beraber bir otele indiler. Prensesin eşsiz güzelliği her tarafa yayılmış ve bu sırada orada bulunan Mara Prensinin de kulağına gitmişti.

Prens, ilk görüşmede kadına öyle âşık oldu ki, başka bir şey düşünemez oldu. Onu elde etmek için her çareye baş vurmaya başladı.

Prens, kadında güzellikten gayrı kibar davranışlar da gördüğünden, onun, asil bir kadın olduğunu anlamış ve ona bir metres gibi değil, bir zevce muamelesi yapmaya başlamıştı.

Prenses, başından geçenleri düşündükçe şimdiki halinden memnunluk duyuyordu. Bu memnuniyet güzelliğini öyle arttırıyordu ki, bütün Romanya'nın tek konuşma konusu olmuştu. Bu hal Prensin dost ve akrabası olan genç ve güzel Atina kontunda onu görme arzusu uyandırmıştı. Yanına kalabalık bir maiyet alarak Jiyarınzaya geldi ve orada büyük merasimle karşılandı. Aradan bir kaç gün geçmişti ki Prensesin güzelliğinden bahis açılmıştı. Kont onun söylendiği kadar güzel olup olmadığını sordu. Prens, «söylendiğinden fazla,» dedi, «ama bunu sana benim sözlerim değil kendi gözlerin anlatmalı.»

Kontun ricası üzerine Prens onu Prensese götürdü. Prenses kontu neşe ve zarafet içinde kabul etti. Yalnız onunla konuşamıyorlardı ama, kont hayranlıkla bakıyor ve âdeta onu fani bir insandan başka bir şey olarak görüyordu. Kont, Prensesin gözlerinden aşkın şarabını içmiş ve onu görmekle yetinmeyerek iyiden iyiye âşık olmuştu.

Kont, oradan ayrılıp yalnız kalınca, böyle bir kadına sahip olan Prensi dünyanın en mesut adamı gördü ve neye mal olursa olsun, bu saadeti onun elinden almaya karar verdi.

Emellerine çabuk kavuşmak için aklı ve izanı bırakarak kendisini aşkın büyüsüne kaptırdı. Kont bir plân çizdi: Prensesin uşaklarından Gungani'nin yardımı ile bir akşam Prensin yatak odasına sokuldu. Hava sıcak olduğundan Prens çırıl çıplak vaziyetteydi. Prenses ise yatakta uyuyordu. Kont yavaşça pencereye yaklaşarak, birdenbire Prens'in karnına hançerini kabzasına kadar soktu ve pencereden aşağıya attı. Pencere denize ve kayalara bakardı. Onun için oradan kimse geçmezdi. Bu sırada Kontun yardımcılarından birisi nöbetçinin boynuna, bir ip geçirerek boğdu. Onu da Kontun yardımı ile pencereden aşağıya attılar.

Kendilerini kimsenin görmediğinden emin olan Kont, kadının yatağına yaklaşarak onu itina ile soydu ve hayranlıkla onu seyre daldı. Kont şiddetli

ihtiras içinde ve az önce yaptığı cinayeti unutmuş olarak kanlı elleri ile kadının yanına yattı. Kadın, yanına gelen Kontu uyku sersemi Prens sanmıştı. Kont aşkın ifade edilmez hazlarını tattıktan sonra kalktı ve Prensesi adamlarının yardımı ile bir ata bindirerek Atina yolunu tuttu.

Kont, evli olduğu için kederli kadını doğru Atina'ya değil, o civardaki çiftliklerden birisine götürdü.

Ertesi sabah maiyet halkı saat 9'a kadar Prensin uyanmasını beklediler.

Fakat bir ses çıkmayınca kapıyı kırarak içeri girdiler. İçerde kimseyi bulamayınca onun güzel Prensesle gizlice bir geziye çıktığını kabul ettiler.

Ertesi gün, delinin biri Prensin ve nöbetçisinin cesetlerinin bulunduğu yere gitmişti. Nöbetçinin boynundaki ipi çıkararak onu sürükleyip getirmişti. Halk, ölüyü derhal tanımıştı. Bunun üzerine delinin rehberliği ile aynı yere gidenler, Prensin de cesedini buldular ve büyük ihtiramla gömdüler. Kontu arandığı halde bulamayınca onun Prensesi kaçırmış olması şüphesi uyandı. Bunun üzerine Prensin kardeşini tahta çıkardılar ve onun ölen kardeşinin öcünü almasını istediler. Yeni kral asker toplayarak Atina Kontuna karşı sefere çıktı.

Kont bunu duyunca asker topladı. Bunların yanında Bizans kralının oğlu da bulunuyordu. Harp itimalleri kızışınca kontes Kostantini yanına çağırtarak göz yaşları içinde olanı biteni anlattı ve bilhassa kontun gizlice getirdiği kadından sızlandı ve çare bulmalarını istedi.

Kostantin ve yeğeni Emanuel, Prenses'in saklı olduğu yeri öğrendikten sonra, Kontese veda ettiler. Prensesin güzelliği onların da merakını uyandırmıştı. Onun için Konttan onun kendilerine gösterilmesini rica, ettiler. Kont, Prensese daha ilk bakışta kendisinin başına gelmiş olanları unutmuş gibi ertesi gün Kostantini ve Emanuel'i Prenses'in yanına götürdü.

Kostantin Prensese hayranlıkla bakıyor, onu bütün kadınlardan güzel buluyordu. Bu kadın yüzünden Kontun yaptığı ihanetleri de mazur görüyordu. Kostantin, Prensese iyice âşık olmuştu. Şimdi onu Kontun elinden nasıl alacağını düşünüyordu. Prensin ordusu da bu sırada Atina üstüne yürüyordu. Kont ve Kostantin de düşmana karşı bir orduyla hareket etmişlerdi. Kostantin'in tek düşündüğü şey Prensesi ele geçirmekti. Kontun yokluğu buna elverişli olacaktı.

Onun için hastalık bahane ederek kumandayı Emanuel'e bıraktı ve Atina'ya döndü.

işte şimdi Prenses'e sahip olmanın zamanı gelmişti.

Kostantin, gizlice süratli bir gemi hazırlatıp onu Prensin oturduğu yerin yakınlarına yollar, kendisi de maiyeti ile birlikte Prensesi ziyarete gider. Prenses bu ziyaretten memnun olur ve hepsini bahçede bir gezintiye davet eder.

Kostantin gizli bir şey söyleyecekmiş gibi Prensesi sahile indirir. Orada beklemekte olan bir adamının yardımı ile kadını yakalatır. Gemiye taşıtır ve gemi derhal hareket eder. Geceyi gemide beraber geçirdikten sonra ertesi sabah Kiyos'a varırlar. Babasının öfkesinden ve elindeki avı kaybetmekten korkan Kostantin, Kiyos'u en emin bir yer sayar. Prenses, Kostantin'in aşkı ve tesellisiyle ağlamaktan vazgeçer.

Bu sırada BizanslIlarla harp halinde olan Türk padişahı İzmir'de bulunmaktadır. Kostantin'in kaçırılmış bir kadınla Kiyos'ta safa sürdüğünü haber alan Türk padişahı, bir akşam ansızın, adaya baskın verir ve şaşkına dönen Prensesi ve adamlarını yakalatarak İzmir'e getirtir. Türk padişahı derhal Prensesi zevceliğe alır ve, onunla İzmir'de bir kaç ay sakin bir hayat geçirir.

Bu sırada Bizans kralı, Kabadokya kralı Bassana ile müzakere halindedir. Kiyos Kabadokya kralı ile Türklere saldırmak üzere anlaşmaya varırlar.

Bunu haber alan Türk, Prensesi adamlarından birisine emanet ederek ordusu ile Kabadokya kralının üzerine yürür. Türk padişahı savaşta ölür. Ordusu dağılır. Bassano bu zafer ile İzmir'e girer.

Prensesin emanet edildiği Antiyogus sadakat borcunu unutarak kadına âşık olur. Prensesin de dilinden anladığı için kadınla iyice anlaşır ve tatlı bir aşk hayatı yaşamaya başlar.

Türk padişahının öldüğü haberi gelince, padişahın hâzinelerini alarak Rodos'a kaçar, orada hastalanır, ölümünün yaklaştığını hissedince servetini ve taptığı güzel kadını Kıbrıslı bir tüccar dostuna vasiyet eder.

Bir gün o tüccar ve Prensesi çağırtarak, «ölümümün yaklaştığını hissediyorum, dedi. Asıl şimdi hayatınım zevkini sürecektim. Fakat sakin ölüyorum, çünkü bir tarafımda en aziz dostum, bir tarafımda da en çok sevdiğim kadın bulunmaktadır. Dostum sana rica ederim, servetime ve sevgilime sahip ol.»

İkisi göz yaşları içinde bu vasiyeti dinlediler. Az sonra Antiyogus öldü ve merasimle gömüldü.

Bir kaç gün sonra Kıbrıslı tüccar kendisine miras kalan malların hepsini sattı ve Prensese bir Katagonya gemisi ile beraberce Kıbrıs’a dönmeyi teklif etti. Prenses onun Antiyagos’un dostu olarak kendisine bir hemşire muamelesi yapacağım umduğunu söyledi. Tüccar bunu memnuniyetle kabul edeceğini, yalnız seyahati rahat geçirebilmeleri için kendisini zevcesi olarak takdim edeceğini bildirdi.

Geminin ön tarafında kendilerine bir kamara ayrıldı. Fakat yatağa yattıkları zaman gecenin ve yatak sıcaklığının tesiri ile Antiyagus’a verdikleri söze rağmen kendilerini aşkın zevklerine bıraktılar, böylece tüccarın memleketi olan Bafoya çıkarak orada bir müddet kaldılar.

Bu sırada Bafo’ya Antigona isimli bir şövalye gelmişti ki yaşlıydı. Aklı çok parası azdı. Kıbrıs kralının teveccühünü kazanmıştı.

Bir gün, Kıbrıslı tüccar, Ermenistan’a mal götürmek üzere yola çıkmıştı ki Antigona, Prensesin evinin önünden geçiyordu, tesadüfen Prenses pencerede idi. Antigona, Prensesin güzelliğine hayran olmuştu. Onu daha önce görmüş olduğunu sanıyordu.

Prenses bunca felâketler geçirmişti. Istırabının sona ereceğini umuyordu.

Antigona’yı görünce, onu İskenderiye’de babasının yanında gördüğünü hatırladı ve birdenbire onun tavsiyesiyle eski şerefini bulabileceğini hatırladı.

Bunun için adamı içeri çağırdı. «Siz Antigona değil misiniz?» dedi.

Adam, «Evet» dedi, «ben de sizi tanıyor gibiyim. Sizihatırlamama yardım edin.» Onun Antigona olduğunu anlayan Prenses, boynuna sarılarak İskenderiye'de beni gördünüz mü?» dedi. Antigona kadının sultan kızı Alatiyer olduğunu anladı. Bunun üzerine tâzim vaziyeti aldı, fakat Prenses bu tekellüfe müsaade etmedi. Antigona, «Bütün Mısır» dedi, «sizi denizde boğulmuş biliyor, buralara nasıl geldiniz?»

Prenses, «keşke» dedi, «bu sefil hayatı süreceğime denizde boğulsaydım. Babam da maceramı duyarsa aynı şeyi temenni eder». Antigona, «Vakitsiz üzülmeyin» dedi, «başınızdan geçenleri bana anlatın, belki de mesut bir dönüşün çaresini buluruz.»

Prenses, «Antigona» dedi, «seni görünce babamı görmüş gibi oluyorum. Seni görmek bana büyük bir sevinç verdi. Onun için acı kaderimi babama anlatır gibi sana anlatacağım. Eğer beni eski durumuma getirme

çaresini bulursan bunu yapmam rica ederim, fakat çare yoksa beni gördüğünü ve benden işittiklerini kimseye söyleme.»

Prenses, ağlaya ağlaya bütün başından geçenleri bir bir anlattı. Antigona bile göz yaşlarını tutamamıştı. Biraz düşündükten sonra şöyle dedi: «Geçirdiğim kazalarda kimse senin gerçek hüviyetini anlayamadığı için sizi babanıza kavuşturmakla yetinmeyeceğim. Algerya kralına da zevce olarak verebileceğimi umarım.»

Prensesin ricası üzerine Antigona planını anlattı. Ve yeni bir hadiseye sebebiyet vermemek için Kıbrıs Kralına gitti. «Hükümdarım» dedi. «Sizin elinizde bir imkân var ki, kendinize büyük şeref getirir ve beni de fakirlikten kurtarır. Denizde boğulduğu şayi olan sultanın güzel kızı Bafo’ya gelmiş bulunuyor. Şerefini muhafaza ederek mukavemet ettiği talihsizliklerden sonra fakirleşmiş, şimdi babasına dönmek istiyor. Onu benim refakatimde babasına yollarsan, senin istikbalim bakımından faydalı olacak ve sultan bunu unutmayacak.»

Kral anlayış göstererek, prensesi büyük merasimle sarayına getirtti. Bir kaç gün sonra yanında Antigona olduğu halde kadın ve erkek maiyetle yola çıkarıldı. Sultan bu gelenleri sevinçle karşıladı. Prenses bir kaç gün dinlendikten sonra, babası onun başından geçenleri dinlemek istedi.

Antigona’nın tavsiyelerini benimsemiş olan prenses, «Babacığım» dedi. «Buradan hareketimizden 20 gün sonra gemimiz su almaya başladı ve kuma oturdu. Ertesi sabah, civardaki köylüler gemiyi yağma etmeye geldiler. Ben kendimi refakatimden iki kişi ile beraber sahilde buldum. Diğerlerinin ne olduğunu bilmiyorum, ben ağlayıp duruyordum, iki haydut saçlarımdan tutarak beni bir ormana sürükledi. Fakat orada dört atlı görünce beni bırakıp kaçtılar, asil görünen bu adamlar benimle konuşmak istediler, fakat dillerini bilmiyordum. Aralarında konuştuktan sonra beni bir ata bindirdiler ve kendi dinlerince yapılmış bir manastıra götürdüler. Bu manastırda dillerini biraz öğrendikten sonra kendimi bir Kıbrıslı şövalyenin kızı olarak tanıttım. Doğruyu söyleseydim, onların dinlerinden olmayışım husumetlerini çekecekti.

«Baş rahibe, ara sıra Kıbrıs’a, dönmeyi isteyip istemediğimi sorardı. Ben de bunu çok istemediğimi söyledim. Ama kadın namusumu korumak için beni kimseye emanet edemiyordu. Nihayet iki ay önce Fransa’dan karılı kocalı bir kafile gelmişti ki, içlerinden birisi baş rahibenin akrabası idi. Onların Kudüs’e İsa’nın mezarını ziyarete gideceklerini anlayan baş

rahibe beni Kıbrıs'a babamın yanına götürmelerini rica etti. Hareketimizden bir kaç gün sonra Bafo'ya çıktık ve mesut bir tesadüf beni emanet ettikleri adamın bir dostu olan Antigona'ya rastladık. Ben onu görünce, kendi dilimde, beni kızı olarak kabul etmesini rica ettim. O beni anladı ve beni Kıbrıs Kralına götürdü ki, onun iyiliklerini hiç bir zaman unutamam. Anlattıklarımda bir noksan kaldıysa onu da bu hikâyeyi kendisine sık sık anlattığım Antigona ilâve etsin.»

Antigona, «Sultanım» dedi. «Benim burada ilâve edecek bir şeyim yok. Şüphesiz manastırda geçirdiği temiz hayatı rahibelerin iyi davranışlarını veda ederken ağlayışlarım anlatmaya kalkarsak, günlerce sürer. Yalnız şunu söylemek isterim, bütün hükümdar kızları içinde en güzeli en faziletlisi ve en namuslusu sizin kızmızdır.»

Padişah, ifade edilmez bir sevinç içinde Allaha şükrediyor, kızına iyi davranmış olan Kıbrıs kralına münasip hediyeler yolluyordu.

Antigona'yı ise bol bol mükâfatlandırıyordu. Artık onun tek arzusu kızını Algerya kralı ile evlendirmekti. Krala haber yolladı, kızını aldırabileceğini bildirdi. Kral, büyük merasimle kızı yanına getirtti. Prensesin sekiz erkekle yatmış kalkmış olmasına rağmen onun bakire olduğuna inanıyor ve onunla yıllarca mesut bir hayat sürüyor. Onun için ata sözüdür: «öpülmüş dudak, saadetin kaçmasına sebep olmaz. Onun kaderi her zaman yeniden doğan aya benzer.»

İKİNCİ GÜN

VIII inci HİKÂYE

Baron Angers yanlış bir itham yüzünden sürgüne gider, iki çocuğunu İngiltere'de ayrı ayrı yerlerde bırakır, kendisi Fransız ordusu hizmetine girer. Sonra da beraet ederek eski servetine ve itibarına kavuşur.

OMA Krallığı, Fransızlardan Almanlara henüz geçmediği devirde bu iki millet, şiddetli bir savaşa girişmişlerdi. Fransız kralı, hem savunma hem de taarruz için oğlunun ve dostlarının yardımı ile büyük bir ordu toplamış, bununla düş-

manlarına karşı sefer açmıştı. Krallığı hükümetsiz bırakmamak için en sadık dostları ve pek değerli bir adam saydıkları Baron Angresi Fransız umumî valisi olarak yerlerine bırakmışlardı. Baron, yeni memuriyetinde büyük bir dikkat ve basiretle işe başlamıştı. Her mühim işte, kendi emri altında bulunmalarına rağmen, kraliçe ve onun gelini ile istişarede bulunuyordu.

O tarihte kırk yaşlarında bulunan baron, zamanının en güzel şövalyelerinden birisi idi. Nazik, tatlı dilli ve zevkle giyinen bir adamdı. Kral ailesi ile temaslarından veliahtın karısının öyle dikkatini çekmişti ki, kadın kendisine şiddetle âşık olmuştu. Baronun karısı ölmüş ve bir oğlan bir kız çocuk bırakmıştı. Bunun için veliahtın karısı, aşkını ilân için utangaçlıktan başka bir engel görmüyor ve bunu da yenmeye ka-

rarlı bulunuyordu.

Bir gün, bir iş konuşması bahanesi ile, Baron'u yanına çağırttı. Zihniyeti farklı olan Baron, derhal gelerek kadının
emriyle yanındaki bir koltuğa oturdu. Niçin çağrıldığını iki defa sorduğu halde bir cevap alamamıştı. Nihayet kadın utancından kıpkırmızı olmuş bir halde ağlayarak, şunu söyledi: «Aziz dostum, siz kadın ve erkeğin zaaflarını bilecek kadar kavrayışlısınız. Vicdanlı bir hâkim muhtelif şartlar altında, işlenmiş aynı bir suça aynı cezayı vermez. Kendi ekmeğini kazanmak için çabalayıp duran bir işçiye, aşk suçundan dolayı zengin, avare ve aşka susamış bir kadınla aynı muameleyi görmez. Hele bu zengin kadın, zeki ve faziletli bir âşık seçtiyse daha az mazur sayılır. Bütün bu şartlar ve benim gençliğim kocamın seyahatte olması sizin nazarınızda beni mazur göstermez mi? Basiretli adamların yaptığı gibi siz de bana öğütle ve fiille yardım etmiyecek misiniz? Kocamın gitmesinden sonra tenin hazlarına ve aşkın kudretine mağlûp oldum, nasıl olmayayım ki en cesur erkekler bile mağlûp olmuşlardır. Gerçi aşkımı ilân ederken maruz kalacağım serzenişleri biliyorum. Ama bu iş gizli tutulursa hiç de namussuzluk olmaz. Aşkımın şiddeti beni körü körüne hareket ettirmedi, kendime lâyık bir âşık seçtim, sizi seçtim. Eğer hislerim beni aldatmıyorsa siz bütün Fransa'nın en güzel, en kibar şövalyesisiniz. Benim kocam, sizin de eşiniz yok. Aşkınızı benden esirgemeyiniz. Sizin aşkınızla ateşte erir gibi yanan gençliğime acıyınız!»

Kadın bunları söylerken hıçkıra hıçkıra ağlıyordu. Gözlerini kapamış ve başını Baronun göğsüne dayamıştı.

Namuslu Baron, bu delice aşkı şiddetle reddetti. Kadını iterek kralın şerefine karşı böyle bir cinayeti işleyeceğine kırk parça olmayı tercih edeceğini söyledi.

Kadın, bunu duyunca, aşkı şiddetli bir öfkeye dönmüştü. «Rezil herif!» dedi, «aşkımı tahkir ediyorsun ha! Sen beni öldürmek istiyorsun. Ben seni geberteceğim.»

Elleriyle saçlarını çekerek var kuvvetiyle bağırmaya başladı: «İmdat, imdat! Baron Angres bana tecavüz etmek istiyor.»

Prenslerin kötü niyetine ve maiyet halkının kıskançlıklarına karşı Baron, hemen sarayı terkederek iki çocuğunu alıp Calais'e gitti.

Prensesin bağırması üzerine saray halkı odaya dolmuşlardı. Onlar prensesin dediklerine inanıyorlar ve Baronun kibar tavırlarıyla bu hale sebebiyet verdiğini sanıyorlardı.

Hemen Baron'un evine saldırmışlar, orada ne buldularsa yağma etmişler ve evi yıkmışlardı.

Bu haberler, kralın ve veliahtın kulağına da varmış ve Baron ile çocuklarını ebedî sürgüne mahkûm etmişler, başlarını getirene mükâfatlar koymuşlardı. Kaçmakla şüpheleri daha da arttırmaktan korkan Baron, gizlice Calais'e gitmişti. Oradan büyük bir gemiye binerek, fakirce elbiseler içinde, Londra'ya geçmişti. Çocuklarına, metin olmalarını ve babalarının adını ve doğum yerini kimseye söylememelerini tembih. etmişti.

Oğlu Lutfik, takriben 9, kızı Viyolonte 7 yaşındaydı. Yaşlarının küçüklüğüne rağmen babalarının sözlerini kavradılar ve ona uydular. Babaları bir tedbir olarak, çocuklarının adlarını değiştirdi. Oğluna Pereddo, kızına Jalent ismini taktı. Adam Fransız dilencisi kıyafetinde Londra'ya dilenmeye gitti. Bir sabah onu kiliseden gelen saray mareşalinin karısı gördü. Memleketini ve çocuklarını sordu. O Piskardi şehrinden olduğunu ve büyük oğlunun zulmü yüzünden iki çocuğu ile kaçmaya mecbur kaldığını söyledi. Kız çocuğunun güzelliğini, usluluğunu gören kadın, «Aziz dost» dedi, «kızını bana verirsen, onu büyütür ve akıllı davranırsa onu iyi bir şekilde evlendiririm.»

Baron bu teklifi memnuniyetle kabul etti ve göz yaşı içinde kızını bayana teslim etti.

Kızını bu suretle iyi bir yere yerleştiren Baron, artık orada kalmayarak dilene dilene, yoluna devam etti ve binbir zorlukla, oğluyla Valis'e vardı. Bu şehirde kralın başka bir mareşali bulunuyordu ki, kalabalık bir maiyeti

vardı. Zaman zaman Baron köşküne gider, kendisi ve oğlu için yemek isterdi. Bir gün mareşalin oğlu, bir iki saray çocuğu ile beraber koşup oynarlarken Peredda aralarına karıştı ve her oyunu onlar gibi hatta onlardan daha başarılı oynadı. Bu manzaraya bir kaç defa şahit olan mareşal, Pereddo'nun davranışlarından
hoşlandı, çocuğun kim olduğunu ve onu almak istediğini söyledi. Allahtan bunu dilemekte olan Baron, ayrılmak güç olsa da, oğlunu orada bıraktı.

Kızını ve oğlunu emin bir yere yerleştirdikten sonra Baron artık İngiltere'de kalmayarak İrlanda'ya geçti. Bir köyde yaşayan istafonlu bir şövalyenin yanına uşak olarak girdi ve kimse tarafından tanınmayarak uzun müddet zahmetlere katlanarak orada kaldı.

Viyolente, Janet namı altında Londra'da büyüdü. Güzelliği arttı her kesin teveccühünü kazandı. Davranışları ve ahlâkı, onu en büyük saadete lâyık kılıyordu. Mareşalin karısı, çocuğun menşei hakkında babasının söylediklerinden başka bir şey bilmediğinden, onu bu duruma uygun şekilde evlendirmek istiyordu. Fakat tanrı bu asil kızı aşağı bir adamdan koruyarak ona daha iyi bir talih hazırlamıştı.

Janet'in hamisinin bir tek oğlu vardı ki yalnız evlât olarak değil, ahlâkı, cesareti, güzelliği dolayısıyla da ebeveyni tarafından çok sevilirdi. Janet'ten altı yaş büyüktü. Janet'in güzelliğine ve ahlâkına öyle âşık olmuştu ki, bu yüzden her şeyi unutmuştu. Fakat kızı fakir bir aileden bildiği için onunla evlenmeyi ebeveynine kabul ettiremeyeceğini tahmin ediyor ve aşkını gizliyordu. Fakat bu gizleyiş aşkını büsbütün şiddetlendiriyordu. Bu şiddetli teessür neticesinde tehlikeli bir hastalığa tutulmuştu. Tedavisi için müteaddit hekimler çağrılmıştı. Fakat hiç biri hastalığın gerçek sebebini bulamıyor ve bu yüzden şifa ümidi besleyemiyorlardı. Derin bir kedere düşmüş olan ana - baba, her gün çocuğa hastalığın sebebini soruyorlar, fakat çocuk içini çekiyor yahut da ölümünün yakın olduğunu söylüyor, başka bir şey demiyordu. Bir gün, genç, fakat marifetli bir doktor hastanın nabzını yoklarken hastaya ihtimamla bakmakta olan Janet içeriye girdi. Hasta hiç bir söz söylemediği halde, kalbinde yanan aşk ateşi kanını daha hızlı harekete getiriyordu. Hekim hayret ediyor, fakat sükûnetini muhafaza ediyordu. Janet çıkınca, hastanın nabzı da yavaşlıyordu. Hekim bu suretle hastalığı teşhise yaklaşıyordu. Bir müddet sonra bir bahane ile Janet'i yine çağırdı. O gelir gelmez hastanın nabzı iki misline çıkıyor, o gidince yavaşlıyordu.

Bu suretle teşhisten emin olan hekim, hastanın ebeveynine giderek dedi ki: «Oğlunuzun şifası hekimin değil Janet'in elindedir. Oğlunuz benim anladığıma göre, Janet'e deli gibi âşıktır. Janet'in bundan haberi yoktur. Oğlunuzun hayatı sizin için kıymetli ise, gerekli tedbiri almalısınız.»

Ana - baba, bu havadise ve çocuklarının şifa bulması ümidine, böyle bir evliliği beğenmemekle beraber memnun oldular. Hekim gidince hastanın yanına geldiler, annesi dedi ki: «Oğlum, hiç tahmin etmezdim ki benden bir sır saklayasın, Hele o sır hayatın bakımından o kadar önemli ise!.. Daima ne istedinse, hatta en münasebetsiz olanları bile yaptım. Allaha şükür ki hastalığının sebebi anlaşıldı. Bu kim olursa olsun, bu kıza karşı duyduğun taşkın sevgiden meylini, utanmadan bana açıkla. Senin içini yiyen düşünceleri bırak. Seni hayatımdan fazla sevdiğim için, arzu ettiğin hiçbirşeyi esirgemiyeceğime emin ol. Korku ve utangaçlığı bırakarak aşkın için benden ne yardım beklediğini söyle. Eğer seni tatmin için her şeyi yapmazsam annelerin en zalimi ben olayım.»

Delikanlı annesinin sözlerini dinlerken önce utandı, fakat sonra arzusunu kimsenin, annesi kadar tatmin edemiyeceğini anlayarak dedi ki: «Aşkımı gizlemeye sebep, insanların çoğunun yaşlanınca gençliklerini unutmalarıdır. Fakat siz çok müşfik olduğunuz için tahmininin doğru olduğunu teyit ederim, yeter ki vaadinizi yerine getirin.»

Plânının kolay tatbik edilebileceğini düşünen annesi ne yapıp yapıp, oğlunun arzularını gerçekleştireceğini vaadetti.

«Janet'in muhteşem güzelliği, zarif davranışları, benim aşkımdan haberdar olmayışı ve mahcubiyetim, bugünkü halime sebep oldular. Vaadinizi tutmazsanız günlerim sayılıdır.»

Bu anda oğlunu tekdire değil, teselliye muhtaç bulan annesi, gülümseyerek: «Oğlum» dedi, «hastalığının sebebi buysa müsterih ol, sen iyi olunca her şeyi ben yaparım.»

Ümitleri kuvvetlenen delikanlı kısa zamanda iyileşti. Annesi vaadini tutmak için teşebbüse geçti. Bir gün Janet'i çağırarak yarı şaka birini sevip sevmediğini sordu. Janet, «Evin-
den çıkarılmış ve başkalarının şefkatine sığınmış bir kız için aşkı düşünmek mümkün müdür?» dedi.

Annesi, «kalbinde kimse yoksa» dedi, «sana birisini verelim ki, onunla mesut yaşayasın ve güzelliğinin meyvelerini idrak edesin. Bu kadar güzel bir kızın yalnız kalması doğru değildir.»

Janet, «Beni fakir bir çocukken kendi evlâdı gibi büyütmüş olan size itaate mecburum. Ama bu konuda itaati yerinde bulmuyorum, beni birisiyle evlendirecek olursanız, onu severdim, fakat yalnız kocam olarak. Çünkü namus, atalarımdan bana kalmış tek mirastır ve bunu ömrüm boyunca muhafaza etmek isterim.»

Bu cevap bayanın arzusuna uygun düşmediyse de faziletli bir kadın olarak Janet'i övmeye mecbur oldu, ve «Janet» dedi, «Kral gibi büyük bir adam olursa red eder miydin?»

Janet, «Zor kullanması lâzımdır» dedi, «kendi rızamla böyle bir haysiyetsizliği kabul edemem.»

Bayan başka bir şey söylemeden kızı denemeye karar verdi. Oğlunun meyancısı rolünü oynamak kendisine ağır geldiğinden, onu kızla yalnız bırakmaya karar verdi. Delikanlı orada cesaretini gösterecekti. Fakat bundan memnun olmadı. Tekrar kara düşüncelere daldı. Bunun üzerine annesi Janet'e fikrini açtı, fakat kızın mukavemetiyle karşılaştı. Nihayet meseleyi kocasına anlattı. Böylece oğullarını, kendilerine güç gelse de, Janet'le evlendirmeye karar verdiler.

Janet, Allaha bu lütfundan dolayı şükretti. Ama hiçbir zaman Pikard'ın kızı olduğunu unutmadı.

Delikanlı tamamıyla şifa buldu. Böylece yeni evlilerin güzel günleri başladı.

Valiste mareşalinin evinde bırakılmış olan Peridda da efendisinin teveccühünü kazanmıştı. Güzelliği ve bilhassa cesaretiyle bütün silâh oyunlarında eşsiz hale gelmişti. Böylece Peroddo Birkardi ismi meşhur olmuştu.

Bu sırada bu havalide veba, halkın yarısını helak etmişti, geride kalanların çoğu da korkudan başka yerlere kaçmışlardı. Memleket çöle benzemişti. Pereddo'nun efendisi olan mareşal, karısı, oğlu, torunları ve akrabasının bir çoğu da
vebadan ölmüşlerdi, geriye olgunluk çağında bir kızları kalmıştı.

Vefa biraz yatışınca, evin hanımı Pereddo ile evlenmiş ve kendine miras kalan şeyleri ona vermişti. İngiltere kralı da şöhretini işittiği Pereddo'yu mareşale halef tayin etmişti.

Baron Angers, Paris'ten kaçalı 18 sene geçmişti, ihtiyarlamış olan Baron, çocuklarının akıbetini öğrenmek istiyordu.

Yüzü tamamen değişmiş, vücudu hastalıklar yüzünden bozulmuş bir halde fukara kıyafetinde yola çıkarak İngiltere'ye Pereddo'yu bıraktığı yere vardı. Onu mareşal ve büyük itibarda ve neşeyle görerek çok sevindi. Fakat Janet'ten bir haber alıncaya kadar kendisini tanıtmamaya karar verdi. Onun için tekrar yola düştü. Londra'ya, Janet'i emanet bıraktığı eve vardı ve kızının o ailenin oğlu ile evlendiğini öğrendi. Çocuklarının böyle mesut olmaları, çektiklerini unutturdu.

Kızını görmek arzusuyla fakir bir adam halinde o civarlarda dolaşmaya başlamıştı. Bir gün kendisini, kızının kocası Amiyas gördü. Fakirliğine acıyarak evine çağırdı ve ona yemek verdi.

Bu aralık Janet'in bir kaç çocuğu olmuştu ve en yaşlısı 8 yaşındaydı. Bu çocuklar Baron yemek yerken dedelerini tanımış gibi etrafında toplanmışlardı ve hiç ayrılmak istemiyorlardı. Seslerini duyan Janet, odasından çıkarak çocuklara derhal odalarına gitmelerini bildirdi ama çocuklar ağlayarak fakir adamın yanında kalmaları için müsaade istiyorlardı. Baron, kızını görmekten heyecan içindeydi. Fakat o kadar ihtiyarlamıştı ki, kızı onu tanıyamamıştı. Çocuklarının ağlayışına dayanamayan Janet, onların biraz daha kalmasına, izin verdi. Bu sırada geri gelmiş olan Amiyas'ın babası, Janet'i istihfaf ederek, «Canı cehenneme» dedi, «bu çocukların anası bir dilenci kızı idi, onun için dilenciyi seviyorlar!» Bu sözler, Baronun çok gücüne gitmişti. Fakat bu hakareti de sineye çekmeye mecbur oldu.

Çocukların bu fakir adama düşkünlüklerini gören Amiyas, bunların ağlamalarını durdurmak için fakiri kendi hizmetine almayı teklif etti. Baron yalnız atlara bakmak şartıyla bu teklifi kabul etti.

Bu sırada Fransa kralı ölmüş ve oğlu kral ilân edilmişti. Baronun sürgüne gitmesine sebep, yeni kralın karısıydı. Almanya ile harbin yeniden başlaması üzerine İngiltere kralı mareşal Tarata'yı ve Amiyas'ı kuvvetli bir ordu ile Fransız kralının yardımına göndermişti. Bunlara kimse tarafından tanınmadan Graponcens de refakat ediyor ve sözleriyle, icraatıyla faydalı oluyordu.

Bu harpte, Fransız Kraliçesi de ağır bir hastalığa yakalanmıştı. ölümünün yaklaştığını hissedince namuslu ve dindar Ruhel baş papazına suçlarını itiraf etti ve Baron Angers'e yaptığı iftirayı anlattı ve rica etti ki, Baron hayatta ise kendisi veya çocuklarından birisi eski durumlarına getirilsin. Az sonra da kraliçe öldü.

Baron, bunu duyunca Amiyas’a gitti ve kendisiyle beraber Pereddo’ya gitmelerini rica ederek kralın aradığı şahısları göstereceğini söyledi, üçü bir araya gelince Baron Pereddo’ya dedi ki: «Amiyas kardeşinin kocasıdır, onun çeyizi yoktu. Amiyas, seni krala Baron Angers’in oğlu olarak takdim etsin böylece vaadedilen mükâfatı alarak’ sana, hemşirene ve bana versin ki hemşiren çeyizsiz kalmasın.»

Bu sözleri duyan Pereddo, babasını tanıyarak onu kucakladı ve, «Hoş geldin babacığım» dedi.

Amiyas, şaşkınlık içinde ne yapacağını bilmiyordu. Bu sefer Baronun sözlerine inandı ve onu uşak zannıyla yaptığı hakaretlerden utanarak ayaklarına; kapandı ve af diledi.

Şimdi üçü sevinç göz yaşları içinde bir birine başlarından geçenleri anlatıyorlardı. Amiyas ve Pereddo, babalarının kıyafetlerini değiştirmek istiyorlardı. Fakat Baron, kralı utandırmak için ona uşak kıyafetinde takdim olunmak istedi.

Böylece üçü krala gittiler ve takdim olunarak vaadedilen mükâfatları istediler. Amiyas, yanındakilere işaret ederek: «İşte Baron» dedi, «işte oğlu, kızı da benim karımdır ki yakında o da gelecektir.»

Kral, Baronu kıyafeti değişik olduğu için güçlükle tanıdı. Nihayet göz yaşıyla onu kucakladı ve ona durumuna uygun elbise, at, uşak ve silâh verdi. Amiyas mükâfatları alınca,
Baron, «Bu kral hediyelerini al, fakat babana de ki senin çocukların ve bizim torunlarımız, ana tarafından, dilencilikten gelme değildirler...»

Amiyas hediyeleri aldı, karısını ve annesini Paris’e getirtti. Pereddo’nun karısı da Paris’e geldi. Kral tarafından bütün malları geri verilmiş olan Baronun sarayında toplandılar. Herkes sevinç içindeydi. Baron da hayatını başladığından daha parlak şekilde Paris’de tamamladı.

İKİNCİ GÜN

IX uncu HİKÂYE

Cenovalt Bernard, Amrasius'un dolandırıcılığı yüzünden servetini kaybeder ve karısını öldürmek ister, kadın kaçar, erkek kıyafetinde sultanın hizmetine girer, dolandırıcıyı bulur, onu İskenderiye'de cezalandırır ve kadın kıyafetinde ve zengin olarak kocası ile beraber Cenova'ya döner.

PARÎS'te bir otelde birkaç zengin İtalyan tüccarı, iş için bulunmaktadır. Neşeli bir akşam yemeğinden sonra konuşma, memlekette bıraktıkları karılarına gelir. Birisi, «Karım ne yapıyor bilmem?» der, «ama, ben burada bir güzel kız bulsam, karımı unutur, onunla keyif ederdim», ötekisi, «Ben de böyle yapardım» der, «çünkü inansam da inanmasam da karım aşk işlerine düşkündür, insanın, tahmin ettiği şey başına gelir.» üçüncü adam, aynı kanaattedir, hep şu fikirde birleşirler ki kadınlar, kocalarının gıyabında vakitlerini hoş geçirmesini bilirler. Fakat Cenovalı Bernard Lomellin, aksini iddia eder ve der ki:

«Allah, bana öyle bir kadın ihsan etti ki, yalnız kadın meziyetlerini değil, şövalye faziletlerini de nefsinde toplamıştır. Ve İtalya'da onun emsali yoktur. Genç güzel, mahir bir kadın olarak kadına yaraşan işleri yapar. İpek işlerinden anlar, hiç bir Cenovalı onun kadar sofra, tanzim edemez. Zevki vardır. Anlayışlıdır. Ata binmesini bilir, kuşlardan anlar, okur yazar, hesap bilir. Nihayet ondan daha iffetli ve masum bir kadın yoktur. Ben on sene yanında olmasam hiç kimseye yaklaşmaz.»

Bu sözlere Ambrasius kahkahalarla gülmeye başlar ve imparatordan hususî bir imtiyaz alıp almadığını sorar. Bernard: «İmparatora değil» der. «Bu lütfü Allaha borçluyum.»

Ambrasius, «Bernard» der, «senin hülyandaki gerçeğe şüphe etmem, ama bence sen tabiatı hesaba katmıyorsun. Derin düşünseydin, biraz daha ihtiyatlı konuşurdun. Bizim karılarımız da seninki gibi davranırlar. Konuşmalarımız tabiat icabı bir ihtiyatın eseridir. Sen de bizim gibi düşünmelisin.»

«Ben erkeğin, kadından sonra Allahın en mütekâmil mahlûku olduğuna inanırım ama, erkekler daha olgundur. Karar sebat, kuvvet bakımından üstündürler. Kadınlar ise mütelevvindirler. O kadar kuvvetli ve mukavim yaratılmış olan erkek, ayda bir defa değil hergün yüzlerce defa arzu duyar

ve beğendiğini elde etmek için her çareye baş vurursa, tabiatça zayıf yaratılmış olan kadın, mahir bir âşığın rica, minnet, meth, hediye ve daha bu gibi vasıtalar karşısında nasıl dayansın? Kendin itiraf ediyorsun ki karın başka kadın gibi et ve kemikten yaratılmıştır. Ve her kadın gibi hareket edecektir. Böyle şeylerde kesin iddialarda bulunmamalı.»

«Ben bir tüccarım, filozof değilim» dedi Bernard. «Sana tüccarca cevap vermek isterim. Senin söylediğin, hayasız çılgınların başına gelebilir, karımın değil. Makul kadınlar namuslarına erkekten fazla mukayettirler. Benim karım bu çeşit kadınlardandır.»

Ambrasius, «Her aldatışta kadında bir boynuz bitseydi, pek az kadın erkeği aldatırdı. Ama, boynuz bitmez. Kadında bunun farkına bile varılmaz, boyu ve biçimi de değişmez. Gizli kaldığı takdirde bunu yaparlar, yapamayan budalalardır. Afif kadın yoktur, meğer ki başka âşık bulamamış yahut zevk almamış olsun. Cesaretle iddia ederim ki, eğer yanında olsaydım, o mübarek kadını arzu ettiğim yola getirirdim. Yüzlerce kadını getirdiğim gibi.»

Bernard, «Münakaşa sonsuz uzayabilir» dedi. «Sen kendi fikrinde ben de kanaatımda İsrar ederiz, madem ki sen her kadının elde edilebileceğine ve kendi maharetine güveniyordun, karımın iffetini sana ispat etmek isterim: karımı elde
edebilirsen kafamı kessinler. Sen kaybedersen kelleni değil bin düka altın verirsin.»

Ambrasius, «Kafam ne yapacağımı bilmem ama sen iddian için beş bin düka koy. Bine beş bin. Ben Cenova'ya giderim ve üç ay zarfında karını elde ederim ve delil olarak en sevdiği eşyasından bir parçayı alır, sana yollarım. Yalnız söz vermelisin ki, bu müddet zarfında sen Cenova'ya gelmiyeceksin ve ona bu konuda bir şey yazmayacaksın.»

Bernard, memnundu, öteki tüccarlar bu anlaşmaya, mani olmaya gayret ettilerse de —çünkü bunun kötü neticelerini önlemek istiyorlardı— iki taraf o kadar ateşli idi ki bütün ihtarlara rağmen anlaşmayı elleriyle imza ettiler.

Ambrasius, Bernard'dan ayrıldı ve süratle Cenova'ya gitti. Yaptığı soruşturmalar, kadının Bernard'ın dediğinden daha kuvvetli ve mukavim olduğunu gösterdi ve kendi budalalığını anladı. Ama, o kadının evine sık sık girip çıkan bir fakir kadını tanıdı ve hususî bir sandık içinde kendisini kadının evine, yatak odasına sokmaya kandırdı. Sandık, bir seyahate lâzım olacak diye iyice muhafaza edilmesini rica edecekti.

Sandık, kadının yatak odasına sokuldu. Bir gece kadının uykuda olduğunu tahmin eden Ambrasius, sandığı açtı, odayı iyice gezdi, resimlerin ve diğer eşyanın yerlerini öğrendi, sonra yatağa yaklaşarak bir küçük kızla beraber uyumakta olan kadının yorganını açtı.. Onun soyunmuş hali, giyinmiş hali kadar güzeldi. Kadının, mahremiyetine girdiğini ispata yarayacak delil olarak sol göğsünün altında kıllarla çevrilmiş bir ben gördü. Kadının güzelliği vakıa hayatını tehlikeye koymaya değerse de onun ciddiliği, şehirde öyle yayılmıştı ki, yanına yatmaktan çekindi, dolaptan bir yüzük, bir gece elbisesi bir kuşak alarak sandığına, girdi. Bunu ikinci gece, kadın farkına varmadan tekrarladı, üçüncü gün, fakir kadın, mutabık kalman şekilde sandığı almak üzere geldi ve onu eski yerine götürdü. Ambrasius sandıktan çıktı, kadına parayı verdi ve aşırdığı eşya ile süratle Paris'e gitti. Bahiste bulunmuş olan tüccarları çağırdı ve Bernard'ın karısı hakkında giriştiği bahsi kazandığını söyledi, ispatı olarak kadının yatak odasını, resimlerin yerini tarif etti, sonra kadının ver-
diğini iddia ettiği eşyaları gösterdi. Bernard, eşyaları tanıdığını ve karısına ait olduklarını itiraf etti. Yalnız birisi vasıtasıyla odanın biçimini öğrenmiş olabileceğini ve bu eşyaları tedarik edebileceğini ve deliller bundan ibaretse kabul edemiyeceğini söyledi.

Ambrasius, «Vakıa bu kâfiydi, ama, madem ki sen daha fazlasını talep ediyorsun, diyorum ki karın Cenoza'nın sol göğsünün altında yedi sarı tüyle çevrili bir beni vardır.»

Bemard bu sözleri dinlerken sanki göğsüne bir hançer saplanmıştı, sapsarı kesilmişti. Ambrasius'un hakikati söylediğini kabul ederek, «Baylar» dedi, «Ambrasius doğruyu söylüyor, bahsi kazanmıştır. Parayı isterse ödemeye hazırım.»

Ertesi günü parayı ödedi. Bernard öfke ile Paris'i terk etti ve Cenova'ya gitti. Fakat doğru şehre değil, yirmi mil uzaklıktaki çiftliğine indi, karısına geldiğini bildiren bir mektup yolladı. Ve çiftliğe uşak ile gelmesini bildirdi. Uşağa da yolda, acımadan ilk fırsatta karısını öldürmesini ve yalnız olarak gelmesini tembih etti. Uşak, hanımı tarafından sevinçle karşılandı. Ertesi günü ikisi atla çiftlik yoluna düştüler.

Konuşa konuşa, etrafı yüksek ağaçlarla çevrilen münzevi bir vadiye vardılar. Uşak efendisinin emrini icra için bu rasını elverişli buldu. Kılıcını çekti, kadına: «Ruhunuzu Allaha emanet ediniz, bu anda öleceksiniz» dedi.

Kadın: «Allah aşkına» dedi, «beni öldürmeden söyle, sana ne yaptım da ölüme lâyık oldum?»

«Bana bir şey yapmadınız, fakat kocanıza ne yaptığınızı bilmiyorum, o seni acımadan öldürmemi bana emretti. Bunu yapmazsam beni asacağını söyledi. Ona olan bağlılığımı ve onun sözünden dışarı çıkamayacağımı bilirsiniz. Allah bilir ki yapacak bir şey yok.»

«Birisinin hatırı için sana hiçbir fenalık yapmamış olan bir kadının katili olma. Allah biliyor ki kocama karşı, bunu ak edecek bir kusur işlemedim. Ama şimdi bunu konuşmayalım. Allaha saygı kocama ve bana iyilik etmek elinde. Benim elbiselerimi al, bana bir önlük bir ceket ver ve beni öldürdüğünü söyle. Allaha yemin ederim ki buradan derhal gideceğim, senin ve onun bilemeyeceğiniz bir yere taşınacağım.»

Uşak yumuşadı. Kadının elbiselerini aldı ve ona bir önlük ve bir ceket verdi, biraz da para bıraktı. Sonra efendisinin yanına dönerek kadını öldürdüğünü, cesedini kurtlara yedirdiğini söyledi.

Bir müddet sonra Bernard, Cenova'ya geldi. Fakat yaptığı iş duyulmuş olduğundan umumî nefretle karşılaştı.

Karısı, gece yaklaşırken yakın bir köye vardı. Yaşlı bir kadın önlüğünü onun vücuduna göre değiştirdi, gömleğinden birkaç don yaptı. Saçlarını kesti ve onu bir denizci gibi giydirdi. Kadın deniz yolunu tuttu, orada Katalonyalı bir şövalyeye (Enthara isimli) rastladı. Şövalye sabahleyin gemisinden çıkmış, tenha ve serin bir yer aramıştı. Kadın onunla konuş, tu ve hizmetine girdi. Sikuran ismini aldı ve gemiye girdi. Ona elbise verdiler, iyi hizmetiyle herkesin teveccühünü kazandı. Az sonra Katalonyalı, gemisiyle İskenderiye yolunu tuttu, orada sultana bir kaç (doğan) verecekti. Şövalye Sikuran'ı o kadar methetmişti ki, sultan onu şövalyeden istedi ve aldı. Sikuran, kısa zamanda davranışları ile sultanın, sevgi ve teveccühünü kazandı. Sultana bağlı Akri şehrinde panayıra gelenlerin mallarının emniyeti için bir çok uşakları ile beraber en gözde maiyetinden birisini yollardı. Bu defa panayıra, memleketin dilini öğrenmiş olan Sikuran'ı yollamayı kararlaştırdı.

Panayır muhafızlarının âmiri ve kumandanı olarak, Sikuran gitti ve vazifesini ihtimamla ve sadakatla gördü. Oraya Sicilyalı, Venedikli, Cenevizli ve İtalyan tüccarları gelmişlerdi. Onlarla dostluk kurdu.

Bir gün Venediklilerin malları arasında tesadüfen kendisinin olduğunu anladığı bir kuşak ve bir kese gördü. Şaşarak, fakat hayretini belli etmeden, malın kime ait olduğunu ve satılıp satılmayacağını sordu. Ambrasius birçok malla bir Venedik gemisi ile gelmişti.- Sikuran'ın sualini işitince, «Efendim» dedi. «Bu eşya benimdir. Satılık değildir. Fakat hoşunuza gidiyorlarsa size hediye edebilirim.»

Gülmesinden kendisini tanımış olduğuna ihtimal veren Sikuran, «Benim bir muharip olarak böyle kadın eşyasına rağbet ettiğime mi gülüyorsun?»

«Bunun için gülmüyorum» dedi Ambrasius. «O malı nasıl ele geçirdiğime gülüyorum.»

«Müsaade edersen sorayım» dedi Sikuran. «Onu nasıl elde ettin!»

«Efendim, onu bana Cenoze isimli Cenovalı bir bayan, kendisiyle yattığımda hediye etmişti. Aşkının yadigârı olarak. Bemard'ın budalalığına gülerim ki benimle bile karısına beş bin düka bahse girmişti. Karısını yola getirme konusunda. Ben muvaffak oldum, bahsi kazandım. Bu kadınlarda müşterek olan davranışı yüzünden ve o ölçüde cezalandırması lâzım gelirken, Paris'ten Cenova'ya gitmiş ve gittiği gün kadını öldürtmüş.»

Sikuran, Bemard'ın öfkesinin sebebini anlamış oluyordu. Ve öc almaya karar verdi. Fakat belli etmemek için bu hikâyeden hoşlandığını söyleyerek Ambrasius'la öyle bir dostluk kurdu ki, onun Paris'ten gelerek İskenderiye'ye gitmeye ve fazla kazanç vaadederek orada kalmaya ikna etmişti. Sikuran istiyordu ki, Bernard'a kendi masumluğunu ispat etsin, bu maksatla onu Cenovalı tüccarların delâleti ile Iskenderiyeye getirtti. Bernard oldukça sefil kıyafette geldi. Ve Sikuran'in dostlarından birisi tarafından misafir edildi.

Sikuran, sultana Ambrasius'un hikâyesini anlatmıştı ve sultan bundan çok hoşlanmıştı. Bemard'ın gelmesinden sonra artık vakit kaybedilemeyeceğine kani olmuştu. Sultam ikna ederek Ambrasius'u ve Bernard'ı huzuruna çağırttı ve her ikisi de sultanın huzuruna getirildi. Ambrasius'a, Bernard'dan bin dükayı nasıl aldığını anlatmasını emrettiğinde, Ambrasius'un çok güvendiği Sikuran da hazır bulunuyordu, hakikati söylemezse, büyük işkenceye uğrayacağını söylüyordu. Nihayet tehditlerden ürken Ambrasius hakikati itiraf etti. Sikuran Bernard'a dönerek: «Bu itiraf karşısında karına ne yaptın?» dedi. Bernard: «Paramı kaybetmenin öfkesiyle ve karımın şerefime indirdiği darbe ile onu uşağım

vasıtasiyle öldürttüm ve uşağımın bana söylediğine göre cesedini kurtlar yedi.»

Sultan, Sikuran'ın niyetini bilmiyordu. Sikuran, «Sultanım» dedi, «kadına âşığının ve kocasının yaptıklarını duy dunuz, birisi kurnazlıkla kadının şöhretini lekeliyor, kocasından soğutuyor, öteki ise bir dolandırıcıya karısından fazla itimad edip daha zalimce hareket ediyor ve onu kurtlara parçalatıyor, bunların hak ettiği ceza sizce malûmdur. Eğer, aldatıcıyı cezalandırmayı ve aldananı af etmeyi vaad ediyorsanız o kadın size görünecektir.» Herşeyi Sikuran'ın arzusuna göre yapmayı isteyen sultan, bu arzuyu da kabul etti.

Karısını ölmüş bilen Bernard, hayret içindeydi, kederini sezen ve korku ile ümit arasında şaşkınlık içinde bulunan Ambrasius, kadının gelmesini bekliyordu.

Sikuran, göz yaşları ile sultanın ayaklarına kapandı, erkek sesini ve davranışını bırakarak, «Hükümdarım» dedi, «işte o talihsiz kadın, Cenuza benim. Bu ahlâksız Ambrasius'un iftirasına maruz kalan ve şu vicdansız erkek tarafından ölüme mahkûm edilen kadınım. Yedi yıl erkek kıyafetinde gezip dolaştım» diyerek göğsünü açtı, cinsiyetini gösterdi.

Sikuran'ı erkek sanan sultan, gördüğü ve işittiği şeylerden bir rüya içinde gibi oldu. Fakat şaşkınlığı geçince kadının karakterine, faziletine hayran oldu, ona zarif kadın elbiseleri verdi, maiyetine kadınlar verdi. Vaadi veçhile idam edilmeyi haketmiş olan Bernard'ı affetti. Bernard, karısını tanıyınca ayaklarına kapandı, af diledi, o da lütfen bunu kabul etti, ayağa kaldırdı ve kocası da onu kucakladı. Sultan, Ambrasius'u şehrin merkezi yerinde bir direğe bağlatarak üstüne bal sürülüp güneşe karşı tutulmasını emretti. On bin dukadan fazla olan servetini de kadına verdi. Onun ve Bemard'ın şerefine muhteşem bir ziyafet düzenledi, onlara mücevher, altın giren- baha hediyeler verdi. Emirlerine bir gemi hazırlattı. Ziyafetten sonra Cenova'ya dönmelerine müsaade etti. Orada halk kendilerini saygı ile karşıladı ve öldü sanılan Cenoza uzun yıllar, bir fazilet örneği olarak yaşadı.

İKİNCİ GÜN

X uncu HİKÂYE

Monako'lu Pağanin, Chingia'lı Rişard'ın karısını kaçırır, Rişard, Paganin'in yerini öğrendikten sonra onun yanına gider, dostluğunu kazanır ve sonra karısını geri vermesini rica eder. Paganin'i; kadın muvafakat ederse vereceğini vaad eder. Fakat kadın Rişard'a dönmek istemez, o öldükten sonra Pağanin ile evlenir.

PİSA'da bir yargıç vardı, aklı vücudundan kuvvetli idi. Adı Chingalı Rişard'dı. Kitapların olduğu kadar kadının da hakkından gelebileceğini sanırdı, büyük servete sahipti, hiç yapmaması lâzım geldiği halde, genç ve güzel bir kadına sahip olmak isterdi. Arzusu gerçekleşti. Lotto, kızı Bartoleme'yi —ki şehrin en güzel kızlarından birisi idi— ona verdi. Yargıç bu kızla çok sevinerek evlendi. Mutantan bir düğün yaptı, ilk gece, güçbelâ vazifesini yapabildi. Sıskanın biri olduğu için ertesi sabah kuvvetli içki ve şekerlemelerle kendisine gelmeye mecbur olmuştu.

Böylece yargıç, cinsi kudretini biraz daha iyi anlamış oluyordu. Mektep çocukları için hazırlanmış bir takvimden karı kocanın yaklaşmasının haram olduğu günleri karısına anlatmaya başladı. Kutsal günler, cumalar, cumartesiler pazarlar, kırk günlük oruç müddeti, ay başları, ortaları gibi günleri haram olarak anlattı. Ayda ancak bir gün mübah kalıyordu. Karısı bundan çok şikâyetçiydi, kadını hep evde oturtuyordu ki, kendisinin haram dediği günleri başkası helâl olarak öğretmesin.

Sıcak mevsimlerde Rişard, güzel karısı ile Nero'daki çiftliğine giderdi. Karısına hoş vakit geçirtmek için balık tuttururdu. Kendisi erkek balıkçılarla, karısı da kadın balıkçılarla ayrı kayıklara binerler, denize açılırlardı. Böylece bir gün aniden meşhur korsan Monako'lu Paganin gemisi ile oraya çıka gelmişti. Korsan, kadınların bindiği kayığa çarptı ve Rişard'ın gözü önünde güzel karısını kaçırdı.

Kıskançlıktan, uçan kuştan bile şüphe sezen Rişard'ın kederi büyüktü, boş yere onu Pisa'da şikâyet etti, fakat karısını kimin ve nereye kaçırdığını öğrenemedi.

Karısı olmayan ve bu kadını pek güzel bulan Paganin daima yanında gezdirmeye karar verdi ve tatlı tatlı teselli ederek gözyaşlarını durdurdu. Yargıçın haram dediği takvim bilgisine sahip olmadığından kadını gece gündüz memnun ediyor ve ona umumiyetle iyi bakıyordu.

Bir zaman sonra Rişard, karısının bulunduğu yeri keşfetti ve onu almak arzusu ile yola çıktı. Fidye olarak ne isterse verecekti, bu işe kimseyi

memur edemezdi. Monako'ya gitmek üzere bir gemiye bindi. Kadınla karşı karşıya geldiler. Kadın hâkiminin niyetini Paganin'e anlattı. Ertesi gün Rişard, Paganin'i ziyaret etti. Paganin, bir şey bilmiyormuş gibi, dostça ve sabırla, Rişard'ın arzusunu sordu. Rişard, ihtiyatla sözü maksadına getirerek karısını iadesini rica etti.

Paganin, «Sizi tanımaktan memnunum,» dedi. «İtiraf ederim ki yanımda güzel ve genç bir kadın var, fakat onun sizin mi yoksa başkasının mı karısı olduğunu bilmiyorum. Siz, güvenilir bir adam olduğunuz için onun yanına götüreceğim. Şayet o, sizin kocası olduğunuzu söylerse, size vereceğim, fakat tanımazsa sizin de İsrar etmeniz artık kibarlığa yakışmaz.»

«O, gerçekten karımdır» dedi Rişard, «Beni onun yanına götürürseniz, göreceksiniz ki kocası olduğumu derhal söyleyecektir.»

«öyle ise gidelim.» diyen Paganin ile eve vardıklarında, kadını büyük salona çağırttılar. Fakat kadın Rişard'ı her hangi bir erkek gibi karşıladı. Samimi bir karşılama bekleyen hâkim, hayret içinde kalmıştı, fakat «belki» diyordu, «onu kaybetme yüzünden yüzümdeki değişiklik tanımasına mani olmuştur». Onun için, «Yavrum» dedi, «seni balığa götürme kararım bana pahalıya mal olmuştur, çünkü seni kaybetmenin doğurduğu ızdırap kadar şiddetlisi olamaz, ama halâ beni tanımamazlığa geliyorsun, seni ele geçirmek için her şeyi fedaya hazır olarak gelmiş olan kocanı tanımıyorsun?»

Kadın gülerek, «Bana mı söylüyorsunuz efendim, sizi daha önce görmüş olduğumu hiç hatırlamıyorum.» dedi.

Rişard, «Düşün söylediğini» dedi, «yüzüme iyi bak, isterisen beni derhal hatırlarsın, Chinga'lı Rişard'ını tanırsın.»

«Af edin» dedi kadın, «sizin yüzünüze daha, fazla bakmak münasebet almaz, sizi hiç tanımıyorum dememi kâfi görünüz.»

Rişard, kadının bu hareketini Paganin'in orada bulunmasına atfetti ve ondan rica etti ki, bir odada kadınla yalnız konuşsun. Paganın kabul etti, ancak Rişard kadını öpmeyecekti. Bunun üzerine kadına yandaki odaya gitmesini emretti.

Odada yalnız kaldıklarında Rişard kadına, «Ruhum, tatlı ümidim, seni hayatından fazla seven Rişard'ını tanımıyor musun? Bu mümkün mü? Ben o kadar değiştim mi? Gel sevgilim bana iyi bak» dedi. Kadın gülerek, «Beni, kocam Rişard'ı tanımayacak kadar unutkan sanmayın. Fakat sizin yanınızda iken bana fena muamele ettiniz, siz sandığınız kadar akıllı

olsaydınız ateşli bir genç kadının yemek ve giyinmekten başka neye muhtaç olduğunu anlardınız. Buna, ne kadar az önem verdiğinizi siz benden iyi bilirsiniz. Kanunları okumak, size aşkın kanunundan daha cazip gelirdi. Sizi bir hâkim gibi değil, takvim mütehassısı olarak buldum. Haram günlerinden başka boş gün bulamazdınız. Çiftliğinizdeki işçilere, bana tatbik ettiğiniz kadar tatil günü verseydiniz bir başak bile elde edemezdiniz. Burada Allahın bana nasip ettiğini buldum. Bu odada haram günler yoktur, cuma, cumartesi ve pazar tatili de yoktur. Burada günleri çalışmakla geçireceğim, tatil ve haram günleri ihtiyarlığıma bırakıyorum. İlk fırsatta buradan gidin.»

Rişard'ın ızdırabı sonsuzdu. «Aziz sevgilim» dedi. «Neler söylüyorsun! Kendi şerefine ve ailenin namusuna hiç ehemmiyet vermez misin? Bu adamla gayri meşru yaşamayı meşru kocanla yaşamaya tercih mi ediyorsun? Bu adam, sana kanıksayınca hakaretle seni kapı dışarı edecek, halbuki ben seni daima seveceğim ve öldüğümde de seni evimin hanımı olarak bırakacağım. Bu haram şehvete namusunu feda mı edeceksin? Hayır, fazla düşünme, hemen benimle gel, senin arzularını şimdi anladığım için daha iyi davranırım, sevgilim kararını değiştir, benimle gel. Sen gideli hiç bir zevk tatmadım.»

Kadın, «Kimse» dedi, «benim namusumu benim kadar korumasın, ebeveynime itaat için izdivaca muvafakat etmiştim, o zamanlar benim saadetimle alâkadar olmadılar, şimdi de olmasınlar, üzülmeyin. Doğrusu ben kendimi Paganin'in karısı ve eski Pisa hâkiminin metresi olarak sayıyorum, Paganin bütün gece beni kollarıyla öyle sarıyor ki. Kendinizi bundan böyle zorlayacağınızı söylüyorsunuz, ama nasıl? Gidiniz ve hayatınızı sürünüz, siz çelimsiz birisisiniz. İnanın ki Paganın beni bıraksa bile, yine size dönmezdim. Burada kalmam mukadderdir. Hemen buradan çıkın, yoksa zili çalar ve (Bana tecavüz ediyor) diye bağırırım.»

Hâkim, sefil kaderini anladı, perişan bir halde odadan çıktı. Pisa'ya döndü, kederinden cinnet getirdi. Rastgeldiğine şunu söylüyordu: «Kadınlara tatil günlerinden bahsedilmemeli»

Az sonra da öldü.

Paganin, Rişard'ın ölümünü haber alınca kadınla, resmen evlendi ve onunla tatil günü tanımaksızın hoş günler geçirdi.

Hikâyeler ve gülüşmeler sona, erince kraliçe, vaktin geç olduğunu ve hükümdarlık nöbetinin bittiğini düşünerek başındaki tacı, usul gereğince Neifile'nin başına koydu: «Aziz oldun arkadaşım, artık hükümdarlık senin» dedi.

Neifile, hafifçe kızararak ve yere bakarak konuşmaya başladı:

«Bildiğiniz gibi, önümüzde cuma ve cumartesi var. Cumayı hikâye ile değil, ibadetle geçirmek daha münasiptir. Cumartesi günleri kadınlar bütün haftanın kir ve tozundan temizlenmek itiyadmdadır, o günde hikâyelere devam etmeye lim, buraya geleli dört gün olduğu için artık en yakın yere gidelim, nereye? Bunu düşündüm. Oraya pazar günü beraberce gider ve hikâyelere devam ederiz. Sizi düşünmeye sevk et mek için emir veriyorum ki, hikâyeler kaderin çeşitli rollerinden bahsetsin ve hasretle beklenen veya kaybedilmiş bir saadetin ele geçirilmesinden dem vursun.

ÜÇÜNCÜ GÜN

Neifile'nin idaresi altında hasretle beklenen veya kaybedilen bir saadetin tekrar ele geçirilmesine dair hikâyeler anlatılır.

I inci HİKÂYE

Lampolechio'lu Mazet dilsiz taklidi yaparak bir rahibeler manastırına bahçıvan olarak girer ve rahibelerin müşterek âşığı haline gelir.

FLORANSA civarında, bugün bile nezahati ile meşhur bir rahibeler manastırı vardı. Yakın zamanlara kadar manastırda sekiz genç rahibe ile bir baş rahibe bulunmakta idi. Manastırın güzel bahçesinin iyi bir bahçıvanı vardı. Fakat bu bahçıvan günün birinde kâfi para kazanamadığına kani olarak idare memurundan hesabını görüp memleketi olan Lampolechio'ya döner.

Onu karşılayanlar arasında genç, kuvvetli bir çiftçi vardı ki adı Mazet idi. Bu adam, bahçıvan Nuto'dan manastırda ne ile meşgul olduğu hakkında izahat istedi.

Nuto, «Güzel ve büyük bir bahçede çalıştım» dedi, «ara sıra odun tedarik etmeğe ormana giderdim, su taşırdım ve buna benzer işler yapardım ama, rahibeler bana o kadar az para verirlerdi ki pabuç almaya yetmezdi, kızlar da, şeytan karınlarına girmiş gibi, ateş gibi şeyler, ben bahçede çalışırken birisi gelir, fidanı şuraya dik der, öteki gelir, başka yer gösterir, öbürü küreği elimden alır böyle kullanmak lâzımdır, der. Böylece beni üzer dururlardı. Bu sebeplerden o işi bırakmaya mecbur oldum, idare memuru benden işe yarar bir adam tavsiye etmemi rica etti ama, Allah ona sabır versin, ne zaman ve kimi yollayacağımı bilmiyorum.»

Mazet birdenbire rahibelerin yanında bulunmak arzusuna kapıldı. Nuto’nun sözlerinden, niyetine erebileceğine kani olmakla beraber bunu açığa vurmayı uygun görmedi. «Geldiğine iyi ettin» dedi, «bir erkek kadınlar arasında ne yapsın, nasıl başa çıksın? Onlar çok defa ne istediklerini bilmezler.»

Mazet rahibelerin yanına girmek için çareler aramaya başladı. Gerçi Nuto’nun bahsettiği işleri becerebilecekti, fakat genç ve yakışıklı olduğu için kabul edilmeyeceğinden korkuyordu. Uzun uzun düşündükten sonra, «Orası buraya epeyce uzak» dedi, «kimse arkamdan gelemez, -kendimi dilsiz olarak tanıtırsam herhalde kabul ederler.»

Bir gün baltayı omuzlayıp dilenci kıyafetinde manastıra gitti. Tesadüfen idare memuru da o sırada bahçede bulunuyordu. Dilsiz taklidi ile memurdan yemek istedi, buna mukabil odun yaracaktı. Memur ona yemek verdi. Mazet o gün çokça odun yararak faydalı oldu, idare memuru onu yanına alarak ormana gitti, ona bir de eşek vermişti. Adam işi o kadar iyi yapabilmişti ki memur, kendisini daha bir kaç gün alıkoydu. Bir gün baş rahibeye takdim edildi, «Bu bir dilsiz fakirdir, sadaka istemeye gelmiş, ona iyi davrandım, epeyce iş gördürdüm, bahçıvanlıktan anlarsa onu yanımızda alakoyabiliriz. Güçlü kuvvetli bir adam, çok çalışabilir, genç kızlar için de bir tehlike teşkil etmez.»

Baş rahibe, «Haklısın» dedi, «Ondan faydalanacağınıza emin olursan alıkoymaya çalış, ayakkabı, önlük ver, bol da yemek.»

Biraz uzakta konuşmayı dinleyen Mazet, kendi kendine, «Beni bahçıvan yaparlarsa, bahçeyi görülmemiş şekilde imar ederim.» dedi.

İdare memuru, Mazet’in çalışmasından memnundu, işaretle, kalmak isteyip istemediğini sordu, yine işaretle muvafakat cevabı aldı. Bu suretle manastıra girmiş oldu. Kendisine bahçe işleri verildi, yapacağı şeyler gösterildi.

Mazet, birkaç gün çalışmıştı ki rahibeler onunla alay etmeye başladılar, anlamayacağını sanarak ona en çirkin sözleri söylüyorlardı. Baş rahibe onun dili gibi, diğer uzuvlarının da işlemediğini sanarak kaygılanmadı. Bir gün Mazet yorulmuş yatmıştı. İki rahibe onun uyuduğunu sanarak yanına yaklaştılar ve onu tetkike başladılar. Birisi, «Kimseye söylemiyeceğini bilsem, sana aklıma gelen bir şey anlatırdım, bu sana da faydalı olurdu» dedi.

«Rahatça söyle» dedi öteki. «Kimse benden duymaz.»

Birincisi, «Bilmem düşünür müsün, burada kapalı ve hapis yaşıyoruz. Yaşlı idare memuru ile şu sağır adamdan başka erkek yok. Ziyarete gelen kadınlardan işittim ki bir kadın için erkeğin verdiği zevk yanında dünyanın bütün hazları gölgede kalırmış. Başkası olmadığı için şu dilsizle bu sözün gerçekliğini, denemek istiyorum. O da bu işe çok münasip, çünkü kimseye söyleyemez. Sen ne düşünürsün?» dedi, öteki, «Neler söylüyorsun?» dedi. «Bilmiyor musun ki biz bekâretimizi Allaha adamışızdır.»

Öteki, «Ah, ona her gün neler adanır da yine kimse tutmaz. Bizim sözümüzü tutacaklar bulunur.»

«Ama, ya gebe kalırsak, ne olacak?»

«Sen, suyu görmeden paçayı sıvıyorsun. Bu, başımıza gelirse düşünürüz. Bunun binlerle çaresi var. Yeter ki kimseye birşey sızdırmayalım.»

«Pekiyi ama, bu işi nasıl yapacaksın?»

Bu İkincisinin tecessüsü ve heyecanı birincisinden fazla idi; erkeğin ne olduğunu tatmak için yanıp tutuşuyordu.

«Saat dokuza geliyor, öteki rahibeler uykuya dalmışlardır. Bahçeyi dolaşalım, kimse var mı? Kimse yoksa adamı, su getirdiği kulübeye götürürüz. Birimiz içerde iken diğerimiz dışarda nöbet bekler, adam budala olduğu için ne istersek onu yapar» dedi.

Mazet bu konuşmayı duymuştu, yapılacak talebi bekliyordu.

Bahçeyi iyice dolaştıktan ve kimsenin olmadığını gördükten sonra birinci rahibe adama yanaştı, onu uyandırdı, okşayıcı hareketlerle elinden tutarak kulübeye götürdü. Mazet zorluk çıkarmaksızın rahibenin arzularını yerine getirdi. Sıra ikinci rahibeye gelmişti. Mazet, onun da arzularını tatmin etti. Oradan ayrılmadan ikisi de birer defa daha Mazet’in kabiliyetini denediler, ikisi bu işin tadının söylenenden de bin defa daha fazla olduğunu birbirlerine anlatıyorlardı. Ve her fırsatta dilsizle buluşuyorlardı.

Bir gün işi çakan bir rahibe diğer rahibeye pencereden bu manzarayı gösterdi. Evvelâ baş rahibeye haber vermeyi düşündüler. Fakat sonradan fikirlerini değiştirdiler. Mazet’in suç ortağı oldular. Nihayet diğer üç rahibe de muhtelif vesilelerle bu kombinezona girdiler. Bu işi en sonra işiten, baş rahibe de nihayet işe iştirak etti.

Bir gün, sıcak havada bahçede geziyordu. Mazet’i geceki çalışmasından olacak, bir badem ağacı altında yorgun olarak buldu. Rüzgâr elbiselerini sıyırmıştı, her yeri görünüyordu. Bu manzara onda, rahibelerde

uyanan arzuyu uyandırdı. Mazet'i uyandırıp odasına götürdü ve günlerce adamı odasında tutarak işittiği aşk zevklerine kendini verdi, öteki rahibeler ise bu sırada sabırsızlanıyorlardı. Baş rahibe nihayet Mazet'i odasına yolladı, fakat sık sık yine çağırtarak arzularını tatmine devam etti.

Mazet bu karışık işlere hâkim olamayacaktı. Dilsiz oyununa devam ederse başına büyük işler açacaktı. Bir gün baş rahibenin koynunda yatarken dili çözüldü, konuşmaya başladı. «işittim ki bir horoz on tavuğa yetermiş, fakat bir erkek dokuz kadına yetmez, hatta bir kadına dokuz erkek bile yetmez. Ben buna artık dayanamayacağım. Bu hayat beni öyle yıprattı ki artık birşeye takatim yetmiyor.» dedi.

Baş rahibe sersemlemişti. «Ne!» dedi. «Ben seni dilsiz sanıyordum.

Mazet, «öyle idim» dedi. «Fakat doğuştan değil; bir hastalık yüzünden dilsiz kalmıştım, bu gece açıldı dilim!»

Baş rahibe buna inandı ve sordu: «Diğer temasta bulunduğun dokuz rahibe için ne diyeceksin?»

Mazet, herşeyi anlattı, baş rahibe, rahibelerin iffet husu-
sunda kendisine benzediklerini gördü, fakat ihtiyaten, Mazet'in gitmesine mani olmak istedi, birkaç gün önce idare memuru ölmüştü. Rahibeler olanı biteni birbirlerine itiraf ettiler, etrafa şu intibaı vermeyi kararlaştırdılar ki uzun zamandan beri dilsiz olan bu adam, onların duası ve koruyucu meleklerinin himmeti ile konuşmaya başlamıştır.

Onu idareciliğe tayin ettiler. Böylece Mazet, takati yettiği kadar çalışmalarına devam etti.

Manastırda Mazet'in birçok çocukları dünyaya geldi, fakat baş rahibe işi o kadar saklı tuttu ki, dışardan duyulmadı. Ancak baş rahibenin ölümünden ve Mazet'in ihtiyarlayıp manastırdan çekilmesinden sonra duyuldu.

Mazet, bakım külfeti taşımadığı çocukları ve servetiyle güzelce geçirdiği bir gençlikten sonra, kendi köyüne döndü.

ÜÇÜNCÜ GÜN

II nci HİKÂYE

Bir ahır uşağı, kral Agilof'un karısı ile yatar, iş meydana çıktığından kral bunu saklar, faili bularak saçlarını kestirir, uşak aynı hareketle kendisini cezadan kurtarır.

LONGOBARD kralı Agilof, atalarının geleneğine uyarak, bir Lombardiya şehrini, Pavia'yı, baş şehir yapar. Babasından dul kalmış olan güzel, zeki, fakat aşk işlerinde talihsiz bir kadını kendine zevce seçer. Yeni kralın cesareti ve basireti sayesinde Longobard'lar saadet ve huzura ererler.

Kraliçenin ahır uşaklarından, aşağı tabakadan fakat yakışıklı ve uşaklıktan başka işlere müsait birisi kraliçeye delice âşık olur. Fakat durumu, bu iptilâsını açığa vurmaya müsait olmadığından kimseye bunu açmaz ve kraliçeye de sezdirmemeye gayret eder.

Aşk ateşiyle yanarken, kraliçenin gözüne girmeye, başkalarından fazla teveccüh kazanmaya çabalar. Kraliçe, at gezintisi yapacağı zaman onun baktığı atı seçer. Uşak bunu büyük bir lütuf olarak kabul eder ve kraliçe attan inerken onun eteğine dokunabilmeyi bir saadet olarak hisseder.

Fakat, «ümit azaldıkça aşkı da şiddetlenir» derler. Zavallı uşağın hali de böyledir. Aşkını kalbinde gizlemek gitgide zorlaşır. Emeline muvaffak olma ümidi kalmayınca ölmeye karar verir, ölüm şeklini seçerken, bunun kraliçeye olan aşkı yüzünden olduğunu bildirecek bir şekil arar. Bunun için talihini kraliçe nezdinde bir defa denemek ve kısmen olsun hasretini gidermeye teşebbüs etmek kararını verir. Fakat, niyeti,
aşkını kraliçeye söylemek veya mektupla bildirmek değildir. Çünkü bunun beyhude olduğunu bilmektedir, sadece bir hile ile kraliçenin yatağına girmeye karar verir. Bunun çaresi de her zaman kraliçenin yanında yaşayan kralın rolünde yatak odasına girmektir. Kralın hangi kıyafette kraliçenin yanına gittiğini öğrenmek için birkaç gece Kral ve Kraliçenin odalarının arasında bulunan salona, saklanır. Bu gecelerden birinde kralı, büyük bir mantoya bürünmüş bir elinde mum, bir elinde bir bastonla kraliçenin yatak odasına girdiğini görür. Kral, bastonla odanın kapısına vurunca hemen kapı açılmış ve elindeki mum alınmıştı. Uşak bunu görünce, aynısını yapmaya karar verir.

Bu maksatla kralın giydiği mantoya benzer bir manto, mum ve baston tedarik eder, ahır kokusunu gidermek için daha önce iyice yıkanır. Bir gece herkesin uykuya daldığı saat gelince ya emeline nail olmak veyahut da çoktandır, istediği ölümü bu uğurda bulmak için harekete geçer, mumu

yakar, mantoya, bürünür ve bastonla yatak odasının kapısına iki defa vurur. Bir oda hizmetçisi yarı uykuda, kapıyı açar, mumu uşağın elinden alır ve hemen kaybolur.

Uşak bir şey söylemeksizin içeri girer, mantosunu çıkarır, uyuyan kraliçenin yanına yatar. Heyecan ve hayranlıkla onu kollarına alır ve aşk zevklerine dalar.

Ayrılmak güç gelirse de daha fazla kalmak, sevincini kedere çevirebilir korkusuyla mantosunu ve mumu alarak sessizce odadan çıkar ve kendi koğuşuna gider.

Az sonra da kral uyanarak kraliçenin odasına girer. Kraliçe şaşkınlıkla, «Efendimiz» der, «bugünkü yenilik nedir böyle, daha, az önce mutaddan daha fazla bir sevgi ile yanmadaydınız, şimdi yine geliyorsunuz, ne yaptığınızı düşünün.»

Bu sözler, kraliçenin aldatılmış olduğunu gösterirse de gelen adamı kimse görmediğine göre onun üstünde durmak şüphe uyandıracaktı. Kime sorulsa «ben değildim» diyecekti ve kraliçe lüzumsuz yere endişeye düşürülecek, belki de bu adamın hasretini duyacaktı. Halbuki iş gizli tutulursa bir rezalet önlenmiş olacaktı. Kral bu düşüncelerle kraliçeye, «Bir defa geldimse ikinci bir defa gelemeyecek adam mıyım ben?» dedi.

Kraliçe, «Evet efendim» dedi, «yalnız sıhhatinizi hesaba katmanızı rica ederim.»

Kral, «Peki» dedi, «tavsiyenize uyarak bu defalık sizi rahatsız etmeden çıkacağım.»

Kral, kendisine oynanan oyundan müteessir ve öfke içinde mantosunu alarak odadan çıktı. Fail, köşkün müstahdemlerinden birisi olmalıydı. Onu aramaya koyuldu. Eline bir fener alarak ahırın üzerindeki müstahdem koğuşuna girdi. Failin nabzı hızlı atmalıydı. Onun için hademelerin nabızlarını yoklamaya başladı. Fail kralın geldiğini görünce nabzı hızlandı. Çünkü kral faili meydana çıkarırsa süphesiz idam edecekti. Adamın telâşı bu yüzden artmış ve nabzı o ölçüde hızlanmıştı. Kral bunun farkına vardı, yalnız başkalarına sezdirmemek için adamın sadece saçlarının bir tarafını kesmekle yetindi.

Uşak bunun manasını anladı ve hemen yataktan kalkarak makası eline aldı ve bütün öteki uşakların saçlarını kesti. Sonra da yatağına uzandı.

Ertesi sabah kral, bütün uşakları yanına çağırdı. Saçı kesik uşağı ayıracaktı. Fakat bir de baktı ki hepsinin saçları kesilmiş. Bunun üzerine

kral kendi kendine, «aradığım bunların içinde» dedi, «fakat adam rezilliğine rağmen, keskin bir zekâya sahip.»

Kral, işin üstüne düşse meseleyi herkes duyacak ve bir rezalet çıkacaktı. Bunu istemiyordu. Onun için uşaklara dönerek, «Bu işi yapan sussun ve tekrar yapmasın» demekle yetindi.

Uşaklar şaşkınlık içinde birbirlerine, kralın ne demek istediğini soruyorlardı. Ama hakiki fail o kadar kurnazdı ki kimseye bir şey sezdirmedi ve bir daha böyle bir şeye cesaret ederek hayatını tehlikeye sokmadı.

ÜÇÜNCÜ GÜN

III üncü HİKÂYE

Bir genç adama âşık bir kadın, suç itirafı bahanesiyle tarikat rahibini kullanarak emeline kavuştu.

BİRKAÇ yıl önce Floransa'da kibar, güzel, zeki bir kadın yaşıyordu.

Asil bir aileden olmasına rağmen parasına tamah ederek bir dokumacı ustasıyla evlenmişti. Asil olmayan en zengin bir adam bile asil bir kadına lâyık olmadığını düşünür ve kocasının bütün zenginliğine rağmen işinin yünleri ayırmak, dokuma dokumak, işçilerle kavga etmekten ibaret olduğunu görürdü. Onun için kocasından sadece kaçınılmaz nuvazişleri kabul edip, kendisine aşkına lâyık bir erkek aramayı düşündü. Böylece orta yaşta iyi huylu bir erkeğe öylesine âşık oldu ki, onu bir gün görmese gece uyku uyuyamazdı. Fakat doğacak tehlikelerden çok korktuğu için ona bir mektup göndermeye bile cesaret edemezdi. Fakat onun iyi ahlâkıyla meşhur bir rahiple dost olduğunu öğrenince bu adamı sevgilisiyle kendisi arasında mutavassıt olarak kullanmaya karar verdi.

Bir münasip saatte kiliseye giderek itirafta bulunmak üzere Rahibi çağırttı, kıyafetinden onun kibar bir kadın olduğunu anlayan rahip, onun itiraflarını memnunlukla dinledi. Kadın itirafını tamamladıktan sonra, «Aziz peder» dedi, «bir mevzuda sizin yardımınızı rica edeceğim: siz ebeveynimi ve beni cam kadar seven kocamı tanıyorsunuz, kocam her arzumu derhal

yerine getirir. Onun için kocamı ben de canım kadar severim, ona ve onun itibarına zarar vermektense ateşte
yakılmayı tercih ederim. Yalnız adını bilmediğim fakat uzun, boylu güzel ve zarif giyimli bir adam— ki size sık gelirmiş— benim faziletime itimad etmez görünür. Gün geçmez ki pençemin önünden geçmesin, nereye gitsem beni takip eder. Bu bana pek hoş gelmiyor, çünkü böyle şeyler namuslu bir kadını dedi koduya maruz bırakır. Başlangıçta bunu kendisine kardeşlerimden biriyle bildirmek istedim, fakat erkekler bu işi beceriksizce yaptıklarından ve bazan da. dille ve elle tecavüzlere sebebiyet verdiklerinden bundan vaz geçtim ve işi dostu olmanız itibariyle size açmayı münasip gördüm. Siz yalnız dostlara değil yabancılara da bu ihtarı münasip şekilde yaparsınız. Lütfen ona söyleyin, böyle şeylerden vaz geçsin. Eğlenmek istiyorsa kadın çok, böyle şeylerden hoşlanan kadınlar vardır, ama benim buna meylim yok.

Rahip, kadının kimi kasdettiğini derhal anladı ve kadının nezaketini takdir ederek bu işi kolaylıkla yapabileceğini bildirdi. Aynı zamanda zengin kocadan para almak için yardım talep etti.

Kadın, «Eğer» dedi, «o bunu inkâr ederse benim bizzat şikâyet ettiğimi söyleyin.»

Kadın, rahibin çantasını, ölüler için dua, etmesi maksadıyle, para ile doldurdu ve oradan ayrıldı.

Az sonra çapkın (!) adam rahibi ziyarete geldi. Hoş beşten sonra rahip, onu bir kenara çekerek kadının söylediği şey leri anlattı ve sert bir ihtarda bulundu.

Kadını hiç görmemiş olan adam hayretler içinde kalmıştı. Fakat rahip ona konuşma, fırsatını vermiyordu. «Nafile inkâra sapma» diyordu, «ben bunu başka birinden değil, kendisinden dinledim, böyle şeyler sana yakışmaz, o kadın kadar da böyle şeylerden nefret eden yok, kendi şerefin ve kadının
haysiyeti bakımından bundan vaz geçmeni isterim,»

Rahipten daha kurnaz olan genç adam, kadının hilesini hemen kavradı, biraz utanmış pozuna girerek istikbalde artık bu yola devam etmeyeceğini vaad etti. Az sonra kadının daima pencerede beklediği evin önüne gitti. Kadın adamı görünce, öyle neşelenmişti ki, genç adam tahmininin doğru olduğunu

anladı. O günden itibaren her gün evin önünden geçerek başka bir işi olmadığını kadına anlattı.

Kadın, adamın da kendinden hoşlandığını anlayınca, ondaki aşkı büsbütün alevlendirmek istedi, bu maksatla kiliseye giderek papazı buldu ve ağlamaya başladı. Papaz acıyarak:

«Ne var?» dedi.

«Aziz Peder» dedi kadın, «benim şikâyetim, sizin dostunuz olan o ahlâksız adamdandır, benim başımın belâsı olmuştur. Bana bir an rahat vermiyor, neredeyse sokağa çıkamaz olacağım.»

Rahip, «Nasıl?» dedi, «seni rahatsız etmekten vazgeçmedi mi?»

Kadın, «Hayır» dedi, «kendisini şikâyet ettiğim günden beri evimin önünden bir defa değil, yedi defa geçmeğe başladı, iş bununla kalsa yine iyi, öyle terbiyesizleşti ki, dün evime bir kadınla bir kese ve bir kuşak yolladı, arada siz olmasanız ona ben neler yapardım, sabrettim, size haber vermeden bir şey yapmadım, gerçi yolladığı keseyle kuşağı kadınla iade ederdim ama, böyle kadınlar bu eşyayı «yerine verdim» deyip kendilerine alırlar. Onun için o eşyayı size getirdim ki ona söyleyesiniz. Benim onun hediyesine ihtiyacım yok. Kocam bana her şey alır. Size şunu da söylemeye mecburum ki, eğer uslanmazsa hâdiseyi kocama ve kardeşlerime anlatacağım, ne olursa olacak. Benim ismim lekeleneceğine onun, başına bir iş gelsin daha iyi.»

Kadın, bunları söyledikten sonra, cebinden güzel bir kese ve kıymetli bir kuşak çıkarıp rahibin kucağına koydu.

Rahip hayretle, «Teessürünü anlıyorum, benim tavsiyeme uyduğuna memnunum,. Ben, ona geçen gün ihtarda bulundum, fakat vaadini tutmamış. Ama şimdi öyle sözler söylerim ki, artık senin başına belâ olamaz. Sen öfkene kapılma ve işi kimseye haber verme, dedikodudan da korkma çünkü ben insan ve Allah huzurunda senin namuslu bir kadın olduğuna her zaman şahitlik ederim.

Kadın teselli bulmuş gibi görünerek, gördüğü fena bir rüyadan kurtulmak üzere dua etmesi için rahibin eline bir miktar altın sıkıştırdı.

Rahip sevinçle parayı aldı. Kadını takdis ederek duasının tesiri hakkında misaller anlattı.

Kadın gidince, bunun alay olduğunu anlayan dostuna haber gönderdi. Adam gelip de rahibi öfkeli görünce, kadından haberler geldiğini anladı. Rahip yeniden ihtarlarda bulunarak, kadından işittiklerini tekrarladı. İyi

kalbli adam, kadının hakiki niyetini anlamayarak, torba ve kuşağı kendisinin göndermediğini söyledi.

Rahip, «Nasıl inkâr edersin» dedi, «bunları bana gözyaşlarıyla kadın getirdi, onu tanıyor musun?»

«Maalesef tanımıyorum» dedi adam.

Rahip, dostuna torba ile kuşağı verdi ve artık bu işlerle meşgul olmamasını tekrar rica etti.

Kurnaz kadın, emeline kavuşmak için kocasının seyahata çıkmasını bekliyordu. Birkaç gün sonra da kocası Cenova'ya gitti. Hemen ardından kadın rahibe giderek, «Aziz Peder» dedi, «artık dayanamayacağım, yalnız size haber vermeden bir şey yapmamayı vaadettiğim için beni af etmenizi rica etmeye geldim, dostunuzu hemen çağırıp ihtarda bulunun, kocamın Cenova'ya gittiğini ona, kim haber vermiş, bilmiyorum.

Bu sabah benim bahçeme girdi, bir ağaca çıkarak yatak odama girmek üzereyken uyandım ve bağırmaya başladım. Daha fazla bağıracaktım, ama adam duaya başladı. Ben de çırıl çıplak yataktan fırlayarak pencereyi yüzüne kapadım. Ne cehenneme gittiğini bilmiyorum. Şimdi kendiniz hüküm verin, bu
na tahammül edilir mi? Sizin yüzünüzden şimdiye kadar sustum.»

Rahip, öyle bir öfkeye kapılmıştı ki, ne diyeceğini bilmiyordu. Yalnız onun aynı adam olup olmadığını sordu.

«Eminim, aynı adamdı» dedi kadın, «onun inkâr etmesine bakma.»

Rahip, «Sevgili kızım» dedi, «büyük bir rezalet çıkartmadan onu defetmekle sen vazifeni yapmışsın ve Allah seni lekeden korumuş ama, iki defa benim sözümü tuttun, üçüncü defa da tut, akrabalarına işi sezdirme, bırak da bu çılgın şeytanı ben yola getirmeye çalışayım. Muvaffak olursam ne alâ, olamazsam artık dilediğin gibi hareket edersin.»

Kadın, «Bu defa da size itaattan ayrılmayacağım, adam huyundan vaz geçerse artık sizi rahatsız etmem.» dedi.

Kadın kiliseden henüz çıkmıştı ki, rahip dostunu çağırttı ve ona yemini bozan bir hain, vefasız bir adam diye çıkışmaya başladı. Adam rahibi söyletmek isteyerek, «Niye böyle öfkelisiniz?» dedi, «sanki İsa'ya mı hakaret ettim?»

«Bak şu utanmaza» dedi rahip. «Yaptıklarını unutuyor musun? Bu sabah erkenden neredeydin?»

«Nerede olduğumu bilmiyorum» dedi adam. «Siz pek erken haber almışsınız.»

«Elbette alırım» dedi rahip. «Sandın mı ki kocası gider gitmez kadın sana kollarını açacak, hileyle kadının namusuna tecavüz etmek için gece ağaca çıkar, kadının odasına girmeyi denersin, hareketin kadını fena halde kızdırıyor, şimdiye kadar susması benim ricam yüzünden olmuştur. Fakat artık susmayacak, en ufak bir harekete teşebbüs edersen, kardeşlerine haber verecek.»

Lüzumlu bilgiyi alan adam, rahibi yatıştırarak oradan ayrıldı. Ertesi sabah erkenden kadının bahçesine geldi, bir ağaca çıkarak açık pencereden yatak odasına girdi ve kendisini» büyük hasretle bekleyen kadının kollarına attı.

Kadın, «Rahip sağ olsun» dedi, «sana yol gösterdi. İkisi de saadet içinde papazın saflığına gülerek günlerce hoş vakit geçirdiler ve bir daha papaza gitmediler.

ÜÇÜNCÜ GÜN

IV üncü HİKÂYE

Don Feliks rahip Puciyo'ya cennetin yolunu gösterir ve o ibadetle meşgulken karısını elde eder.

SAN BRANCAZİO yakınlarında Puciyo isimli namuslu ve zengin bir adam oturuyordu. Bu adam ruhanî mesleğe intisap için Franzisken tarikatına girmişti. Evde karısı ve hizmetçisinden başka kimse olmadığından, zamanım kiliselerde geçirirdi. Sade ve samimî bir insandı. İbadetini yapar, vaazları dinler, İlâhilere iştirak eder, oruç tutardı. Kısacası tarikatın bütün âdâbına riayet ederdi.

Karısı İzabella, 28 yaşında güzel, şen ve yanakları elma gibi yusyuvarlaktı. Dindarlık ve kocasının yaşlılığı dolayısıyle perhizkâr bir hayat yaşardı. Kocasına, bir şey diyecek olsa, o dinlediği vaazları, azizlerin çektikleri ızdırabı anlatırdı.

O sırada, Paris’ten Pankras tarikatına mensup Feliks isminde genç, güzel bir rahip gelmişti. Puciyo bu rahiple dost olmuştu, çünkü Feliks onun şüphelerini gidermiş ve güven telkin etmişti. Puciyo, onu sık sık evine davet eder, yemeğe alıkoyardı. Karısı da bu yemeklerde bulunurdu.

Bu ziyaretlerde Feliks, o güzel kadının neye hasret olduğunu anlamıştı. Aşıkane bakışlarla, kadında da alâka ve ihtiras uyandırmıştı. Feliks, bir fırsatta arzusunu kadına anlattı, evin dışında hiç bir yerde buluşamazlardı. Evde de buna cesaret edemezlerdi, çünkü Puciya hiç seyahata gitmezdi.

Bu durum, karşısında Feliks, Puciya'nın evinde de kadınla, konuşmak için çareler arıyordu.

Bir gün Puciya’nın ziyaretine geldiğinde, Feliks dedi ki: «Senin en büyük arzun azizlik payesine ermektir. Fakat bu hususta çok dolambaçlı bir yol tutmuşsun. Oysa bunun kolay bir yolu var. Bu yolu ancak Papa ve onun maiyeti bilir. Ama bunu herkese göstermezler, aksi takdirde sadaka ve hediye gelmez olur ve kilise mahvolur. Sen, benim aziz dostum olduğun için eğer sözlerimi tutar ve kimseye söylemezsen o çareyi sana öğretirim.»

Puciya sabırsızlanarak bunu kimseye söylemiyeceğine ve aynıyla tatbik edeceğine söz verdi.

Feliks, «Madem ki söz verdin» dedi, «onu sana öğreteceğim. Hıristiyanlığın kutsal öğreticileri azizliğe ermek için şu tövbeyi ve ibadeti şart koşmuşlardır. Bu sayede geçmişteki günahların, tamamen affedilir, sonra yapacağın suçlar da kutsal suyla yıkanıp temizlenebilir. Buna başlamak için evvelâ suçlarını tamamen itiraf etmelisin. Sonra oruca başlamalı ve 40 gün her şeyden elini çekmelisin. Bu müddet zarfında hiç bir kadına el sürmeyeceksin. Sonra evinde öyle bir yerin olacaktır ki, gece oraya çekilip göklere bakacaksın, arkanı bir masaya dayayıp kollarını haç şeklinde birleştirerek göğe bakacaksın ve sana öğreteceğim duaları mırıldanacaksın. Sonra 300 defa, «Allah bizimledir» ve «Selâm sana Mariya» dualarını söyleyeceksin. Sabahleyin o kıyafetinle yatağına uzanıp uyuyabilirsin. Uyandığında kiliseye gidip aynı duaları ellişer defa tekrarlayacak ve vaizleri dinleyeceksin, akşamları yine dua vaziyetine gireceksin, Benim gibi sen de bunları huşu içinde yaparsan, aziz olmanın zevklerine ereceksin.

Puciya, «Bu usul yapılmayacak kadar zor değil, gelecek pazar başlarım» dedi.

Eve gelince, olanı biteni papazın müsaadesiyle karısına, anlattı. Kadın, papazın tarif ettiği gece dualarının gayesini sezmekte gecikmedi ve kocasına bu usulün çok münasip olduğunu kendisinin de hiç olmazsa oruca iştirak edeceğini söyledi.

Kararlaştırılan şekilde, pazar günü ibadete başladı. Feliks de akşam geç vakit eve gelerek kadınla mükemmel bir yemek yedikten sonra, odalarına çekildiler ve Puciya'nın gelmesine kadar kaldılar.

Puciya'nın gece ibadeti için seçtiği yer, yatak odasının bitişiğindeydi. Arada ince bir duvar vardı, gece odadan sesler gelince, Puciya dualarına bir ara vererek hiç kımıldamadan karısına, «Nasılsın?» diye seslendi.

Kadın, alaylı bir eda ile, «Kendimi şuraya buraya atıp duruyorum» dedi.

Puciya, «Bunu neden yapıyorsun, ne faydası var?» diye sordu.

Kadın gülerek, «Bunun manasını nasıl bilmiyorsun?» dedi. «Akşam yemeği yemeyen kimse gece kendisini 1000 defa şuraya buraya atmalıdır diye sizden işitmiştim».

Pucia, bu çırpınmaya, orucun sebep olduğunu sanarak, «Karıcığım» dedi, «sana oruç tutma dememiş miydim. Fakat bir defa yapmışsın, artık orucu değil uykuyu düşünmelisin.»

Kadın, «Ben ne yaptığımı bilirim» dedi, «sen duana devam et.»

Puciya bu cevaptan memnun oldu ve ibadetine devam etti.

Kadınla papaz, o geceden itibaren başka bir odaya taşındılar ve hayatlarının tadını çıkarmaya devam ettiler. Papaz evden çıkınca kadın da kocasının odasına geçiyordu.

Böylece Puciyo ibadete, kadınla papaz da zevklerine devam ettiler.

Kadın, papazın bu ziyaretlerinden o kadar hoşlaşmıştı ki, kocasının ibadet devresi tamamlandıktan sonra da papazla başka bir evde buluşmaya devam etti.

Öylece Puciyo cenneti boylayayım derken, rehberi olan papazı evine sokmuş ve kadın da saadetini bulmuş oluyordu.

ÜÇÜNCÜ GÜN

V inci HİKÂYE

Zima, Fransvergellezi'ye bir at hediye eder, bu suretle onun karısı ile konuşma fırsatını bulur. Kadın susunca onun yerine cevaplar verir* ve *böylece emeline kavuşur.

RİSTOYA'da Vergellezi ailesinden Franz isimli zengin ve çok cimri biri yaşıyordu. Bir mahkeme işi için Milano'ya gitmesi gerekiyordu ve bütün hazırlıklarını yapmıştı. Yalnız güzel bir at lâzımdı, bir türlü at beğenemiyordu. O sıralarda Pisaya'da Rişa isimli halk tabakasından fakat zengin bir adam vardı. Elbisesinin şıklığından dolayı, Zima diye anılırdı. Bu adam çoktandır Franz'ın karısı olan güzel ve faziletli bir kadını sever, fakat bir türlü onun teveccühünü elde edemezdi. Zima'nın, Toskana'da güzelliği ile meşhur bir atı vardı. Zima'nın kadına olan aşkı herkesçe bilindiğinden, bu güzel atı Franz'a hediye ederse kadını elde edebileceği tavsiye edilmişti.

Cimri Franz, atı bedava alırım ümidiyle, Zima'yı çağırttı ve, «Atı bana satar mısın?» dedi.

Zima, «Dünyayı verseniz atımı satmam ama eğer huzurunuzda karınızla kimsenin duymayacağı şekilde bir kaç kelime konuşmama izin verirseniz atı size hediye ederim» dedi.

Franz, cimriliğinden dolayı bunu kabul ettiğini bildirdi ve Zima'yı köşkünün salonuna alarak karısına gitti ve atı kolayca elde ettiğini bildirdi. Mukabele olarak Zima'nın söyleyeceği sözleri dinlemesini fakat hiç bir cevap vermemesini tembih etti.

Bu teklif kadının hoşuna gitmediyse de kocasının arzusunu yerine getirmek için kabul etti ve onunla birlikte salona girdi.

Zima, salonun öbür köşesinde kadından epeyce uzak bir mesafede durarak söylemeye başladı. «Sizin zekânızdan umarım ki, güzelliğinizin çoktandır beni heyecana getirdiğini bilmektesiniz. Temin ederim ki, benim size karşı aşkım hiç bir erkeğin bir kadına karşı duyamıyacağı kadar şiddetlidir. Bana güvenebilirsiniz. Nem varsa ve elimden ne gelirse sîzindir, bunu ispat etmek için elimde olan bir şeyi benden istemeniz benim için en büyük lütuf olacaktır. Size, aşkım hakkında bu teminatı verdikten sonra, sizden bir ricam var; kaderim ve saadetim elinizdedir. Şimdiye kadar bana yapılmış olan sert muamelenin bir tazminatı olarak, merhametinize lâyık görün ve güzelliğiniz yalnız ihtiraslarımı uyandıran değil, aynı zamanda

hayatımı kurtaran bir amil olsun. Gururunuz bu sözlerimle acımaya inkılâp etmezse ölümüm yakın olacak ve benim katilim olacaksınız. Duyacağınız vicdan azabını düşünün, buna mani olmak için ölümden önce lütfunuzu gösterin. Dünyanın en talihli veya bedbaht adamı olmam elinizdedir. Umarım ki bu nermin aşkımın karşılığı ölüm olmayacaktır.»

Zima, burada derin derin içini çekerek durakladı. Kadının cevabını beklerken, gözlerinden yaş boşanıyordu. Kadın, âşığının bu sözlerinden yumuşadı ve o ana kadar hiç duymadığı aşkı kalbinde hissetti. Gerçi kocasının sözüne uyarak bir şey söylemedi, fakat bir iç çekmesi ile duygularını bildirdi.

Kadının bu iç çekmesi Zima'da. ümitler uyandırdı ve ka dının şöyle demek istediğini tahayyül etti: «Sevgili Zima, çoktandır bana karşı temayülün olduğunu hissediyordum,, şimdiki sözlerin ile aşkına inandım. İfademdeki sertlik duygularıma tekabül etmez, seni her zaman severdim ve herkesten üstün tutardım. Sert davranışım namusumdan ve korkumdan ileri geliyordu. Şimdi artık aşkımın delillerini, vereceğim zaman gelmiştir. Beni sevdiğin için kocama verdiğin atla o yakında bir mahkeme işi için Milano'ya gidecektir. Onun gitmesinden birkaç gün sonra, seninle buluşacağiz ve karşılıklı ihtiraslarımızı en hoş bir tarzda tatmin edeceğiz. Fazla söze ha,cet kalmaması için, hangi gün bahçeye bakan pencereme iki beyaz örtü asarsam, o akşam bahçeme gel. Seni bekleyeceğim o geceyi saadet içinde beraber geçiririz.»

Zima hayalen işittiği bu sözlere karşı şöyle dedi: «Bu cevabınız kalbimde öyle bir sevinç yarattı ki, nasıl teşekkür edeceğim bilmiyorum. Yalnız şunu söylemek isterim ki sözünüze harfi harfine uyacağım. Allah size bütün dileklerinizi versin.»

Kadın hiç bir cevap vermeyince Zima ayağa kalktı. Franz onu karşılayarak, «Sana verdiğim sözü tuttum mu?» dedi.

«Hayır» dedi Zima, «Vakıa beni karınızın karşısına çıkardınız, faka,t hitap ettiğim bir mermer heykeldi.»

Franz, karısının tutumundan emin, bu söze memnun oldu. «Artık at benimdir» dedi.

Zima, «Evet» dedi, «atı aldınız, fakat onu ben satmış olmadım.»

Franz, atı ele geçirince hemen Milano yolunu tuttu.

Yalnız kalan kadın, kendi hatırı için atını hediye etmiş olan Zima'nın sık sık evin önünden geçtiğini görünce, kendi kendine, «Ne yapayım?»

dedi. «Gençliğim böyle mi geçsin? Kocam Milano'ya gitti, altı aydan önce gelmez. Benim yaşımda bu kaybolan zamanı kim telâfi eder? Ve Zima gibi bir âşığı bir daha nereden bulacağım? Şimdi yalnızım ve kimseden korkum yok, bu zamanın tadını niçin çıkarmayayım? Bu fırsat bir daha ele geçmez, bunu kim duyacak? Duyulsa, bile bir fiilden nedamet, o fırsatı kaçırmanın nedametinden daha az vahimdir.»

Böylece bir gün bahçeye bakan penceresine iki beyaz mendil astı. Zima ertesi gece bahçeden kendisini bekleyen kadının evine girdi. Kadın onu öpüp kucaklayarak odasına götürdü. Bütün geceyi zevkler içinde geçirdiler. Bu buluşma Franz, Milano'dan döndükten sonra da sık sık tekerrür etti.

ÜÇÜNCÜ GÜN

VI ncı HİKÂYE

Rişat Minitola, Filip'in karısını sever, onun kıskançlığını hissederek sanki Filip karısı ile ertesi gün için hamamda bir randevu tertiplemiş gibi göstererek kadını eline geçirir.

VAKTIYLE Napoli'de Rişat Minitula adında asaleti ve zenginliği ile meşhur bir genç yaşıyordu. Genç ve güzel bir karısı olmakla beraber Napoli kadınlarının en güzeli sayılan ve faziletiyle meşhur Kâtella isminde bir kadına âşık olmuştu. Kadın, genç bir şövalye olan Filip Figinarki'nin karısıdır.

Rişat, Katellâ'nın aşkını ve teveccühünü kazanmak için her çareye baş vurur. Fakat bir netice elde edemez, aşkından da vaz geçemez, ölmek elinden gelmez, fakat yaşamanın da tadı yok.. Akrabaları bu aşktan vaz geçmesini tavsiye ederler,
çünkü Katellâ, kocası Filip'e sadakatle bağlıdır ve onu delice kıskanmaktadır.

Katellâ’nın kıskançlığı Rişat’a emeline nail olmak için bir fırsat verir. Başka kadınlara kur yapıyor görünür, bu suretle Katellâ, onun kendisini değil başka bir kadını sevdiğine kani olur. Bu hal, Katellâ’nın kayıtsızlığını giderir ve Rişat’ı, evinin önünden geçerken dostça selamlamaya başlar.

Yaz günleri Napoli halkı erkek, kadın sahile inerek yemeklerini orada yerlerdi. Katellâ’nın da sahile indiğini haber alan Rişat, arkadaşlarıyla beraber bunu takip eder ve hazırlanarak Katellâ’nın grubuna katılır. Kadınlar, Rişat’ın yeni aş-
kından lâf açarlar. O da kendisini çok âşıkmış gibi gösterir. Bir ara Katellâ, yalnız kalınca Rişat ona, kocasının başka bir kadınla flört ettiğini anlatır. Kadın şiddetli bir kıskançlığa düşer ve bu hikâyeyi emin bir dostunun yanında tekrarlamasını ister. Rişat, «Sizin ricanızı kıramam» der, «şu şartla ki söylediklerimin gerçek olduğuna kani oluncaya kadar kimseye bir şey söylemiyeceksiniz. Gerekli tahkikatı yapmanız için size ipucu verebilirim.»

Kadın bu teklife razı olur.

Rişat der ki, «Sizi eskisi gibi sevseydim, size böyle nahoş bir şeyi söylemeye cesaret edemezdim. Fakat aşkım söndüğü için size gerçeği söylemekten çekinmiyorum. Bilmiyorum Filip sizi sevdiğimi biliyor mu? Bana hiç bir şey söylemedi. Belki de bir ipucu elde etmek için fırsat beklemiştir. O şimdi bir mukabelede bulunmak, karımı ayartmak istiyor. Bir zamandır ona haberler yollayıp duruyor, ama karım herşeyi bana söylüyor ve ona benim istediğim cevabı veriyor. Bu sabah da karımı yabancı bir kadınla mahremane konuşurken gördüm, karımı çağırttım, o kadının ne istediğini sordum. Filip’ in yolladığı bir aracı olduğunu söyledi. Karımla, gizlice bir hamamda buluşmak istiyor. Sen olmasaydın, böyle müşkülât çıkarmazdım. Haddini bildirerek başımdan atardım. Bana inanmazsanız, kendi gözünüzle hakikati görebilirsiniz. Bu maksatla kadınla Filip’e haber gönderdim ki, saat dokuzda karım onu hamamda bekleyecektir. Elbette karımı göndermeyeceğim, onun yerine sizin gitmeniz münasip olur. Böylece siz de ben de onun yolsuzluklarından öcümüzü almış oluruz.»

Katellâ, bütün kıskananlar gibi, bu söze inandı. Duyduklarım birbirine ekledi, böylece öfkeden patlayacak bir halde plânı tatbike karar verdi. Rişat, parlak buluşunun ümidi ve sevinciyle dolu olarak kadının şüphesini büsbütün arttıracak şeyler söyledi. Yalnız haber vereni ifşa etmeyeceğine dair kendisinden vaad aldı.

Ertesi sabah Rişat, hamamın sahibi olan yaşlı kadına gitti. Plânı anlattı ve yardım istedi. Kadın her şeye hazırdı. Hamamda penceresiz, karanlık bir oda vardı, Rişat'ın tavsiyesiyle kadın bu odayı hazırladı. Oraya bir yatak koydurdu, yemekten sonra Rişat yatağa uzandı ve Katellâ'yı beklemeye başladı.

Rişat'ın verdiği haberlerden öfkelenen Katellâ, akşam eve döndü. Filip de bazı düşüncelerle kafası yorgun eve gelmişti. Biraz soğukça davranışı kadının şüphesini artırmıştı. Kendi kendine; «Yarın buluşup keyif çatacağı kadını düşünüyor» dedi, «ama onu bu sevince kavuşturmayacağım.»

Geceyi uykusuz geçiren Katellâ, saat dokuzda kalkarak, kararlaştırılan hamama gitti ve Pilip'in gelip gelmediğini sordu.

Hamamcı kadın, «Filip'le buluşmak isteyen hanım siz misiniz?» dedi.

«Benim.»

«öyleyse içeri girin.»

Katellâ, böylece Rişat'ın bulunduğu karanlık odaya alındı.

Rişat, sesini kalınlaştırarak, «Hoş geldin hayatım» dedi ve onu kucakladı.

Rolünü iyi oynamak isteyen Katellâ, sesi tanınmasın diye bir şey demeden adamın buselerine mukabele etti. Oda öyle karanlıktı ki göz gözü görmüyordu. Rişat kadını yatağa aldı, öyle mesut anlar yaşadılar ki, konuşmayı unuttular.

Katellâ, öfkesini açığa vurmak zamanının geldiğini sana-

rak, «Kadınların talihi ne kadar parlak!» dedi, «bir çok kadınların kocalarına alâkalan ne kadar sönük! Zavallı ben, sekiz yıldır seni canım gibi sevdim, oysaki sen bir yabancı kadına beni feda ettin, rezil herif. Burada kiminle keyif çattığını sanıyorsun? Ben yıllardır türlü yalanlarla aldattığın Katellâ'yım. Rişat'ın karısı değilim namussuz herif, aşkımı sana vermekle nasıl israf etmişim, beni başka kadın zannederek hiç yapmadığın şekilde okşamalara gark ettin. Utanmaz herif, bugün gücün kuvvetin yerindeydi, evdeyse daima yorgun ve dermansız görünürsün, iyi ki koynunda yabancı bir kadın değil, kendi karın var. Dün gece bana, ne için yaklaşmadığını anlıyorum. Zaten kuvvete ihtiyacın varmış, buluşum ne isabet liymiş? Neden bir şey demiyorsun, benim sesim seni dilsiz mi yaptı? Gözünü patlatasım geliyor. Sen işi gizli tutabileceğini sanmıştın, fakat herkes budala değil, benim habercilerim senin tanıdığından çok daha, ustaydı.»

Rişat, bu sözlere seviniyor ve bir cevap vermeden kadım öpüp kucaklamaya devam ediyordu.

Katellâ, «Menfur adam» dedi, «bu okşamalarınla beni yumuşatacağını sanıyorsan aldanıyorsun, akrabaların, dostların ve komşuların huzurunda bütün bunları başına çarpmadıkça rahat edemiyorum. Ben Rişat'ın karısı kadar güzel ve asil değil miyim? Onun benden üstün nesi var? Artık benden elini çek, şimdi beni tanıdığın için artık cüretin kolay olmayacak. Ben sana gösteririm, ama yıllardır beni seven ve hiç bir an teveccühüme nail olamayan Rişat'a gitsem, artık günah olmaz, sen onun karısını buraya davet ettiğine göre ben de onun olmalıyım.»

İşin sarpa saracağını anlayan Rişat, her şeyi açıklamayı uygun gördü. Kadını sımsıkı kucaklayarak, «Sevgilim» dedi, «ihtirasla elde edemediğimi hile ile elde ettim, ben senin Rişat'ınım.»

Rişat'ın sesini tanıyan Katellâ, yataktan fırlamak ve bağırmak istedi, fakat Rişat ağzını kapadı ve, «Bütün ömrünüzce bağırsanız, olmuş bir şeyi olmamış yapamazsınız» dedi. «Sesinizi birisi duyarsa, namus ve şerefiniz lekelenir. Sizi hile ile buraya getirdiğimi inkâr ederim, para ve hediye ile kandırdığımı ilân ederim. Halk kötü şeye iyi şeyden fazla inanır, sonra kocanızla benim aramda öyle bir düşmanlık başlar ki, ikimizin de hayatına mal olur. Bu da sizi memnun etmez. Kendinize leke sürdürmeyin, kocanızın ve benim hayatımı tehlikeye atmayın, ilk aldatılan kadın siz değilsiniz, sonuncusu da siz olmayacaksınız. Başvurduğum hile kocanızı elinizden almak için değil, size karşı duyduğum aşktan doğmuştur.»

Katellâ, bu sözleri göz yaşlarıyla dinledi. Bütün öfkesi ve kederine rağmen Rişat'ın sözlerini haklı buldu ve «Rişat» de-
di. «Bana yaptığın haksızlığa tahammül için Allah bana sabır verecek mi bilmiyorum. Düşüncesizliğimin ve sebepsiz kıskançlığımın beni düşürdüğü şu odada artık bağırmayacağım, fakat emin ol ki senden öcümü almadıkça rahata kavuşmayacağım, emeline nail oldun. Bırak artık gideyim.»

Âşığının busesinin, kocasının busesinden daha tatlı olduğunu anlayan Katellâ, öfkesini unuttu. Rişat'ı sevmeye başladı ve ustaca çareler yaratarak onunla sık sık aşkın lezzetini tatmaya devam etti.

ÜÇÜNCÜ GÜN

VII nci HİKÂYE

Tebalt, güzel sevgilisi ile buluşuyor. Floransa'dan ayrılır, sonra seyyah olarak geri gelir. Karısı ile konuşur* ve *Tebalt'ın katili olarak yakalanan kocasını ölüm cezasından kurtarır. Nihayet kadının teveccühünü yeniden kazanır.

FLORANSA'da Tebalt isminde bir genç vardı ki Aldobırantin'in karısı Hermelin'e âşıktı. İyi davranışları dolayısıyla kadının teveccühünü hak etmişti. Fakat kader ters gitmişti, kadın bir müddet Tebalt'ın arzusuna uymuşsa da her nasılsa ondan soğumuştu. Artık onu görmek ve ondan gelen haberleri dinlemek istemiyordu. Tebalt, bu yüzden derin bir kedere düşmüştü. Fakat derdini kimseye söyleyemezdi. Sebepsiz yere kaybettiği teveccühü tekrar kazanmak için harcadığı emekler boşa gitmişti. Bu suretle Floransa'yı terketmek ve kendi felâketine kadının sevinmesini önlemek istiyordu. Bir tek güvendiği arkadaş müstesna, dostlarına ve akrabalarına bir şey söylemeksizin, bol para ile ve Filip takma adıyla Ankona'ya flitti. Zengin bir tüccarın hizmetine girerek onunla birlikte Kıbrıs yolunu tuttu. Kibarlığı ve davranışları tüccarın o kadar hoşuna gitti ki, yüksek bir maaş bağladıktan başka onu kendisine ortak etti. Tebalt, çalışkanlığı ve marifeti sayesinde kısa zamanda büyük bir servet edindi.

Gerçi zalim ve güzel sevgilisini sık sık hatırlar ve emellerinin reddedilmiş olmasından ızdıraba düşerdi. Fakat bu duruma iradesiyle yedi sene dayandı. Yalnız bir defa Kıbrıs'-
ta, vaktiyle kendisinin bestelediği güzel bir şarkıyı işitince düşünceleri altüst oldu ve artık hasrete dayanamayacağını anlayarak Floransa'nın yolunu tuttu.

Floransa'ya vardığında sevgilisinin evine yakın bir otele indi, ilk işi olarak sevgilisini görmeyi denedi. Fakat evin kapı ve penceresi kapalıydı. Sevgilisinin öldüğünü veya oradan çıktığım sanarak kardeşinin evine gitti. Dört kardeşini siyah elbiseler giymiş buldu. Kendisini tanıtmadan bir kunduracıya bu siyah elbiselerin manasını sordu. Adam, «Matem alâmeti» dedi, «ondört gün önce kardeşleri Tebalt öldürülmüş, çünkü o, Adadorantin'in karısını ziyaret etmek üzere gizlice buraya gelmiş. Tebalt'ın katili de kadının kocası Aldobiranti olduğu mahkemece sabit görülmüş.»

Tebalt, Aldobirantin'in başına gelen felâkete üzülerek ve sevgilisinin hayatta olduğunu anlayarak, otele döner. Fakat kederi yüzünden bütün gece uyuyamaz. Gece yarısı birtakım adamların damdan otele girdiklerini görür. Daha yakından bakınca, elinde ışık tutan güzel bir kız ve yanında üç erkek görür. Erkeğin birisi kadını bol bol okşadıktan sonra, «Allaha şükür, artık rahatız» der. «Çünkü Aldobirantin, Tebalt'ın katili olduğunu itiraf etti ve mahkeme hükmünü verdi, ama uyanık olmalıyız ki, katil olarak bizi yakalamasınlar».

Güzel kız, bu sözlerden pek sevinmişti, hepsi birden alt kata yataklarına gitmişlerdi.

Tebalt, Aldobirantin'i kurtarmak için bir plân hazırlar ve sabahleyin kalkarak yalnızca sevdiği kadının evine gider. Açık olan kapıdan içeri girer. Hermelin'i salonda ağlarken görür. Kadına, «üzülmeyin» der, «yakında selâmete çıkacaksınız.»

Kadın gözlerini açarak, «Sen bir yabancı seyyahsın, benim başıma geleni nereden biliyorsun ve elinden ne gelir?» der.

Tebalt, «Ben İstanbul'dan geliyorum» der, «Allah beni, kocanızı kurtarmak ve sizin göz yaşlarınızı durdurmak için yolladı.»

Kadın şaşkınlıkla, «İstanbul'dan mı geliyorsunuz?» der, «kocamı ve beni nereden tanıyorsunuz?»

Tebalt, Aldobirantin'in hazin hikâyesini anlatır ve hayatları hakkında etraflı bilgi verir.

Kadın, Tebalt'ı bir peygamber olarak selâmlar ve kocasını kurtarması için vakit kaybetmemesini rica eder.

Tebalt, sesiyle bir rahib taklidi yaparak, «Kalkın» der, «beni dinleyin ve artık konuşmayın, çileniz, Allahın bana vahyettiğine göre evvelce işlediğiniz bir günahtan ileri geliyor. Allah sizi bu ceza ile denemek için yapıyor.»

Kadın, «O kadar çok günahım var ki» der, «Allah bunların hangisini düzeltmemi istiyor? Bana söylerseniz islâha çalışırım.»

Tebalt, «Ben suçunuzu biliyorum» der, «siz artık o yüzden vicdan azabı çekmiyorsunuz. Söyleyin bana, bir âşığınız var mı?»

Kadın, bu sözlerden hayrete düşer. Çünkü o macerayı kimseye anlatmamıştır. «Görüyorum ki» der, «Allah size insanların bütün sırlarını bildiriyor, onun için ben de sırrımı size açacağım, evet gençliğimde —o genç ki, şimdi kocam onun katili sanılıyor— sevmiştim. Onun ölümüne de

ağlıyorum, gerçi ben ona müsamahasız davrandım, fakat o talihsiz aşkı hâlâ unutamadım.»

Tebalt, «Peki» der, «o adamdan neden ayrıldınız?»

Kadın, «Bu bir papaz yüzünden oldu» der, «papaza Tebalt'ı sevdiğimi itiraf etmiştim, papaz bu aşktan vazgeçmezsem, cehennemde yanacağımı öyle bir anlattı ki, Tebalt'tan vaz geçmeye mecbur oldum. O zavallı bu yüzden şehri terketti, fakat daha fazla İsrar etseydi, ona dayanamazdım, onu o derece seviyordum.»

Tebalt, «İşte bu günah» der, «sizi üzüyor. O adamı sevmiştiniz, binbir lütfunuza nâil kılmıştınız, niçin vazgeçtiniz? İş bu raddeye gelmeden düşünmeli ve bu işe girişmemeliydiniz. Ben de papazların manastırlardaki âdetlerini bilirim, Eskiden rahipler dindar ve iyi insanlardı. Şimdikilerse yalnız cübbeleri var, parlak cübbeleriyle adam kandırmak için çarşı pazar dolaşıp dururlar. İşleri güçleri kadın ve servet elde etmek, günahları bağışlatmak bahanesiyle budalaları kandırıp dururlar. Erkekleri kadınlardan soğutmak isterler ki kadınlar kendilerine kalsın. Suçları yüzlerine vurulursa, «Bizim yaptığımıza değil, söylediğimize bakın!» derler.

Yalnız itiraf etmeliyim ki o papazın ihtarı yerindeymiş, Çünkü kocasını aldatmak büyük günahtır. Ama bir kimseyi yurdundan etmek, öldürmek daha büyük günahtır. Bir erkeğin bir kadına yaklaşmak istemesi bir tabiat kusurudur, halbuki bir adamı öldürmek, sürmek, bedbaht etmek ahlâk kusurudur. Tebalt'a aşkınızı esirgemekle bir gasb suçu işlemiş oldunuz ve onu intihara kadar zorladınız, böylece ağır bir suça sebep olmak suçunu işlediniz. Halbuki o sizi kendi canından fazla Seviyormuş, bütün kuvvetini ve hürriyetini sizin uğrunuza feda etmiş. O asil bir genç değil miydi? Başkaları kadar güzel değil miydi? Meziyetleri yok muydu? Bunları inkâr edemezsiniz. Bir budala papazın dedikodusuyla böyle ağır bir hükmü nasıl verdiniz? Erkekleri küçümseyen kadınları anlamıyorum. Bilin ki, Allahın güzel bir eseri olduğunu düşünerek onun tarafından sevilmeyi bir kadın canına minnet bilmeli. Bu papaz sevgilinizin ayağını kaydırarak onun yerini almak istemiş. İşte başınıza gelenler hep bundan kurtulmak için. Şayet Tebalt geri gelirse, onu sevmeniz lâzım.»

Kadın bu hikâyeyi dikkatle dinledikten sonra, «Sizin sözlerinizden» dedi, «Tebalt'a karşı işlediğim suçun büyüklüğünü anladım. Mümkün

olsaydı onu telâfi ederdim. Fakat Tebalt öldü, size imkânsız bir şeyi nasıl vaadedeyim?»

Adam, «Tebalt ölmemiştir» dedi, «Allahın bana bildirdiğine göre, hayatta ve sıhhattadır. Biricik eksiği sizin teveccühünüzdür.»

Kadın, «Ne dediğinizi düşünün» dedi, «ben onu kapımın önünde ölü olarak gördüm ve yüzünü göz yaşlarımla ıslattım.»

«Ne derseniz deyin» dedi adam, «size temin ederim ki, Tebalt hayattadır. Eğer vaadinizi tutacaksanız onu yakında göreceksiniz.»

Kadın, «Benim için kocamın kurtulduğunu ve Tebalt'ın hayatta olduğunu görmekten daha büyük saadet olamaz» dedi.

Tebalt, kendisini tanıtma zamanının geldiğini anlayarak kadına yeni bir ümit vermek için, «Kocanız hakkında sizi teselli etmek üzere büyük bir sır söyleyeceğim, onu kimseye açmayın» dedi.

Tebalt, bunun üzerine kadınla geçirdiği son gecenin yadigârı olan yüzüğü gösterdi.

Kadın yüzüğü derhal tamdı ve, «Ben bu yüzüğü Tebalt'a vermiştim» dedi.

Tebalt ayağa kalkıp, seyyah mantosunu ve şapkasını çıkararak Floransa lehçesiyle, «Beni de tanıyor musunuz?» dedi.

Kadın, Tebalt'ı tanımış ve dona kalmıştı. Bir hayalet gibi gördüğü adamdan kaçmak istiyordu.

Tebalt, «Şüphe etmeyin» dedi, «ben Tebalt'ım, hayatta ve sıhhatteyim. Zannedildiği gibi ölmüş değilim.»

Kadın, gözyaşları içinde Tebalt'ı öpüp kucaklayarak, «Hoş geldin sevgili Tebalt» dedi.

Tebalt da kadının buselerine mukabele ettikten sonra, «Fazla kalamam» dedi, «kocanızı kurtarıp getirmeliyim, yarın belki daha önce, onun hakkında iyi haberler alacaksınız. Bugün neticeyi alırsam gece size gelir rahat rahat her şeyi anlatırım.»

Tebalt, mantosunu ve şapkasını alarak kadını kucakladıktan sonra Aldobırantin'in hapis yattığı yere gitti. Hapisane müdüründen izin alarak Aldobırantin'in hücresine girdi ve «Ben senin dostunum» dedi, «Allah masum olduğunu bilerek beni sana gönderdi, benim bir küçük ricamı kabul edersen, yarin idam sehpası yerine evine gidebüirsin.»

Aldobirantin, «Seni tanımamakla beraber beni kurtarmak istediğine göre bir dost olduğun belli. Beni idama mahkûm ettiren suçu işlemedim,

onun için Allah bana acırsa her şeyi vaad edebilirim. İstediğini söyle» dedi.

Tebalt, «Benim istediğim» dedi, «seni, kardeşlerinin katili olarak gösteren Tebalt'ın dört kardeşini af etmen ve onları dost edinmendir.»

Aldobirantin, «İntikamın ne kadar tatlı olduğunu bir hakarete uğrayan bilir» dedi. «Bununla beraber Allah beni kurtarırsa, onları af ederim.»

Tebalt, bu cevaptan memnun oldu ve Aldobıranti'ye ümit vererek, ertesi gün kurtulacağını vaad etti. Sonra, da, hâkime gitti ve ona, «Sizin makamınızda oturan herkes, hakikati aramayı en asil vazife sayar. Lâkin masumlar ızdırap çekmesin ve suçlular ceza görsün. Siz Aldobıranti'yi, Tebalt'ın katili olarak gördünüz. Bu gece yarısından önce hükmünüzün yanlış olduğunu isbat edeceğim ve hakiki katili size teslim edeceğim.»

Hâkim, bu sözleri dikkatle dinledi ve hakiki katilleri uykularında. tevkif ettirdi. Onlar doğruyu söylemek için işkenceye hacet bırakmadılar ve hakikati anlattılar.

Tebalt, hâkimin huzurundan ayrılarak Hermelin'in evine gitti. Kadın sabırsızlıkla kocasından haber bekliyordu. Tebalt, «Sevgilim» dedi, «sevin, yarın kocanı sıhhatta olarak yanında bulacaksın.»

Kadın, öldü sandığı Tebalt'ın ortaya çıktığına, ve kocasının kurtulduğuna o kadar sevindi ki, Tebalt'ı defalarca kucakladı. Geceyi birlikte ve saadet içinde geçirdiler. Tebalt, sabah erkenden kalktı, kimseye birşey söylememesini kadına tembih ederek hâkimin yanına gitti.

Hâkim Aldobıranti'yi serbest bıraktı ve hakiki katillerin kafalarını kestirdi.

Aldobıranti, hürriyetine kavuşunca evlerinde Tebalt için bir daire ayırdılar ve ona her türlü ikramı göstermeye başladılar.

Şimdi sıra Aldobıranti'yi, Tebalt'ın kardeşleriyle barıştırmaya gelmişti. Tebalt, vaadinin yerine getirilmesini Aldobıranti'den istedi. Bu maksatla dört kardeş, karılarıyla beraber yemeğe davet edildiler.

Ertesi gün, dört kardeş siyah elbiseler içinde bazı dostlarıyla birlikte eve geldiler silâhlarını çıkardılar ve Aldobıranti' den af dilediler.

Hermeline, «Benim kadar kimse sevinmiş olamaz ve kimse ona benim kadar teşekkür borçlu değildir. Yalnız, onun ölümüne biz ağlarken hakkında çıkarılan kötü şayialar beni sevinçten alıkoyuyor.»

Aldobıranti, «Benim bu iftiralara inandığımı mı sanıyorsun? Beni kurtarması bu şayiaların iftira olduğuna delâlet etmez mi? Hemen git, onu kucakla.»

Kadın da bu anı bekliyordu. Derhal Tebalt'ı ucakladı.

Bu andan sonra Tebalt, erkek ve kız kardeşlerine matem elbiselerini çıkarttı. Bunu şarkı ve dans takibetti. Bu sevinçli hava günlerle sürdü.

Floransa'lılar Tebalt'ı ölüyken dirilmiş bir adam sayıyorlar ama bazıları da: «Acaba hakiki Tebalt mı?» diye şüphe ediyorlardı. Fakat bir gün bir tesadüf onların da kanaat getirmelerine sebep oldu.

Bir gün Zarzanalı birkaç kişi Tebalt'a yaklaşarak: «Fatıvolo, nasılsın?» dediler. Tebalt, kardeşlerinin yanında: «Beni tanımadınız» dedi. Onun konuşmasını işitince, adamlar: «Siz bizim hemşehrimiz Fativolo'ya ne kadar çok benziyorsunuz. Ondört gün evvel buraya gelmişti. Fakat kendisinden bir haber alamamıştık, yalnız elbiseniz bizi şaşırtmıştı.»

Bunu işiten Tebalt'ın kardeşi Fativolo'nun ne biçim elbise giydiğini sordu. Adamlar, tam öldürülmüş olanın elbisesini tarif ettiler. Bundan da anlaşıldı ki, öldürülen Tebalt değil, Fativolo idi. Bu suretle bütün şüpheler kalkmıştı. Tebalt kazandığı servetlerle sevgilisinin yanında daha uzun zaman kalarak aşkın tadını çıkardı.

ÜÇÜNCÜ GÜN

VIII inci HİKÂYE

Ferondo bir ilâç aldıktan sonra ölü olarak gömülüyor Karısı ile dostluk kuran başrahip, Verondo'yu mezardan çıkarır. Hapishaneye yollar ve hapisten kurtulduktan sonra rahibin, karısından peydahladığı çocuğu beslemeye mecbur olur.

TOSKANA'da bir manastır vardı ki, öteki manastırlar gibi ücra bir yerdeydi. Bu manastıra baş rahip olarak aşka düşkünlüğü müstesna,

kusursuz bir papaz tayin edilmişti. Ama, o, kusurunu da öyle ihtiyatlı işlerdi ki, kimse şüpheye düşmezdi. Ve kutsal bir adam muamelesi görürdü.

Bu rahip Ferondo isimli çok saf bir adamla dostluk ederdi. Papaz onun saflığı ile eğlenmeyi severdi. Bir gün Ferondo'nun güzel karısı ile tanıştı ve öylesine tutuldu ki gece gündüz ondan başka bir şey düşünemez oldu. Ama, Ferondo her konuda cahil olduğu halde, karısına olan aşkında uyanıktı. Bu hal papazı çileden çıkarıyordu. Papaz, hile ile Ferondo'yu karısı ile beraber manastırın bahçesine davet etti. Orada, öteki dünya hayatının haz ve saadetlerinden ve insanların dindarlıklarından öylesine bahsetti ki, kadın kocasından müsaade alarak, itiraflarını ve tövbelerini bu papaza yapmaya karar verdi. Bir gün papazın odasına giderek itiraf sandalyesinin yanına, geldi. Papaz, sandalyede oturuyor, kadın onun ayak ucunda yer alıyordu. Kadın itirafa başladı: «Allah bana iyi bir koca verseydi veya hiç bir koca vermeseydi, sizin himmetinizle ebedî hayatın yolunu tutardım. Ama, Ferondo'nun saflığına bakınca, evli olduğum halde kendimi dul sayıyorum. Ve o sağ oldukça ben bir erkeğe sahip olamam. O, budala olmakla beraber, sebepsiz yere öyle kıskanç ki, rahatım huzurum yok. Onun için itirafıma başlamadan önce, bu husustaki tavsiyenizi rica edeceğim. Aksi takdirde itiraflarım birşeye yaramayacak.»

Bu sözler papazı çok sevindirdi. Ve en sıcak arzuların yolunu açılmış gördü. «Kızım» dedi, «sizin gibi güzel ve zarif bir kadın için böyle deli bir koca zaten bir dert, ama ya kıskançlığı, onun için halinizi anlıyorum. Ama, onun bu kıskançlığını şifalandırmaktan gayrı bir tedbir bilmiyorum. Bunun ilâcı bende var. Ama bunu gizli tutacağınızı vaadetmelisiniz.»

«Peder» dedi kadın, «şüpheniz olmasın. Sizin söylediğiniz birşeyi başkasına anlatmaktansa ölmeyi tercih ederim. Fakat bu ilâç nedir?

«Onu şifalandırmak için» dedi papaz, «bir çukura atmamız lâzım.»

«Diri diri nasıl atacağız?»

«önce ölmelidir. Ve sonra atılmalıdır. Suçunun cezasını çektikten sonra, Allahtan onun dirilmesini niyaz etmeliyiz ki, bu da mümkündür.»

«Demek ki böylece dul kalacağım?»

«Muvakkat bir zaman için. Ama bu müddet esnasında başkası ile evlenmeyeceksiniz, yoksa günaha girersiniz. Ve kocanız dirildiğinde, daha da kıskanç olur.»

«Eğer bu dertten kurtulacaksa, istediğiniz her şeyi yapmaya hazırım.»

«Pekiyi, ama bu hizmete mukabil bana ne mükâfat vereceksiniz?»

«Elimden gelen herşeyi. Ama, benim gibi bir kadının böyle bir hizmete karşı verecek nesi olabilir?»

«Aziz kadın, siz bana, benim size yaptığımdan daha fazlasını yapabilirsiniz. Ben sizin rahat ve huzurunuz için herşeyi yapacağım. Siz de beni huzura kavuşturabilirsiniz.»

«Hazırım.»

«Bana aşkınızı bağışlayın. Bu suretle içimi yakan bir ihtirası dindirebilirsiniz.»

Kadın, bu talebe şaşırarak:

«Aziz peder» dedi, «neler istiyorsunuz? Ben sizi bir aziz sayıyorum. Akıl danışmaya gelen bir kadından bunu istemek size yakışır mı?»

«Güzel kızım, şaşmayın. Bu kutsallığa zarar vermez. Kutsallık ruhtadır. Benim isteğim ise tenin bir zaafıdır. Ama ne olursa olsun, güzelliğiniz beni öyle sardı ki, bu teşebbüse mecbur oldum. İftihar ediniz ki güzelliğiniz, ilahi güzellikleri seyre alışmış bir papazı mestediyor. Her ne kadar rahipsem de, bir insanım. Ve gördüğünüz gibi yaşlı da değilim. Benim talebim, sizin için nahoş olamaz, hatta onu arzu etmeniz lâzımdır. Çünkü kocanız çukurda kaldığı müddetçe geceleri sizi teselli edeceğim. Kimse bunun farkında olmaz. Çünkü herkes beni iyi insan bilir. Allahın size verdiği lûtfu benden esirgemeyin. Allah size başka lûtuflar da verir. Eğer tavsiyemi tutarsanız, bundan başka size verilecek kıymetli incilerim var. Bu iyiliği benden esirgemeyin.»

Kadın gözlerini aşağı indirdi, ne cevap vereceğini bilmiyordu. Papaz, kadının reddetmeyeceğini görünce yarı yarıya gönüllü olduğunu anladı. Ve iğfallerine devam etti. Nihayet kadın utanarak, kocası çukurda kaldığı müddetçe her şeye razı olacağını bildirdi.

Papaz, «Çabuk yapalım» dedi. «Kocanızı yarın bana gönderin.» Bu sözlerden sonra kadının parmağına bir güzel yüzük taktı ve veda etti.

Kadın, bu hediyeden sevinçli, arkadaşlarının yanına gitti ve papazın kutsallığı hakkında, parlak şeyler anlattı. Bir iki gün sonra Ferondo, manastıra geldi. Rahip onu görünce plânını hemen tatbik etmeye karar verdi. Ve bir şarklı prensten aldığı harikulade tesirli bir bayıltma ilâcı vardı. Bu ilâcı alanlar hiç bir zarara uğramaksızın öyle derin bir uykuya dalarlardı ki, ilâcın tesiri müddetince insan ölüye benzerdi. Papaz, adama üç günlük uykuya kâfi gelecek miktarda ilâcı bulanık bir şarapta eritip verdi. Sonra onu manastırın meydanına getirerek, öteki rahiplerle birlikte adamın haline

gülmeye başladılar. Az sonra ilâç tesirini gösterdi ve adam yere düşüp derin bir uykuya daldı. Papaz bu kazadan korkmuş gibi soğuk su serperek bir bayılmışı uyandırmak numarası yaptı ama, adamda nabız kalmadığı için ölü olarak kabul edildi. Karısı ve akrabaları çağrıldı, karısı biraz ağladı. Papaz ölüyü elbisesi ile gömmeyi emretti.

Kadın eve gidince küçük oğluna, artık evden çıkmayacağını bildirdi. Ve kocasından kalan servete el koydu.

Papaz, gece yarısı manastıra yeni gelmiş emin bir arkadaşı ile beraber gizlice kalktı. Ferondo'yu mezardan çıkararak manastırda suç işleyenler için hazırlanmış bir çukura nakletti. Ona papaz elbiseleri giydirdi. Ve genç papazı nöbet tutmaya memur etti.

Ertesi gün papaz, birkaç rahiple beraber kadını ziyarete gitti. Kadın matem elbisesi giymişti, birkaç teselli kelimesinden sonra papaz, kadına vaadini hatırlattı. Kadın papazın parmağında bir güzel yüzük daha görünce hazır olduğunu bildirdi ve ertesi gece için randevu verdi. Ertesi gece papaz Ferondo'nun elbiselerini giyerek kadının evine gitti. Sabaha kadar onun yanında kaldı, sonra manastıra döndü. Ve bu ziyaretini sık sık tekrarladı. Ona rastgelenler Ferondo'nun hortladığını sanıyorlar ve kadına acayip hikâyeler anlatıyorlardı.

Ferondo uyandığında nerede olduğunu bilmiyordu. Başında nöbet bekleyen papaza: «Ben neredeyim?» dedi.

«Mezardasın.»

«Ben öldüm mü?»

«Evet.»

Ferondo, karısını ve oğlunu hatırlayarak ağlamaya başladı. Ve kendisine yemek verildiğini görünce: «ölüler de yer mi?» dedi.

«Evet» dedi papaz. «Eski karın, bu sabah bu yemekleri kiliseye göndermişti. Allahın emriyle ben de sana veriyorum.»

«Allah razı olsun, ölmeden evvel onu ne kadar severdim. Bütün gece kollarıma alarak onu öperdim. Bazan da başka şeyler yapardım.»

Adam, açlık hissederek yemeğe ve içmeğe başladı. Yalnız şarap hoşuna gitmiyordu.

Yemekten sonra papaz onu karşısına alarak dövmeğe başladı. Ferondo bir taraftan bağırıyor, bir taraftan da «Beni neye dövüyorsun, söyle?» diyordu.

«Allahın emri üzerine seni günde iki defa dövmeye mecburum.»

«Ama neden?»

«Şehrin en iyi kadınına sahip olduğun halde kıskançlık ettiğin için.»

«Evet, evet. Allahın kıskançlığı sevmediğini bilseydim hiç yapar mıydım?»

«Bunu orada iken düşünmeliydin. Eğer geri dönersen bunu hatırla ve hiç kıskançlık etme.»

«ölüler dirilir mi?»

«Allah isterse, evet.»

«Ah, bir dönsem. Dünyanın en iyi erkeği olacağım. Karımı hiç dövmeyeceğim. Kabalık yapmayacağım. Yalnız bu sa bah gönderdiği kötü şaraptan dolayı onu tekdir edeceğim. Hele ışık göndermeyip karanlıkta bırakması.»

«Göndermişti ama, mumlar ibadet esnasında tükendi.»

«Ya, dönersem onun istediği herşeyi yapacağım. Yalnız, siz kimsiniz ki beni dövüyorsunuz?»

«Sardunyalı bir ölüyüm. Bir gün efendimin kıskançlığını övmüştüm. Bunun üzerine Allah beni, seni dövmeye memur etti.»

«Burada siz ve benden başka kimse var mı?»

«Binlerce, ama, sen henüz onların sesini işitemezsin. Onlar seni görürler.»

«Memleketimizden ne kadar uzaktayız.»

«Bin milden fazla.»

«Gerçek mi? Sanki dünyanın dışına çıkmışız.»

Ferondo, bu konuşmalar ve yemeklerle on ay manastırda tutuldu. Bu sırada papaz, güzel kadını hergün ziyaret ediyor ve çok tatlı günler geçiriyordu. Ama aksilik olacak, kadın hamile kaldı ve bunu papaza anlattı, ikisi de artık Ferondo'nun hapisten çıkarılması lüzumunu kabul ettiler ki, adam çocuğun babası olsun.

Ertesi gece papaz, Ferondo'yu çağırtarak, değişik bir sesle: «Müjde Ferondo» dedi. «Allah seni diriltmeğe karar verdi.
Dünyaya dönünce karın sana bir oğlan doğuracak, adını Benedikt koyacaksın.»

Habere çok sevinen Ferondo, «Allahım» dedi, «Papaz kutsal Benedikt'e ve benim şeker karıma lütfunu ihsan eyle!»

Papaz, bundan sonra yine şarap içindeki ilâçtan dört saat uykuya yetecek kadar verdi. Ona elbiselerini giydirdi ve eski mezarına götürdü.

Ertesi sabah Ferondo uyanıp mezarın deliğinden ışık görünce, dirildiğini kabul etti ve bağırmağa başladı. Kafası ile mezarın kapağına vuruyor ve «Açın, açın!» diye bağırıyordu. İbadetten çıkan rahipler bu manzarayı görünce, korkarak baş papaza gittiler. Papaz:

«Oğullarım» dedi, «korkmayın. Bir haç ve kutsal su alarak beni takip edin. Bakalım İlâhi irade neyi tensib etmiş.»

Çoktandır ışık görmemiş olan Ferondo, solgun bir halde mezarından çıkarak papazın ayaklarına kapandı.

«Aziz peder» dedi. «Sizin ve karımın duası beni kabir azabından kurtararak hayata kavuşturdu. Allah sizden razı olsun.»

«Seni uyandıran Allahın kudretine hamdolsun. Oğlum, ölümünden beri senin için ağlayan karının yanına git ve artık Allaha hizmetkâr ol.»

«Bunları yapacağım. Karımı görünce sevgi ile kucaklayacağım.»

Papaz, genç rahiplerin yanında bu işe şaşmış gibi göründü ve huşû ile bir ilâhî tutturdu.

Köyüne dönen Ferondo'yu halk bir hortlak sayıyor ve ondan kaçıyordu. Karısı bile korkuyordu. Halk bir dereceye kadar alışınca ondan öte dünya hakkında haber soruyorlardı. O da bazılarının akrabalarını gördüğünü söylüyor ve Cebrail tarafından vahy geldiğini anlatıyordu. Sonra karısı ile beraber eve döndü, bir müddet sonra kadın bir oğlan doğurdu, adına Benedikt dediler.. Ferondo'nun geri dönmesi papazın kutsallığı hakkında umumî bir kanaat uyandırmıştı. Ferondo da başından geçenlerden sonra kıskançlık illetinden kurtulmuştu. Karı koca evvelki hayatlarına dönmüşlerdi. Yalnız kadın fırsat buldukça, kendisine sıkışık bir anında vefa göstermiş olan papazı ziyaret etmeyi ihmal etmezdi.

ÜÇÜNCÜ GÜN

IX uncu HİKÂYE

Jiletta dö Narbon, Fransa kralını bit yaradan kurtarır. Buna mukabil kont Rusillon'u koca olarak talep eder. Ama, kont onunla istemeyerek evlenir. Üzüntüsünden Floransa'ya gider, orada bir genç kızla sevişmeye başlar. Ama Jiletta o kızın şekline bürünerek kontla yatar ve ondan iki oğlan doğurur.

FRANSA'da Kont Rusillon isminde birisi vardı ki, sık sık hastalandığından yanında daima Gerhart dö Narbon adlı bir hekim bulundururdu. Tek ve güzel oğlu Bertran'ı, akran lan ile oynatırdı. Akranları arasında hekimin kızı Jiletta da vardı. Kız, Bertran'a öyle âşık olmuştu ki, oğlan babasının ölümünden sonra Paris'e gidince, perişan olmuştu. Az zaman sonra Jiletta'nın babası da ölmüştü. Bir bahane bulabilse o da Paris'e gidecekti ama, büyük bir servetin varisi olarak göz altında tutuluyordu ve bir münasip bahane bulamıyordu. Ama Bertran'a olan aşkı yüzünden bütün evlenme tekliflerini reddediyordu. Fransa'nın en güzel erkeklerinden biri haline gelmiş olan Bertran'a karşı duyduğu aşk yüzünden, aldığı bir haber üzerine harekete geçti. Fransa kralının göğsünde çıkan bir ur'un altında bir yara peyda olmuştu ki, şiddetli ızdırap veriyordu ve hiçbir hekim çare bulamıyordu. Kız bu habere çok sevinmişti. Paris'e gitmek için bu iyi bir fırsattı. Şayet kralın hastalığı onun tahmin ettiği gibi ise Bertran'la evlenebilecekti. Babasından öğrendiği usullerle çeşitli otlardan
bir toz yaptı ve bununla Paris'e gitti, ilk işi Bertran'ı görmek oldu. Kralın huzuruna da çıkarak yarayı göstermesini rica etti. Kral, bu güzel kızın ricasını reddetmedi. Ve yarasını gösterdi. Kız, yarayı görüp iyi edebileceği ümidini hasıl ettikten sonra krala: «Allahın izini ile» dedi, «sekiz gün içinde sizi bu dertten kurtaracağım».

Kral, bu sözlere gülüyordu. En büyük hekimlerin yapamadığını bu genç kız mı yapacaktı? Kıza teşekkür etti ve artık hiç kimseden bir tavsiye kabul etmeyeceğini söyledi.

Kız, «Beni küçümsüyorsunuz» dedi. «Gerçi ben gencim ve bir kızım. Ama, unutmayın ki ben meşhur hekim Gerhart dö Narbon'un kızı ve çırağıyım.»

Kral, «Ağrısız tedavi edeceğine göre belki de Allahın gönderdiği bu yardımdan niye vazgeçeyim?» dedi.

«Kızım» dedi. «Ya beni tedavi edemezseniz, size ne yapayım?»

«Sekiz günde iyi olmazsanız beni yaktırın. Ama ya iyi olursanız, benim mükâfatım ne olacak?»

«Siz, her halde henüz evli değilsiniz. Eğer muvaffak olursanız, sizi iyi ve gözde bir erkekle evlendiririm.»

«Beni evlendireceğinize memnunum. Ama, sizden isteyeceğim adamla olması şart.»

Kral, hemen vaadetti. Kız da tedaviye başladı. Şifa, umulan zamandan önce kendini gösterdi, bunun üzerine kral hangi erkeği istediğini sordu.

«Çocukluğumdan beri şiddetle sevdiğim Bertrán dö Rosillon'u isterim.»

Kral, verdiği sözden dönmek istemedi. Bertran'ı çağırtarak, «Siz artık büyüdünüz» dedi, «şimdi çiftliklerin idaresini size veriyorum ve münasip gördüğüm kızı da beraber.»

«O kız kimdir?» dedi Bertrán.

«Tedavisi ile sıhhatimizi kurtaran kız» dedi Kral.

Bertrán gerçi kızı görmüş ve güzelliğini anlamıştı ama, ailesini aşağı tabakadan buluyordu.

«Majeste,» dedi. «Bana zevce olarak bir hekim veriyorsunuz. Böyle kadından Allah beni korusun.»

«Yani istiyorsunuz ki, verdiğim sözü geri alayım. Ben ona sıhhatimin mükâfatı olarak bir koca vaadettim.»

«Benim bütün servetimi alabilirsiniz ve beni köle gibi dilediğinize verebilirsiniz ama, sizi temin ederim ki, ben böyle bir evlenmede mes'ut olamam.»

«Olursunuz. Kızın aklı, güzelliği ve size olan sevgisi daha asil bir kadından fazla saadet verebilir.»

Bertran sustu.. Kral, düğün hazırlıklarım emretti ve Bertran, kendisini canından fazla seven kızla istemeyerek de olsa evlendi. Kraldan çiftliklerine gitmek üzere izin istedi, fakat çiftliğe gideceğine Floransa'ya giderek onlara hizmetini arzetti ve büyük bir maaşla onların; reisi oldu.

Gelin memnun değildi. Ama, mülayim davranarak Bertran'ı geri getireceğini umuyordu. Rusillon'a gitti ve orada herkes tarafından şefin karısı olarak karşılandı. Kız kısa zamanda herşeyi tanzim etti ve halkın sevgisini kazandı. Memleketi mamur hale getirdikten sonra konta iki şövalye göndererek, «Eğer memleketinden uzakta kalmasına kendisi sebep oldu ise, herşeyden vazgeçmeye amade olduğunu» bildirdi.

Kont, «Ne isterse yapsın» dedi. «Ancak şu halkayı parmağında ve benden bir çocuğu kolunda taşıdıktan sonradır ki onu zevceliğe kabul ederim». Ama, yüzüğüne o kadar bağlıydı ki ,onu çıkarıp veremedi. Kızın

elçileri bu şartları ağır bularak ve tavsiyelerinin bir netice vermediğini görerek geri döndüler ve kıza olanı biteni anlattılar.

Kız buna çok üzüldü ise de ileri sürülen ve evlenmesinin şartı kabul edilen teklifler üzerinde düşünmeye başladı, ileri gelen memurlardan birkaçını çağırarak konta olan aşkı yüzünden neler yaptığını anlattı ve niyetinin onu buradan uzak tutmak olmadığım ve artık ömrünü seyahatlerle ve ibadetle geçireceğini bildirdi ve memleketin idaresini üzerlerine almalarını ve konta artık gelebileceğini bildirmelerini rica etti.

Memurlar, bu sözleri gözyaşı içinde dinlediler ve onu kalmaya ikna için ricaya başladılar. Ama beyhude. Kız, hacı kıyafetine girerek ve yanına bol para ve mücevher alarak yola çıktı. Floransa'ya giderek bir küçük otele yerleşti.

Ertesi gün Bertran'ın maiyeti ile beraber oradan geçtiğini gördü. Ve otel sahibine bunun kim olduğunu sordu.

«Bir yabancı şövalye. Adı kont Bertran imiş. Şehirde çok sevilen, iyi kalbli bir adam. Bizim mahallede çok güzel fakat fakirliği dolayısı ile evlenememiş bir kıza delice âşık. Kız, -eğer annesi olmasa, çoktan kontun arzularım tatmin ederdi.»

Kontes, bu sözleri dikkatle dinledi ve derhal tedbir almaya karar vererek, bir gün hacı kıyafetinde genç kızın ve annesinin oturduğu eve gitti. Burası bir fakir evi idi. Annesine, yalnız konuşmak istediğini söyledi. İkisi yalnız kalınca, kontes genç kıza:

«Siz de benim gibi saadetten mahrum görünüyorsunuz. Ama isterseniz hem kendinize hem bana yardım edebilirsiniz. Sizin itimadınıza ihtiyacım var.»

Kadın, yardıma amade olduğunu bildirdi. Kontes, «Ama, bana ihanet ederseniz, sizin de benim de ümitlerimiz boşa gider» dedi.

Kadın, «Müsterih olun» dedi, «ben size ihanet etmem.»

Bunun üzerine Kontes, kadına aşkının hikâyesini anlattı. Bu hikâyeden kadının içi merhametle doldu.

«Siz de işitmişsinizdir» dedi kontes, «kocamı ele geçirmek için ileri sürülen iki şartı. Eğer kontun sizin kızınızı sevdiği -doğru ise, ancak siz bana yardım edebilirsiniz.»

«Bilmiyorum ama öyle görünüyor. Sizin için ben ne yapabilirim?»

«Onu size söyleyeceğim. Ama, daha önce hizmetinize mukabil elde edeceğiniz faydayı anlatayım. Görüyorum ki, kızınız güzeldir, evlenme

çağındadır. Ancak çeyizi olmadığı için evlenememiştir. Mükâfat olarak en iyi bir izdivaç için lüzumlu göreceğiniz drahomayı elde edeceksiniz.»

Bu teklif, fakir kadının hoşuna gitti ise de asaletle şu cevabı verdi:

«Evvelâ ne istediğinizi söyleyin. Eğer meşrû birşey ise derhal yaparım. Değilse birşey yapamam.»

Kontes, «Güvendiğiniz birisi ile kocam olan konta haber yollarsınız ki, kızınız onun arzularını tatmine amadedir. Fakat kızınız onun aşkından emin olmak için parmağındaki yüzüğü hediye olarak istemektedir. Şayet yüzüğü yollarsa, onu
bana verin, kızınızın muvafakatini bildirin ve o geldiği zaman; yanına kızınız yerine beni koyun, belki Allah lütfü ile beni ondan gebe kılar. Böylece yüzük parmağımda ve çocuk ta kolumda olursa ona sahip olacağım ve bunu size borçlu kalacağım.»

Kadın, kızının şerefi bakımından bunu mahzurlu gördü ise- de kontesi kocasına sahip etmek iyi bir hareket olacaktı. Bir kaç gün sonra yüzük gelmiş ve kontese verilmişti ve kontes de ustalıkla kızın yerine kontun yanına verilmişti, ilk buse ve kucaklaşmada kontes iki çocuğa birden gebe kaldı. Kadın bu birleştirmeyi müteaddit defalar gerçekleştirdi ve kimse birşey duymadı, kont da karısının yanında değil de sevgilisinin yanında yatıyorum sandı. Sabahları veda ederken, kont ona en kıymetli mücevherleri hediye ederdi. Kontes de bunları ihtimamla saklardı. Kontes hamile olduğunu anlayınca kadını artık bu külfetten kurtarmak istedi: «Allahın inayeti ve sizin yardımınızla.» dedi, «emelime nail oldum. Şimdi artık, size bir hizmette bulunmak, sonra da seyahate çıkmak zamanı geldi.»

Kadın, Kontesin bu lûtfuna müteşekkir olacağını, fakat yardımını hediye için değil bir iyilik olarak yaptığını söyledi.

«Pekiyi» dedi kontes, «vereceğim şeyi mükâfat olarak değil, bir yadigâr olarak vereceğim.»

Kadın büyük bir utangaçlıkla kızını evlendirebilmek için yüz liret istedi. Kontes beşyüz liret verdi. Ve daha da birçok değerli mücevherler verdi ve oteline döndü. Kadın da kontun kızı aramasını önlemek için bir akrabasının yanına, çekildi.

Bertran, halkın isteğiyle evine döndü. Kontes, kontun çiftliğine döndüğünü sevinçle haber aldı. Doğum yapıncaya kadar Floransa’da kaldı. İki oğlan birden doğurdu. Bir müddet kimseye görünmeden Monpeliye’ye gitti ve orada da konttan haber almayı umdu. Bir gün bir bayram vesilesi ile

kontun şatosunda bir ziyafet vereceğini haber aldı ve bir hacı kıyafetinde şatoya geldi. Misafirlerin sofraya oturacakları anda çocukları kucağında ve elbisesini değiştirmeden salona girdi ve kontun ayaklarına kapanarak:

«Ben» dedi, «Senin talihsiz karın. Allah huzurunda, yolladığım şövalyelere verdiğin vaadi yerine getirmeni istiyo-
rum. Bak, kollarımda bir değil iki çocuk var ve işte yüzüğün. Artık vaadin gereğince beni zevceliğe kabul etmen zamanı geldi.»

Kont şaşkınlık içinde yüzüğe ve kendisine çok benzeyen çocuklara baktı.

«Bu nasıl oldu?» dedi.

Kontes, herkesi şaşırtacak bir şekilde macerasını anlattı. Hikâyenin doğruluğu, kadının akıllılığı ve iki güzel çocuk, kontu büyülemişti. Kontesi ayağa kaldırarak kucaklayıp öptü ve kadını meşrû karısı ve çocukları kendi çocukları olarak kabul ettiğini bildirdi. Ve yalnız o gün değil müteakip günleri de bayram havası içinde geçirdi.

ÜÇÜNCÜ GÜN

X uncu HİKÂYE

Alibek inzivaya çekilir. Orada rahip Rustiko'dan şeytanı bağlamasını öğrenir ve sonunda Neherbal ile evlenir.

BARBAR ilinde Kapsa şehrinde çok zengin bir adamın Alibek adında güzel ve uslu bir kızı vardı. Kız, gerçi Hıristiyan değildi ama, şehrin hıristiyan halkından, hıristiyanlık âdabını öğrenmiş ve Allahın teveccühünü en kolay bir tarzda kazanmanın yolunu sormuştu. Ona dünyevî işlerden uzaklaşmanın en iyi ibadet olduğu söylenmişti. Bir gün saf kız, inançla değil, çocuk duygusu ile yola çıkarak bir kaç günlük mesafe aldıktan sonra, Tebeyda çölüne gitti. Uzaktan gördüğü bir kulübeye yaklaşınca, kapıda dindar bir adama rastladı. Adam burada ne aradığını kıza sordu. Kız, İlâhî

bir emirle yola çıktığını ve dini öğretecek birisini aradığını söyledi. İyi kalbli adam, güzel kızı alıkoymayı bir şeytan işi saydığından kızın tasavvurunu tasvip etti, ona elma ve hurma verdi ve «Şu civarda »dedi, «çok akıllı bir adam var, ona gitmelisin,» Fakat kız, oraya varınca daha uzak bir yer tavsiye ettiler. Nihayet genç ve iyi kalbli bir münzevinin kulübesine vardı. Rustiko adındaki bu adama aynı suali sordu. Bir fazilet örneği vermek isteyen bu adam, kızı uzaklara yollamadan, kendi kulübesinde alıkoydu ve gece kulübenin bir köşesinde ona hurma yapraklarından bir yatak hazırladı. Az sonra dayanıklılığını imtihan etmek için kızın güzelliğini düşünmeğe başladı. Fakat istediği şeyin şehvet neticesi olmadığını gösterecek çareler aramaya koyuldu. Bir iki sualle kızın masumiyetini ve salladığım anladı. Onu din yolu ile fethetmeğe mecbur olacağını düşünerek, şeytanın nasıl bir Allah düşmanı olduğunu anlattı ve en iyi ibadetin şeytanı cehenneme yollamak olduğunu bildirdi. Kızın: «Bu nasıl olur?» sualine karşı Rustiko, «Hemen öğreneceksin» dedi. Kendisi soyundu, kızı da çırılçıplak ederek ikisi karşı karşıya diz çöktüler. Bu durum Rustiko'nun ihtirasını alevlendirdi. Kızın güzelliğine baktıkça içi titriyordu. Bu hale şaşmış olan Alibek:

«Sende olup da bende olmayan şey nedir?»

«Kızım» dedi Rustiko, «bu bahsettiğim, şeytandır. Bak benim başıma ne işler açıyor, ona güç dayanıyorum.»

«O halde, Allaha şükür ben senden iyi vaziyetteyim. Çünkü bende şeytan yok.»

«Evet. Ama onun yerine sende bir şey var ki, o da bende yok.»

«Nedir o?»

«Sende cehennem var. Allah seni benim ruhumun şifası için yollamış. Şeytanın bana verdiği azaptan dolayı bana acıyorsan, şeytanı cehenneme yolladığımı görerek bana büyük bir huzur vereceksin. Ve eğer maksadın Allaha hizmet etmekse, buna ulaşmış olacaksın.»

Saf kız, «Ah, aziz peder» dedi. «Eğer bende cehennem varsa, sendeki şeytanı oraya yolla.»

«Teşekkür ederim kızım» dedi Rustiko, «beni rahat bırakması için şeytanı senin cehennemine yollamalıyım.»

Bu sözlerle kızı yatağa yatırdı ve şeytanı bağlamak için elverişli olan vaziyeti ona öğretti. Kız şimdiye kadar cehenneminde şeytan görmediği için

ilk defa olarak biraz ağrı duymuştu ve: «Şeytan hakikaten fena bir hayvan olmalı ki cehennemde bile ağrı veriyor.» dedi.

Rustiko, «Bu her zaman olmayacak» dedi ve yataktan doğrulmadan şeytanı altı defa daha cehenneme yolladı.

Bundan sonra Rustiko, bu sahneyi sık sık tekrarladı.

Kız, «Şimdi anlıyorum ki» dedi. «Kapsalılar sizin gibi münzevilerin ziyaretine gelmekte haklı imişler. Gerçekten şeytanı cehenneme yollamaktan daha dindarane bir şey görmedim. Başka bir işle meşgul olanlar delidirler.»

Bir defasında kız:

«Rustiko, dedi. «Şeytan neden cehennemden kaçıyor?.. Orasını seviyorsa neden kalmıyor?»

Rustiko nihayet bu işten soğudu ve, «Şeytanı ancak kibirle kafa tutarsa, cehenneme yollamalı, biz onun gururunu öyle kırdık ki o artık istirahat etmeyi rica ediyor» dedi. Kızı bu suretle bir kaç gün sükûna getirdi ama, Rustiko'nun arzu ettiği kadar şeytanı cehenneme yollamadığım görünce, «Şeytan gerçi uslandı ama cehennem beni rahat bırakmıyor, onun için şeytan vasıtası ile cehennemin öfkesini bertaraf etmek lâzım» dedi.

Rustiko, «Bir cehennemi doldurmak için bir çok şeytana ihtiyaç var» dedi. Bu münakaşalar olurken Kapsa'da bir yangın zuhur etti. Bu yangında kızın babası bütün ev halkı ile beraber yandılar. Ve kız, büyük bir servete varis oldu.

Neherbal isminde genç bir adam, aşk oyunları yüzünden bütün servetini kaybetmişti. Alibek'in hayatta olduğunu anlayınca onu buldu, onunla evlendi ve kızın servetine sahip oldu. Kız, henüz evlenmeden çölde Allaha nasıl ibadet edildiği hakkında sual soranlara şeytanı cehenneme yolladıklarını ve kendisini bu hizmetten çekmiş olan Neherbal'ın büyük bir günah işlediğini söylerdi.

Şeytanı nasıl cehenneme yolladıklarını sormaları üzerine sözle ve işaretle olanı biteni anlattı. Kadınlar, kahkaha ile güldüler:

«Yavrum» dediler, «bunun için çöle gitmeğe hacet yok. Neherbal bu işi bu münzevi papaz kadar güzel yapacaktır.»

Bu söz şehirde kulaktan kulağa yayılmış ve şeytanı cehenneme yollama tabiri bir ata sözü olmuştu.

Bu hikâye kızları günlerce güldürdü. Kraliçe, hükümdarlık müddetinin sona erdiğini bildirerek, tacı Flostrad'ın başına koydu.

«Görelim» dedi, «Acaba kurt, koyunları, koyunların kurdu koruyacağından daha iyi koruyacak mı?»

Flostrad gülerek, «Ben buna inansaydım» dedi, «kurtlar koyuna şeytanı cehenneme yollamayı öğretirlerdi. Siz bize, kendiniz koyun değilseniz, kurt diyemezsiniz. Ama sıram geldiği için kraliçeliği ele alıyorum. Güzel bayanlarım, ben iyiyi fenadan ayırmayı öğrenince aşk beni daima bir güzele sevk etti, sonuna kadar da böyle olacak. Onun için yarınki hikâyelere konu olarak (Sevenlerin hazin akıbetleri) ni alıyorum.

DÖRDÜNCÜ GÜN

Flostrad'ın idaresinde aşıkların hazin akıbetleri hakkında hikâyeler anlatılır.

I inci HİKÂYE

Salerno prensi Tankred, kızının âşığını öldürtür ve kalbini altın bir kapta kızına gönderir. Kız kabın içine zehir atarak içer ve ölür.

SALERNO prensi Tankred, elini sevişenlerin kanı ile lekelememiş olsa iyi adam olabilirdi. Onun bir tek kızı vardı, ama, o da olmasa daha mesut olacaktı. Çok sevdiği kızını, uzun zaman kimseye vermedi. Nihayet bir Kapsa prensi ile evlendirdiyse de kısa zaman sonra dul kaldı ve babasının evine döndü. Kız, boy bos ve terbiye bakımından kimseden geri kalmazdı. Genç, canlı ve zeki idi. Babası kızını tekrar evlendirmek için hiç bir meyil göstermediğinden ve kız da açıkça bir talepte bulunmadığından kendisine iyi kalbli bir âşık aramaya başlamıştı. Babasının sarayına girip çıkan, asil ve gayri asil adamlar arasında Diskardo isminde bir uşak vardı ki halk tabakasındandı, fakat gayreti ve karakteri bakımından birçok asillerden daha yüksekti. Kız, bu adama delice âşık olmuştu. Adamı gördükçe onun asil davranışlarına olan hayranlığı artıyordu. Genç adamın kalbine de kız öyle bir girmişti ki, bu yüzden ikisi de herşeyi unutmuşlardı. Bu karşılıklı gizli meyil dolayısıyle prenses, adamla buluşmayı çok istiyordu.

Fakat aşkını kimseye anlatamadığından bir hileyle delikanlıya fırsat vermek istedi. Bir mektup kâğıdına adamın ertesi gün kendisini nasıl ziyaret edebileceğini yazarak bir boru içine koyup Diskardo'ya verdi. Diskardo kızın boruyu boş yere vermediğine kani olarak eve koştu ve borunun içinde bir mektup buldu. Sevincinden çıldıracaktı. Davete icabet etmek için tedbirler almaya başladı.

Prensin sarayının yakınında bir dağ içinde çok eski zamanlardan beri bir mağara vardı ki, ışığı dar bir delikl en alırdı. Fakat bu delik de dikenlerle kapanmıştı. Bu mağaradan prensesin oturduğu odaya bir gizli merdiven vardı ki, kapısı kapalı dururdu. Bu merdiven çoktan unutulmuştu. Ama, gözlerinden hiçbir şeyi uzaklaştırmayan aşk, bu merdiveni kızın hatırına getirmişti. Kimseye birşey sezdirmemek için bir kaç gün uğraşarak merdiven kapısını açtı. Ve delikanlının bu merdivenden gelmesini temin etti. Diskardo bir çok düğümleri olan bir ip aldı. Ve dikenlerin batmayacağı bir meşin elbise giydi ve gece kimseye görünmeden deliğe yaklaştı. Bir dala düğüm atarak mağaranın içine sarktı ve orada prensesi beklemeğe başladı. Prenses misafirlerini savdı. Odasına girerek, merdiven kapısını açtı ve mağaraya indi. Orada Diskardo'yu bulunca çok sevindi, ikisi oradan odaya geçtiler ve günün büyük bir kısmını orada neşe ile geçirdiler. Sonra aşklarını gizli tutmağa karar verdiklerinden delikanlı mağaraya indi. Prenses mağara kapısını kapatarak, öteki kadınların yanına gitti. Gece delikanlı ipten yine odaya girdi.

Ne çare ki kıskanç talih, sevgililerin sevincini mateme çevirdi. Tankred, bazen kızının odasına giderdi. Bir gün kızı bahçede gezerken, odasına girdi. Odanın pencereleri kapalı ve yatak örtüleri açılmış bularak bir köşeye oturdu. Ve orada uykuya daldı. Biraz sonra, prenses kadınlardan ayrılarak gizlice odasına girdi. Babasının orada olduğunu görmeden, mağara merdiveninin kapısını açtı ve adamı içeri aldı. Onların neşeli konuşmalarından Tankred uyandı, fakat susmayı tercih ederek, verdiği kararı sessizce icra etmeyi tercih etti. Tankred'den haberleri olmayan sevgililer uzun zaman beraber kaldıktan sonra kalktılar ve odadan çıktılar. Tankred ilerlemiş , yaşına rağmen pencereden bahçeye atlayarak odasına çıktı. Verdiği emir üzerine delikanlı ertesi gece yakalanarak Tankred'in huzuruna çıkarıldı. Prens, «Diskardo» dedi, «sana yaptığım iyiliklerin mukabelesi kızıma yaptığın ve gözümle gördüğüm hakaret ve rezalet mi olacaktı?»

Diskardo, «Aşk» dedi, «sizden ve benden kuvvetlidir.»

Bunun üzerine adam hapse atıldı. Ertesi gün yemekten sonra Tankred, kızının odasına gitti. Ona: «Senin namus ve faziletine o kadar güvenirdim ki, gözümle görmeseydim, kimseye inanmazdım. Kocan olmayan bir adamla bunu nasıl yapabildin? Bu hâtıra, hayatımın son demini zehir edecek. Hiç olmazsa asaletine uygun bir adam seçseydin. Bu kadar adamın

içinde merhameten alıp büyüttüğümüz bir adî adamla bu işi yapıyorsun. Şimdi ne yapacağımı bilmiyorum. Diskardo hakkındaki kararım verilmişti. Fakat sana ne yapacağımı henüz bilmiyorum. Bir yanda bir baba olarak sana olan sevgim, öte yanda haklı bir tiksinti, bunların biri af, öbürü, cezayı. emreder. Ama hükmümü vermeden evvel, şenin savunmanı dinlemek isterim» dedi ve dayak yemiş bir çocuk gibi ağlamaya başladı.

Gizli aşkının meydana çıkması ve Diskardo'nun tevkifi yüzünden prensesin ızdırabı sonsuzdu. Nerede ise haykıracak ve gözyaşlarını salıverecekti. Fakat ruh kuvveti buna mani oldu. Diskardo'nun öldürülmüş olduğuna kani olarak artık af dilemektense ölmeyi tercih edecekti. Onun için mükadder ve suçlu bir kadın gibi değil, metin bir yürekler «Tankred» dedi. «Ben ne inkâr edeceğim, ne yalvaracağım, inkâr bana yakışmaz. Af dilemeye de kadir değilim. Sende şefkat uyandırmayı da istemiyorum. Evvelâ hakikati söyleyerek namusumu müdafaa edeceğim. Diskardo'yu sevdiğim doğrudur. Onu ölümünden sonra da sevmeye devam edececeğim, buna kadınlık zaafım sebebiyle değil, senin, ikinci defa evlenmemi ihmal edişim ve Diskardo'nun hizmetleri sebep olmuştur. Tankred, bilmeliydin ki, kızın da senin gibi etten yapılmıştır. Taş ve demirden değil. Şimdi yaşlı bile olsan gençlik yıllarını hatırlamalı idin. Durgunluk ve can sıkıntısının gençlerde ne netice vereceğini bilmeliydin. Ben ihtiraslardan âri olamayacak bir yaştayım. İlk evlenmem bu ihtirasları ancak artırmıştır. İşte bu yüzden âşık oldum. Ama, tabiatın gerektirdiği hatalar yüzünden ne sana, ne bana leke gelmemesine kararlı idim. Diskardo'yu bir tesadüfle değil, çok düşündükten sonra seçtim. O aşka itaattan gayri ne suç işledi? Onun yerine bir asil seçseydim neden kararın başka olacaktı? Düşün ki sen bana değil kadere serzenişte bulunuyorsun, o kader ki çok defa alçaklan yükseltir, yüksekleri alçaltır. Bunları bırak şimdi. Düşün ki hepimizin bedeni etten ve ruhu, halik tarafından aynı vasıflarda yaratılmıştır. Doğuştaki bu eşitlikten bizi ancak fazilet farklı kılar. Gerçek fazileti, ruh, asaletli hareketlerile belli eder. Diskardo'nun faziletlerini o asillerle kıyasla, göreceksin ki o, bütün asillerden daha asildi. Hiç bir fazilet yoktu ki, eserinde en güzel örneğini bulmayalım. Sen de onu hep bu yüzden severdin. O halde benim asil olmayan bir adamla münasebet kurduğumu nasıl söyleyebilirsin? Onun fakirliğini demek istiyorsan bu da ona lâyık olduğu maaşı vermemen yüzünden ve senin hatandandır. Nice krallar ve prensler, basit çoban iken servetlere konmuşlardır. Bana yaklaştı diye onu mahkûm etmek istiyorsan,

af dileyecek değilim. Sana şunu söyleyeyim ki ona verdiğin cezanın aynını bana tatbik etmezsen, ben kendim tatbik ederim. Bir zulüm yapacaksan, onu ve beni birlikte öldürün.»

Prens, kızının gururunu bilirdi. Fakat bu kararında İsrar edeceğini sanmıyordu. Sevgilisini öldürtürse kızının aşkının soğuyacağına inanıyordu. Onun için nöbetçilere o gece Diskardo'yu öldürmelerini ve kalbini kendisine getirmelerini emretti. Bu emir icra edildi. Ertesi sabah o, bir uşağı ile kızma Diskardo'nun kalbini, altından güzel ve zarif bir kab içinde yolladı. Uşak kıza şunu söyleyecekti. «Babanız çok sevdiğiniz ve kaybettiğiniz şeye mukabil size bu güzel kâbı gönderdi.»

Kız, daha evvel zehirli kökler ve otlar toplatmıştı. Babası kararını tatbik ederse kendisini bununla öldürecekti.

Uşak altın kabı getirince, kapağı açtı. İçinde tahmin ettiği gibi Diskardo'nun kalbini buldu. Metanetle, «Babama söyle» dedi, «bu kalbe, altın bir mezar yakışırdı. Babam, bana olan sevgisini bu takdiriyle bir defa daha göstermiş oldu. Ona teşekkür ederim.»

DÖRDÜNCÜ GÜN

II nci HÎKAYE

Rahip Albert, bir kadını Cebrailin kendisine âşık olduğuna inandırır ve Cebrail kıyafetine girerek kadına yaklaşır. Kadın akrabalarından korkarak rahibi kovmak mecburiyetinde kalır. Rahip bir fakir adamın kulübesine sığınır. Adam, rahibi satmak üzere panayıra götürür ve panayırda diğer rahipler tarafından yakalanarak hapse atılır.

İMOLÂ şehrinde Berta isminde ahlâksızlığı ile tanınmış bir adam vardı ki, kimse onun sözüne inanmazdı. Berta, artık dolandırıcılığa devam edemeyeceğini anlayınca, ahlâksızların toplandığı Venedik şehrine taşındı.

Yaptığı rezaletlerden pişman olmuş görünerek iyi bir hıristiyan pozunu alıp Albert takma adıyla Minorit rahipleri arasına katıldı. Orada görünüşte

namuslu ve disiplinli bir hayata başlayarak tövbe ve perhiz yolunu tuttu. Şarap içmez et yemez oldu. Böyle bir haydut ve dolandırıcının bu kadar dindar bir adam haline geldiği görülmemişti. Ama hakikatte kötü huylarından vazgeçmemiş, ancak bunları gizli yapmaya başlamıştı. Papazlık ehliyeti aldıktan sonra, kilisenin kalabalık günlerinde İsa'nın çektiklerini anlatırken yalandan bol bol ağlardı. Kısa zamanda vaazlarıyle o kadar ün saldı ki herkes onu vasiyetlerini icraya memur ediyor, paralarını ona emanet ediyor itiraflarını ona yapıyordu. Etrafa saldığı büyük şöhret, «Kutsal Asisi» den daha fazla idi.

Bu papaza itiraf yapanlar arasında tanınmış bir tüccarın karısı, iyi kalbli saf, tecrübesiz Lizet de vardı. Saf kadın itiraflarını yaptığı sırada papaz ona bir sevgilisi olup olmadığını sordu.

Kadın, «Gözünüz yok mu» dedi, «benim güzelliğim kâfi değil mi, eğer isteseydim bir değil, bir kaç sevgili bulabilirdim. Ama ben güzelliğimi âşıklara teslim etmem. Benim kadar güzel cennette bile ***az*** bulunur.»

Kadın bu minval üzere öğünmeye devam ediyordu.

Kadının saflığını derhal anlayan papaz Albert, onu ele geçirmeye karar verdi. Fakat bunun için elverişli bir zaman arayacaktı. Kadına karşı dindar bir adam pozu alarak öğütler verdi. Kadın, papazı kendi güzelliğini anlamayan bir budala sayıyordu.

Bir müddet sonra papaz, bir arkadaşıyla Lizet'in evine gitti ve kadının ayaklarına kapanarak, «Geçen pazar günü» dedi, «güzelliğiniz hakkında yaptığım serzenişlerden dolayı beni affedin. O gece rüyamda beni öyle korkuttular ki, ancak bugün kalkabildim.»

Kadın, «Sizi kim korkuttu?» dedi.

Papaz, anlatmaya başladı. «Gece ibadet ediyordum, birdenbire odama parlak bir ışık düştü, bir de baktım ki elinde büyük bir sopa ile güzel bir delikanlı duruyordu. Delikanlı önlüğümden tutarak beni yere düşürüyor ve öyle dövüyordu ki, her tarafım koptu sanıyorum. Sebebini sorduğumda bana diyor ki: «Benim çok sevdiğim Lizet'in İlâhî güzelliğini takdir etmediğin için.» Adım soruyorum, «Ben Cebrail'im» diyor. Ben de af diliyorum. Cebrail, «Seni ancak» diyor, «Lizet'ten af dilersen af edebilirim. O seni af etmezse yine geleceğim ve seni yine döveceğim, daha başka dediklerini beni af etmezseniz söyleyemem.»

Kibirli ve saf kadın, bu sözlerden heyecana geldi ve, «Ben size demedim mi?» dedi. «Benim güzelliğim İlâhidir. Fakat Allah kabul ederse,

acıdığımdan sizi af edeceğim. Ama Cebrail'in başka neler söylediğini anlatmak şartıyla.»

Albert, «Madem ki» dedi, «beni af ettiniz, size her şeyi anlatacağım, ama bana vadetmelisiniz ki, duyduklarınızı kimse-
ye söylemeyeceksiniz. Yoksa size gelen bu büyük saadeti elden kaçırmış olursunuz. Cebrail'in emri üzerine şunu size söylemeliyim ki: Eğer sizi korkutmayacağını bilse birkaç gece yanınızda kalmak istiyor, onun ¡sizi ziyaret edeceğini haber veriyorum. Yalnız Melâike kıyafetinde onu tanıyamayacağınızdan sizin hatırınız için insan biçiminde görünecek, siz onu ne zaman ne kıyafette görmek istiyorsanız, Melaike o kıyafette gelecek. Velhasıl size gelen bu talih kimseye nasip olmamıştır. Kadın Melâike'nin sevgisine çok sevindiğini ve her zaman onu resminin yanına mumlar yaktığını söyledi. Her saat gelebileceğini, yalnız kendisini bakire Meryem'den daha az güzel bulmamasının şart olduğunu ve korku vermeyecek şekilde dilediği kıyafette gelebileceğini bildirdi.

Papaz «Sözleriniz çok münasip» dedi. «Cebrail'e hepsini anlatırım, yalnız bana bir lütfunuz olarak Cebrail'e haber yollasanız da benim biçimimde görünse. Bunun faydası şu olur ki, Melâike benim vücuduma gelirse ruhumu cennete yollar.»

Saf kadın, «Pekala» dedi, «hatırınız için bunu yaparım.»

Papaz, «öyleyse» dedi, «o gece kapınızı açık bırakın, çünkü Melekler, insan biçimine girerlerse kapıdan başka yerden giremezler.»

Kadın, «Pekâlâ» dedi.

Albert gittikten sonra kadın, sevincinden geceyi sabırsızlıkla beklemeye başladı. Papaz Albert ise karanlık basınca Melaike maskesi takarak kadının odasına girdi.

Kadın, bu beyaz elbiseli meleği görünce yere diz çöktü. Melek onu takdis ederek ayağa kaldırdı ve yatağa uzanmasını emretti. Melâike kıyafetindeki Albert birtakım semavî şeylerden bahsettikten sonra kadının yanında arzu ettiği şekilde geceyi geçirdi. Ortalık ağarırken yeni bir birleşme tarihi tespit ettikten sonra kadının yanından ayrıldı.

Lizet, kahvaltıdan sonra Albert'in yanına giderek Cebrail'den İlâhî hayat hakkında duyduklarını ve daha bir çok hikâyeleri anlattı.

Papaz, «Bilmem» dedi, «onu nasıl buldunuz, fakat gece benim rüyama girdiğinde sizin arzunuzu kendisine söyledim. Benim ruhumu alarak öyle

güzel ve yeşil bir yere götürdü ki daha güzelini hiç görmemiştim. Benden aldığı bedenimle ne yaptı bilmiyorum.»

Kadın, «Sizin bedeniniz» dedi, «Cebrail'in ruhu ile bütün gece kollarımın arasında idi, inanmazsanız göğsünüzün sol tarafına bakın, orada bir iz göreceksiniz.»

Papaz, «Belki» dedi, «öyle ise soyunayım da bakalım, söylediğiniz doğru mu?»

O geceden sonra papaz kadını birkaç defa daha ziyaret etti.

Bir gün Lizet, arkadaşlarıyla güzellik hakkında tartışmaya girmişti, kendi güzelliğini övmek için, «Bilseniz» dedi, «benim güzelliğimi kim takdir etti» dedi. «O zaman ağzınızı açamazdınız.»

Arkadaşı kim olduğunu anlamak için, «Bilmem» dedi. «Ama başkalarının güzellikleri de küçümsenemez.»

Lizet, «Söylemeye mezun, değilim ama» dedi, «benim güzelliğimi Cebrail beğeniyor. Ve bana dünyanın en güzel kadını sın diyor.»

Arkadaşı kahkaha ile gülerek, «Bunu söyleyen Cebrail ise» dedi, «doğrudur. Ama melekler böyle şeyi yapmaz.»

«Yanılıyorsun» dedi Lizet, «kocamdan daha iyi yapar ve beni İlâhî güzellerden bulduğu için sık sık ziyaretime gelir.»

Kadın Lizet'ten ayrıldıktan sonra yemedi içmedi, duyduklarını herkese yaydı. Hatta bir gün, bir kadın toplantısında bunları anlattı. Kadınlar da kocalarına ve başka kadınlara anlattılar, böylece iki gün geçmeden bütün Venedik'te duymayan kalmadı. Akrabaları bundan haberdar olunca Melaike kıyafetindeki adamı takip etmeye karar verdiler; ve geceleri nöbet tutmaya başladılar.

Papaz Albert de bu işi duydu ve kadına bir ihtarda bulunmak üzere bir gece ona gitti. Henüz soyunmamıştı ki, akrabalar ansızın kapıya dayandılar. Bunu hisseden papaz, başka çare kalmadığını görünce pencereden kendisini büyük kanala attı. İyi yüzme bildiği için, yüze yüze bir eve çıktı. Türlü masallar anlatarak, Allah rızası için kabul etmelerini rica etti. Evin saf erkeği kendi yatağım papaza verdi.

Lizet'in akrabaları odaya baskın yapınca, bazı eşyalar buldular, fakat papaz kaçmıştı. Kadını iyice hırpaladıktan sonra, papazın bıraktığı eşyaları alarak evlerine gittiler. Sabah olunca herkes Melaike Cebrail'in gece Lizet'i ziyaret etmek istediğini fakat baskına uğradığını ve

kendisini kanala atarak kaybolduğunu anlatıyordu. Bunu duyan adamlardan biri de evini papaza veren saf adamdı. Bunun üzerine evine döndü ve papazdan zorla, elli altın aldı. Papaz gitmek istediğini söyleyince saf adam şu tavsiyede bulundu:

— Bugün bir tören var, bu törende birisi ayı kıyafetine diğeri bir vahşi kıyafetine girerek Markus meydanına gelecekler. İsterseniz sizi bunların arasında meydana götürürüm ve kalabalıkta kaybolursunuz. Başka bir çare göremiyorum. Çünkü Lizet'in akrabaları sizi her yerde arıyorlar.»

Bu teklif papaza ağır geldiyse de kadının akrabalarından korktuğundan kabule mecbur oldu. Saf adam papazın vücuduna bal sürdü, üstüne tüyler dikti, boynuna bir zincir geçirdi ve yüzüne bir maske taktı. Ve bir eline bir sopa, öbür eline iki köpek vererek büyük köprüye yolladı. Ve oraya bir tellal göndererek Cebrail'i görmek isteyen Markus meydanında toplansın, diye bağırttı. Sonra papazı alarak oraya doğru yola çıktı. Halk bu nedir diye toplanmaya başlamıştı. Meydana varınca papazı bir sütuna bağladı ve üstüne sinekleri saldırdı. Meydan iyice dolunca vahşi hayvanın bağını çözmek bahanesiyle papazın yüzündeki maskeyi çıkardı ve: «Baylar,» dedi, «domuz gelmediği için av başlayamayacağından boş durmamanız için size geceleri Venedikli kadınları teselliye inen Melaike Cebrail'i göstereceğim.»

Herkes papazı tanımıştı, her ağızdan en ağır küfürler çıkıyor ve suratına pislikler atılıyor ve bu hal papazın arkadaşı olan rahipler gelinceye kadar devam ediyor. Rahipler papazın zincirini çözüp manastıra götürdüler ve orada ölümüne kadar alıkoydular. Darısı bu gibilerin başına.

DÖRDÜNCÜ GÜN

III üncü HİKÂYE

Üç genç, üç kız kardeşi severler, ve hep beraber Girit'e kaçarlar: En büyük kız kıskançlıktan âşığını öldürür. İkinci kız tarafından ölümden kurtarılır. Bu ikinci kızı sevgilisi öldürür ve birinci kız, onun sevgilisiyle kaçar. Üçüncü âşık en genç kızla beraber suçlu bulunarak zindana atılır.

Bunlar korkudan suçu itiraf ederler, fakat nöbetçileri rüşvetle kandırarak kaçıp Rodos'a sığınırlar.

ESKİDEN Marsilya, bugünkünden daha zengin adamların bilhassa tüccarların oturduğu yerdi. Bu tüccarlar arasında halk tabakasından gelme Narnaldo isminde çok zengin ve çok dürüst bir adam vardı. Bir kaç oğlu ve üç kızı vardı. Kızları evlendirmek üzere akrabaları onun Ispanya'dan dönmesini bekliyorlardı.

Bu üç kızdan birisi Nivette, İkincisi Magdaleine, üçüncüsü Bertella idi. Nivette'yi fakir bir asilzade olan Restagon seviyordu, kız da, ona bağlanmıştı. Uzun zaman kimseye sezdirmeden aşklarının zevkine varmışlardı. Nihayet iki gene tüccar yamağı Folko ve Ugette'ki babalarından servete konmuşlardı. Diğer iki kıza âşık olmuşlardı.

Bu haberi sevdiği kızdan alan Restagon, onlarla dost oldu ve Nivette'yi ziyarete giderken bazen birisini bazen öbürünü yanına, aldı. Kızın itimadını ve dostluğunu kazandığını sandığı zaman onları kendi evine davet etti: «Aziz dostlarım, dedi, «sizin için dostluk dolayı siyle herşeyi yapmaya hazırım. Onun için beraberce tatbik edebileceğimiz bir plân hazırladım. Sözleriniz ve hareketleriniz aldatmıyorsa, siz o iki kız kardeşe aşıksınız. Ben de üçüncüsünü seviyorum. Bana uyarsanız, arzularınızı en hoş bir tarzda gerçekleştirebiliriz. Çaresi de şu; Siz zengin çocuklarsınız, ben değilim. Eğer servetlerinizi birleştirip beni de ortak olarak alırsanız, sevdiğimiz kızları istediğimiz yere kaçırabiliriz, ümit ederim ki bu üç kız babalarının servetlerini de alarak bizimle istediğimiz yere gelirler. Orada hepimiz kardeş gibi sevgililerimizle yaşarız. Bu işe karar vermek sizde.

iki genç sevdikleri kızları elde etmek için, tereddüt etmeden «peki» dediler. Bunun üzerine Restagon, Nivetti'nin yanına gitti. Ve iki gençle yaptığı konuşmayı anlattı. Nivetti heyecanla fikre iştirak etti. Ve herşeyin yapılacağını bildirdi. Bundan sonra Restagon iki gencin yanına geldi ve kızların muvafakatini getirdi. Aralarında verdikleri karara göre ticarete para yatırma bahanesiyle bütün mallarını sattılar, bir gemi satın aldılar ve onu teçhiz ettiler. Nivetti kız kardeşlerinin ihtirasını biliyordu. Kızlar plânın tatbikini sabırsızlıkla bekliyorlardı. Yola çıkılacağı gece üç kızkardeş babalarının kasasını açtılar, para ve mücevheratı alarak gizlice evden çıktılar. Varılan mutabakata göre sevgililerin yanına gittiler ve onlarla

birlikte gemiye bindiler. Ertesi akşam Cenova'ya vardılar ve sevgililer orada aşkın saadetini tattılar. Sonra yollarına devam ederek sekiz günde Girit'e vardılar. Kandia civarında çiftlikler satın aldılar. Zarif evler yaptırdılar ve krallar gibi uşak, ahçı, at, köpek, kuş alarak kadınlarla hoş bir hayat sürmeye başladılar.

Ne çare ki, ne kadar hoş da olsa bu hayat tarzından kısa zamanda bıktılar, ihtirasını Nivette ile tatmin eden Restagon sevgilisinden usanmıştı. Bir törende güzel bir köyle kızı hoşuna gitti ve ona kur yapmaya başladı. Bunu haber alan Nivette öfkeden ve kıskançlıktan kuduracak hale geldi. Birşeyin bolluğu nasıl bezginlik uyandırırsa, kıtlığı da arzu uyandırır. Nivette'nin kederli hali, Restagon'un köylü kızına olan aşkını körükledi. Bunun üzerine Nivette melankoliye ve nihayet kine tutuldu. Ve Restagon'u öldürerek öc almaya karar verdi.

Zehir hazırlamakla meşhur yaşlı bir Yunan kadını Nivette'nin ricası ve vaadleri üzerine öldürücü bir içecek hazırladı. Nivette bir akşam bunu Restagon'a içirdi. Sabah olmadan Restagon öldü. Folko, Ugetto kanlarıyla beraber sebebini bilmedikleri bu hâdiseden kanlı göz yaşları döktüler.

Bu hâdiseden birkaç gün sonra, zehiri hazırlayan kadın başka bir suçundan dolayı hapse atılmış ve bu suçunu da itiraf etmişti. Bunun üzerine Girit valisi hissettirmeden Folko'nun evini basarak Nivette'yi yakaladı. O da Restagon'u öldürdüğünü itiraf etti. Bu habere Folko ve Ugetto çok üzüldüler ve Nivette'yi yakılma, cezasından kurtarmak için her şeyi yaptılar. Ama, bir faydası olmadı. Çünkü vali adaletin yerini bulmasında İsrar ediyordu.

Güzel Magdaleine'yi çoktandır vali seviyor, fakat, bir netice alamıyordu. Şimdi kız kardeşini yakılmaktan kurtarmak için valinin arzusunu tatmin etmeye karar verdi. Ve bunu bir adamla valiye bildirdi. Şu şartla ki, kız kardeşi serbest bırakılacak, ve bu işi kimse duymayacak.

Teklif, valinin hoşuna gitti ve kabul ettiğini bildirdi. Ve bir gece Magdaleine'nin muvafakatiyle tahkikat yapma bahanesiyle Folko ve Ugetto'yu çağırttı, kendisi de gizlice Magdaleine'nin yanına gitti. Nivette'yi bir çuval içinde denize atmak bahanesiyle yanına alarak kardeşinin evine götürdü. Ve ertesi sabah tatmin edilmiş aşkının mükâfatı olarak Nivette'yi kardeşine verdi ve böyle gecelerin tekerrürünü rica etti. Nivette'yi uzaklaştırmasını tembih etti. Ertesi sabah Folko ve Ugetto Nivette'nin boğulduğu haberini alarak kardeşlerini teselli etmek üzere eve

geldiler. Magdaleine, Nivette'yi saklamak için çok uğraştaysa da Folko bunun farkına vardı. Folko valinin Magdaleine'ye olan aşkını da duymuştu. Şüphelenerek Nivette'yi nasıl kurtardığını sordu. Magdaleine bir masal uydurmaya çalıştıysa da tilki gibi kurnaz olan Folko bunu yutmadı. Nihayet Magdaleine olayı itirafa mecbur oldu, öfkeden deli gibi olan Folko, kılıcını çekerek Magdaleine'ye sapladı. Valinin korkusundan, kadının cesedini odada bırakarak Nivette'nin yanına gitti: «Çabuk» dedi. «Valinin adamlarının takibin-
den kurtulmak için seni emin bir yere götüreyim. Ellerinde kalan parayı yanlarına alarak bir gemiye atlayıp kaçtılar.

Ertesi sabah, Magdaleine'in ölüsü bulununca, haberi valiye ulaştırdılar. Vali öfke içinde Ugetto'nun evine koştu. Onu ve karışım Magdeleine'nin ölümünde suç ortağı diye yakalattı. Halbuki onlar, ölüm cezasından korkarak nöbetçiyi rüşvetle kandırdılar ve geceleyin bir gemiye atlayıp Rodos'a kaçtılar ve orada hayatlarım sefaletle tamamladılar. Bu hikâyede Restagon kadınlara düşkünlüğü ile ve Nivette de kini ve öfkesi ile kardeşlerinin felâketine sebep olmuşlardı.

DÖRDÜNCÜ GÜN

IV üncü HİKÂYE

Gelbino Tunus kralının kızını kaçırmak için bir gemi ye saldırır. Tayfaları kılıçtan geçirir, sonra kendisinin de başı kesilir.

SİCİLYA kralı ikinci Vilhelm'in, Rugieri adlı bir oğlu ve Kostanza adlı bir kızı vardı. Rugieri genç yaşta ölmüş ve Gelbino adında bir erkek çocuk bırakmıştı. Bu çocuğu büyük babası ihtimamla terbiye etmişti. Ve çocuk

cesareti ve terbiyesiyle ün salan bir delikanlı olmuştu. Şöhreti her tarafa bilhassa o zamanlar barbarlıkları meşhur olan Sicilya'ya yayılmıştı.

Tunus kralının güzelliği ve asaletiyle meşhur kızı da Gel bino'nun şöhretini işitmişti. Kahramanlık hikâyelerine meftun olan kız, Gelbino'nun yiğitliklerini de öğrenmiş ve ona âşık olmuştu. Kızın güzelliği ve fazileti de her tarafta duyulmuş ve Gelbino da kıza âşık olmuştu.

Kızı görmek arzusu ile Gelbino, büyük babasından TUnus'a gitme müsaadesi alıncaya kadar, her gidenle kıza aşk selamları yolluyor ve ondan havadis bekliyordu. Bu yolculardan birisi kıza bir pırlanta göstererek, ona Gelbino'nun aşkını etraflıca anlattı ve Gelbino'nun onun emirlerine amade olduğunu bildirdi. Kız, habere çok sevindi. Ve kendi aşkını da ona bildirilmesini rica ederek bir hatıra olmak üzere kıymetli bir mücevher gönderdi.

Gelbino, bu hediyeyi büyük bir sevinçle aldı. Aynı ada
mın vasıtasıyla kıza en güzel hediyeleri yolladı ve talih yaver gittiği zaman tatbik edilmek üzere bir randevu verdi.

iki tarafın aşkı o kadar şiddetli idi ki, dayanılması güçtü. Tunus kralı, kızım Grenada kralı ile evlendirmişti. Sevgilisinden uzakta kalmak fikri kızı öyle -perişan etmişti ki bir- çare bulabilseydi, babasını terk edecek ve Gelbino'ya kaçacaktı.

Gelbino'nun ızdırabı da sonsuzdu. Kızı deniz üzerinde kocasına giderken kaçırmak üzere çareler aramaya başladı.

Kızının bu aşkından kısmen haber alan Tunus kralı, Gelbino'nun cesaret ve bilginliğini de bildiği için, kral Vilhelm'e deniz yolunun emniyetini sağlamak üzere ricada bulundu, kral da oğlunun aşkından habersiz olduğu için bu ricayı kabul etmişti ve bunun delili olarak Tunus kralına bir eldiven yollamıştı.

Tunus kralı, bu vaadi aldıktan sonra Kartaca limanında büyük bir gemi hazırlattı ve müsait rüzgâr beklemeye başladı. Kız, Palermo'ya bir uşak göndererek Gelbino'ya selâm yolladı. Kendisinin Grenada'ya gönderildiğini haber verdi ve bilginliğini gösterme zamanı geldiğini bildirdi. Uşak bu haberi iletti ve Tunus'a avdet etti.

Dedesinin verdiği vaadi öğrenen Gelbino, bu haberler karşısında ne yapacağını bilmiyordu Kızın teşviki ile ve korkak görünmemek için Mesina'ya gitti ve süratle iki hafif gemi hazırlattı ve cesur adamları ile kızın

gemisini beklemek üzere Sardunya’ya gitti. Birkaç gün sonra kızın gemisi Sardunya yakınlarına vasıl oldu.

Gelbino, adamlarına, «Benim umduğum gibi cesur adamlarsanız» dedi, «içinizde aşkı tanımayan kimse yoktur. Çünkü bence aşksız hiçbir fazilet ve cesaret olamaz. Başınızdan aşk geçtiyse benim halimden anlayacaksınız. Ben seviyorum. Bu aşk, şu tehlikeli duruma sebep oldu.. Sevdiğim kız, karşıdaki gemidedir, bundan başka gemi, kıymetli eşya ile doludur, gemiyi hep beraber kolayca zaptedebiliriz. Ganimetten ben yalnız sevdiğim kızı istiyorum. Gerisini siz paylaşırsınız. Haydi bakalım, Allah başarılar versin ve yardımcınız olsun.»

Bu kadar söze hacet yoktu. Çünkü Gelbino’nun adamları ganimet arzusu ile yanıp tutuşuyorlardı. Onun için hemen silâhlarını kuşandılar.

Kızın bulunduğu geminin adamları, bir geminin kendilerine doğru yaklaşmakta olduğunu görünce müdafaaya hazırlandılar. Burada borda bordaya, geldiklerinde Gelbino, vuruşmak istemiyorlarsa kızı teslim etmelerini söyledi. Ama gemi adamları, kralın verdiği teminatı hatırlattılar ve kral Vilhelm’in yolladığı eldiveni gösterdiler. Ve vuruşmadan hiçbir şey vermeyeceklerini bildirdiler.

Geminin arka kısmında kızı gören ve onun güzelliğini umduğundan da fazla bulan Gelbino, aşk ateşi ile:

«Ya prensesi verirsiniz, ya da vuruşuz.» dedi.

Birdenbire iki taraftan ok ve taş yağmaya başladı. Gelbino birçok zayiat verdikten sonra yanında bulunan bir küçük gemiyi ateşleyerek hasmının üstüne yolladı. Bunun üzerine gemiciler güzel kızı yalvarma ve yakarmasına bakmayarak Gelbino’nun gözü önünde öldürdüler ve «Al!..» diyerek denize attılar.

Bu zulüm sahnesini görerek deli gibi olan Gelbino ok ve taş yağmuruna bakmadan hasım gemiye atladı ve yalın kılıç gemicilerin üzerine saldırarak birçoklarını öldürdü. Fakat bu sırada alevler gemiyi sarmış olduğundan gemiden çıkmağa mecbur oldu. Güzel kızın ölüsünü denizden çıkarttı ve Ustiko adasında ona güzel bir mezar yaptırdı ve keder içinde eve döndü. Bunu haber alan Tunus kralı, kral Vilhelm’e matem elbisesi giymiş, elçilerini göndererek vaadini tutmadığından dolayı şikâyette bulundu. Kral Vilhelm, başka türlü bir tarziye veremediği için Gelbino’yu hapse attırdı ve bütün asilzadelerin itirazlarına rağmen kellesini

vurdurdu. Çünkü o, vefasız bir kral olmaktansa, torunsuz bir kral olmayı tercih ediyordu.

DÖRDÜNCÜ GÜN

V inci HİKÂYE

Elizabet'in kardeşleri, onu seven erkeği öldürürler. Kız rüyada sevgilisinin mezarını görür, gizlice adamı mezardan çıkarır, kafasını kestirerek içinde fesleğen olan bir saksıya yerleştirir ve onu her gün göz yaşları ile sular. Nihayet kardeşleri bunu haber alır ve kız kederinden ölür.

MESİNA'da, üç kardeş vardı. Babalarının ölümü ile, büyük bir servete konmuşlardı. Kız kardeşleri Elizabet, genç ve güzel bir kızdı ve henüz bekârdı. Lorens namında Pinza'lı bir genç, güzelliği ve terbiyesi ile Elizabet'in dikkatini çekmişti. Bunun farkına varan Lorens de kızla ilgilenmeye başlamıştı. Karşılıklı aşkları nihayet tatmin olmuştu. Fakat tatlı günlerini gizlemesini becerememişlerdi. Büyük kardeşi, Elizabet' in bir gece Lorens'in yatak odasına girdiğini görmüştü. Bu manzara delikanlıyı çok müteessir etmişse de kendini göstermemeye ve ertesi sabaha kadar düşünmeye karar verdi. Ertesi gün kardeşlerine gece gördüklerini anlattı. Kardeşler münasip bir fırsat zuhur edinceye kadar sükût etmeye karar verdiler. Böylece Lorens ile her zamanki gibi şakalaşmaya devam ettiler. Bir gün şehir dışında bir eğlenceye iştirak etmek üzere onu yanlarına aldılar. Issız bir yere vardıklarında öldürdüler. Ve kimsenin göremeyeceği şekilde gömdüler. Mesina'ya döndüklerinde Lorens'i bir ticaret işine yolladıklarını söylediler ki, sık sık vaki olduğu için herkes de buna inandı. Lorens'in uzun zaman dönmemesi, Elizabeth'i çok üzdüğünden sık sık kardeşlerinden onu sorardı. Kardeşlerinden birisi: «Bu sualler nedir?» dedi. «Lorens ile ne alış verişin **var?** Böyle sorup duracaksan başına geleceği bil.» Kızcağız korku içinde sormaktan vazgeçti ve geceleyin yalnız kaldığı zaman göz yaşları içinde hayaller kurarak sevgilisiyle konuşuyor ve ne zaman geleceğini soruyordu.

Bir gece ağlaya ağlaya uyuya kalmıştı. Rüyasında Lorens'i solgun, delik deşik gördü. «Ah Elizabeth» diyordu. «Hep beni çağırıyorsun ve bana göz yaşlarınla serzenişte bulunuyorsun. Bil ki, ben artık dönemem. Çünkü kardeşlerin beni öldürdüler.» ölü, gömüldüğü yeri de tarif etmiş ve artık kendisini çağırmamasını söyleyerek kaybolmuştu.

Kızcağız uyanınca acı acı ağlamaya başladı. Fakat kardeşlerine bir şey söylemeye cesaret edemedi. Yalnız rüyasının hakikat olup olmadığını araştırmaya koyuldu. Her sırrını bilen bir hizmetçisini yanına alarak, mezarın bulunduğu yerin başına gitti ve biraz kazınca bedbaht sevgilisinin hiç çürümemiş cesedini buldu. Elinden gelse cesedi çıkaracak ve ona münasip bir mezar yaptıracaktı. Buna imkân göremediği için ölünün başını kesti mendiline sardı, vücudunu tekrar toprakla örttü. Odasına geldiğinde başın üstüne o kadar göz yaşı döktü ki baş yıkanmış oldu. Ve onu binlerce defa öptü. Sonra bir beze sararak fesleğen için hazırlanmış bir saksıya yerleştirdi. Biraz toprak doldurdu ve toprağı, gül, portakal suyu ve göz yaşları ile ıslattı.

Kızcağız daima saksının yakınında oturur ve bütün ihtimamını verirdi. Ve her defasında o kadar ağlardı ki, fesleğen ıslanırdı. Bu sayede çiçek o kadar güzel büyüdü ki, her tarafı koku doldurdu.

Kızcağızı sık sık gözetleyen komşular gördüklerini kardeşlerine anlattılar. Kardeşleri ihtarlarının fayda vermediğini görünce gizlice saksıyı aşırdılar, kızcağız kanlı göz yaşları ile onu hep istedi durdu ve nihayet ağır hasta düşerek, daima saksıyı sayıkladı.

Bu işe pek merak saran kardeşleri, saksıyı açınca Lorens' in çürümemiş başını gördüler ve saçlarının kıvırcıklığından onu tanıdılar. Olay meydana çıkar korkusu ile başı toprağa gömdüler ve Mesina'dan kaçtılar.

Zavallı kız, ağlaya ağlaya can verdi. Ve bedbaht aşkının kurbanı oldu.

DÖRDÜNCÜ GÜN

VI ncı HİKÂYE

Andreola ve sevgilisi Gabriotto birbirlerine rüyalarını anlatırlar. Gabriotto birden bire Andreola'nın kollarında ölüverir. Hizmetçisi ile

cesedi evine taşımak isterken nöbetçiler tarafından yakalanır. Hâkim, kızı elde etmek ister, fakat kız diretir. Masumiyeti meydana çıkar, tahliye edilir, fakat dünyaya küsüp bir manastıra çekilir.

BRESİA şehrinde bir zamanlar Negro isminde bir şövalyenin genç, güzel, fakat bekâr bir kızı vardı. Adı Andreola idi. Bu kız, halk tabakasından gelme fakat güzel ve terbiyeli Gabriotto isminde bir adama vurulmuştu. Kızın gayreti ve bir hizmetçinin tavassutu ile Gabriotto, bu aşktan haberdar oldu. Hatta zaman zaman kızın babasına ait bir güzel bahçede buluşurlar, hoş vakit geçirirlerdi. Bu saadet verici aşk bağını hiç bir tesadüfün koparmaması için gizlice evlenmişlerdi.

Bu gizli gizli yaşanan aşk günlerinin birinde kız, rüyasında, Gabriotto'yu kolları arasına aldığını gördü. Birdenbire adamın vücudundan karanlık birşeyin çıktığı ve Gabriotto'yu zorla kollarından alarak yerin altına götürdüğünü görmüştü. Müthiş bir korku ile uyanan kız bunun rüya olduğunu görerek teselli bulduysa da yine korkunç rüyanın tesirinden kurtulamadı.

Ertesi gece Gabriotto kendisini ziyarete gelecekti. Onu bundan vazgeçirmek için çok uğraştaysa da, adamdaki arzunun şiddetini görünce mani olamamıştı. Bahçede -beyaz ve kırmızı güller topladıktan sonra, fıskiyenin kenarına, gidip oturdular. Bir müddet sonra Gabriotto, kendisini bugün niçin kabul etmek istemediğini sordu. Bunun üzerine kız, rüyasını ve ondan duyduğu endişeleri anlattı.

Gabriotto, rüyalara inanmanın biraz saflık olduğunu, çünkü onun yemeklerin çokluğundan veya azlığından ileri geldiğini söyleyip gülmeye başladı ve ilâve etti: «Rüyalara inanmak lâzım gelseydi aynı gece gördüğüm bir rüyadan dolayı bu ziyareti yapmamam lâzımdı. Rüyada bir güzel ormanda avlanıyordum ve hayatımda görmediğim kadar güzel bir geyik karşıma çıkmıştı. Hayvan kardan beyazdı. Kısa zamanda bana alıştı ve yanımdan ayrılmaz oldu. Ben de onu sevdim, boynuna altın bir bilezik geçirerek gezdirmeye başladım. Birgün başını kucağıma koyarak uyurken, nereden çıktığını bilmediğim korkunç, simsiyah, aç bir hayvan üstüme saldırarak karnımı deşti. Izdırabım o kadar şiddetli idi ki, uyandığım zaman elimle o tarafı yokluyordum. Fakat hiçbir şey göremeyince kendi halime gülüyordum. Bu da nesi? Ben hayatımda daha korkunç rüyalar gördüm ve hiç de birşey olmadı. Bunları bırakalım da, keyfimize bakalım.

Kendi rüyasının korkusu altında bulunan kız, sevgilisinin rüyasından büsbütün dehşete düştü, fakat Gabriotto'nun neşesini kaçırmamak için korkusunu belli etmemeye çalıştı. Bütün sevişmelerine ve kucaklaşmalarına, rağmen kızcağızın sıkıntısı artıyor ve herhangi bir taraftan, siyah birşey çıkıverecekmiş gibi geliyordu.

Birdenbire Gabriotto, derin bir iç çekmesiyle kıza sarılarak: «imdat» dedi, «ben ölüyorum». Ve çimenlerin üstüne düştü.

Kızcağız ağlayarak: «Neyin var sevgilim?» dedi. Ve onu kucağına almaya çalıştı. Ama, Gabriotto, bir cevap vermedi. Bir iki dakika içinde şiddetli bir inilti ve ter boşanması ile öldü.

Böyle bir durumun, kocasını kendi hayatından fazla seven bir kadında nasıl bir acılık doğuracağını herkes tasavvur edebilir. Birçok göz yaşı döktükten sonra ölünün vücudunun soğuduğunu hissetti. Korku içinde hizmetçiyi çağırdı. Hizmetçi ikisinin arasındaki aşkı biliyordu. Kızcağız ölünün yüzünü gözyaşları ile ıslattıktan sonra hizmetçiye: «Allah onu elimden aldı.» dedi. «Artık ben de yaşamak istemem ama, hayatıma son vermeden önce şerefimi idame edecek ve aşkımızı gizleyecek bir çare bulmak ve o kadar asil bir ruh saklamış olan
şu ölüyü gömmek isterdim.»

Hizmetçi: «Sevgili hanımım,» dedi. «İntihar lâfını etme. Onu bu âlemde kaybettin, eğer intihar edersen, öbür âlemde de kaybedersin. Cehenneme atılırsın. Halbuki, böyle iyi kalbli bir delikanlı cehenneme gitmez. Teselli ara; ibadetle ve iyi işler yaparak ruhunu yüceltmeye bak. Ölüyü bu bahçede gömebiliriz. Bunun kimse farkına, varmaz. Çünkü buraya geldiğini kimse bilmez. Bu teklifimi beğenmezsen, ölüyü bahçenin önüne çıkaralım, yarın akrabaları gelir gömerler.»

Bütün ızdıraplarına rağmen kızcağız, hizmetçinin tekliflerini dikkatle dinledi, fakat ilk teklife yanaşmadı. Ve dedi- ki: «Allah göstermesin, o kadar çok sevdiğim, o kadar aziz olan kocamın bir köpek gibi çukura atılmasına veya sokakta bırakılmasına razı olamam. Ben ona gözyaşlarımı döktüm, akrabaları da gözyaşlarını döksünler.» Bunu dedikten sonra dolabından ipek bir örtü getirtti ve ölüyü onun üzerine yatırdı ve gözyaşları içinde, onun gözlerini ve ağzını kapayıp üstüne güller serptikten sonra hizmetçiye «Onun evi uzak değil, onu süslenmiş haliyle kapısına götürüp bırakalım ki sabahleyin orada bulsunlar. Bu gerçi onun akrabasına teselli vermez, fakat bana sükûn verir.»

Bu sözlerden sonra göz yaşlarıyla, ölünün üzerine bir defa daha kapandı. Ve parmağından nişan yüzüğünü çıkararak kendi parmağına taktı ve ağlayarak: «Sevgilim,» dedi. «Sevdiğinin şu son hediyesini kabul et.» Bundan sonra hizmetçi ile ikisi ölüyü evinin kapısına doğru taşıdılar. Derken birdenbire karşılarına gece bekçileri çıktı. Bekçiler başka bir vakadan dolayı nöbet geziyorlardı, ölüyü ikisinin elinden alarak kızları tevk̲if̲ ettiler.

Andreola yarı ölü yarı diri, «Ben sizi tanıyorum.» dedi. «Kaçmanın mümkün olmadığım da biliyorum. Mahkeme huzuruna çıkmaya hazırım. Ama, bana ve cenazeye el sürmekten çekinin.»

Hâkim, kızı odasına getirterek, tahkikata başladı. Hekimler de ölümün zehirle mi, yoksa zorla mı vuku bulduğunu araştırıyorlardı, neticede kalbe yakın bir yaranın açılması ile ölüm vuku bulduğunu tespit ettiler.

Hâkim, bu durumda suçun ehemmiyetli olmadığını görerek eğer arzularını tatmin ederse kendisini serbest bırakacağını bildirdi. Bu ricasının semere vermediğini görünce zor kullanmaya kalkıştı fakat, Andreola nefretin verdiği bir kuvvetle kendini mükemmel savundu.

Sabah erken, bu haber Negro’nun da kulağına yetişti. Adamcağız korkunç bir perişanlık içinde bir kaç dostunun refakatinde mahkemeye geldi ve kızını istedi. Hâkim, zor kullanma teşebbüsü olmadığını itiraf etti. Kızın metanetini övdü: «Bu metanet, dedi bana öyle tesir etti ki, halk tabakasından bir adamla evlenmiş olmasına rağmen, onun karım olmasını istiyorum.»

Andreola: «Babacığım» dedi, «bedbahtlığımın hikâyesini anlatmaya lüzum görmüyorum. Çünkü bunu işittiniz. Sizin müsaadeniz olmadan, çok hoşuma giden bir adamla evlendiğim için affınızı isterim. Bu affı hayatımı kurtarmak için değil, ölüme sizin bedbaht ve fakat faziletli bir kızınız olarak gitmek için istiyorum» diyerek babasının ayaklarına kapandı.

Temiz kalpli Negro’ya bu sözler çok tesir etmişti. Göz yaşları içinde: «Kızım» dedi, «kendin münasip bir kocaya varsaydın, elbette daha iyi olurdu. Ama, senin beğendiğin herkesi ben beğenirdim. Şimdi onu tanımadan onun ölmüş olması ve bunu benden gizlemen daha fazla gücüme gidiyor. Fakat mademki olan olmuştur, ona, damadım olarak hayatında göstereceğim alâkayı ölümünden sonra da göstereceğime söz veririm» dedi ve akrabalarına dönerek: «Gabriotto için, şerefiyle mütenasip bir cenaze törenini tertip ediniz» dedi. Bu sırada hemen bütün şehir halkı orada

toplanmıştı. Andreola'nın örtüsü ile örtülü, tabutu mahkemenin holüne yatırdılar, üzerine güller serptiler ve bir halk adamı gibi değil, asillere lâyık bir şekilde omuzlarına alarak mezarına taşıdılar.

Birkaç gün sonra hâkim evlenme isteğini tekrarladı. Fakat kız yine reddetti. Bunun üzerine babası kızının hizmetçisi ile beraber dindarlıkla şöhret bulmuş bir manastıra çekilmesine müsaade etti.

DÖRDÜNCÜ GÜN

VII nci HİKÂYE

Simon, Paskino'yu sever. Bir gezinti esnasında Paskino, dişlerini bir bitki yaprağına sürtme neticesinde, ölür. Simon hapse atılır;* ve *hâkime, Paskino'nun ölüm şeklini göstermek için, dişlerini aynı yaprakla oğarken ölür.

FLORANSA'DA halk tabakasından, genç, güzel ve terbiyeli bir kız vardı; adı Simon'du. El emeğiyle hayatını kazanmağa mecburdu. Fakat aşkı tanımayacak kadar düşük ruhlu değildi. Bir müddetten beri yine halk tabakasından bir delikanlıyı sevmeye başlamıştı. Bu delikanlı, kıza, örülmek üzere yün getirirdi. Adı Paskino idi. Kızcağız mahcup, fakat ihtiraslı, her düğümü atarken bin defa içini geçirirdi. Paskino da her defasında onun yanında diğer örücü kızlardan fazla kalırdı. Bu münasebet ikisinde de utangaçlığı yok etmişti. Nihayet arzu ettikleri birleşme imkânını bulmuşlardı. Aşklarının mütemadiyen şiddetlendiği o günlerde Paskino, kızı bir bahçede gezintiye davet etti. Kız, arkadaşı Lagina ile gezmeye

gideceğini ileri sürerek Paskino'nun davet ettiği bahçeye gitti. Ve onu kardeşi Puçino ile beraber buldu. Puçino da Lagina ile sevişmeye başladı. İki çift, bahçenin birer köşesinde geziniyorlardı.

Paskino ile Simon, güzel ve büyük bir çiçek asması buldular ve onun gölgesine oturdular. Bir müddet konuştuktan sonra Paskino, asmadan bir yaprak kopardı ve bununla dişini ovmaya başladı. Fakat biraz sonra, yüzünün rengi değişti; göremez ve konuşamaz oldu ve kısa zamanda öldü.

Simon, Lagina'yı ve Puçino'yu imdada çağırdı. Puçino, kardeşini ölü ve yüzü şişmiş, vücudu lekeler içinde görünce Simon'a:

«Rezil karı», diye bağırdı, «sen onu zehirledin!...» Halbuki Simon ıstıraptan kıvranıyor ve kendini müdafaa edecek durumda bulunmuyordu. Her taraftan koşup gelen insanlar, Simon'u suçlu buluyorlardı. Kızcağızı yakalayıp mahkemeye götürdüler. Hâkim, sorgularına başladı. Kızın mâsum olmasına ihtimal vermediğinden hâdise yerini görmek istedi. Cesedin bulunduğu yere giderek olanı biteni kızdan sordu. Kızcağız, meseleyi hâkime anlatabilmek için bir asma yaprağı kopararak onunla dişlerini ovdu. Etraftaki halk, kızın iddialarını yalan sayıp onun ateşte yakılmasını talep ederken, kızcağız Faskino'nun uğradığı âkıbete uğradı. Herkes şaşkınlık içindeydi.

Ey aziz ruhlar, ateşten aşkınızı aynı gün fâni ömrünüzle birlikte nihayete erdirdiniz. Kader, kadını kurtarmıştı; yâni Simon tıpkı sevgilisi gibi ölmüş ve kendisinin şerefini ihlâl edecek isnatlardan kurtulmuştu. Hâkim, bütün etrafta olanlar gibi, bu manzaraya şaşırıp kalmış, ne diyeceğini bilmiyordu. Nihayet:

«Besbelli ki» dedi, «bu çiçek, müstesna olarak, zehirli cinsindenmiş. Onun kökünü kazımalı ki bir daha bir felâkete sebep olmasın.»

Bahçıvan, hâkimin huzurunda bitkinin kökünü kazıdı. Kök meydana çıkınca, bedbaht sevgililerin ölümünün sebebi anlaşıldı. Çünkü bu kökün altında zehirli bir yengeç vardı ki ifrazları bitkiye karışmıştı. Kimse yengece yaklaşmak istemediğinden asma ile birlikte ateşe verilip yakıldı.

ölüm sebebinin araştırılması böylece nihayete ermişti. Dostları iki sevgiliyi mensup oldukları Saint - Paul Kilisesine gömdüler.

DÖRDÜNCÜ GÜN

VIII inci HİKÂYE

Silvestra'nın sevgilisi Hiyerominus, annesinin ricası üzerine Paris'e gider, dönüşünde sevgilisini evlenmiş bulur. Gizlice kızın evine sokulur ve kızın yanında ölür. Bunun üzerine Silvestra da hayatına son verir.

HİYEROMİNÜS, Floransa'da Leonard isimli pek zengin bir tüccarın oğluydu. Babası, çocuğun doğumundan az sonra ölmüş ve vasileri mirası güzel bir tarzda idare etmişlerdi. Çocuk, komşu çocuklarıyla birlikte büyümüş ve aynı yaşta bulunan bir terzi kızıyla sevişmeye başlamıştı, öyle ki bu kızı görmese, her şeyi unuturdu. Kız da oğlanı seviyordu.

Bunu haber alan oğlanın annesi, ihtarlarda bulunmaktan ve ceza vermekten geri kalmıyordu. Fakat önünü alamayınca vasilere haber verdi:

«Bu oğlan» diyordu, «daha on dördüne yeni girdi. Komşumuz terzinin kızı Silvestra'ya öyle âşık ki, ya muvafakatimiz olmadan bu kızı alacak veya kız başkasıyla evlenirse kederinden ölecek. Bunu önlemek için oğlanı uzak bir yerde bir tüccarın yanına yollayın ki kızı unutsun. Biz de ona yüksek aileden bir kız alalım.»

Vasiler bu tavsiyeyi beğendiler ve delikanlıyı çağırdılar. Vasilerden biri:

«Oğlum» dedi, «sen artık büyüdün. Şimdi işleri kavraman lâzım. Bizim hatırımız için bir müddet Paris'e git, orada bulunan mallarımızı gör, hayatı anla ve kibarlardan örnek al. Bir müddet sonra yine buraya dönersin.»

Delikanlı bunu reddetti. Herkes gibi o da Floransa'da ka-
labilirdi. Vasiler tekrar tekrar rica ettilerse de bir netice alamayınca durumu delikanlının annesine bildirdiler. Annesi çocuğa sert bir ihtarda bulunduktan sonra, yumuşak olmayı dene
yerek Paris'e gitmenin faydalarını anlattı ve nihayet çocuk, bir sene için gitmeyi kabul etti.

Hiyeronimüs, yüreği aşk dolu, Paris'e gitti. Orada iki sene kaldı ve aynı aşkla geri döndü. Fakat Silvestra'yı bir çadırcı ile evlenmiş buldu. Kızın evinin etrafım âşık delikanlılar usulünce dolaşmaya başladı. Kızın da kendisini unutamayacağını sanıyordu. Oysa yanılıyordu. Kız onu hiç tanımaz göründü. Bu hal delikanlıyı perişan etti. Kendisini kıza hatırlatmak için çareler aramağa, başladı. Bir çare bulamayınca hayatına da mal olsa kızla konuşmaya karar verdi. Bir akşam Silvestra kocasıyla ve dostlarıyla

gezmeye çıkmıştı. Hiyeronimüs gizlice kızın evine girerek kızın yatak odasına çıktı ve orada gizlenip beklemeye başladı. Gece olmuştu. Silvestra geldi ve hemen soyunup yatağına uzandı. Biraz sonra Hiyeronimüs de yavaşça Silvestra'nın yanına uzanarak elini kızın göğsüne koydu:

«Ruhum, uyuyor musun?» dedi.

Kız bağırmak istedi. Fakat delikanlı:

«Allah aşkına bağırma» dedi, «ben senin Hiyeronimus'unum.»

Kız:

«Çık buradan» dedi titriyerek. «Bizim gençlik çılgınlıklarımızın vakti geçti. Ben evliyim. Artık kocamdan başka kimseyle buluşamam. Çık buradan. Çünkü kocam duyarsa, bütün huzur ve sükûnum kaybolur. Çünkü onun aşkında en büyük saadeti buluyorum.»

Bu sözler delikanlıya müthiş bir ıstırap verdi. Ne yalvarmalar, ne vaitler, ne eski hâtıralar kıza tesir etmiyordu.

Birazcık yanında kalmasına müsaade istedi. Bir kelime söylemeyecek ve ona, hiç dokunmayacaktı.

Silvestra, acıyarak bunu kabul edince delikanlı yanında yattı, ümitlerinin kaybolduğunu görüp nefesini tutmak suretiyle hayatına son verdi.

Genç kadın, bir ses duymayınca, onu uyandırmak için:

«Hiyeronimus, niçin gitmiyorsun?» dedi. Fakat onu ölmüş ve kaskatı soğumuş görünce dehşete düştü. Derin bir üzüntü içinde ne yapacağını bilmiyordu. Bitişik odada yatan kocasını uyandırdı. Başına geleni, başka birisine aitmiş gibi, anlattı. Böyle bir durumda ne yapılacağını sordu.

Kocası iyi niyetle:

«Ölüyü evine götürmeli ve bu yüzden masum kadına kimse kin beslememeli» dedi. Kadın:

«O halde biz de böyle yapalım» dedi.

Delikanlı, ölüye elini değdirince donakaldı ve karısına, bir şey demeden ölüye elbiselerini giydirdi ve onu omzuna alarak evinin kapısının önüne götürüp bıraktı.

Ertesi sabah ölüyü buldular. Bilhassa annesi figana başladı. Vücudunda bir yara, bere görülmediğinden, hekimler ölüm sebebini derin üzüntü olarak gösterdiler. Cenaze bir kiliseye kaldırıldı ve annesi baş ucunda göz yaşları döktü.

Halkın toplandığını gören çadırcı, Silvestra'ya:

«Yüzüne bir örtü ört, kiliseye git, kadınlar arasına karış, ne dediklerini dinle! Ben de erkeklerin arasına gideceğim» dedi.

Hayatında bir buse bile vermediği adama acıyan Silvestra kiliseye gitti. İnsan ruhu tuhaftır. Hiyeronimus'un aşkının harekete getiremediği kalbi bu felâket karşısında duygulanmıştı. Acıması o kadar şiddetlendi ki, kadın saflarını yararak ölüye yaklaştı, bir çığlık kopararak ölünün üzerine kapandı, fakat ağlıyamadı. Çünkü ıstırap onun da hayatına mal olmuştu. Kadınlar kendisini kaldırmak ve teselli etmek istediler. Halbuki o, ölmüştü. Bütün kadınlar, acıma tufanı içinde ağlamaya başlamışlardı.

Haber her tarafa yayılmış, çadırcı da duymuştu. Bunun üzerine karısı ile delikanlı arasında, geçen hâdiseyi anlattı. Genç kadına ölü elbisesi giydirdiler ve ikisini bir mezara yan. yana gömdüler.

Aşkın birleştiremediği çifti ölüm birleştirmişti.

DÖRDÜNCÜ GÜN

IX uncu HİKÂYE

Vilhelm Rusillon, karısının âşığını öldürür, onun kalbini karısına yedirir. Bunun farkına varan karısı kendisini pencereden atarak ölür ve sevgilisiyle aynı mezara gömülür.

P ROVINCE'de iki meşhur şövalye vardı. Her ikisi de saraylara ve kalabalık maiyete sahiptiler. Birinin adı Vilhelm Rusillon, ötekinin de Vilhelm Gardastagno idi. Birbirlerini severlerdi. Bütün gezintilerde ve silâh talimlerinde aynı kıyafetlerle görünürlerdi. ı

Köşkleri birbirinden on mil mesafede olmakla beraber Gardastagno, dostluğa bakmıyarak, Rusillon'un güzel karısına vurulur. Nihayet bu sevgi kadının kulağına gider. Kadın -onu yiğit bir şövalye saydığı için bu aşktan memnun olur. Kendisi de onu sevmeye başlar ve âşığının ilân-ı aşkını beklemeye koyulur. Nihayet buluşurlar. Fakat ihtiyatsızca seviştiklerinden kocası vaziyeti anlar. İki şövalye birbirine kin beslemeye başlar.

Kadının kocası, hislerini gizliyerek, Gardastagno'yu öldürmek üzere fırsat kollamaya başlar.

Bu sırada Fransa'da yapılacak bir turun hazırlıkları başlar. Rusillon bu teşebbüsü Gardastagno'ya haber verir ve seyahatin teferruatını konuşmak üzere onu kendi evine davet eder. Gardastagno memnun olduğunu ve behemehal yemeğe geleceğini bildirir.

Rusillon bu fırsattan faydalanarak rakibini öldürmeye karar verir. Ve silâhlanarak uşaklarıyle beraber, rakibinin ge-
çeceği ormana doğru yollanır. Biraz sonra rakibi silâhsız, sadece iki hizmetçisiyle görünür. Rusillon rakibini arkadan ıançerler:

«Geber, hain!» der.

Gardastagno yere düşer ve az sonra ölür. Uşakları faili teşhis etmeden atlarına atlayıp efendilerinin köşküne dönerler.

Rusillon, rakibinin göğsünü kama ile açar, kalbini çıkarır ve bir kâğıda sararak uşağına verir. Ve kimseye bir şey söylememelerini tembih eder.

Rusillon'un karısı, âşığının akşam yemeğine geleceğini umarak kocasına:

«Gardastagno nerede kaldı?» der.

Adam:

«Bana haber gönderdi» der, «sabahtan önce gelemiyecekmiş.»

Bunun üzerine kadın telâşlamr. Rusillon ahçıyı çağırır:

«Şu vahşî domuzun kalbini al. Onu güzelce pişir ve bir gümüş tabağa koyarak sofraya gönder!» der.

Ahçı bütün ihtimamıyle kalbi doğrar, baharat eker ve lezzetli bir yemek yapar.

Vilhelm yemek zamanı karisiyle sofraya oturur. Fakat iştahsız olduğunu söyler. Nihayet ahçının hazırladığı kalb yemeği gelir. Rosillon bunu karısına ikram eder**,** o da lezzetle yer.

Rusillon karısına:

«Yemeği nasıl buldun?» der.

«Lezzeti çok hoşuma gitti.»

«Evet zannederim ve şaşmam, çünkü bu kalb hayattayken de senin o kadar hoşuna gidiyordu.»

«Nasıl? Bana ne yedirdiniz?»

«Sevgilin Gardastagno'nun kalbini. Emin ol ki, onu vücudundan bizzat ben çıkardım.»

Bu haber kadını perişan eder:

«Bu hareketinizle» der, «büyük bir zulüm ve alçaklık yaptınız. Ben onu gönlüme sultan yapmıştım. Ceza verecekseniz bana vermeliydiniz. Onun sevgili kalbini yedikten sonra artık ağzıma bir şey koymam.»

Bu sözlerden sonra kadın ayağa kalkar, tereddütsüz pencereden kendini atar ve paramparça olur.

Vilhelm yaptığı haksızlığı anlar, tebaasından ve kraldan korktuğu için atına atlayarak kaçar.

Ertesi sabah, herkes faciayı duyar. Komşular toplanır, iki sevgilinin cesetlerini kaldırırlar ve aynı mezara koyarlar.

DÖRDÜNCÜ GÜN

X uncu HİKÂYE

Bir doktorun karısı sevgilisine bir uyku ilâcı içirir, onu bir sandığa yerleştirir ve evine taşıtır.

Adam uyanır ve hırsız zannedilerek yakalanır. Fakat bir hizmetçi kızın şahadetiyle darağacından kurtulur.

HAYLİ zaman önce Salerno'da Mateos isimli meşhur bir cerrah vardı, ileri yaşlarda genç ve güzel bir kadınla evlenmişti. Kadına, şık elbiseler ve kıymetli mücevherler vermişti. Buna mukabil kadın, yaşlı kocasının soğukluğuna tahammül etmek zorunda kalır. Bunun üzerine arzularına başkaca tatmin çareleri aramağa başlar. Nihayet gençler arasında hoşuna giden birini bulur. Delikanlı da kadını beğenir. Bu adam asil olmakla beraber, dolandırıcılık ve alçaklıklarıyle ün salmış Rugiyeri idi. Ama kadın buna aldırış etmez ve bir hizmetçi kızın tavassutu ile buluşurlar. Kadın, bu zevklerden sonra delikanlıyı kötü huylarından vazgeçirmeye çalışır ve zaman zaman ona para verir.

Bir gün doktora, bacağından rahatsız bir hasta gelir. Hekim muayeneden sonra:

«Hastalanan kemik çıkarılmazsa» der, «hastanın ayakları düşecek veya ölecek.

Akrabası müdahaleye razı olurlar.

Hastanın ameliyat acısına dayanamıyacağını düşünen doktor, bir uyuşturucu su hazırlar ve ilâcı odasının penceresine koyar. Hastanın yanına gideceği sırada, Amalfili dostlarından, derhal gelmesi için bir mesaj alır. Çünkü bir döğüşte bir çok insan yaralanmıştır. Hekim bacak ameliyatını bir tarafa bırakarak Amalfi'ye gider.

Kadın, kocasının o gece eve dönmeyeceğini anlayınca gizlice Rugiyeri'ye haber yollar ve onu kocasının odasına alır. Adam odada kadını beklerken, susuzluğu tutar. Hasta için hazırlanmış bayıltıcı suyu görür, onu içilecek su sanır ve dolu bardağı içer. Az sonra da derin bir uykuya dalar. Kadın odaya gelince adamı uykuda bulur, uyandırmağa uğraşır, saçılarından çeker, fakat nafile...

«Uyku budalası» diye bağırır, «uykuya düşkünsen evinde kalmalıydın...»

Kadın hekim karısı olmakla beraber, ilâçlar hakkında bilgisi olmadığından adamı öldü sanır ve sessizce ağlamaya başlar. Ama bir taraftan da rezaletten korkarak ölüyü odadan çıkarmak için tedbir düşünmeğe dalar. Hizmetçisini çağırır, olanı biteni anlatır ve yardım ister. Hizmetçi de adamı uyandıramayınca, onun ölmüş bulunduğuna zahip olur. Kadın:

«Yarın bizden şüphelenmemeleri için onu nereye atalım?» der.

Hizmetçi:

«Dur» der.. «Ben bugün marangozun atelyesinde oldukça büyük bir sandık gördüm ki işimize yarayabilir. Ölüyü onun içine koyarız. Bıçakla birkaç yerini yaralarız ve içinde bırakırız. Onu sandığın içinde bulanlar bizden geldiğini ne bilecekler. Onun eski günahkâr hayatını bilenler, bir vuruşmada bıçakla yaralandığını sanırlar.»

Kadın bu plânı beğendi ama, bıçaklamayı kabul etmedi.

Nihayet iki kadın, ölüyü omuzlarına alarak sandığa atarlar. Ve üstünü kilitlerler.

Komşuda iki genç vardı ki, az emekle çok kazanmak isterler ve tefecilikle geçinirlerdi. Bu iki delikanlı akşam üstü sandığı görürler ve gece onu aşırmağa karar verirler. Gece yarısı sandığı kaldırarak karılarının yatak odasına götürürler.

Rugiyeri, uyku ilâcının tesirinden sabahleyin kurtularak gözlerini açar. Eliyle sandığı yoklayınca:

«Bu ne» der, «ben nerdeyim? Uykuda mıyım, uyanık mıyım? Dün gece sevgilimin odasındaydım. Şimdi biri sandığın içindeyim. Ne oluyor? Hekim çıkageldi de kadın beni uyku halinde bu sandığa mı tıktı?»

Adam bir müddet sakin durur. Fakat bir taraftan öbür tarafa döneyim derken sandık devrilir. Bitişik odada uyuyan kadınlar uyanırlar.

Rugiyeri de sandığın açılan kapağından dışarı çıkar, el yordamıyle evi dolaşır.

Bu dolaşma esnasında ayak sesini duyan kadınlar:

«Kim o?» diye bağırırlar.

Adam, tanımadığı bu sese cevap vermez.

Bunun üzerine kadınlar, kocalarını çağırırlar:

«Hırsız, hırsız...» diye bağırırlar.

Konu komşu toplanır. Adamı yakalarlar, mahkemeye verirler.

Hâkim, onu derhal işkence aletine takar. Adam, para çalmak üzere bu faizcilerin evine girdiğini itiraf eder. Hâkim de onun idamına karar verir.

Ertesi gün bütün Salerno’da adamın hırsızlık ederken yakalandığı şayi olur. Doktorun karısı ve hizmetçisi bile bu haberlerin tesiri altında kalırlar. Ve bir rüya gördüklerine kaani olurlar. Saat üçten sonra hekim gelir. Ve hastayı ameliyat etmek üzere bayıltma ilâcını ister. Şişeyi boş bulunca bağırmağa başlar. Karısı:

«Doktor, ne oluyor» der, «bir şişe su için bu kadar yaygara yapılır mı? Dünyada başka su kalmadı mı?»

Doktor:

«Karıcığım» der, «sen sanıyorsun ki o, âdi sudur. Hayır, o bayıltma ilâcıydı.

Kadın sevgilisinin bu ilâcı içtiğini ancak o zaman anlar.

Hanımın emriyle havadis toplamağa giden hizmetçi de bu sırada eve gelir:

«Herkes» der, «onun hakkında fena konuşuyor. Hiç koruyanı yok. Yarın sabah her halde asarlar. Ama, size bir haber daha vereyim: Rugiyeri’nin faizcilerin evine giriş şeklini anladım. Siz o sandığın sahibi marangozu tanırsınız. Marangoz, sandığın gece çalındığını iddia ediyor. Halbuki, sandığı
sipariş etmiş olan adam: (Hayır, sen benim sandığımı Rugiyeri’ye para ile sattın)» diyor.

Hizmetçi, hanımından lâzım gelen talimatı aldıktan sonra doktora gider:

«Efendim» der, «büyük bir hatamdan dolayı sizden af diliyorum.»

«Ne gibi hata?» diye sorar doktor.

«Siz genç Rugiyer'i tanırsınız. O benden hoşlanırdı. Bu sene kısmen korkudan, kısmen sevgiden onun metresi oldum. Dün siz gittikten sonra bana öyle tatlı şeyler söyledi ki, onu yatak odama aldım. Susamıştı. Fakat yanımda ne su vardı, ne şarap. Karınızdan bir şey istemediğim için, sizin odanızda gördüğüm şişeyi ona getirdim ve içtikten sonra yerine koydum. Ben hatamı itiraf ediyorum. Fakat dünyada hata etmiyen kimse var mı? Çok üzgünüm. Çünkü Rugiyeri ölüm tehlikesine maruzdur. Onun için sizden af diliyorum ve Rugiyeri'ye mümkün olduğu kadar yardım etmem için müsaadenizi istiyorum.»

«Sen kendi cezanı kendin vermişsin. Koynunda çılgın bir âşık beklerken baygın bir adam bulmuşsun. Onun için git ve âşığına yardım et. Ama, bir daha kimseyi eve alma. Yoksa bahşişini keserim.»

Bunun üzerine hizmetçi hapisaneye giderek Rugiyeri'yle konuştu. Sonra ceza hâkiminin yanına gitti. Hâkim, kızın sözlerini dinlemeden onu elde etmenin çarelerini aramağa başlamıştı.

Hâkimin yumuşadığını gören kız:

«Efendim» dedi, «Rugiyeri hırsızlık ithamıyle yakalan

mıştır. Fakat bu itham asılsızdır.»

Sonra olanı biteni hâkime anlattı. Hâkim bu beyanın sıhhatini benimsedi ve doktora uyku ilâcının mahiyetini sordu. Daha sonra marangozu, tefecileri, sandığın sahibini sorguya, çekti. Nihayet Rugiyeri çağırdı. Bir gece evvel nerede olduğunu sorunca Rugiyeri:

«Ben de bilmiyorum» dedi, «Yalnız şu kadarını hatırlıyorum ki, doktorun hizmetçisine gittim ve onun odasında su içtim. Bundan sonrasını hatırlamıyorum.»

Hâkim nihayet sandığı çalan faizcileri para cezasına mahkûm etti. Rugiyeri'yi serbest bıraktı.

*

Günün kraliçesi, hükümdarlık müddetinin sona erdiğini anlayınca güzellerden böyle nahoş bir mevzu seçtiği için af diledi. Sonra ayağa kalkarak, başındaki tacı sarı saçlı Fiametta'nın başına koydu:

«Bu tacı sana veriyorum» dedi, «çünkü sen, bu sıkıntılı günü yarın gidermeyi en iyi bilensin.»

Uzun, altın sarısı, dalgalı saçları beyaz omuzlarından aşağı sarkan ve yuvarlak yüzünde leylâklar, güller biten ve ağzı yakuta benziyen Fiametta tebessümle:

«Tacı memnuniyetle kabul ediyorum» dedi, «bugünkü ıstırablı günümüze mukabil, yarın sevişenlerin, bazı müşküllerden sonra kavuştukları talihe ait hikâyeler isterim.»

Bu emir herkesin hoşuna gitmişti.

BEŞİNCİ GÜN

[1]

Fiametta bir çok sıkıntılardan sonra, sevenlerin ulaştığı saadetler hakkında hikâyeler söylenmesini emreder.

I inci HİKÂYE

Simon aşk sayesinde kurnazlaştı, sevdiği İfijenya'yı deniz üzerinde ele geçirir. Rodos'ta hapse atılız, Lisimahus tarafından kurtarılır. İkisi İfijenya'yı ve düğün gününde bulunan Kasandra'yı kaçırırlar, Girit'e sığınırlar; kadınlarla evlenirler ve yurtlarına dönme müsaadesi alırlar.

KIBRIS adasında, eski tarihlerde okunduğu veçhile, Aristib isminde gözde bir adam vardı. Serveti ve şöhreti herkesten üstündü. Eğer bir noktada talihin darbesine uğramasaydı, en mes'ut insan olacaktı. Oğullarından birisi, çok güzel ve yakışıklıydı. Fakat hemen hemen ümitsiz şekilde deli idi. Asıl adı Gale idi. Fakat, ne öğretmenlerin emeği ne babanın nasihati ve dayağı bir şey öğrenmesine imkân vermemişti. Yalnız sesi değil, davranışları da insandan ziyade hayvana benzerdi. Onun için kendisine sığır manasına gelen Simon derlerdi. Babası bütün ümidini kaybedince, (göz görmez, gönül katlanır) diyerek onu çiftliğine gönderdi. Köylülerin kaba-saba hallerini şehirlilere tercih eden Simon bundan memnundu. Köydeki ikameti esnasında bir öğleden sonra omuzunda bir baston, bir tarladan öbür tarlaya, gezerken bir ormana dalar, aylardan Mayıstır. Her taraf yeşildir. Simon etrafı ağaçlarla çevrili ve ortasında bir fıskiye bulunan bir çimene varır. Çayırların üstünde genç ve güzel bir kızın uyuduğunu görür. Hafif giyinmiş kızın pek az kısmı örtülüydü. Ayak ucunda iki kadın ve bir erkek köleleri uyamaktadır. Simon hiçbir kadın görmemiş gibi şaşırıp kalır. Bastonuna dayanarak, kızı hayranlıkla seyre dalar. Hiçbir öğüdün te'sir etmediği haşin kalbinde, arzular ve emeller uyanır. Çünkü bu kadın

yeryüzünün en güzel mahlukudur. Saçları altın sarısı olan kadının, alnını, burnunu, ağzını, kollarını temaşaya dalar. Ve birdenbire güzellik mütehassısı kesilir. Tek arzusu kızın gözlerini görebilmektir. Onu uyandırmağı düşünürse de güzelliğine bakıp, onun bir ilahe olması ihtimalini düşünerek, bundan vazgeçer. Çünkü, İlâhi şeylere» dünyevî şeylerden fazla saygı lâzımdır.

Bir müddet sonra güzel kız İfijenya uyanır. Karşısında bastonuna dayanmış olan Simon'u görür: «Bu ormanda ne arıyorsun?» der ona, Simon kızın sualine cevap vermeksizin gözlerini seyre dalar. Kız bu bakıştan korkar, hizmetçilerini uyandırır ve Simon'a: «Allahaısmarladık» der. Simon: «Sana refakat edeyim» diye karşılık verir. Ve onu evine kadar götürür.

Oradan kendi evine giderek, artık bir daha, köye gitmiyeceğini söyler. Bu haberden babası hoşlanmazsa da, fikrini niçin değiştirdiğini öğrenmek için onu evde tutar.

İfijenya'nın aşk okları, Simon'un hiçbir nasihatin giremediği kalbini delmişti. İlk olarak, babasından kendisinin de kardeşleri gibi giydirilmesini ister ve bu yapılır.

Sonra iyi gençlerle dostluk kurar. Nihayet, asaletin icaplarını yerine getirir, hatta büyük filozofların eserlerini kavramağa başlar, ifijenya'nın aşkı, onun pürüzlü ve çirkin sesini öyle güzelleştirmişti ki, zamanla şarkı söylemede usta olmuştu. Ata binmeği, karada ve denizde savaşmayı öğrenir ve böylece Kıbrıs adasındaki delikanlıların en üstünü olur. Kaderin, kalbinin bir köşesinde uyuttuğu meziyetler, birer, birer uyanır.

Gerçi Simon âşık delikanlılar usulünce İfijenya'ya olan ışkını mübalâğa ederse de, İfijenya, Gales isminden hoşlan-
madığı için delikanlıya Simon denir. Kızın babası Gibses' den kız resmen istenir. Ama reddedilir. Çünkü kız, asil bir Rodoslu olan Pasimunda'ya vaad edilmiştir. Nihayet düğün zamanı gelir. Simon, kendi kendine, «İfijenya» der. «Şimdi aşkımın kuvvetini gösterme zamanı geldi. Sen beni insan et tin, sana sahip olsam şerefim, ilâhları geçecektir. Ya sana sa hip olmalıyım, ya da ölmeliyim.»

Arkadaşlarından bazılarını toplar, bir gemi hazırlatır ve İfijenya'yı Rodos'a götürecek gemiye baskın vermek üzere denize açılır.

Denizde, İfijenya'nın gemisi görünür. Simon: «Durun! diye bağırır, «yoksa geminizi batıracağız.» Kızın gemisinde bulunanlar silâha sarılırlar

ve savunmağa hazırlanırlar. Si mon gemiye bir zincir atar ve kendi gemisine doğru çeker ve tek başına bir arslan gibi kızın gemisine atlar ve tayfalar birer birer öldürür. Geride kalanları da esir eder.. Simon «Delikanlılar» der. «Ben bu işi ne soygun için, ne de öc al mak için yaptım. Hedefim, talihimin yıldızı olan Ifijenya'yı ele geçirmektir. Onu babasından iyilikle alamadığım için, si lâhla ele geçirmeğe mecbur oldum. Onu bana verin ve yolu nuza devam edin.» Bunun üzerine tayfalar, kızı teslim etti ler. Simon bu paha biçilmez avı ele geçirmekle dünyanın, en mes'ut insanı olur. Kıbrıs yolunu bırakarak, Girit yolunu tu tarlar. Çünkü Simon orada akrabalara sahiptir ve ifijenya ile rahatça birleşebilir. Ne çare ki, oynak kader yine bir oyun oynar, bu büyük sevinci acı bir mateme çevirir. Simon, Rodos'a dört saat mesafeye kadar yanaşmıştı ki, müthiş bir fır tına patlar. Gökler bulutla, deniz rüzgârlarla kaplanır. Ne reye sığınılacağını kimse bilmez. Gemide ayakta durmak bile mümkün değildir. Sanki tanrılar, onu, emeline daha büyük bir felâkete sürüklemek için nail etmişlerdi. İfijenya, her dalga vuruşunda ecel teri döker. Simon'un aşkına lânet okur. Bu fırtına onun yüzünden çıkmıştır. Çünkü, onun arzusuna karşı, evlenmek isteyen, ihtiraslarını tatmine erişemez. Fırtına gemiyi Rodos yakınlarına sürükler. Oranın Rodos olduğunu bilmeden karaya çıkmak için bütün güçlerini sarfederler. Nihayet, Rodoslu gemicilerin daha evvel karaya çıktık ları bir küçük koya sığınırlar. Simon bu koydan dışarıya çıkmaya, neye mal olursa olsun uğraşır. Fakat beyhude, fırtına, onların koydan ayrılmalarına İmkân vermez. Ve hasım gemiciler kendilerini görürler. Bu gemicilerden biri, asilzadelerin ziyaretgâhı olan bir çiftliğe giderek Simon ve Ifijenya'nın bulunduğu geminin koyda olduğunu haber verir. Halk toplanır, koya doğru yürür, yakın bir ormana sığınmak için karaya çıkmış olan Simon ve İfijenya, yakalanarak çiftliğe götürülür. Pasimunda da valiye şikâyet eder, onun emriyle, kumandan Lisimahus Simonu ve adamlarını hapse atar. Böylece zavallı Simon birkaç buseden başka birşey alamadığı İfijenya'sından ayrılır.

İfijenya'yı kibar kadınlar teselli ederler. Ve düğün gününe kadar yanlarında alıkoyarlar.

Simon ve arkadaşları, Rodoslulara iyi muamele ettikleri için, ölüm cezasına değil, ebedî hapis cezasına çarptırılır. Pasimonda ise düğün hazırlıklarını hızlandırır. Pasimonda'nın daha genç bir kardeşi vardı ki, Hormista adındaydı ve Lisimahus'un çok sevdiği Kasandra'ya âşıktı. Ve onunla evlenmek istiyordu, iki kardeş, iki masrafı bir yapmak için

düğünlerini aynı güne getirmek istiyorlardı. Nihayet Kasandra’nın ana, babası bu evlenmeye izin verdiler.

Bu habere çok sinirlenen ve Kansandra’nın elinden gideceğine çok üzülen Lisimahus gerçi kederini göstermeyecek kadar kurnazdı. Ama, düğüne mâni olmak için tedbirler hazırlıyordu. Memuriyeti dolayısıyla, bu da onun için çok kolaydı. Ama, yakışıksızdı. Nihayet, aşk, şerefi yendi ve böylece neye mal olursa olsun Kasandra’yı kaçırmaya karar verdi.

Bu plânı düşünürken, hapiste olan Simon’u ve arkadaşlarını hatırladı. Bu işe ondan daha elverişli kimse olamazdı. Ertesi gece onu, odasına çağırdı:

«Simon» dedi, «ilâhlar liyakatları en iyi bilenlerdir. En liyakatlılara da en büyük mükâfatları ihsan ederler, ilâhlar senin liyakatin hakkında daha büyük deliller elde etmek isliyorlar. Onlar seni, aşkın ıstıraplarıyla insan ettiler. Şimdi bilmek istiyorlar, acaba hapishane hayatı yiğitliğini sarstı mı? Eğer cesaretin aynen baki ise, tanrılar sana, cesaretinin mükâfatını verecekler.

Senin ölümünü o kadar hararetle arzulayan Pasimonda kaderin senin eline teslim ettiği İfijenya ile düğününü tacil etmek istiyor. Senin ne kadar ıstırap çektiğini, tasavvur edebilirim. Çünkü aynı gün, çok sevdiğim Kasandra da Hornista ile evlenecek. Hürriyeti ve hele sevgilini elde etmek arzun devam ediyorsa planıma, katıl.»

Bu sözler, Simon’un ruhunda ölmek üzere olan cevvaliyeti uyandırdılar. Böylece Simon, uzun düşünmeden, «Lesimanus,» dedi, «bana vaad ettiğini elde edeceksem, benden daha cesur ve daha, sadık bir arkadaş bulamazsın. Ne yapacağımı bana göster. Harikalar yaratacağım göreceksin.»

Lesimahus: «Üç gün sonra» dedi, «nişanlılar evlenecek. Sen adamlarınla,' ben de maiyetimle, akşama doğru, düğün evini basmalıyız. Sevgililerimizi alıp hazır duran bir gemiye kaçınmalıyız. Karşı duranı da kılıçtan geçirmeliyiz.»

Bu fikir, Simon’un hoşuna gitti. Ve hapishanede plânın tatbik gününü, sükûnetle beklemeye başladı. Nihayet düğün günü gelip çattı. Düğün evi neş’e içindeydi. Simon ve Lisimahus silâhlı adamlarını üç gruba ayırdılar. Birisini gemiye gönderdiler ki, gemiye binmeleri sağlansın. Diğer iki grubla düğün evine girdiler, kapıya birkaç nöbetçi dikerek salona çıktılar. Gelinler

misafirlerle beraber sofrada yer almışlardı. Adamlar masayı devirdiler ve kızları ele geçirerek gemiye götürmek üzere adamlarına teslim ettiler.

Kadınların ağlama ve feryatları evi dolduruyordu. Merdiven başında, karşısına çıkan Passimonda'yı Simon bir kılıç darbesiyle kafasını parçalayıp yere serdi. Hormista da aynı tarzda öldürüldü. Böylece kan ve göz yaşı ve kederle dolu evi bırakarak, kadınlarla gemiye ulaştılar ve akrabaları tarafından sevinçle karşılandılar. Sevdikleriyle düğün dernek yapıldı.

Olay Kıbrıs'ta ve Rodos'ta huzursuzluk yarattı. Fakat, sonra dostların aracılığı ile Simon ve İfijenya Kıbrıs'a, ve Lisimahus'la kasandra Rodos'a gittiler ve orada çiftliklerinde ömürlerini saadet içinde tamamladılar.

BEŞİNCİ GÜN

II nci HİKÂYE

Kostanza, Markus'u sever. Onun ölümü haberi üzerine bir gemiye atlar. Rüzgâr gemiyi Susa adasına sürükler, kız orada sevgilisini büyük itibarda bulur, kendisini ona tanıtır. Evlenirler, zengin olarak Lipariye dönerler.

SİCİLYA yakınlarında Lipari adlı bir ada vardır. Burada az zaman evvel, Kostanza isimli güzel bir kız vardı ki asil ailedendi. Ve Markus isimli, hoş, zarif sanata aşina bir genç, onu seviyordu. Kız da ona vurgundu. Markus, kızı babasından resmen isterse de fakir olduğu için red cevabı alır. Bunun üzerine Markus, birkaç dostu ile, bir gemi tedarik eder ve yola çıkarak zengin olmadan Lipari'ye dönmemeye ahteder. Korsanlığa başlar. Berberiye sahillerini haraca keser. Talihe şükretmesini bilse, kaderi fena gitmez. Fakat, servete doymayan bir hırsla, Sarasan'lı korsanlar tarafından

yakalanır ve yağma edilir. Adamları kılıçtan geçirilir, gemisi batırılır. Kendisi de Tunus hapishanesine atılır.

Lipari'ye Markus'un bütün gemi halkı ile beraber öldüğü haberi gelir.

Bu haberi alan kızcağız, uzun uzun ağlar ve fazla yaşamamaya karar verir. Bir gece baba evini terkederek limana iner. Gemiler arasında sahibi tarafından terkedilmiş bir balıkçı kayığı görür. Kayığa atlar, bütün ada kadınları gibi, gemicilikten anladığı için, küreklere sarılır ve açılır. Geminin dümenini de suya atacak, kendini rüzgârlara bırakır. Böylece, ya suya batacak veya bir kayaya çarpıp parçalanacaktı.
Mantosunu kafasına geçirip, kayığın ortasına uzanır. Fakat iş onun istediği gibi olmaz. Rüzgâr hafifler ve ertesi günü kendisini, Tunus sahilinde, Susa kıyılarında bulur. Kıyıda balık ağlarını kurutmakla meşgul, bir fakir kadına rastlar.. Kadın, yelkenli kayığın karaya vurduğunu görünce, içindekilerin uyumakta olduğunu sanır. Ama, kayığın içinde, yalnız; kızı görür. Kızın hıristiyan olduğunu sezerek lâtince: Böyle yapayalnız nasıl geldiğini sorar. Kızcağız, kadının İtalyanca; konuşmasını, rüzgârın kendisini Kıbrıs'a atmış olduğuna delil sayar. Kayıktan fırlar, etrafına bakınır, tanıdık bir köşe göremeyince kadına: «Burası neresi?» der. Kadın: «Kızım» der, «burası Berberiye sahili, Susa şehridir.»

Allahın kendisine ölümü inayet etmemiş olmasından üzüntülü, korku ve utanç içinde ne yapacağını bilmeyerek, sandala oturur ve ağlamaya başlar, Bu manzara, fakir kadı-, nın merhametini uyandırır. Onu kulübesine alır. Ve ona si-, yah ekmek, balık ve su, ikram eder. Ve macerasını sorar. Kız da İtalyanca konuşan kadına, kim olduğunu sorar. Kadın: Trapani'de doğduğunu, adım Karapressa olduğunu ve hıristiyan balıkçılara hizmet ettiğini söyler. Karapressa kelimesi kızda bir hayırlı alâmet tesiri yapar ve ümit uyandırır. Böylece ölme kararını değiştirir. Fakat kadına hüviyetini bildirmez. Ve gençliğine acımasını ve kendisine yol göstermesini rica eder.

İyi kalpli Karapressa, kızı kulübede bırakarak ağları toplamaya gider. Döndüğünde onu Susa'ya götürür, «Kostanzan der, «seni iyi kalpli bir Sarasanlı bayanın evine götüreceğim. O yaşlı ve temiz kalbli bir kadındır. Seni ona tavsiye edeceğim. Herhalde seni kabul edecek ve kızı gibi muamele edecektir. İyi hareketlerinle kadının teveccühünü kazanmaya çalış, belki Allah sana başka bir nasip ihsan eder.»

Yaşlı kadın, göz yaşıyla, kızın alnını öper ve ipek işleri ile meşgul olan diğer kadınların yanına götürür. Bir, iki günde kızcağız bu sanatı öğrenir,

kadının teveccühünü kazanır.

Kız, Susa'da bulunurken ebeveyni, onu ölmüş bilerek ağlaşırlardı. Bu sırada kader cilvesi, Granatalı bir delikanlı
Tunus krallığını ele geçirmek için kuvvetli bir ordu ile harekete geçer.

Birbirlerinin dilini anlayan Markus, hapishane bekçilerinden birisine der ki: «Eğer kralla konuşabilsem, onu zafere götürecek bir tavsiyede bulunabilirim.»

Kral bunu duyar ve Markus'u çağırtarak, tavsiyesinin ne olduğunu sorar. Markus, «Tunus'ta bulunalı gördüm ki, sizler iyi yay kullanıyorsunuz, eğer hasmın oklarını azaltacak, siz de çoğaltacak bir çare bulunsa siz harbi kazanırsınız.»

«Elbette» der kral. «Bu mümkün olsa zaferden şüphe etmem.»

«Hükümdarım, bu pekâlâ mümkündür. Siz yaylarınıza daha ince kirişler germelisiniz ve okları bu ince kirişlere göre yapmalısınız. Ama, bu tedbiri hasmınızdan gizlemelisiniz. Yoksa karşı tedbir alırlar. İki taraf oklarını atıp bitirince, kendisine atılmış olan okları kullanacaktır. Ama, sizin ince kirişe uygun oklarınız onların kalın kirişine uymayacaktır. Halbuki, siz onların oklarını kullanabileceksiniz. Böylece sizde ok bolluğu, düşmanda ise darlığı olacak.»

Akıllı kral, bu teklifi beğendi. Ve tatbik ederek, zaferi kazandı. Markus da bu sayede itibar ve servete erişti.

Bu vaka kısa zamanda bütün memlekette duyuldu. Markus'un hayatta olduğu haberi Kostanza'nın kalbindeki aşk ateşini alevlendirdi. Ve ümitlerini uyandırdı. Kostanza, ihtiyar kadına, macerasını anlatıp ve Tunus'a giderek sevgilisini doya doya görmek istediğini söyledi. Yaşlı kadın bu fikri tasvib etti. Ve bir anne gibi kızı, Tunus'a götürdü. Orada bir akrabasının evine yerleştirdi. Ona refakat etmiş olan Karapressa, Markus hakkında haber almaya yollandı. Gelen habere göre Markus hayatta ve itibardaydı. Ev sahibi Kostanza'nın geldiği haberini Markus'a ulaştırdı: «Senin Lipari'li kölelerinden biri, seninle gizlice konuşmak istiyor» dedi. «Kimse sezmesin diye bu haberi size kendim getirdim.»

Markus, teşekkür etti ve kadınla birlikte Kostanza'nın yanına gitti. Kız, onu kucaklayarak öptü ve göz yaşları döktü. Markus, bir müddet hayretle durduktan sonra: «Ah Kos-
tanza'm» dedi, «Demek hayattasın? Çok evvel, öldüğün haberi gelmişti.» Kızı kucaklayıp öptükten sonra başlarından geçeni anlattılar. Bunun üzerine

Markus, krala giderek kendisinin ve sevgilisinin maceralarını anlattı ve evlenmelerine izin istedi. Kral, hayret içinde kızı çağırttı, «Sen ona» dedi, «eş olmaya lâyıksın.»

Birkoç kıymetli hediyeler getirterek onlara verdi.

Bundan sonra iki sevgili, müsait rüzgâr altında Lipari’ye yelken açtılar. Geri gelişleri orada büyük sevinç uyandırdı. Markus, güzel sevgilisi ile mutantan bir düğün ile evlendi. Ve aşkları uzun zaman huzur içinde devam etti.

BEŞİNCİ GÜN

III üncü HÎKÂYE

Peter Bokamas sevgilisi Agnoneila ile kaçarken eşkıyalara yakalanır. Kız, bir ormana kaçıp kurtulur. Bit köşke varır, Peter yakalanır. Fakat, eşkiyanın elinden kaçarak o da köşke varır. Sevgilisi ile evlenir, ve onunla Roma’ya döner.

ESKİDEN, dünyanın başı, bugün ise kuyruğu olan Roma’da zengin bir ailenin oğlu Peter, Agnoneila adlı genç ve güzel bir kıza âşık olur. Kızın babası, Gülyasso halk tabakasından olmakla beraber, oldukça saygı gören birisiydi.

Peter, sevgilisine olan aşkının sabırsızlığı ile, onunla evlenmeye talip olur. Fakat akrabası buna razı olmazlar ve kızın babasına haber göndererek, talebi reddetmesini ve damadı hiçbir zaman dost ve akraba saymayacaklarını bildirirler.

Peter, tek saadeti bildiği bu gayeye varamaymca, ıstıraptan ölecek gibi olur. Babası razı olsa, akrabasına rağmen onunla evlenecektir. Bütün müşküllere rağmen Peter hedefine varmayı kararlaştırır. Aracılar vasıtasıyle kızın muvafakatini alır. Roma’dan birlikte kaçmak için ,onu ikna eder. Hazırlıklar yapar, bir sabah erken, kızla beraber, ata binerek emniyetli dostlarının bulunduğu Alegna şehrine gider.

Takip edilmek korkusu ile nikâhlarını kıydıramadıklarından yolda yalnız aşklarından bahsederler. Ara sıra da öpüşürler. Peter, yolu iyi bilmemektedir. Roma'dan sekiz mil uzaklaştıktan sonra, sağa sapacaklarına, sola saparlar. Ve iki saat yol aldıktan sonda bir köşke varırlar. Köşkten kendilerine doğru bir düzine insan koşmaya başlar. Kız bunları görünce, «Peter kaçalım» der. «Bize taarruz edecekler» ve geriye dönüp atı dört nala sürerek bir ormana dalar.

Yolla değil, sevgilisi ile meşgul olan ve eşkiyanın yaklaştığını göremeyen Peter, yakalanır, attan indirilir, sual üzerine kim olduğunu söyler. Eşkiyalar, aralarında konuşarak, «bizim düşmanımızın dostu» derler. «Elbisesini ve atını alalım ve Orsini ile alay etmek için onu şu meşe ağaçlarından birine asalım.» Bu fikirde mutabık kaldılar. Peter'e soyunmasını söylediler. Bu esnada arkalarında, «ölüm, ölüm» diye bağıran yirmibeş kişinin birdenbire meydana çıkıverdiğini görürler. Bunun üzerine Peter'i bırakırlar, savunmaya hazırlanırlar, fakat hasmın kalabalık olduğunu görünce, kaçışırlar.

Bunu gören Peter, eşyasını toplar, atına atlar ve kızın kaçtığı ormana dalar. Fakat ne bir yol bulur, ne at izi. İki hasım grubun elinden kurtulduğunu sanan, fakat sevgilisini bulamıyan Peter, ağlamaya başlar. Bir o tarafa, bir bu tarafa dönerek kızı çağırır. Fakat cevap alamaz. Geri dönmiye cesaret edemez ve her an sevgilisini bir ayının veya kurdun pençesinde görmek korkusu ile dolaşmaya başlar. Bütün gün ormanda dolaşır ve takati kesilinceye kadar yol alır. Karanlık basınca atını bir meşeye bağlar ve vahşî hayvanlar tarafından parçalanmamak için ağaca çıkar. Az sonra ay doğar, bütün gök aydınlanır. Peter ağaçtan düşmek korkusuyle hiç uyumaz, zaten sevgilisinin hasreti, onda uyku bırakmaz. Böylece kaderine lânet okuyarak ağlayıp inleme içinde geceyi geçirir.

Kız da nereye gideceğini bilmeden kendisini ata bırakmıştır. Onun için ormanda yolunu kaybetmiştir. Peter gibi o da bütün gün, serseriyâne dolaşıp durmuştur. Karanlık basınca, bir patika görmüştür, iki mil yol aldıktan sonra bir kulübe bulmuştur. İçinde bir yaşlı adam ve bir yaşlı kadın bulunmaktadır. Kadın: «Ah kızım» der. «Böyle geç vakit ormanda ne işin vardı?» Kız ağlıyarak, kafileyi kaybettiğini söyler. Ve Alagna'ya ne kadar mesafe olduğunu sorar. Yaşlı adam: «Kızım» der, «bu Alagna yolu değildir. En aşağı on- iki mil yolun var.»

«Civarda barınabilecek ev yok mu?»

«Yakınımızda yok.»

«Gidecek yerim yok. Merhameten beni gece kabul eder misiniz?»

«Memnuniyetle kızım, yalnız söylemeliyiz ki, bu civarda, gece, gündüz dost ve düşman serseriler dolaşır durur. Onlardan birisi gelip senin güzelliğini görürse namusuna tecavüz ederler ve biz seni kurtaramayız.»

Bu sözler gerçi kızı korkutmuştu; fakat vakit geçti. Kız: «Allah sizi ve beni felâketten saklasın» dedi. «Başıma gelse bile, vahşî hayvanlar tarafından parçalanmaktansa insanlar tarafından fena muameleye mâruz kalmak daha iyi» deyip attan indi. Ve fakir adamın kulübesine girdi. Mütevazı akşam yemeği yendikten sonra soyunmadan yatağa uzandı, fakat,. Peter'ini düşünmekten bütün gece uyuyamadı.

Sabaha karşı, bir gürültü ile kendilerine doğru yaklaşanlar olduğunu duydu. Yatağından fırladı. Ve evin arkasına geçerek bir saman yığınının altına saklandı. O henüz saklanmıştı ki, bir sürü serseri kapıyı açtırıp, atı görünce bunun kime ait olduğunu sordular. Yaşlı adam: «Burada bizden başka kimse yok» dedi. «At, sahibinden kaçmış olacak, çünkü dün buraya geldi. Kurtlar tarafından parçalanmaması için, onu kulübemize aldık».

Serserilerin başı: «Madem ki sahibi yok, bize yarar» dedi. Evin içine dağıldılar, bir kısmı bahçeye çıktı, kılıç ve kalkanlarını bıraktılar, birisi can sıkıntısından mızrağını samana, sapladı. Bu az kalsın kızı öldürecekti. Kızın elbiseleri yırtılmıştı. Neredeyse bağıracaktı, fakat kendini tuttu. Serseriler, etlerini pişirip yiyip içtikten sonra, kızın atını alıp yola düştüler.

İhtiyar adam, serseriler gidince: «Kızcağız acaba nerededir?» dedi ve aramaya gitti.

Kız, serserilerin uzaklaştığını görünce saman yığınından, çıktı, adam buna çok sevindi: «Ortalık ağarıyor» dedi. «Seni beş mil mesafedeki bir köşke götürelim. Orada rahat edersin. Ama, yaya yürüyeceksin, Çünkü serseriler atını aldılar.»

Adı geçen köşk, Orsini ailesinden Liyello'nundu. Kendisinin dindar ve iyi kalbli karısı köşkteydi. Kızı derhal tanıdı,.
ağırladı. Ve olanı biteni dinledi. Peter de Liyello'nun dostu idi. iyi kalbli kadın: «Peter'in akibetini bilmediğine göre» dedi, «Biz seni Roma'ya götürünceye kadar yanımızda kal.»

Peter ise, bir meşe ağacının üzerinde keder içindeydi. Uykusunda yirmi kurdun atının etrafım çevirdiklerini gördü. At kaçmak istemişti, fakat kurtlar, hayvanı yere yıkmış ve parçalamışlardı. Peter'in korkusu büyüktü.

Artık bu ormandan çıkamayacağını sanıyordu. Sabaha karşı bir mil uzakta bir ateş gördü. Ortalık aydınlanınca, meşe ağacından aşağıya inerek, ateşin bulunduğu yere gitti. Orada birkaç çoban neşe ile yemek yiyordu. Peter’e de yemek verdiler. Peter yemeğini yiyip ısındıktan sonra başından geçenleri anlattı.

«Burada bir çiftlik filân yok mu?» demesi üzerine.

«üç mil uzakta Liyello köşkü bulunduğunu ve karısının orada oturduğunu» haber verdiler. Peter sevinç içinde, çobanlardan birinin kendisini oraya götürmesini rica etti. Peter köşke varınca, bir de baksın ki Agnonella orada. Yaşlı kadından utanmasa sevgilisini kucaklayacaktı. Kızın da sevinci bundan az değildi.

Evin hanımı, Peter’i iyi karşıladı, fakat, ebeveyninin arzusu hilâfına hareket ettiği için sert bir ihtarda bulundu. Fakat kızla anlaşmış olduklarını görünce: «Ben ne uğraşıyorum» dedi, «Onlar birbirlerini seviyor, ikisi de kocamın dostu, arzuları meşru, Allah onları darağacından, mızraktan ve vahşi hayvanlardan koruduğuna göre, demek onlardan hoşlanıyor, ikisine dönerek: «Evlenmek için kararınız ciddi ise» dedi, «masrafı benden, düğününüzü yapalım. Ebeveyninizin muvafakatini alacağımı umarım.»

Düğün muhteşem oldu. Ve sevgililer, aşklarının ilk meyvelerini hasretle tattılar. Birkaç gün sonra evin hanımı onları alıp Roma’ya gitti ve Peter’i ebeveyni ile barıştırdı.

BEŞİNCİ GÜN

IV üncü HİKÂYE

Rişard Manardi, Litio’nun kızının yanında yakalanır, onunla evlenir, buna rağmen kayınpederi ile, iyi münasebetler kurar.

BİR müddet önce Romagna’da hali vakti yerinde nazik: bir şövalye vardı, adı, Litio idi. Geçkin yaşında karısı Jakamin ona bir kız doğurmuştu. Bu kız, büyüdükçe güzelliği artıyordu. Tek çocuk olarak ana babası tarafından itina ve sevgi ile büyütülmüştü.

Rişard Manardi namında güzel bir delikanlı Litio ailesiyle dostluk kurmuştu. Aile bu genci evlâtları gibi sayarlardı. Delikanlı, ailenin güzel ve zarif kızma âşık olmuştu. Fakat, aşkını gizliyordu. Kız da bu aşktan hoşlanmıştı. Çok defa Rişard aşkını açıklamak isterdi, fakat korkudan yapamazdı. Bir defasında cesaretini topladı, «Allah aşkına Katerina» dedi, «aşkından çıldıracağım». Kızcağız da, Allah vere de» dedi, «sen beni çıldırma...»

Bu cevap Rişard'ın cesaretini artırdı. Ve:

«Senin huzurun için herşeyi yapacağım» dedi. «Ama, ikimizin de hayatını korumak için bir çare düşünmelisin.»

Kız, «Rişard, biliyorsun» dedi, «beni nasıl kontrol ediyorlar. Yanıma nasıl gelebileceğini düşünemiyorum. Fakat bir rezalete sebebiyet vermeden bir fırsat bulabilirsen ne alâ.»

«Sevgili Katerina» dedi Rişard. «Çare yok, meğer ki, bir gece sen uyumayıp, bahçe tarafındaki galeriye gelirsin. Orası ne kadar yüksek de olsa geleceğin geceyi söylersen, merdivenleri tırmanmaya üşenmem.»

Kız, «Kendine güveniyorsan» dedi. «Ben orada uyurum.»

Rişard, «Evet» dedi.

Konuşmalarını gizli bir buse ile bitirerek ayrıldılar. Ertesi gün, mayısın sonu idi. Kızcağız, annesine fazla sıcaktan uyuyamadığını anlattı.

Annesi, «Kızım» dedi. «Nasıl olur? Biz henüz hiç de sıcaklık hissetmiyoruz.»

Katerina, «Anneciğim» dedi, «düşünmelisin ki, genç kızların harareti yaşlı kadınlardan fazla olur.»

Annesi, «iyi ama» dedi. «Ben havayı dilediğim gibi, sıcak ve soğuk yapamam. Mevsime uymaya mecburuz, ümit ederim ki, bu gece daha serin olur da güzel uyursun.»

«inşallah ama, yaza doğru gecelerin serinlemesi ümidi azdır.»

«O halde ne yapalım?»

«Siz ve babam razı olursanız, galeriye bir yatak yaparım ve orada uyurum. Böylece, hem bülbüllerin sesini dinlerim, hem de serinlerim.»

«Müsterih ol kızım, babana danışayım, razı olursa, orada yatarsın.»

Litio, karısının suali üzerine: «Hangi bülbül?» dedi. «Ben kızımı ağustos böceklerinin sesi ile uyutmak isterim.»

Bunu duyan Katerina, ertesi akşam kendisi uyumadığı gibi hararetten şikâyetle annesini de uyutmadı.

Ertesi sabah annesi, yine Litio’ya gitti: «Azizim» dedi. «Sen kızımızı az seviyorsun. Galeride uyursa ne olur? Bütün gece sıcaktan uyuyamıyor. Onun bülbül sesinden hoşlanmasına niye şaşıyorsun? Genç kızlar böyle şeyi severler.»

Litio, «Pekâlâ» dedi. «Oraya bir yatak yapılsın ve bülbül sesi dinleyerek uyusun.»

Ertesi gün kız, yatağını oraya nakletti. Rişard’a kararlaştırdıkları işareti verdi.

Litio, odası ile galeri arasındaki kapıyı kilitledi ve yattı.

Rişard, herşeyin sakin olduğu zannıyla, emeği ve zahmeti göze alarak galeriye tırmandı. Kızla bol bol öpüştükten sonra bütün geceyi bülbül sesi dinleyerek beraber geçirdiler.

Geceler kısa ve heyecanları o kadar büyüktü ki, sabah olduğunu farketmediler.

Uyanan Litio, kızının bitişik galeride olduğunu hatırlayarak bu gece uyuyabildi mi diye sormak için kapıyı açtı, kızını Rişard’ın kollarında buldu. Hemen karısını uyandırarak;

«Kızının nasıl bülbül dinlediğini anlamak istersen gel!» dedi.

Kadın, «Mümkün mü bu?» dedi, öfkesinden Rişard’ı uyandırmak istedi, fakat kocası mani oldu. Litio karısına, «Rişard» dedi, «hem asil, hem zengin, onunla irtibatımız faydalı olur. Eğer buradan bir zarara uğramadan çıkmak istiyorsa, kızımızı nikâhlamalıdır.»

Kızının ve Rişard’ın mesut bir gece geçirdiğini anlayan anneleri biraz sonra sükûn buldu. Bu sırada Rişard da uyandı. Ve ortalığın aydınlandığını görünce heyecandan kalbi duracaktı. Katerina: «Şimdi ne yapacağız?» dedi. Bu sırada onlara yaklaşmış olan Litio: «Birşeyler yapacağız» dedi. Rişard yatakta doğrularak, «Bana acıyın» dedi. «İtiraf ederim ki bu rezilce hareketimle ölüme hak kazandım ve bana dilediğinizi yapabilirsiniz.»

Litio, «Rişard» dedi. «Sana olan itimadımın ve sevgimin karşılığı bu olmamalıydı. Fakat bir defa olmuş. Gençliğin buna sebep, ölümden kurtulmak ve bir rezaleti önlemek istersen bu evden çıkmadan, Katerina’yı nikâhla, Başka çare yok. Kabul etmezsen ölüme hazır ol.»

Katerina babasına, Rişard’ı affetmesini ve Rişard’a da babasının arzusunu yerine getirmesini rica etti. Ama, zaten ricaya da lüzum yoktu. Kısmen ölüm korkusu, kısmen de yaptığı işten duyduğu utanç yüzünden; Rişard nikâhlamayı kabul etti.

Bunun üzerine Litio, karısından bir yüzük istedi ve kızı ile Rişard'ı hemen orada nişanladı. Ve «şimdi istirahat edin» dedi. «Çünkü kalkmaktan ziyade yatmaya ihtiyacınız var.»

Rişard uyanınca,, Litio ile nikâhın teferruatını konuştu ve birkaç gün sonra adet gereğince, dostları ve akrabaları ile birlikte kızla bir daha nişanlandı. Muhteşem bir düğün yaptı. Bu suretle huzura erdi.

BEŞİNCİ GÜN

V inci HİKÂYE

Gidotto ölürken Jakomin'e bir kız emanet eder. Bu kıza Yohan ve ***Mingino âşık olurlar. Ve kız uğruna vuruşurlar, fakat sonradan Yuhan'ın, kızın kardeşi olduğu anlaşılır ve kız Mingino'ya verilir.***

FANO şehrinde Lombardya'dan gelme iki kişi vardı. Birinin adı Gidotto, ötekinin Jakomin'di. Her ikisi de harplerde yetişmişlerdi. Gidotto ölümünün yaklaştığını hissedince, uzun uzun başından geçenleri hikâye ederek, Jakomin'e on yaşında bir kız emanet etti. Ve başka kimsesi olmadığı için servetini de ona bıraktı.

O tarihlerde Faenza şehri birçok harblerden ve sıkıntılardan sonra, yavaş yavaş mamurlaşmaya başlıyordu ve kaçanlar geri geliyorlardı. Jakomin de Gidotto'nun emanet ettiği kızı ve mallarını alarak oraya döndü. Kız, büyüdükçe şehrin en güzellerinden birisi oluyordu. Talipleri arasında iki zengin ve terbiyeli delikanlı vardı ki, kızı ihtirasla seviyorlar ve bu yüzden birbirlerine kin besliyorlardı. Bunların adları, Yohan ve Mingino idi. Kız, henüz onbeş yaşında olmakla beraber ikisi de onunla evlenmek istiyordu. Fakat akrabaları razı olmadığından, kızı elde etmek için çareler arıyorlardı.

Jakomin'in yaşlı bir hizmetçi kızı ve Grivello isimli mahir ve iyi kalbli bir uşağı vardı. Yohan bu uşağın itimadını kazanmıştı. Onun için bir fırsatta ona aşkını anlatmış ve yardımını dilemiş, vaadlerde bulunmuştu.

Grivello, «Benim yapabileceğim şey» dedi. «Jakomin bir gün başka bir yere yemeğe giderse, seni kızın yanına götürmektir. Ben bunu kıza söylesem, dinlemeyecektir.»

Yuhan, bundan başka bir şey istemeyeceğini temin etti. Mingino da hizmetçi kızın itimadını haizdi. Hizmetçi onun birçok mektuplarını kıza vermiş ve onda biraz sempati uyandırmıştı. O da Jakomin bir yere giderse kendisini kızla buluşturacağım vaad etmişti.

Bir müddet sonra Jakomin, Grivello'nun tavsiyesiyle bir dostuna yemeğe gitti. Uşak, bunu Yuhan'a haber verdi. Ve aralarında kararlaştırdıkları bir parola ile kapıyı açacağını bildirdi. Bundan haberi olmayan hizmetçi kız da Mingino'ya Jakomin'in gezmeğe gittiğini haber verdi. Ve verilecek bir parola ile eve girebileceğini bildirdi.

Akşam, âşıklar birbirlerinden habersiz, bir iki arkadaşlarıyla randevu yerine gittiler. Mingino dostlarının, birinin evinde bekleyecek; Yuhan da evin yakınlarında bulunacaktı. Jakomin gidince, uşakla hizmetçi kız, birbirlerini evden uzaklaştırmaya çalıştılar. Grivello hizmetçiye, «Daha uyamayacak mısın?» dedi. «Evde ne dolaşıp duruyorsun?»

Hizmetçi de uşağa, «Sen efendinin yanına niçin gitmiyorsun, yemeğini yediğine göre daha ne bekliyorsun?»

Ama ne hizmetçi, ne uşak yerinden kımıldamıyordu.

Uşak, Yuhan'a verdiği saatin yaklaştığını hissedince; «Ne olacak» dedi. «Hizmetçi uslu oturmazsa bir tokatla sustururum» parolasını verdi ve kapıyı açtı. Yohan, iki arkadaşı ile beraber içeriye girdi. Salonda bulunan kızı kaçıracaklardı. Ama, kız direndi ve hizmetçi kızla beraber bağırmaya başladı. Bunu duyan Mingino, adamları ile içeriye girdi, «Hainler!» diyerek kılıcını çekti. Yuhan'a, «Seni öldüreceğim» dedi. Böylece düello başladı. Gürültüden konu komşu toplanmıştı. Uzun süren düellodan sonra konu komşu, kızı Yuhan'ın elinden aldılar ve Jakomin'in evine götürdüler. Tam bu sırada jandarmalar geldi. Ve hepsini tevkif ederek hapse götürdü.

Herşey olup bittikten sonra, hâdiseyi işiten Jakomin çok öfkelendi. Fakat kıza el sürülmediğini görünce sakinleşti. Ve böyle vakaların tekerrürünü önlemek için kızı çabuk evlendirmeye karar verdi.

Ertesi gün, âşık delikanlıların ebeveyni, başlarında uçan tehlikeyi görerek, Jakomin'e müracaat ettiler ve istediği tarziyeyi vereceklerini bildirdiler.

Çok tecrübeli ve iyi kalbli olan Jakomin:

«Siz benim garip halimde, kabul edip dostluk gösterdiğiniz için arzunuza göre hareket edeceğim. Nihayet, kız da yabancınız değil. O sanıldığı gibi, ne Kremona'dan ne de Pavia' dandılar. Faenzalıdır.»

Kızın Faenzalı olduğuna şaşarak, nasıl olup da onun yanına geldiğini sordular.

«Silâh arkadaşım Gidotto» dedi Jakomin. «ölürken bana dedi ki, «Bu şehir, Kral Frederik tarafından zaptedilirken, her şey yağma edilmiş. O sahipleri tarafından terkedilmiş bir eve girmiş ve orada, o zaman iki yaşında bu kızı bulmuş. Kız kendisine baba diye bağırmış, bundan duygulanmış ve onu Faneo'ya getirmiş.» İşte çocuğu bana orada teslim etti ve bütün servetini bana vererek, evlendiği zaman kıza vermemi tembih etti. Kız şimdi evlenme çağma geldi. Fakat ben henüz hoşuma giden birisini bulamadım. Hazır olanlar içinde, Vilhelm adında birisi vardı ki, harpte Gidotto ile beraber bulunmuştu ve bu yağma edilen evi tanıyordu. Orada bulunan evin sahibi, «Ben» dedi, «o kargaşalık içinde iki yaşında bir kızımı kaybetmiştim.»

«O halde budur» dedi Vilhelm. «Çünkü Gidotto'nun anlatmasından görüyorum ki, yağma edilen ev senin evindir. Eğer aklına, bir işaret geliyorsa bırak da bakalım.»

Bernard hatırladı ki, çocuğun sol kulağı üstünde haç şeklinde bir bere vardı. Bunun üzerine Jakomin ile birlikte kızın yanına gittiler. Bernard kızı görünce henüz hayatta bulunan annesinin güzelliğini hatırladı. Fakat bununla da yetinmeyerek kızın sol kulağının üstündeki saçları kaldırdı. Ve orada haç şeklindeki bereyi buldu. Ve onun kızı olduğuna inanarak gözyaşları içinde kucakladı. Ve Jakomin'e dönerek: «Bu benim kızımdır» dedi. «Gidotto'nun yağma ettiği ev de benim evimdi. Çocuğu annesi korku ile bırakmış, kaçmış, biz çocuğun evde yandığını sanıyorduk.»

Bernard, kızın annesini ve kendi kardeşlerini çağırttı. Ve hepsi sarmaş dolaş kızı alarak evlerine götürdüler.

Belediye reisi bunu duyunca Yuhan'ın, Bernard'ın oğlu ve kızın öz kardeşi olduğunu gördü ve araya girerek Yuhan'la Mingino'yu barıştırdı ve kızı Mingino'ya verdi. İşe karışmış olan Grivello ve diğerleri hapisten çıkarıldı. Parlak bir düğün yapıldı ve mesut hayat başladı.

BESİNCİ GÜN

VI ncı HİKÂYE

Yohan, kral Frederik'e hediye edilmiş olan sevgilisinin yanında yakalanır, bir kazığa bağlanır, fakat Rugieri tarafından kurtarılarak kızla evlenir.

NAPOLİ yakınlarında İşia'da oturan Marin Bulgaro'nun Restititua adında çok güzel ve genç bir kızı vardı. Yakındaki Prosida adasında Yohan namında bir delikanlı bu kıza delice âşık olmuştu. Kız da onunla alâkalanmıştı. Hergün adadan adaya geçerek, kızı ziyaret ederdi, ama, bunu kâfi bulmazdı. Bazan gece yüze yüze karşı adaya geçer, hiç olmazsa kızın evini uzaktan tavaf ederdi.

Bâzan kız, sahilde, bir kayalıktan öbür kayalığa giderek, midye toplardı. Bu gezintilerden birinde, Napoli'den gelmiş SicilyalI gençlerin, bir su kaynağının başında toplandıklarım gördü. Delikanlılar, güzel kızı görünce, onu kaçırmaya karar verdiler. Onun bağırmasına bakmadan, kayığa atarak uzaklaştılar. Kalabriya'ya vardıklarında, kızı kime vereceklerini düşünmeye başladılar. Fakat, hepsi kıza talip olduğundan, kızı, genç kızlardan pek hoşlanan, Sicilya kralı Frederik'e hediye etmeye karar verdiler.

İşia'da kızın kaçırıldığı haberi heyecan uyandırmıştı. Kaçıranları kimse bilmiyordu. Bu işle en çok alâkalı olan Yohan bir gemi hazırlatarak denizi, Minerva'dan Skala'ya kadar taradı. Kalabriya'da kızı ararken onu SicilyalI gemicilerin Palermo'ya kaçırdıklarını öğrendi. Vakit geçirmeden oraya gitti. Nihayet öğrendi ki, kız, krala hediye edilmiştir. Ve kral da onu uzaklara göndermiştir. Gerçi kızı bir daha görme ümidini kaybettiyse de; aşk onu rahat bırakmıyordu. Ama, bir gün talihi yardım etti. Bir evin önünden geçerken, pencerede sevgilisini gördü. Kız da onu görmüştü.

Yohan onunla konuşmak için, pencereye yaklaştı ve konuşmanın çaresini bulduktan sonra, gece, ayni yere geldi. Yüksek duvarları tırmanarak, evin bahçesine girdi. Ve bahçede bulduğu bir sırık vasıtasiyle kızın bulunduğu pencereye kadar uzandı.

Kız namusu yüzünden, pek haşin davranmak itiyadında idiyse de, artık nasıl olsa namusunun elden gittiğine kani olarak ve ondan iyi bir delikanlı bulamayacağını kabul ederek, onun bütün arzularım tatmine karar verdi ve pencereyi açtı. Yohan içeriye girdi ve onun, yanına oturdu.

Kız, herşeyden önce oradan kurtarılmak istediğini söyledi. Yohan bu fikri beğendi ve gelecek sefer onu alıp götüreceğini vaadetti. Bunun üzerine

sevgiyle kucaklaştılar. Ve böylece uyuyakaldılar.

Kral, ilk bakışta Restatua'yı beğenmişti. O gece, daha sabah olmadan, kızın odasına gidip onunla sohbet etmeğe karar verdi. yanına adamlarını alarak, kızın yatak odasına daldı. Ve yatakta kızla Yohan'ı kucaklaşmış halde buldu. Kral bu manzaraya öyle öfkelendi ki, neredeyse kılıcını çekip her ikisini de öldürecekti. Fakat çırılçıplak yatmakta olan iki kişiyi uyurken öldürmek bir kral için yakışık bir hareket olmayacaktı. Onun için ikisini alenen yaktırmaya karar verdi. Yanındakilerden birisine: «Bu kadar ümit bağladığım bu vefasız kadına ne dersin?» dedi. «Ve sarayıma girmek cüretinde bulunan bu genç kimdir?» diye sordu. Onu tanıyan yoktu.

Kral, neşesi kaçmış halde, odadan çıktı. İki sevgiliyi, çırılçıplak bağlayıp sabahleyin Palermo'da pazar meydanında bir direğe sırt sırta bağlanmalarını ve herkes tarafından görüldükten sonra yakılmalarını emretti.

Kral gidince, sevgililer, uyandılar ve merhametsizce bağlandılar. Kralın emri gereğince Palermo'ya götürüldüler, bir direğe bağlandılar ve yakılmak üzere hazırlandılar. Bütün Palermo halkı sevgilileri görmeğe gelmişti. Erkekler, güzel kızı seyrediyorlar, kadınlar güzel delikanlıyı hayranlıkla temaşa ediyorlardı. Sevgililer, utançlarından gözlerini kapamış, hazin akibetlerini bekliyorlardı.

Bu haber bütün şehre yayılmıştı. Kralın amirali Rugieri de bunu duymuştu. Amiral evvelâ kızı temaşa ettikten sonra, delikanlının tarafına geçmiş ve onu tanımıştı. Onun için yaklaşarak: «Sen Yohan değil misin?» dedi.

Delikanlı, «Şimdiye kadar Yohan'dım. Fakat artık, az sonra Yohan bulunmayacak.»

«Suçun neymiş?»

«Aşk ve kralın öcü!»

Amiral gitmeye hazırlanırken, Yohan: «Lütfen» dedi. «Benim bu halime sebep olandan bir atıfet rica edin.»

«Hangi atıfet?»

«Ben bu kızı canımdan fazla sevdiğim için, onunla birlikte ölmek bana şereftir. Yalnız bizi sırt sırta değil, yüzyüze getirsinler ki, ölürken onun yüzünü görerek teselli bulayım.»

«Peki.. Umarım ki, onu daha bol bol göreceksin.»

Amiral ayrılırken oradaki jandarmalara kraldan yeni bir emir gelmedikçe hiç birşey yapmamalarını tembih etti ve kralın yanına gitti. Krala:

«Bu yakılmasını emrettiğiniz gençler sana ne yaptılar?» dedi.

Kral, olanı biteni anlattı.

«Onların kabahatları büyük, elbette cezalandırılmalıdır. Fakat sizin tarafınızdan değil. Ceza ne kadar yerinde ise de, af ve merhamet de o kadar kutsaldır. Siz bunları tanıyor musunuz?»

«Hayır.»

«Ben anlatayım öyle ise. Öfkenizin sizi nasıl bir haksızlığa doğru itiyor, göresiniz. Delikanlı Rudolf Prosido'nun oğludur ki, siz onun yardımıyla bu adaya kral oldunuz, Kız da Bolgaro'nun kızıdır ki, onun sayesinde İşia adasından sürülmekten kurtuldunuz. İkisi de genç insanlar, uzun zamandır sevişiyorlar, bu suçu —eğer sevişmek suçsa— aşk yüzünden işlemişlerdir. Taltif etmeniz lâzım gelenleri ateşte mi yaktıracaksınız?»

Kral, adamlar göndererek sevgililerin bağını çözdürdü ve huzuruna getirtti. Yaptığı haksızlığı telâfi etmek için ihsanda bulunmaya karar verdi. Onlara güzel elbiseler diktirdi. Nikâhlarını kıydırdı, böylece gençler, mesut bir hayata ulaştılar.

BEŞİNCİ GÜN

[1]

VII nci HİKÂYE

Teodor efendisi Ameriğo'nun kızı Violante'ye vurulur. Ve onu gebe bırakır. Asılmağa mahkûm edilir, fakat darağacına götürülürken, babası tarafından kurtarılır ve Violante ile evlendirilir.

SİCİLYA'da kral Vilhelm zamanında Amerigo isminde bir şövalye vardı ki, mal mülk bakımından olduğu kadar, evlât bakımından da zengindi. Uşağa ihtiyacı olduğu için korsanların, Anadolu sahillerinden yakaladıkları ve Türk sanılan birkaç köle satın alınmıştı. Bunlardan Teodor adlı birisi, asil tavrı ile seçkindi. Gerçi, köle muamelesi görüyordu ama, Amerigo'nun çocukları ile beraber büyüdüğü için iyi terbiye görmüştü. Bu sayede

Amerigo onu azad etmiş, hıristiyan yaparak Peter ismini vermiş ve evinin nazırı yapmıştı. Amerigo'nun Violante adlı güzel ve zarif bir kızı vardı. Babası, evlenmesini geciktirdiği için Peter'e vurulmuştu. Onun terbiyesini beğeniyordu.

Zaman zaman kıza kaçamak bir göz atan Peter de onu sevmişti ve onu sık sık görmekten gayrı bir emeli kalmamıştı. Kıza karşı aşkını bir suç saydığı için belli etmekten korkuyordu. Violante bunun farkına varınca ona cesaret verdi. Fakat, aşklarını halâ ilân edemiyorlardı. Nihayet kader, güler yüz göstererek bir fırsat hazırladı.

Trapani'ye bir mil mesafede Amerigo'nun bir köşkü vardı ki, karısı, kızı ve dostları, yazın orada eğlenirlerdi. Bir gün Peter'i de oraya götürmüşlerdi. O gün, gök birdenbire karanlık bulutlarla örtülüvermişti. Yağmura tutulmamak için herkes Trapani yolunu tutmuştu.

Peter ile Violante, gözden kaybolacak kadar uzaklaşmışlardı ki, gök gürültüleriyle dolu yağmaya başlamıştı Misafirler, bir çiftçinin evine sığınmışlardı. Peter ile kız boş bir kulübeye sığınmışlardı. Yer dar olduğu için birbirlerine iyice sokulmuşlardı. Bu sokulma, aşklarını ilân etme cesaretini vermişti.

«Dilerim ki» dedi Peter, «dolu hiç kesilmeden hep bu vaziyette kalalım.»

Kız, «Ben de bunu dilerim» dedi.

Bunun üzerine, kucaklaşıp öpüştüler. Dolu devam ettiğinden aşkın zevklerini tattılar ve yeni randevular tespit ettiler.

Dolu durunca şehre gittiler. Şehir kapısında annelerini bekleyerek, onunla birlikte eve döndüler. Evde de gizli gizli buluşmaya devam ettiler. Saadetleri o raddeye geldi ki, kız hamile kaldı. Fakat, hu yüzden her ikisi de dehşete düştü. Peter can korkusu ile, kaçmak istediğini kıza, söyledi. Kız:

«Sen gidersen» dedi, «ben de intihar ederim»

Peter, «Sevgilim,» dedi. «Benim burada kalmamı nasıl isteyebilirsin? Senin hamileliğin, hatamızı meydana çıkaracak, seni affederler ama, beni kurban ederler.»

Kız, «Benim hatamı anlayacaklar ama» dedi. «Kendin itiraf etmedikçe, senin suçlu olduğunu kimse anlayamayacak.»

«Bunu vaad edebilirsen» dedi Peter, «kalırım. Ama, sözünü unutma.»

Violante, hamileliği saklanmayacak duruma gelince, göz yaşlan ile annesine anlattı. Annesi, kızını iyice azarlayıp hakikati öğrenmek istedi.

Fakat kız, Peter'in akibetinden korktuğundan hakikati bir masala çevirdi.

Annesi buna inandı. Ve işi gizlemek için kızını alıp çiftliğe gitti. Doğum yaklaştığında bir gün ansızın Amerigo hiç mutadı olmadığı halde çiftliğe çıkageldi. Kızının odasından gelen feryatları duyunca odaya girerek sebebini sordu. Annesi, kızının talihsizliğini anlattı. Babası, annesi kadar kolay inanır olmadığından gebeliğe sebep olanın meçhul kalmasını kabul etmedi. Ve kızına, failin ismini açıklarsa kendisini affedeceğini aksi takdirde öldüreceğini söyledi. Anne, babayı yumuşatmaya çalıştıysa da nafile. Babası, ,bu aralık bir oğlan doğurmuş olan kızının üstüne kılıcını çekip yürüdü. Ve bu çocuğun babasının adını söyle, yoksa öleceksin. Kızcağız, ölüm korkusu ile Peter'e verdiği sözü unuttu ve olanı biteni anlattı. Babası öfkeden çatlayacak halde, atına atlayıp Trapani'ye gitti ve Kral'ın başkumandanı Konrad'a şikâyette bulundu. Peter derhal tevkif edilerek işkence altına alındı. Ve bu yüzden herşeyi itiraf etti. Birkaç gün sonra Peter idama mahkûm edildi. Ama, idam kararı Amerigo'yu tatmin etmedi. O, her iki âşığı çocukları ile beraber öldürmek istiyordu. Onun için şaraba zehir katarak, bir uşağına verdi: «Violante'ye git» dedi, «ölümlerden ölüm beğensin. Zehir mi, hançer mi, yoksa halkın önünde yaktırılmak mı? Sonra çocuğunu al, kafasını duvara çarp ve köpeklere yedir.»

Bu sert emirleri alan ve iyilikten ziyade kötülüğe meyyal olan uşak yola çıktı. Peter, dar ağacına doğru götürülüyordu. Yol, bir otelin önünden geçiyordu. Otelde ermeni kralının, papaya yolladığı üç ermeni misafir bulunuyordu. Bu elçiler asaletleri dolayısıyle, herkesten, bilhassa Amerigo'dan saygı görüyorlardı.

Peter'in götürülüşünü duyunca, onu görmek üzere pencereye çıktılar. Peter'in elleri arkasına bağlanmıştı, üstünde de sadece bir don vardı. Ermenilerden biri, Fineo Peter'in göğsünde sun'î değil tabiî olan bir iri kırmızı leke gördü. Ve aklına derhal, korsanların on beş yıl önce kaçırdıkları ve o zamandanberi bir haber alınamayan oğlu geldi. Peter'in yaşı uygun düşüyordu. Acaba Peter oğlu mu idi? Eğer oğlu idiyse ermeniceyi ve babasının adını hatırlayacaktı. Adam, Teodor diye çağırınca Peter hemen başını o tarafa çevirdi. Fineo ermenice, «Sen nerelisin? Baban kimdir?» dedi.

«Ben ermenistan'danım» dedi Peter. «Fineo isimli bir adamın oğluyum. Beni çocukken meçhul adamlar kaçırmışlar.»

Fineo, kayıp oğlunu tanımıştı. Ağlayarak, onu kucakladı. Mantosunu üzerine attı. Ve muhafızlara yeni bir emir gelinceye kadar orada durmalarını söyledi.

Fineo, ölüm kararının sebebini işitmişti. Arkadaşları ile beraber Kondrad'ın yanına gitti:

«Efendim» dedi, «ölüme mahkûm ettiğiniz köle, bir hür adamdır ve benim oğlumdur. Şerefini ihlâl ettiği kızla evlenmeğe hazırdır. Onun için, kızın, oğlumu koca olarak isteyip istemediğini bildirmesine kadar, cezanın infazını geri bırakın.»

Bunun üzerine Konrad, hayrete düşerek, olanı biteni Amerigo'ya bildirmek üzere bir adam gönderdi.

Kızının ve torununun öldürülmüş olduğunu sanan Amerigo, müthiş bir üzüntüye düştü. Çünkü onlar öldürülmemiş olsalardı, herşey telâfi edilebilecekti. Onun için kızının yanına bir adam göndererek, henüz öldürülmediyse, bekletilmesini tembih etti.

Amerigo tarafından gönderilen uşak, hançeri ve zehirî götürmekte olan uşağa yetişerek idamdan vazgeçilmiş olduğunu haber verdi.

Amerigo, sevinçle Fineo'nun yanına gitti, af diledi. Ve Theodor, kızını istiyorsa memnuniyetle vereceğini bildirdi. Fineo bu cevaptan memnun kaldı ve oğlunun Violante ile evlenmeye hazır olduğunu bildirdi. Amerigo ile Fineo akibetini beklemekte olan Teodor'un yanına gittiler. Teodor, cehennemden cennete geçirilmiş bir adamın sevinci ile Viyolante ile evlenmeyi hayatının büyük saadeti saydığını bildirdi. Nihayet, kızın fikri yoklandı ,o da, Teodor'la evlenmekten gayrı bir saadet bilmediğini bildirdi. Bütün şehir, sevinç içinde çalkalanıyorken, nişan merasimi yapıldı. Fineo, gelininden pek memnundu. Mutantan bir düğün yapıldı. Ve sevişenler saadete ulaştılar.

BEŞİNCİ GÜN

VIII inci HİKÂYE

Anastazius, Traversari ailesinden bir kızı sever. Servetini boşuna harcar, ve ailesinin ricası üzerine Kiyasso'ya gider. Orada bir delikanlının bir kızı öldürüp köpeklere parçalattığını görür. Dostlarını ve sevgilisini yemeğe davet eder, bu hikâyeyi anlatır. Böyle bir âkibete uğramak korkusuyla Anastazius ile evlenir.

ROMAGNA'nın en eski şehirlerinden, Ravenna'da Anastasius adlı birisi yaşıyordu ki, babasının ve amcasının ölümü ile, büyük bir servete konmuştu. Evli olmasına rağmen, kendisinden çok asil olan, Traversari'nin kızına vurulur. Kızı servetiyle yola getireceğini zanneder. Fakat, ne çare ki, güzelliğine ve ailesinin asaletine çok mağrur olan kız üzerinde bir tesir yapamaz.

Anastasius için bu tahammül edilmez bir iştir. Çok defa intihar etmek veya kızı unutmak, veya ondan nefret etmek kararını verirse de, hepsi nafile, ümidi azaldıkça aşkı şiddetlenir.

Dostları ve akrabaları, onun delice israflarını görerek, Ravenna'dan çıkıp aşkını unutmak üzere, bir müddet başka yerlerde yaşamasını telkin ederler. Ama, Anastazius bu sözleri alaya alır. Fakat nihayet bu devamlı ricalara dayanamayarak gideceğini vaadeder. Fransa'ya, Ispanya'ya veya başka uzak bir yere gidecekmiş gibi hazırlık yapar. Bir dost kafilesiyle yola çıkar. Ve üç mil uzakta Kiasso şehrine varır. Kendi-
si orada bir çadır kurup yerleşir. Arkadaşlarını geri gönderir. Çadırına bazen şunu bazan da bunu davet ederek, hoşça vakit geçirir. Bir mayıs ayının başında zalim güzel hatırına gelir. Kendini bu hatıraya bırakabilmek için, uşaklarını bırakır ve' bir çam ormanına dalar. Yarım mil yol aldıktan sonra birdenbire kulağına bir ağlama ve inleme sesi gelir. Gözünü açınca, çırılçıplak güzel bir kızın, saçları karmakarışık, her tarafını dikenler yırtmış olduğu halde imdat istediğini görür. Kızı, arkasından dev gibi iki köpek kovalamaktadır. Daha arkada siyah bir ata binmiş esmer bir delikanlı, yalın kılıç kıza küfrederek yaklaşmaktadır. Anastas bu manzara karşısında korkarsa da, kızı ölümden kurtarmaya karar verir. Silâhsız olduğu için ağaçtan bir dal koparıp, köpeklere saldırır. Arkadaki delikanlı, «Anastasius» der. «Sen karışma, bırak da bu vefasız kadının cezasını köpekler tamamlasın.»

Nihayet köpekler, kadını yakalarlar, dişlerini geçirirler ve delikanlı attan iner. Anastasius yaklaşarak:

«Sen bana, ismimle hitabediyorsun ama» der, «ben seni tanımıyorum. Yalnız bil ki, çıplak bir kadını köpeklere parçalatmak yiğitliğin kârı değildir. Ben onu müdafaa edeceğim.»

Delikanlı, «Anastasius» der, «ben senin hemşehrinim, ismim Gido'dur. Ben bu kızı, delice severken, sen henüz küçük yaşta bir çocuktun. Onun sertliği ve zalimliği beni öyle perişan etti ki, bir gün şu kılıcı karnıma, saplamıştım. Şimdi ben, ebedî cezaya mahkûmum. Az sonra ölüme sebep olan da öldü ve bana yaptığı zulme nadim olmadığı için o da cehenneme mahkûm edildi. Bize verilen ceza şuydu ki o benden kaçacak ve ben eski sevgilimi bir düşman gibi takip edeceğim. Ona rastgeldiğim yerde, evvelce kendime sapladığım şu kılıcı göğsüne saplayacağını ve merhamet tanımayan kalbini çıkarıp, şu köpeklere atacağım. Ama az sonra İlâhî kudretle yine dirilecek ve benim takibim yine başlayacak. Beni kaç ay üzdü ise
o kadar yıl onu takip edeceğim. Onun için bırak da İlâhi adaleti yerine getireyim.»

Bu hikâyeyi dinleyen Anastasius'un tüyleri diken diken oldu. Geri çekilerek olanı biteni seyre daldı. Delikanlı kudurmuş bir hayvan gibi, kılıcıyle kızın üstüne saldırıyor. Kızın kalbini çıkarıyor, köpeklere atıyor, köpekler de onu yiyorlar. Ama az sonra kız, birşey olmamış gibi kalkıyor, denize doğru koşuyor, köpekler onu takip ediyorlar, delikanlı atına atlayıp arkasından gidiyor ve az sonra kayboluyorlar. Anastas dehşet içinde bir müddet kalıyor ve her cuma günü tekerrür eden bu hâdiseden bir fayda çıkarabileceğini umuyor. Adamların yanına gidiyor ve biraz sonra dostlarından bir kafileyi davet ediyor. Onlara diyor ki: «İsrarınız üzerine aşkımdan vaz geçeceğim. Şu şartla ki gelecek cuma Boltraversari, karısı ve kızını bana yemeğe getireceksiniz.»

«Bu dâvetin sebebini sonra anlayacaksınız» diye ilâve ediyor.

Dostlar, bunu kolay buluyor. Ravenna'ya dönüyorlar ve Anastas'ın istediklerini davet ediyorlar. Anastas muhteşem bir yemek hazırlatıyor ve sofrayı zalim güzelin parçalandığı çamın altına koydurtuyor ve kendisi sevgilisinin karşısında yer alıyor. Yemek sona yaklaşırken kovalanan kızın feryadı duyuluyor. Hepsi hayretle ayağa kalkıyorlar ve muzdarip kızcağızı, delikanlıyı ve köpekleri görüyorlar. Bir kaçı kızı kurtarmak üzere atılmak istiyor, fakat delikanlı onları bundan vazgeçiriyor. Delikanlı, her zamanki yaptığını yapıyor. Kadınlar ağlamaya başlıyorlar, delikanlı ve kız ortadan

kaybolunca, herkes olayı kendine göre tefsir ediyor. İşin farkına varan Anastasius'un sevgilisi bu imanın kendisine olduğunu anlıyor ve Anastasius'un kinini aşka çevirip böyle bir akibetten kurtulmak için çare aramaya başlıyor ve hemen o akşam bir çare buluyor. Emin bir oda hizmetçisini Anastasius'a gönderiyor ve arzularını tatmine amade olduğunu bildiriyor. Anastasius buna sevinmekle beraber, arzularının ancak meşru bir tarzda tatmin edilmesini istiyor.

Kız, şimdiye kadar kabahatin kendisinde olduğunu bilerek bu teklifi kabul edeceğini bildiriyor. Ertesi pazar, nikâhları kıyılıyor. İşte o korkunç hâdise, bu güzel neticeyi doğurmakla kalmamış ve erkeklere müşkülât çıkarmama hususunda Ravenna kızlarının kulaklarına da küpe olmuştur.

BEŞİNCİ GÜN

IX uncu HİKÂYE

Frederik, kabul edilmemiş bir aşkı yüzünden, bütün servetini harcar. Elinde yalnız bir atmaca kalır. Bunu da bir ziyafet esnasında sevgilisine yedirir. Bu da kadının fikrinin değişmesine sebeb olur. Frederik'le nikâhlanmayı kabul eder ve onu zengin eder.

FLORANSALI Frederik, silâh kullanmada bütün Floransalılara üstündü. Yohanna adlı evli ve çok güzel bir kadına âşık olur. Onun hoşuna gitmek için, silâh idmanları, eğlenceli yarışlar tertip eder. Hediyeler verir. Ama, kadın, güzel olduğu kadar da namusludur. Bu taleplere hiç mukabele etmez. İsrafın sonu olmadığı için, sata sata, Frederik'in elinde bir küçük çiftlik ile bir atmaca kalmıştır. Ama, sevmeğe devam etmektedir. Şehirde artık dayanamayacağını görerek çiftliğine çekilir, vaktini avla geçirir ve kaderini sabırla taşımağa başlar.

Frederik, iflâs etmek üzere iken Yuhanna'nın kocası hastalanır. Servetini oğluna, o da evlâtsız ölürse karısı Yohanna' ya bırakır, sonra da, ölür.

Yohanna, matem yılı bittikten sonra, oğluyla beraber, civardaki bir çiftliğe gider. Çocuk, kuşları ve köpekleri çok sevdiği için Frederik'in atmacasını beğenir. Frederik'le dost olur. Fakat atmacayı istemeye cesaret edemez, çünkü onu Frederik de sevmektedir. Çocuk bu yüzden hastalanır. Yohanna, çok sevdiği tek evlâdının hastalanmasından üzgün, bütün gün yanında kalır ve hep ne istediğini sorar. Çocuk bir gün: «Anneciğim» der. «Eğer bana, Frederik'in atmacasını alabilirsen derhal iyi olurum.»

Yohanna, çocuğun bu isteğine müteessir olur. Kendisinin kabul etmediği Frederik'in aşkı hatırındadır. Kendi kendine «ben ondan atmacayı nasıl isteyeyim?» der. «Elinde avucunda atmacadan başka bir şey kalmadı. Ekmeğini onunla kazanıyor.» Çocuğuna bir cevap veremeyen kadın ,susar. Fakat nihayet, ana şefkati galebe çalar ve Frederik'e bizzat gitmeyi kararlaştırır. Ve: «Oğlum» der, «müsterih ol, yarın ilk yapacağım iş, atmacayı sana getirmektir. Çocuk sevincinden hemen iyilik hissetmeye başlar.»

Ertesi gün kadın, yanında birisiyle, Frederik'in evine gider; onu çağırır. O gün Frederik, kuş avlamağa gitmemiş evde kalmıştı. Yohanna'nın geldiğini duyunca, hayret içinde kapıya koşar. Yohanna, kadın tatlılığıyle: «Günaydın Frederik» der. «Bana olan gayrimeşru aşkından dolayı uğradığın zararları telâfi etmek için geldim. Arkadaşımla beraber, kahvaltıyı sizde yapmak suretiyle olacak bu telâfi.»

Frederik, «Sizin yüzünüzden bir zarara uğradığımı hatırlamıyorum. Bilâkis, sizi sevmek, bana kuvvet vermiştir. Onun için bu lûtfunuz israf ettiğim serveti geri vermekten daha güzeldir. Yalnız, size iyi bir şeyler ikram edemiyeceğim. Şimdilik şu işçi kadınla konuşa durun da ben birşeyler hazırlamağa gideyim.»

Frederik, fakirliğini ve israfı yüzünden düştüğü darlığı, hiç bir zaman bu kadar acı duymamıştı. Çünkü, bir zamanlar uğruna parlak ziyafetler verdiği kadına ikram edecek bir şey bulamıyordu. Deli gibi bir köşeden öbür köşeye koşuyor, ne para, ne kıymetli birşey bulabiliyordu. Derken, güzel atmacasını hatırlıyor Onun yağlı olduğunu bildiğinden, kadına lâyık bir yemek yapmak üzere kesiyor, kızartıyor. Masaya, sahibi olduğu tek örtüyü örtüyor ve yemeğin hazır olduğunu bildiriyor. Hep beraber masaya oturuyorlar, farkında olmadan atmacayı yiyorlar. Yohanna, yemekten sonra gelişinin sebebini anlatmağa başlıyor. Tatlılıkla:

«Frederik» diyor. «Eski hayatını ve benim zulüm diye vasıflandırdığım mukavemetimi hatırlarsan, şu gelişimin sebebine şaşacaksın. Eğer çocuğun olsaydı ve çocuk sevgisinin ne olduğunu bilseydin bu hareketimden dolayı mazur görürdün. O sevgi, irademe rağmen ve yakışık almadığı halde, sence çok kıymetli birşeyi istemeye geldim. O da kaderin elinde bıraktığı tek şey, yani atmacandır. Oğlum onu o kadar seviyor ki, bugün kendisine götürmezsem, korkarım ki hastalığı ağırlaşacak. Birçok hususlarda gösterdiğin alicenaplığa güvenerek, oğlumun hayatını size borçlu olmak istiyorum.»

Bu ricayı kabul etmenin mümkün olmadığını bilen Frederik, ağlamaya başlar. Yohanna, onun ağlamasını, atmacasından ayrılmasına atfederek talebini geri almak ister. Frederik der ki:

«Şimdiye kadar kaderin bana verdiği üzüntüler, bugünkü talihsizliğim yanında hiç kalır. Böyle ehemmiyetsiz bir hediyeyi vermekten beni mahrum eden kaderimi affedemem. Benim zenginliğim zamanında lütfetmediğiniz ziyareti bu kulübeye yaptınız. Kahvaltıya geleceğinizi duyunca sizi kendi imkânlarım dahilinde bir güzel yemekle ağırlamak istedim. Aklıma atmaca geldi. Onu size lâyık buldum ve kızartarak ödünç aldığım bir tabakla önünüze koydum. Halbuki siz, atmacayı başka türlü isteyecekmişsiniz. Bu yüzden ömrüm boyunca bedbaht olacağım,» dedi. Ve ispat için atmacanın tüylerini ve kafasını gösterdi. Gerçi Yohanna, kendisine ikram için, atmacayı kesmiş olduğundan dolayı ona serzenişte bulundu ama, fakirliğin yıkamadığı asil bir ruhun bu belirtisinden çok duygulandı. Fakat, atmacayı alamayacağını anlayınca çocuğunun sıhhatından endişeyle dolu evine döndü. Birkaç gün sonra da oğlu atmacayı alamadığı için üzüntüsünden öldü.

Yohanna, bir müddet göz yaşları içinde vakit geçirdikten sonra zengin ve henüz genç olduğu için kardeşleri evlenmesinde İsrar ettiler.

Yohanna, bir arzu duymamakla beraber, ısrar karşısında kabule mecbur oldu. Ve Frederik’in âlicenaplığını hatırlayarak kardeşlerine: «Ben, esas itibariyle bekâr kalmak istiyorum, fakat evlenmemde İsrar edecekseniz, ben ancak Frederik’le evlenebilirim.» dedi.

Kardeşleri, «Deli kadın» dediler. «Onu ne yapacaksın? Züğürdün biri.»

Yohanna: «Haklısınız ama,» dedi. «Ben fakir bir adamla evlenmeyi boş servetlere tercih ederim.»

Kardeşleri, Frederik'in faziletlerini bildikleri için, Yohanna'nın onunla evlenmesine razı oldular. Servet Frederik'in eline geçti ve Yohanna hem sevdiği, hem de çok zengin ettiği bir koca ile yaşayarak mesut oldu.

BEŞİNCİ GÜN

X uncu HİKÂYE

Peter'in karısı kocasının dışarıda yemeğe gittiği bir gün bir âşığını çağırır. Kocası, eve döndüğünde karısının ihanetinin farkına varır, ama, alçaklıkları yüzünden, kadınla yine barışır.

BİR ZAMANLAR, Perugia'da Peter Viçillio adlı zengin bir adam vardı. Aşk yüzünden değil, fakat kötü şöhretini örtmek için bir kadınla evleniyor. Kırmızı yanaklı, ateşli, genç bir kadın buluyor ki, tek erkekle değil, müteaddit erkeklerle yaşamak arzusunda.

İlk yıllarda güzelliğinin zirvesinde bu huyunun farkına vardı. Kocasıyla boyuna kavgalar yaptı. Fakat, bu kavgaların kocasının iktidarsızlığını arttırdığını görünce, kendi kendine: «Bu sefil adam, zevkleri peşinde, beni terkettiğine göre ben de gizli bir şey peydahlamalıyım. Ben onu, her erkek gibi benim çapımda bir kadınla tatmin olacak diye evlendim. Zengin de bir drahoma getirdim. Benim bir dişi olduğumu biliyordu, dünyanın tadını çıkarmak istemeseydim, bir manastıra çekilirdim. Ondan beklediğim zevkleri bulamadım. Onun için eğlenmek isterim.» dedi.

Kendi kendine böyle konuşurken, plânını tatbik etmek için bu işlerde yardıma hazır bir kadınla dostluk peyda etti ve ona niyetini açtı. Yaşlı kadın: «Allah bilir ya kızım sen haklısın. Başka hiç bir sebep olmasa, bunu gençliğinin hatırı için yapmalısın. İhtiyarlayınca zaten kül karıştıracaksın. Ben hayatımda, boş geçirdiğim zamanlara, köpek gibi pişmanım... Ama, yine de büsbütün boş geçirmedim. Ancak, şu halimi gör-
dükçe, «Keşke daha fazla yapsaydım» diyorum. Erkekler bizden farklı. Onlar çok defa, ihtiyarlıkta, gençliklerinden daha kudretlidirler. Kadınlar ise, çocuk doğurmaya memur. Bir kadın müteaddit erkekleri yorabilir ama,

birçok erkekler bir kadını yoramaz. Onun için, ihtiyarlığında pişmanlık duymak istemiyorsan, plânını tatbik et. Dünyada herkese tadabileceği kadar kısmet vardır. Hele kadınlar zamanın kıymetini erkeklerden fazla bilmelidirler. Çünkü, biz yaşlanınca hiç bir erkek istemez. Bizi mutfağa sokarlar, kedilerle meşgul ederler veya çanak temizletirler. Lâfı uzatmayayım, bu plânda sana benden daha fazla kimse faydalı olamaz. Çünkü bir adam ne kadar inatçı olsa yine ben yola getiririm. Bana kimi beğendiğini söyle, alt tarafına, karışma. Yalnız benim fakir bir kadın olduğumu unutma.»

Nihayet şunda mutabık kaldılar ki, sık sık evin önünden geçen bir genç adamı yola, getirecekler.

Birkaç gün sonra, kocakarı o genci, kadının odasına getirdi. Sonra başka erkekler de getirdi.

Kadın, kocasından korktuğu için ihtiyatlı davranıyordu. Bir gün kocası, bir dostunun evine yemeğe gitmişti. Kadın, kocakarıya Perugia’nın en güzel delikanlısını getirmesini tembih etti. O da hemen getirdi. Henüz sofraya yeni oturmuşlardı ki Peter kapıda göründü. Korkudan yarı ölmüş halde delikanlıyı koridorda bir küfenin altına sakladı üstüne bir çuval örttü. Sonra kocasına kapıyı açtı.

Kadın, «Yemeğinizi ne kadar çabuk yemişsiniz» dedi.

Peter, «Henüz yemedik» dedi.

«Neden?»

«Şundan; biz, dostum ve karısıyla masaya oturmuştuk», yakından birisinin aksırdığını duyduk. Evvelâ aldırış etmemiş tik, fakat aksırma, üç beş defa, tekerrür edince hayrette kaldık. Dostum —ki karısından pek memnun değildi, çünkü kapıda bizi çok bekletmişti— «Ne oluyor?» dedi. «Aksıran kim?» Dostum ayağa kalktı, merdivenin yanına gitti. Birçok evlerde olduğu gibi, tahta bir perde vardı. Ses oradan geliyor gibiydi. Perdeyi açınca, şiddetli bir kükürt kokusu geldi. Kadın, bu kokunun çamaşır suyundan geldiğini söyledi. Koku biraz azalınca dostum hâlâ aksırmakta olan adamı buldu. Fakat, kükürt göğsünü öyle sıkmıştı ki birşey yapacak takati yoktu. Dostum: «Şimdi anlıyorum» dedi, «bizi kapıda niçin beklettiğini. Ama bunun hesabını seninle göreceğim.» Kadın, suçunun meydana çıktığını anlayınca, masadan kalktı, kayboldu. Dostum, karısının meydana çıkmasını istedi. Fakat adam korkudan kımıldayamıyordu. Dostum onu bacağından çekti ve saplamak üzere kılıcını almağa gitti. Ben

büyüklerin bizi cezalandıracağından korktuğum için, komşuları çağırdım, onlar da yarı ölü halde olan delikanlıyı sürükleyip götürdüler. Böylece bir lokma bile almadan çıkıp geldim.»

Kadın, bu hikâyeden anlamıştı ki, başka kadınlar da kendisi gibi kurnazdı. Yalnız işler bazan ters giderdi. Elinden gelse, komşu kadını müdafaa edecekti. «Bak» dedi. «Ne iyi ne dindar bir kadın, neredeyse itiraflarımı ona yapacaktım. Ne olurdu, o yaşında gençliğe böyle bir örnek vermeseydi. Lanet olsun böyle kadınlara, Ve böyle kadınları öldürmeyen erkeklere» deyip bütün şehir kadınlarına küfretti. «Dostun gibi mükemmel bir adamı aldatabiliyor. Böyle kadınlara acımamalı, onları diri diri gömmeli.»

Kadın, sepetin altına gizlediği âşığını hatırlayınca kocasını yatırmayı denedi. Fakat adam, uyumaktan ziyade yemek yemek istiyordu. «Sana yiyecek ne vereyim?» dedi kadın. «Sen evde olmadığın zaman ben yemek pişirir miyim? Ben dostunun karısı gibi değilim. Haydi bu akşamlık yatağa git de başka akşam güzel şeyler pişiririm.»

Aksilik olacak o akşam köylüler Peter’in çiftliğinden bir çok erzak getirmişler ve merkeplerini alt kattaki ahıra bağlamışlardı. Eşeklerden birisi huysuzlukla evi dolaşır ve âşığın saklandığı sepetin yanına, gelir. Adamın parmaklarından biri sepetin dışında kaldığından eşek ona basar. Adam ağrıdan bağırmaya başlar. Peter, sesin evden geldiğini duyunca: «Kim o?» der. Eşek hâlâ parmaklara bastığından adam inlemeye devam eder. Peter sepetin yanına gider, delikanlıyı orada bulur. Adamın yüzüne bakar, eskiden rezil bir günahkârlıkla arkasından koştuğu delikanlı olduğu görür. Orada ne aradığını sorar. Adam, cevap vermez, merhamet diler. Peter: «Ayağa kalk» der. «Fenalık yapmayacağım, yalnız buraya nasıl geldiğini söyle?»

Adam, herşeyi anlatır. Bu hikâyeye Peter sevinir. Karısı üzülür. Peter karısına, «Az önce» der, «dostumun karısına küfrediyordun, onu yakmalı diyordun. Kendin hakkında da aynı hükmü niçin vermiyorsun? Ama kadın değil misiniz, yaradılışınız hu. Başkalarının kabahatlarıyla, kendi suçunuzu örtmek istersiniz. Sizin gibi rezillerin başına taş yağmalı.»

Bu aralık kendisini toplayan kadın cesaretlenir, «Sen bizim başımıza taş düşmesini istiyorsun, çünkü sen bizi köpeğin sopayı sevdiği kadar seviyorsun. Ama Allah bunu yanınıza bırakmayacak. Sen niçin sızlanıyorsun? Beni dostunun karısıyla kıyaslıyorsan, bu şahane bir mukayese. O rezil karı, ne istiyorsa kocasında var. Ya sen ne yapıyorsun?

Gecelerce yanıma gelmiyorsun. Kabul etmelisin ki ben de her kadın gibi ihtiraslara sahibim. Sende bulamadığımı başkalarında ararsam, kusur mu bu? Hiç olmazsa kötü insanlarla düşüp kalkmıyorum.»

Kavganın bütün gece bitmeyeceğini gören Peter, lâfı keserek, «Bundan sonra seni ihmal etmeyeceğim» dedi. «Ama hemen bir yemek hazırla. Bu genç adam da herhalde benim gibi aç olacak.»

Kocasının sakinleştiğini gören kadın, masayı hazırladı ve rezil kocasıyle ve delikanlı ile birlikte güzel bir yemek yediler.

*

Bayanlar, hoşlanmadıkları için değil, fakat utandıkları için bu hikâyeye gülemediler. Kraliçe, hükümdarlık müddetinin sona erdiğini görünce ayağa kalktı, başındaki tacı Eliza' nın başına koydu. Ve, «Hükümdarlığı size devrediyorum» dedi.

Eliza, bunu şerefle kabul etti. Kâhyaya gerekli emirleri verdi ve alkışlar arasında şunları söyledi:

«Çok defa işitmişsinizdir ki, bazı insanlar, nükte, hazır cevaplık sayesinde, başkalarını müşkül mevkiye düşürürler. Ve kendilerini yakın bir tehlikeden korurlar. Bu konu pek hoş olduğu için, yarınki hikâyelerimiz zekice buluşlarla kendilerini dardan kurtaranların hallerine tahsis edilsin.»

ALTINCI GÜN

Eliza'nın idaresi altında nükte veya bir şaka ile bir tehlikeden kurtulma konusunda hikâyeler anlatılır.

HER zamanki toplanma saatinde kraliçe bütün üyeleri çağırdı. Üyeler, çağlayanın civarında oturmuşlardı. Kraliçe hikâyelere başlanmasını emretmişti. Bu esnada beklenmedik bir hal vaki oldu. Mutfakta bir gürültü işitilmişti, kraliçe kâhyayı çağırarak gürültünün sebebini sordu.

Kâhya, «Leziska ile Tindaro kavga ediyorlar, dedi, ama, sebebini bilmiyorum.» Kraliçe ikisini de çağırttı.

Leziska, Tindaro'ya «Çapkın, dedi, benim huzurumda söz söylemeye nasıl cesaret ediyorsun?»

Kadın kraliçeye: «Sayın bayan, dedi, bu herif beni Sikofante'nin karısı ile tanıştırmak istiyor.. Sanki ben onu hiç tanımazmışım gibi. Bana, Sikofante ilk gece kaleyi zorla ve kan dökerek zaptetmiş, diyor. Ben bunu kabul etmem, o işin sükûnetle ve zevk içinde cereyan ettiğini biliyorum. Bu enayi, babaların veya erkek kardeşlerin, kızların evlenmesini bir iki yıl geciktirirlerse, onların koyun gibi uslu oturacaklarına inanıyor. Allah göstermesin!.. Bütün komşularım arasında kocasına bakire olarak varmış kimseyi tanımıyorum. Ve evlenen bazı kadınların kocalarına oynadıkları oyunların çeşidini bilirim. Bu abtal da tereciye tere satar gibi, bunları bana öğretmeye kalkıyor.»

Bayanlar, Leziska'nın bu dedikodusuna kahkaha ile güldüler ve bu gülme Leziska'nın bütün içini dökmesine kadar devam etti.

Kraliçe: «Bu, sana ait bir iştir.» Dedi ve Dioneo'ya dönerek «Hikâyenin sonunda hükmünü sen ver.»

Dioneo: «Kraliçem,» dedi «Ben Leziska'ya şimdiden hak veriyorum. Tindaro sersemin biri.»

Eğer kraliçe, Leziska'nın ağzını kapayıp, odadan kovmasaydı bütün gün söylenecekti. O, uzaklaştırıldıktan sonradır ki hikâyelere başlandı.

I inci HİKÂYE

Bir şövalye Horetta'ya hikâyeler söyleyerek yolu kısaltır.

B İRKAÇ yıl önce aramızda ismi saklanamıyacak kadar meziyetlere sahip bir kadın vardı. Adı Horetta idi. Gerispina' nın karısıydı. Birgün, köyde otururken yemeğe birçok bayan ve şövalye davet etmiş, sonra, onlarla başka bir çiftliğe doğru yürüyüşe çıkmıştı. Yol epeyce uzun olduğu için, gençlerden biri, bayan Horetta'ya «Yolu kısaltmak için en güzel hikâyelerden birisini anlatmak isterdim.» dedi,

Horetta: «Çok iyi olur, lütfen.» diye cevap verdi.

Bunun üzerine kılıç kullanmakta, hikâye söylemekten fazla becerikli olan genç anlatmaya başladı. Fakat bir söylediğini, beş, altı defa tekrarlıyor, her an söyledikleri çelişiyordu. İsimleri birbirine karıştırıyor ve hikâyeyi öyle berbat ediyordu ki, Horetta kan ter içinde kalıyordu. Tahammülü bitince: «Atınızın yürüyüşü öyle sert ki, dedi, beni indirmenizi rica ederim.»

Delikanlı, bu istihzayı anladı. Ve hikâyeyi burada bırakarak başka bir hikâyeye geçti.

II nci HİKÂYE

Cisti isminde bir ekmekçi, Gerispina'ya verdiği bit cevapla, isteğinin münasebetsizliğini yüzüne vurur.

GERİSPİNA'YA çok itibar eden papa Bonifaçius mühim bir iş için Floransa'ya bir elçi göndermişti. Elçiler, Geri' nin evine inmişlerdi. Elçiler

her sabah, Cisti'nin fırınının bulunduğu Marya kilisesinin önünden geçerlerdi. Gerçi, Cisti'ye kader, aşağılık bir sanat vermişse de, servet toplama bakımından yaver olmuştu. Onun için hayat tarzını değiştirmeden, pek güzel bir evde oturuyordu, en nefis beyaz ve kırmızı şaraplara sahip bulunuyordu.

Cisti o sıcak günlerde Geri'nin elçilerle beraber her gün oradan geçtiğini görünce, bir serin beyaz şarap ikram etmenin hoş kaçacağını düşünmüştü. Fakat, Geri'yi davet etmekten çekindi, ve isteğin Geri'den gelmesi için bir çare düşündü. Geri ve elçiler sabahları dükkânının önünden geçerken bir değirmenci kıyafetine girerek kapının önüne bir kalaylı kap soğuk su, bir Bulonya testisi beyaz şarap, ve iki gümüş kadeh koyup kendisi de oraya oturarak, öyle iştaha ile içmeye başlardı ki, ölülerin bile içesi gelirdi. Geri iki gün bu hali seyretti. Üçüncü gün: «Afiyet olsun Cisti, dedi. Şarap iyi mi?»

— Çok güzel, dedi Cisti. Ama, ben onu tarif edemem, kendiniz tatmalısmız. Geri elçilere :

— Baylar, dedi, bu iyi kalpli adamın şarabından tatmalıyız. Belki çok hoşumuza gidecek.

Hepsi Cisti'nin yanına geldiler.

Cisti bir sıra getirtti. Oturmalarını rica etti. Hizmetçilerini de oradan uzaklaştırarak:

— Ben içmesini de bilirim, bardakları temizlemesini de, dedi. Bir testi nefis beyaz şarap getirtti ve misafirlerine ikram etti. Az sonra da mükellef bir sofra hazırlatarak bütün ileri gelenleri ve bu meyanda Cisti'yi davet etti. Ama Cisti gelmek istemiyordu.. Geri hizmetçilerinden birine Cisti'nin evinden bir şişe şarap ve kadeh getirmesini emretti.

Hizmetçi, bu şaraptan hiç tatmamış olduğuna üzülerek en büyük şişelerden birisini aldı. Cisti bunu görünce:

— Oğlum, dedi. Geri seni boş yere bana göndermiş.

Hizmetçi eli boş döndü.

— Bir defa daha git! dedi Geri ve; benim seni gönderdiğimi söyle!. Aynı cevabı alırsan seni daha nereye göndereceğimi sor.

Cisti, dönüşünde «Geri hakikaten beni sana gönderdi.»
der.

— Oğlum, göndermemiştir.

— Nereye gönderdi öyleyse?..

— Arno ırmağına...

Bu haber üzerine kontun gözleri açıldı. «Alıp getirdiğin şişeyi bir göster.» dedi. Ve şişeyi görünce; «Cisti'nin hakkı var, dedi. Daha münasip bir şişe almalıydı. Bunu gören Cisti, «Şimdi inanıyorum ki, dedi. Geri seni bana göndermiş.» Şişeyi doldurdu ve aynı gün Geri'ye aynı şarapla dolu bir fıçı yolladı. Arkasından da kendisi geldi.

— Zannetme ki, dedi. Bu sabah beni şişenin büyüklüğü ürkütmüş olsun. Size hatırlatmak istedim ki, bu şarap, bu adamlara göre değil. Onu daha fazla tutamam, ne varsa size yolladım.

Geri böyle güzel bir hediyeye uygun şekilde teşekkür etti ve ona saygı ve dostlukla bağlandı.

III üncü HİKÂYE

Nana, Floransa kardinalini açık saçık bir şaka ile susturur.

KARDİNAL Artan zamanında Kral Robertin mareşali Dego isminde Katogonyalı bir şövalye Floransaya gelir. Bu adam yakışıklı ve kadınlara düşkün bir delikanlıdır. Floransa kızları içinden kardinalin yeğeni olan bir güzele tutulur. Bu kadının kocasının cimri olduğunu haber alınca 500 altın mukabili karısıyla buluşmasına izin vermesi hususunda mutabık kalır. Yalnız şövalye geceyi kadınla, kadının arzusuna rağmen geçirdiği halde 500 altın yerine kocasına bir kaç gümüş lirayı altına batırarak verir. Bu yüzden sefil adam hem zarar görür, hem de haysiyetini çiğnetmiş olur.

Kardinal bütün bunları duymamış gibi yaparak mareşalin dostluğunu devam ettirir. Bir gün bir koşu sahasına beraber gittiklerinde kardinal, Rinacinin karısı genç ve güzel Nana'yı görür. Bu kadın o zaman neşe ve konuşkanlığı ile tanınmıştı ve az zaman evvel, Peter kilisesinde nikâhı kıyılmıştı. Kadının yanına yaklaşan kardinal mareşali işaret ederek «Nana dedi. Nasıl kendine güvenir misin, şu delikanlıyı elde etmeye...»

Halkın içinde dedikoduya maruz kalacağını ve adının lekeleneceğini düşünen kadın taşı gediğine koymak için «O delikanlı, dedi, beni elde edemez. Çünkü ben tam ayar altın isterim.»

Kardinalle Mareşal bu cevaptan kıpkırmızı kesilerek birbirlerinin yüzüne bakıp oradan savuştular. Çünkü mareşal, kardinalin yeğenine karşı bir alçaklık yapmıştı. Onun için kadının cevabı yerinde ve taşı gediğine oturtma nevindendi.

IV üncü HİKÂYE

Konrad'ın aşçısı Şişibio, bir nükte ile efendisinin* öfkesini *neşeye çevirir ve cezadan kurtulur.

KONRAD en asil ve alicenap şövalyelerdendi, işe güce bakmaz, köpekleri ve kuşları ile şahane bir hayat sürerdi.

Bir gün atmacası ile yağlı bir keklik yakalamış ve akşam yemeğini hazırlamak üzere Venedikli ahçısı Şişibio'ya vermişti. Ahçı kekliği güzelce kızarttı. Kızartma bitmek üzereydi ki, etrafa mis gibi kokusu yayıldığı bir sırada komşusunun kızı Brunetta çıka geldi. Kız ahçıyı severdi, kekliğin manzarasına ve kokusuna dayanamıyarak ondan bir parça, vermesini ahçıdan rica etti.

Ahçı şarkı söyler gibi «Veremem, veremem» diyordu.

«Vermez misin?» diyordu Brunetta. Öyle ise ben de senin isteklerine razı olmam.»

Bu yüzden kavgaya tutuşmuşlardı. Fakat nihayet ahçı, güzel kıza keklikten bir parça kesip verdi ve kalanını bir misafir davet etmiş olan Konrad'ın masasına koydu.

Konrad kekliği yarım görünce, ahçıyı çağırtarak öbür parçasının ne olduğunu sordu. Venedikli ahçı «kuşun bir kanadı, bir bacağı vardı» dedi. Konrad öfke ile «Allah seni kahretsin» dedi, «böyle kuş mu olur.»

Şişibio «Olur; dedi, ben bunu size canlı bir misalle gösteririm!»

Konrad misafirin yanında sözü uzatmamak için «Görmediğin bir şeyi bana göstereceksen, yarını bekle.» dedi. «Ama gösteremezsen bacağının kırılacağını düşün.»

Konrad, sabahleyin kalktığında öfkesini halâ yenememişti. Şişibioyu yanına alarak kekliklerin bol bulunduğu bir dereye doğru gittiler. Konrad: «Şimdi görelim, dedi, dün akşam sen mi haklıydın, ben mi?»

Ne diyeceğini bilmeyen Şişibio, efendisinin öfkesinden korkuyordu. Kabil olsa sıvışıp gidecekti. Su kenarına yaklaştıklarında bir kuş kümesinin tek bacakları üstünde uyumakta olduklarını gördü, ve efendisine «Bakın, dedi, ben haklıyım. İşte tek bacaklarıyle duruyorlar.»

Konrad: «şimdi anlarsın,» dedi. Bacakları kalkık kuşlara yaklaşarak bağırdı. Hayvancıklar öteki bacaklarını da indirip havalandılar. Konrad «gördün mü rezil herif, dedi, bacaklarının iki olduğunu.»

«Evet gördüm, dedi Şişibio, ama dün akşam böyle bağırmadınız ki, bağırsaydınız bizim kuş da öteki bacağını uzatırdı.»

Bu cevap Konrad'ın çok hoşuna gitti, öfkesini unutarak gülmeye başladı, ve «Haklısın Şişibio, dedi. Dün akşam da böyle bağırmalıydım.»

Böylece ahçı, efendisini yumuşatmış, muhtemel bir cezadan yakasını kurtarmıştı.

V inci HİKÂYE

Foraza ve Giotta atla Mugello'da bir gezintiye çıkarlar ve birbirlerinin çirkinlikleriyle alay ederler.

FORAZA kısa boylu ve biçimsiz bir adamdı. Yassı bir yüzü, çökük bir burnu vardı. Ailesinden kimse onun kadar çirkin değildi. Fakat o kadar kuvvetli hukuk bilgisi vardı ki, bir canlı kütüphane sayılırdı.

Giotta da yüksek bir zekâya sahipti, hem kalemi hem fırçayı eşsiz derecede kullanırdı. Resimleri o kadar canlıydı ki, görenler gerçek sanırdı.

Asırlarca unutulmuş bir sanatı diriltmişti. Floransa’nın en önemli kişilerinden birisiydi. Büyük bir tevazu ile herkese hocalık ederdi. Fakat kendisine üstad denmesini istemezdi, oysa ki başkaları bu ünvana bayılırlardı. Bununla beraber Giotta’nın yüzü ve vücudu Foraza gibi çirkindi.

Foraza ve Giotta, Mugello’da bir çiftliğe sahiptiler. Bir gün Foraza sıska bir atın üstünde çiftliğinden dönerken atı ve kıyafeti kendisine benzeyen Giotta’ya rast geldi. Konuşa konuşa yol almaya başladılar. Bu sırada baş gösteren ani bir yağmurdan korunmak için tanıdıkları bir köylünün evine sığındılar. Yolları hayli uzak olduğu için, orada kalmak istemediler. Köylüden eski birer yırtık şapka alarak tekrar yola çıktılar. Yağmur ve çamur iliklerine kadar işlemiş halde yollarına devam ederken havanın biraz açılması üzerine yine konuşmaya başladılar.

Foraza: «Giotta, dedi. Seni şimdi bir yabancı görse, büyük bir ressam oluşuna ihtimal verir mi?»

Giotta: «Neden vermesin? Senin haline bakıp alfabe bilgine ihtimal verdikten sonra.» Taşı gediğine koymuştu.

VI ncı HİKÂYE

Mikael Scalya, Baroneslerin hiç olmazsa İtalya’nın en asil ailesi olduğunu ispat eder ve bu sayede bir akşam yemeği kazanır.

BiR zaman evvel Floransa’da Mikael adlı birisi vardı ki en kibar, en konuşkan gençlerden sayılırdı. Söylediği güzel hikâyeler dolayısıyla Floransalı gençlerin sevgisini kazanmıştı.

Bir gün bazı gençlerle birlikte kır gezintisinde bulunuyordu. Söz memleketin en asil ailesine gelmişti.

Bazıları Uberti’ler, bazıları Lamberti’ler diyordu.

Scalya «Divaneler, dedi, siz ne istediğinizi bilmiyorsunuz. Yalnız Floransa’nın değil, bütün dünyanın en eski asil ailesi, Saint-Maria civarında oturan Baroneslerdir.»

Gençler: «Bizimle alay ediyorsun, dediler, sanki biz Baronci'leri senin kadar tanımıyor muyuz?»

Scalya: «Vallahi ciddî söylüyorum, dedi, istediğinizi hakem huzurunda ispat edemezsem altı kişiye akşam ziyafeti çekerim, ispat edersem siz bana ziyafet verirsiniz.»

İçlerinden; birisi: «Bu ziyafeti kazanmaya talibim» dedi.

Hakem olarak Peter Fiorentino'yu seçtiler.

Hakem, Sealya'ya: «Dâvanı nasıl ispat edeceksin?» dedi.

Scalya: «Öyle delillerle ki, dedi, ne bu gençler, ne de siz inkâr edemiyeceksiniz. Bildiğiniz gibi asaletin değeri eskiliği ile ölçülür. Baronci'lerin en eski asil aile olduğunu ispat edersem dâvayı kazanmış olurum.

Allah, Baroncileri resim sanatı başlarken yarattı. Öteki insanları ise resim sanatı mükemmeliyete erdikten sonra.

Bunu anlamak için Baroncileri, başka insanlarla kıyaslayın, Herkeste muntazam bir vücut yapısı görürsünüz. Sadece Baronci'lerin birisi ince uzun, öteki yayvan bir yüz, birisinin burnu sivri, ötekisinin basık, kiminin çenesi sivri, kiminin kıvrık, kiminin bir gözü ötekinden büyük ve düşük. Çocuklar böyle resimleri ilk resim derslerinde yaparlar. Onun için Baronci'ler en eski ailedir.»

Hakem Peter ve bahse katılmış olanlar bu ince buluşa güldüler ve ziyafete hak kazandığını kabul ettiler.

VII nci HİKÂYE

Filippo isimli bir kadın, sevgilisi ile buluşurken kocası tarafından yakalanır. Fakat mahkemede ince bir nükte ile beraet eder.

PORTO'da sert ve insafsız bir kanun vardı. Buna göre, kocaları tarafından sevgilileri ile yakalanan kadınlar, vücutlarını para ile satan fahişeler gibi, ateşte yakılırdı. Bu kanunun yürürlükte olduğu devirde

Rinaldo’nun güzel karısı Filippo, sevgilisi Lazorina’nın kollarında kocası tarafından yakalanmıştı.

Rinaldo, bu manzara karşısında katil olmaktan nefsini zor alıkoydu, fakat karısının hiç olmazsa kanuna göre diri diri yakılmasını istiyordu. Şikâyeti üzerine kadın hâkim huzuruna getirildi.

Kadın her âşık gibi dostlarının ihtarlarına rağmen cesaretle hakikati söylemeyi, inkâr etmeye tercih etti. Böylece sevdiği delikanlıya lâyık olduğunu gösterecekti. Onun için cesaretle, hâkimin huzuruna gitti ve ne istediğini sordu. Güzelliği, zekâsı hâkimin merhametini uyandırdı. Hâkim onun olayı inkâr etmesini ve ölümden kurtulmasını istiyordu. Fakat yapılan şikâyeti açıklamaya mecburdu. «Kocanız Rinaldo, dedi, iddia ediyor ki sizi başka bir erkekle zina halinde yakalamış, kanuna göre cezalandırılmanızı istiyor. Bu iddia doğru mu?»

Kadın sarsılmadan: «Sayın hâkim, dedi, itiraf ederim ki kocam Rinaldo beni dün gece sevdiğim Lazorina’nın kolları arasında yakalamıştır. Fakat bilirsiniz ki kanunlar genellik prensibiyle yapılmalıdır ve bunda her cinsin reyi alınmalıdır. Halbuki bu kanun yalnız kadınlar hakkında uygulanıyor. Kadınlar ise müteaddit erkekleri tatmin edebilirler. Bu kanunu kabul etmiş bir kadın var mıdır? Ve kanun yapılırken kadınlara sorulmuş mudur. İşte bu kanun bu kadar haksızdır, ama onu benim hakkımda tatbik etmekte serbestsiniz. Yalnız hükümden evvel kocama sorulmasını isterim: kendisi talep ettikçe arzusunu tatminde gecikmiş miyim?»

Rinaldo kendiliğinden: «Hayır» dedi.

Kadın; «Öyle ise hâkim bey, dedi, size sorarım; ona muhtaç olduğu kadarını verdiğim halde fazlası kalıyorsa ne yapmalıydım? Köpeklere mi atmalıydım, yoksa beni seven bir yiğite hizmet mi etmeliydim?»

Mahkemede hazır olan herkes bu ince cevaba tebessüm etti ve onu alkışladı. Hâkimin talebi üzerine bu sert kanun değiştirilerek bundan böyle yalnız para için kocasını aldatanlara tatbiki kararlaştırıldı.

VIII inci HİKÂYE

Fresko yeğenine, çirkinlerden hoşlanmıyorsa aynaya bakmamasını tavsiye eder.

FRESKO isminde birisinin Ciska diye anılan bir yeğeni vardı ki boylu boslu olmakla beraber, pek güzel sayılmazdı. Ama öyle kendini beğenmişti ki kimseye aldırış etmezdi. İnatçı ve öfkeliydi de, kim ne yapsa beğenmezdi. Sicilya kralının kızı bile bu kadar kibirli olamazdı. Herkese dudak bükerdi ve daha bir çok tatsız huyları vardı.

Bir gün, süslü püslü, amcasının odasına girmişti. Amcası: «Nasıl oldu da, dedi, bu bayram günü bu kadar erken eve döndün?»

Süslü elbiselerinin yükü altında ezilecek halde olan Ciska: «Elbette gelirim, dedi, bugünkü kadar antipatik insanların bir araya toplandığı bir gün görmedim. Sempatik kimseye rastlamadım, çirkin insan görmekten benim kadar acı duyan kimse yoktur.»

Freska yeğeninin bu mânâsız sözlerine üzülerek: «Kızım, dedi, şayet çirkin insanlar sinirine dokunuyorsa rahat etmek için aynaya hiç bakmamalısın.»

Kendini pek akıllı sayan Ciska, amcasının bu nüktesini hiç anlamadı ve mânâsız davranışlarına devam etti.

IX uncu HİKÂYE

Gida bazı Floransalı gençlere şaka yolu ile hazin bir gerçeği anlatır.

E SKİDEN Floransa’da âdetti:şövalyeler kurdukları derneğe, masraflara iştirâk edecekleri üye yaparlardı.

Üyelerden her biri sıra ile bütün cemiyet âzalarına ziyafet çeker ve bazı yabancıları da dâvet ederlerdi. Üyeler hiç olmazsa senede bir defa aynı biçim elbise giyerler, bayram günleri şehri atla dolaşırlar ve mesut bir hâdise olursa neşeyle kutlarlardı.

Belta isminde birisi böyle bir dernek kurmuştu. Derneğe Gida’yı üye yapmak istiyordu. Çünkü Gida hem büyük bir filozof ve tabiat âlimi idi, hem de ahlâklı, kibar, konuşkan bir adamdı, üstelik de zengindi. Ama Betta

onu bir türlü göremiyordu. Çünkü toplantılardan kaçıyordu. Epikür usulüne riayet ettiği için Allahı inkâr ettiği rivayet olunurdu.

Gida zaman zaman Saint-Michel bahçesinden geçerdi. Bir gün Betta, maiyeti ile beraber orada av gezintisi yaparken Gida'yı gördü. Arkadaşlarına: «Ona doğru gidelim,» dedi. Atlarını Gida'nın geçeceği tarafa sürdüler. Ve «Gida, dediler, bizim derneğimize girmiyorsun, ama Allahı inkâr edenlerin delillerini bulmak ne işine yarar?»
Gida: «Söyler misin, dedi, evimde ne hoşuna gider?»

Ve oradan uzaklaşır.

Herkes şaşkınlıkla birbirine bakıyordu. «O budalanın biri, dediler. Şu cevapta en ufak bir mâna var mı? Bulunduğunuz yer bizi ne ilgilendirir?»

Betta, onlara: «Siz divânesiniz, dedi. Onun dediğini anlamadınız. O, bir iki kelime ile bize haşin bir gerçeği anlattı. «Evimiz» demekle şu ölü odalarını kasdetti, bizim ve bütün cahil adamların ölü olduğunu ifade etmiş oldu.»

Herkes Gida'nın nüktesini anlamıştı. Artık Gida'yı rahat bıraktılar.

X uncu HİKÂYE

Rahip Cipolla Certaldo'lara Csbrailin kanadını göstermek ister. Kanat yerine kömüre rastlar ve bununla aziz Lavzetiusun kızartılmış olduğunu iddia eder.

CERTALDO, Floransa'ya yakın Elsa vâdisinde bir köydür. Küçük olmakla beraber bir çok meşhurlar burada oturmuşlardır. Her yıl kutsal Antonio tarikatından birisi buraya gelir ve halktan iane toplardı. Bir defasında rahip Cipolla gelmişti. Cipolla yalnız adı ile değil aynı zamanda örnek bir yaşayış tarzı ile de ünlü idi.

Bu rahip ufak tefek olmakla beraber, çok alaycı idi. Cehaletine rağmen öyle lâf ederdi ki, duyanlar onu Tullius yahut Kintilhams gibi bir hâkim sanırlardı. Civarda dostluk etmediği kimse yoktu.

Bir defasında âdeti olduğu üzere ağustos ayında, köye geldiğinde halk ibadet için etrafına toplanmıştı.

Halka: «Siz, dedi, her yıl kutsal Antonio tarikatına mahsullerinizden, halinize göre bir miktarını gönderiyorsunuz. Bunları toplamak üzere baş rahip her yıl beni buraya gönderiyor. Onun için sabah dokuzda çanlar çalınınca burada toplanıyorsunuz. Size, mükâfat olarak vâ’zımı verdikten sonra arzı, mukaddesten getirilmiş bir mübarek eşyayı da göstereceğim.

Bu, bâkire Meryem’in odasında Cebrailin vahy esnasında unuttuğu bir tüydür.»

Cemaat arasında Johan ve Biago adındaki iki bıçkın, rahibin sözlerine gülmeye başlamışlardı ve papaza bir oyun oynamak istiyorlardı.

Papazın indiği otele gidecek olan Biago, papazın uşağını lâfa tutacak, Johan da tüyü aşıracaktı.

Rahibin Guçio adlı korkunç bir uşağı da vardı. Rahip derdi ki «Uşağımın dokuz kabahati var ki; bir tanesi Aristo’yu veya Seneca’yı çileden çıkarmaya yeterdi.»

Cipolla bu uşağını otelde bırakmıştı. Eşyasına, bilhassa kutsal eşyayı sakladığı torbasına, dikkat etmesi için. Ama, uşak mutfağı, bir bülbülün bir yeşil dalı sevmesinden fazla severdi. Hele, içinde bir ahçı kız varsa. Otel sahibinin ahçısı ise kısa boylu, şişman, dev göğüslü ve suratı is ve dumandan kararmış birisi idi. Uşak, akbabaların bir leşe saldırdığı gibi, ahçı kadına saldırdı. Ve eşyaları unuttu. Ağustos olmasına rağmen, ocak başına oturdu ve ahçı kadınla lâfa daldı. Kendisini zengin bir asilzade diye gösteriyor, dokuz bin altın serveti olduğunu, bundan başka bir çok paraları borç verdiğini ve yüksek kabiliyetli bir adam olduğunu söyleyerek öğünüp duruyordu. Oysa, şapkası yağlı, önlüğü yamalı, ayakkabıları delik deşikti. Bir Kastilya prensi gibi, ahçı kıza vaadlerde bulunuyor, onu bu fakir hayattan kurtaracağını söylüyordu. Bütün bunlar tabiî boş şeylerdi.

İki bıçkın, uşağı ahçı kadınla lâfa dalmış görünce sevindiler. Çünkü başlıca zorluk ortadan kalkıyordu. Böylece rahibin açık duran odasına girdiler, Cebrailin kanadı denilen tüyü aradılar. Bu tüy, bir. kutunun içinde ve bir beze sarılı idi. Bir papağan kuyruğundan koparılmıştı. Bu da o zaman çok tesir eden bir şeydi. Çünkü henüz Mısır’ın zenginliği İtalya’ya varmamıştı ve çokları hiç papağan görmemişlerdi. İki bıçkın bu tüyü aldılar ve onun yerine kutuya kömür koydular ve sıvıştılar.

ibadetten sonra halk evlerine dağılmıştı. Herkes birbirine Cebrailin kanadından bahsediyordu. Yemekten sonra tekrar kilisenin etrafında toplandılar.

Rahip, tıka basa yemeğini yedikten ve saat dokuza kadar dinlendikten sonra, uşağını çağırarak torbayı getirtti.

Rahip eşyasını muayene etmeden vaazına başladı. Kanadı gösterme zamanı gelince, evvelâ tövbe istiğfar etti, iki mum yaktı, şapkasını çıkardı, sonra kutuyu açtı. Cebrail'in kanadını ararken, onun yerinde birkaç kömür parçası buldu.

Uşak, bunu beceremiyecek kadar saftı. Ona öfkelenemiyordu da. Böyle bir budalaya kutsal emaneti bıraktığı için üzgündü. Gözünü kırpmadan ellerini göğe kaldırdı ve duyulur bir sesle:

— «Allahın kudretini sena ederim!» dedi ve kutuyu kapadı.

Halka dönerek: «Ey cemaat, dedi, ben daha gençken baş rahip beni faydalı incelemeler için güney illerine yolladı. Bir çok zorluklarla yol aldıktan sonra, Sardunya'yı, Troufa'yı da geçerek yalan diyarına vardım. Orada bir çok rahip kardeşlerimiz oturuyordu. Abrusi ilinde erkekler ve kadınlar tahta pabuçlarla dağlarda dolaşırlardı. Sonra insanların, ekmeği şişede, şarabı torbada taşıdıklarını gördüm. Suların yokuş yukarı aktığı Bakus dağlarından Pastina'ya vardım. Burada ister inanın, ister inanmayın, bıçaklar havada yüzerdi. Aradığımı buralarda bulamayınca, kutsal topraklara gittim, ve Kudüs papazını ziyaret ettim. Papaz, üstümdeki kutsal Antonius elbisesine hürmeten bana kutsal emaneti gösterdi. Ben size onlardan bazılarını söyleyeceğim:

Kutsal Francisko'ya görünen Serob ismindeki meleğin başlığı, bir Şerub'un pençesi, üç doğulu hekime görünmüş olan yıldızın ışınları vesaire. Ben papaza Morello dağından bir iki eşya hediye ettiğim için, o da bana kutsal eşyadan, bir iki parça verdi. Bunlar arasında kutsal haçtan bir parça, Hazreti Süleyman zamanından kalma ve çan sesi veren şişe, Cebrail'in tüyü, kutsal Gerhard'ın ayakkabısı.. Bunları az önce Floransalı bir tüccara satmıştım. O da buna mukabil bana, aziz Lavrentius'un yakıldığı kömürden bir parça verdi. Bu eşyanın hakikî olduğu vesikalarla ispat edildi. O zamandan beri bunları yanımda taşıyorum. Cebrail'in kanadı bir hasara uğramasın diye, onu ve kömürü birbirinin aynı iki kutuda saklıyorum, ve çok defa bunları birbirinden ayıramıyorum. Bunu beşerî bir zaaf değil, İlâhî bir irade sayıyorum. Çünkü iki gün sonra kutsal Lavrentius bayramını kutlayacağız. Onun için Allahü teâlâ kalbinizde huşû uyandırmak üzere elimin altına, Cebrail'in tüyünü değil, kömürü getirdi. Başlarınızı açınız ve saygı ile kömürü seyrediniz.

Şunu da söylemeliyim ki bu kömürün karşısında haç çıkaranlar bütün sene yangın görmezler.»

Halk kutsal emanet sanarak kömür parçasına yaklaşıyor, ve elini sürmek istiyordu. Rahip işi kolaylaştırmak için erkeklerin gömleğine, kadınların beyaz örtülerine kömürle haç resmi çiziyordu.

Rahip bu suretle kendisini müşkül mevkie düşürmek isteyen bıçkınlara bir oyun oynamıştı. Bunun üzerine bıçkınlar haç çıkararak papaza yanaştılar, çaldıkları tüyü geri verdiler. Papaz bu tüy ile ertesi sene daha fazla parsa topladı.

O günün kraliçesi müddetinin bittiğini anlayarak, başındaki tacı tebessümle Dioneo’nun başına koydu ve: «Artık, dedi, kadınları idare etmek zamanı sana geldi.. Bizi öyle idare et ki, müddetinin sonunda seni alkışlayalım.»

Dioneo tacı aldı ve: «Siz, dedi, benden daha iyi kraliçeler görmüş olabilirsiniz. Fakat, şayet bana itaat edecekseniz, size bir şey anlatacağım ki onsuz hiç bir sevinç tam olmaz. Şaka bir tarafa, hükümdarlığımı en iyi bir şekilde yapmaya gayret edeceğim.»

Bundan sonra yeni kraliçe kâhyayı çağırttı. Lâzım geleni emirleri verdi: «Bayanlar, dedi, şimdiye kadar nice tesadüfler ve buluşlardan bahsedildi. Bakire Lesiska hikâyesi yarınki konumuz için bana ipucu verdi. O demişti ki: «Komşu kadınlardan hiç birisi bâkire olarak evlenmemiştir, ve her kadın erkekleri aldatma oyununu bilir.

Onun için yarın, kadınların aşk yüzünden erkeklere oynadıkları oyunları konu olarak alalım.»

Bayanların bir kısmı, bu konuyu uygun bulmadılar. Ve değiştirilmesini istediler. Fakat kraliçe: «Güzellerim, dedi, bu konuyu ben sizin kadar bilirim. Fakat, itirazınız kararımı değiştiremez. Ben size nasıl itaat etmişsem, siz de bana öyle itaat edin. Bu endişeleri bırakın, hoş hikâyeler düşünün.»

Güzel kadınlar nihayet bu teklifi kabul ettiler.

YEDİNCİ GÜN

Dioneos'un idaresinde hikâyeler söylenir ki, konuları, kadınların zevklerini tatmin için erkeklere oynadıkları oyunlardı.

I inci HİKÂYE

Yohan gece kapıya vurulduğunu duyar, karısını uyandırır. Kadın, bir hayalet olduğunu söyler ve üfürükle hayaleti teskin eder.

FLORANSA'da Pankrasius sokağında Yohan isimli bir dokumacı vardı. Mesleğinde çok becerikliydi. Saflığı dolayısiyle Marya kilisesinin korosuna başkan seçilmişti. Bazen de okulu kontrol ile görevlendirilirdi. Bu işlere çok emek verirdi. Ona bu vazifeleri veren rahiplerdi. Zenginliği dolayısiyle kiliseye çok yardım ettiğinden, rahiplere verdiği giyim eşyası mukabilinde ona dua öğretirlerdi.

Tesa adındaki karısı Mannutsia'nın kızı idi. Kurnaz ve hilekâr bir kadındı. Frederik Neri isminde yakışıklı ve neşeli bir delikanlıya âşıktı. Kocasının bönlüğü ile meşhur olan kadını Frederik, bir hizmetçi vasıtasiyle bir çiftliğe davet etti. Ve bütün bir yazı orada beraber geçirdiler. Kocası, akşamları gelir, gündüzleri dükkânına veya kiliseye giderdi.

Frederik, akşam, oraya geldi. Yohan bulunmadığı için yemeğini orada yedi. Ve kadınla geceyi beraber geçirdi. Kurnaz kadın o gece, kocasının söylediği kilise İlâhilerinden altısını Frederik'e öğretti. Her ikisi böyle gecelerin uzayıp gitmesini dilediler ve her seferinde haberleşme güçlüğü dolayısiyle şöyle bir anlaşmaya vardılar. Frederik, gündüz kadının bağının önünden geçerken, bir sırığa bağlanmış bir eşek başı görecek ve baş Floransa'ya yönelmiş bulunursa geceyi kadının yanında geçirebilecekti. Kapıyı açık bulmazsa üç defa vuracak. Eğer eşek başı Fiezola'ya doğru çevrilmişse gelmemeli, çünkü Yohan evdedir. Bu suretle pek çok defalar

buluştular. Bir gün Frederik akşam yemeğine gelecekti. Kadın, iki yağlı hindi hazırlatmıştı. Aksiliğe bakın ki, o gün beklenmedik bir şekilde Yohan geldi. Kadın kocasıyla bir iki parça başka bir et yemeği yedi ve hindileri ve taze yumurtaları bir şişe güzel şarapla beraber bahçeye taşıttı. Orada bazen Frederik'le yemek yerlerdi. Bu yemekleri çayırların yanında, bir vişne ağacının yanına koydurttu. Lâkin telâştan, hizmetçiye Frederik'i beklediğini ve Yohan'ın orada olduğunu Frederik'e haber vermesini söylemeyi unutmuştu. Karı koca henüz yatmışlardı ki, Frederik geldi. Ve bir defa yavaşça kapıya vurdu. Kadın, sesi duyduysa da uyuyormuş gibi yaptı. Frederik ikinci defa vurdu, bu defa kocası, karısını dürterek: «Duymuyor musun Tesa, dedi, birisi kapıya vuruyor.»

Kadın, uykudan uyanmış gibi yaparak: «Ne diyorsun?» dedi.

— Zannediyorum birisi kapıya vuruyor.

— Vuruyor mu? Sevgili Yohan, bunun ne olduğunu sen. bilmezsin. Bu, bütün geceler korktuğum hayalettir. Onun sesini duydukça başımı yorganın içine sokarım ve sabah olmadan çıkarmam.

— Korkacak ne var? Hayalet bile olsa, ben yatağa girerken dualarımı okudum, her tarafa üfledim, bir şeyden korkmam.

Frederik'in neş'esi kaybolmasın diye kadın yataktan kalkıp, kocasının evde olduğunu haber vermek istedi.

— Kocacığım, dedi, sen duaya güvenebilirsin ama, benim rahat edebilmem için, hayaleti efsunlamak lâzım.

— Bu nasıl olacak?

— Ben bilirim, geçen gün Fiezola'ya gitmiştim ya, orada, rahibelerden birisi, benim korkaklığımı bildiği için, bana öyle bir dua öğretti ki, daima tesirli imiş. Bunu şimdiye kadar denemedim ama, sen şimdi yanımdasın, bir deneyelim.

Yohan bunu kabul etti. İkisi yavaşça kapıya yaklaştılar. Kapının önünde Frederik endişeler içinde beklemekteydi. Kadın kocasına: «Ben, haydi dediğim zaman şuraya üç defa tüküreceksin!» dedi. Yohan:

— Peki, dedi. Kadın duaya başladı: «Ey hayalet, geceleyin dolaşırsın, buraya sert bir kuyrukla geldin, yine sert kuyruğunla dönmelisin. Bahçeye git, kiraz ağacının altında iyi bir şarap ve yüz yumurta bulacaksın. Şişeyi içip boşalt ve yoluna git. Yalnız bana, ve sevgili kocama bir şey yapma.» dedi ve kocasına: «Haydi şimdi tükür!» diye işaret etti.

Dışarda bunu duyan Frederik’in şüpheleri kayboldu ve gülesi geldi. Kadın, kocası ile yatağına döndü. Frederik, henüz aç olduğundan bahçeye girdi, kızarmış hindileri ve taze yumurtaları yedi, şarabı içti. Kadınla Frederik ne zaman buluşsalar bu olayı hatırlarlar ve kahkaha ile gülerlerdi.

Bazıları iddia ederler ki, kadın, eşek başını mutat şekilde Fiezola’ya çevirmişti ama, oradan geçen bir amele başı Floransa tarafına döndürmüştü. Frederik’in yanılması bundandı. Bazılarına göre kadının duası şöyle imiş:

— Hayalet, Allahaşkına git. Allah taksiratını affetsin, birisi eşeğin başını çevirmiş. Ben burada Yohan’ımla beraberim.

II nci HÎKAYE

Peronella kocası gelince, sevgilisini bir fıçıya saklar. Bu fıçıyı kocası birine satmıştı. Kadın, fıçıyı başkasına sattığını* ve *alanın da fıçının içini muayene etmekte olduğunu söyler. Böylece sevgilisi, fıçıdan çıkar ve fıçıyı kendi evine taşıtır.

NAPOLI’de bir müddet önce fakir bir adam, Peronella adlı güzel bir kızla evlenmişti. Adam, duvarcı idi. Kadın, örgü örerek para kazanırdı ve böylece geçinip giderlerdi. Bir gün bir delikanlı Peronella’yı gördü, ona âşık oldu ve kızı ziyaret etmek için iznini aldı. Buluşmak için, şöyle bir tedbir düşündüler: Kocası, erken kalkıp işine gittiği için delikanlı bir köşede saklanacak ve kocanın gittiğini görünce eve girecekti. Bir çok defalar, böylece buluştular.

Bir gün Giyanello isimli bu delikanlı, kızın yanına yine gelmişti. Fakat mutat olmadığı halde koca, erkenden eve çıkıp gelmişti. Kapıları kilitli görünce: «Allaha şükür olsun, dedi, fakirliğime rağmen, bana faziletli bir kadın ihsan etmiş, benim yokluğumda kimsenin gelmemesi için nasıl da her tarafı kilitlemiş.»

Kadın, kocasının kapı vuruşunu anlayınca: «Eyvah Giyanello, dedi. Allah bu kocamın canını alsın, hiç de bu vakitler gelmezdi. Yoksa seni gördü mü? Her ne ise, sen şu fıçının altına saklan, ben kapıyı açayım ve niye geldiğini sorayım.» Giyanello fıçının altına girdi. Kadın kocasına kapıyı açtı.

— Bu ne iş böyle? dedi. Yoksa bugün tenbellik mi etmek istiyorsun? Sen çalışmazsan biz nasıl yaşıyacağız? Ben sadece lâmbanın yağını kazanmak için dikişten helâk oluyorum. Eş dost benimle alay ediyor. Sense çalışacak yerde eve miskinlik etmeye geliyorsun. Yazıklar oldu bana. Nasıl oldu
da sana vardım. O kadar zengini reddettim. Kıymetimi bilir diye sana vardım, başka kadınların iki üç tane sevgilileri var, gece gündüz keyif içinde yaşar dururlar. Ben böyle şey yapmıyorum. Bu yüzden yoksulluk içinde yuvarlanıyorum. Neden ben de bir sevgili, tedarik etmiyorum. Bilesin ki, birini arayacak olsam, bulmasını bilirim. Bana, para, piyano, mücevher verecek gençleri tanıyorum. Bunların hepsinden ferağat ediyorum. Halbuki sen çalışacak yerde eve geliyorsun.

Adam: «Karıcığım, dedi, Allahaşkına böyle düşüncelere saplanma. İnan ki, senin meziyetlerini biliyorum, bugün de işime gittim, ama sonradan farkına vardım ki, bugün Galeo bayramıdır. Çalışmak yasaktır. Onun için eve döndüm. Ama, bir aylık ekmeğimizi temin ettim. Şuradaki ve ayağımıza takılıp duran fıçıyı beş altına sattım.»

Peronella: «İşte bu felâket ya, dedi. Sen erkek olarak şehirde dolaşıp duruyorsun ve şu fıçıya bula bula beş altın buluyorsun. Halbuki ben ki hiç evden çıkmam, onu yedi altına sattım. Alıcı işte şurada, fıçının altını muayene ediyor.»

Adam, bu havadise çok sevindi ve kendi getirdiği müşteriyi savdı. Kadın: «Mademki geldin, dedi. Şu adamla pazarlığı tamamla.»

Gianello bu konuşmaları dinlemişti. Fıçıdan çıkarak:

— Ben buradayım, dedi. Ne diyeceksiniz? Pazarlığa karınızla başladım, onunla bitirmek isterim.

Adam: «Ben kocasıyım, dedi. Benimle pazarlık edebilirsiniz.» Gianello: «Fıçı, sağlam. Fakat içinde galiba, maya toplanmış, onun için temizlenmeden kullanılamaz.» diye cevap verdi.

Peronello: «Bu yüzden pazarlık bozulmasın, dedi. Kocam fıçıyı temizler.»

— Evet, dedi kocası. Önlüğünü çıkardı, fıçının içine girerek temizliğe başladı. Kadınsa kocasına kumanda veriyordu, şurasını temizle, burasını temizle!» diye.

İş bittikten sonra adam, fıçının içinden çıktı. Gianello durumdan memnundu. Yedi altını verdi ve fıçıyı evine taşıttı.

III üncü HİKÂYE

Rinaldo sevgilisinin yanındadır. Ansızın kadının kocası gelir. Kadın Rinaldo'nun çocuğun kurtlarını düşürmek için efsunlamaya geldiğini söyler.

SİENA'da ileri gelen bir ailenin Rinaldo isminde bir oğullan vardı ki, zengin bir adamın karısı olan güzel komşusuna vurgundu. Rinaldo, sevgilisiyle şüphe uyandırmayacak şekilde münasebet kurabilse rüyalarının gerçekleşeceğine inanırdı. Başka çare bulamadığından kadın gebe kalınca ona sağdıç olma çaresini aradı. Ve kadının kocası ile, dürüst bir şekilde tanışıklık tesis etti. Sağdıç sıfatıyla sevgilisi (Agneza) yı ziyaret etmek fırsatını bulduğundan, kadının çoktanberi farkında olduğu niyetini ifşa etti. Fakat bu niyet kadına pek hoş geldi ise de bir türlü gerçekleşemedi. Bir müddet sonra Rinaldo bilinmez hangi sebepten, belki de bol bol yiyip içmek arzusu ile, bir tarikate intisap etti, ilk günlerde aşkı ve diğer kabahatleri unutur göründü ise de, niyetinden vazgeçmedi. Ve kadını sık sık ziyaret ederek ısrara başladı. Nihayet kadın, her kadın gibi, bu kadar ısrara dayanamayarak, adamın arzusunu kabule karar verdi: «Ama Rinaldo, dedi. Bütün rahipler böyle şeyler yapar mı?»

Rinaldo:

— Şu cübbeyi çıkarsam ki, kolay çıkarabilirim, ben de her insan gibi bir insan olurum.

Kadın:

— İyi ama, dedi. Siz benim sağdıcımsınız, işittim ki sağdıcı ile böyle bir şey yapmak büyük günahmış, böyle olmasa arzunuza uymak isterdim.

Rinaldo:

— Deli misiniz, dedi. Gerçi bu bir günahtır, ama nedamet edildiği takdirde Allah daha büyük günahları da bağışlar. Söyleyin bana,

çocuğunuza kim daha yakındır. Onu vaftiz eden ben mi, yoksa onu meydana getiren kocanız mı?

— Kocam.

— Kocanızla yatmıyorsunuz.

— Evet, elbette.

— Öyleyse, ben çocuğunuza kocanızdan daha uzak olduğuma göre sizinle yatabilirim.

Fazla mantık okumamış, yahut fazla direnmeye meyyal olmayan kadın Rinaldo'nun sözlerine inanmış göründü.

— Bu akıllıca sözlerinize, dedi, kim muhalefet edebilir?

Böylece sağdıçlık maskesi altında ve bir şüphe uyandırmadan, arzularını gerçekleştirdiler.

Bir gün Rinaldo yine kadının yanına gelmişti. Evde bir hizmetçiden başka kimse yoktu. Hizmetçiyi, yanında getirdiği bir rahiple dua öğrenmek üzere dışarıya yolladı. Kadın ve çocuğu ile yatak odasına geçti. Kapıyı arkasından kilitledi, fakat bu sefer, anî olarak kadının kocası çıka geldi. Kapıyı vurmaya başladı. Kadın:

— Eyvah, dedi, kocam geldi. Şimdi mahrem temaslarımızın sebebini anlayacak.

Rinaldo çırıl çıplaktı:

— Eğer giyinik olsaydım, dedi, bir mazeret bulurdum. Ama beni, bu halimde görürse, söylenecek söz kalmaz.

Kadın derhal bir fikir buldu:

— Hemen giyinin, dedi, çocuğu kucağınıza alın ve aynı şeyi söylememiz için diyeceklerime dikkat edin. Alt tarafını bana bırakın.

Kocasına hitaben: «Şimdi geliyorum» dedi, ve dostça bir ifadeyle kapıyı açtı: «Sevgilim, dedi, rahip Rinaldo'yu Allah göndermiş, gelmeseydi yavrumuzu kaybedecektik.»

Adam: «Nasıl?» dedi. Kadın:

— «Ah kocacığım, yavrucağız birden bire bayıldı, öldü sandım. O anda Rinaldo yetişmeseydi ne yapacağımı bilemiyecektim.»

Rahip: «Çocuğun karnında kurt var, dedi, bu kurtlar kalbine girerse ölür, ama merak etmeyin. Ben kurtları efsunlarım ve çocuğunuzu kurtarırım. Senin de bir dua yapman lâzım geliyordu, fakat seni,

bulduramadım. Rahibin arkadaşı yetişti. Sen geldiğin zaman dua da bitmek üzere idi, çocuğumuz da baygınlıktan şimdi kurtuldu.»

Adam çocuğuna o kadar düşkündü ki, karısının kendisine oynadığı bu oyunun farkında olmadı.

— Bırak da çocuğumu göreyim... dedi.

Kadın: «— Gitme! dedi, işi bozabilirsin. Ben gideyim, iş bitince seni çağırırım.»

Bu arada bu konuşmayı işitmiş ve giyinerek çocuğu kucağına almış olan rahip, içeriden: «Kocanız geldi mi?» dedi.

— Evet.

— Öyleyse gelin içeriye.

Rahip: «İşte çocuğunuz kurtuldu, dedi. Bir saat önce yaşayıp yaşamayacağını bilmiyordum. Şimdi çocuğun boyu kadar bir mumu kutsal Ambrasius tablosunun önüne dikin. Çünkü çocuğunuz onun himmetiyle kurtuldu.»

Babası çocuğunu mezardan dönmüş gibi kucağına aldı. Öptü ve rahibe teşekkür etti. Bu sırada hizmetçi kızı, dua öğretmek üzere götürmüş olan rahip de kızla geri gelmişti.

Rinaldo'yu selâmette görünce: «Tavsiye ettiğin dört duayı tamamladım» dedi.

IV üncü HİKÂYE

Tofano bir gece karısını evden kovar, kadın, yalvarmanın tesir etmediğini görünce kendisini kuyuya atıyormuş gibi yapar ve kuyuya bir taş atar. Tofano kuyuya doğru koşarken, kadın eve girer. Kapıyı arkasından kilitler, kocası dışarıda kalır.

REZZO’da Tofano isminde zengin bir adam, Şita isminde çok güzel bir kadınla evlenmiştir. Ve karısını sebepsiz yere kıskanmaktadır. Kadın çok defa kıskançlığının sebebini sorar, ama, bir cevap alamaz. Bunun üzerine, bu haksız şüphesi yüzünden kocasını cezalandırmaya karar verir.

Bir delikanlının kendisinin peşinde olduğunu duyunca, onunla münasebet kurar, ve bir randevu çarelerini aramaya başlar. Bu hususta kocasının içkiye düşkünlüğünden faydalanmayı düşünür ve kocasını daha fazla içmeye alıştırır. Adam iyice sarhoş olunca, onu yatağa yatırır, ve kendisi de sevgilisiyle sohbete dalar. Kocasının ayyaşlığına öyle emindir ki, sevgilisini sık sık eve alır ve gece yarılarına kadar yanında alakoyar. Nihayet zavallı adam karısının kendisini içmeye zorladığını farkeder, ve sarhoşluğu zamanında başkaları ile eğlendiğinden şüphe eder.

İşi denemek için bir akşam hiç içmeden, sarhoş taklidi yapar. Kadın onun iyice sarhoş olduğunu zannederek, yatağına götürür. Ve âdeti veçhile gece yarısına doğru sevgilisinin yanına gider.

Tofano, karısının yanında bulunmadığını hissedince yataktan kalkar, evin kapısını kilitler ve onu pencerede beklemeye başlar. Kadın, dönüşünde evin kapısını kilitli bulunca,
dehşete düşer ve kapıyı zorla açmayı dener. Pencereden kocası: «Nafile uğraşma, der, şu ana kadar kimin yanında isen yine ona git.»

Kadın: «Allahaşkına aç, der. Bir komşu kadını ziyaretten geliyordum. Uzun geceler uyuyamıyorum ve yalnız kalamıyorum da onun için gitmiştim.»

Ama nafile, kadın, ricasının boşa gittiğini anlayınca, tehdide baş vurur: «Kapıyı açmazsan, der, seni dünyanın en bedbaht adamı yaparım.»

— Ne yaparsın?

— Bana yaptığın hakarete tahammül etmektense kendimi kuyuya atarım. Beni orada bulanlar sarhoşlukla, senin attığına inanırlar. Sen, ya kaçıp sefalete düşersin, yahut da katil sıfatiyle kafan kesilir.

Bu tehdit de tesir etmez. Kadın:

— «Senin divaneliklerine artık tahammül edemiyeceğim», der. Gecenin karanlığında kuyunun başına varır. Orada bulduğu iri bir taşı: «Allah beni affetsin!» diyerek kuyuya atar.

Taşın sesini duyan Tofano, karısının kendisini kuyuya attığını zanneder, bir kova ve ip alarak, kuyunun başına koşar. Bunu gören kadın, oradan sıvışır. Eve girer, kapıyı arkadan kilitler ve pencereden kocasına:

— Su içmek isteyen, der, kuyuya su dökmelidir.

Kendisiyle alay edildiğinin farkına varan Tofano eve
döner ve karışma kapıyı açmasını söyler.

Kadın: «— Allah etmesin, rezil sarhoş, der. Bu akşam gelmiyeceksin, senin huysuzluklarından bıktım. Gece, saat kaçta eve geldiğini konu komşu görsün.»

Tofano da sövmeye başlar, komşular uyanır, pencerelere üşüşür. Kadın: «Bu rezil, der. Ya akşamları eve sarhoş gelir, ya da bu vakitlere kadar meyhanelerde kalır. Sabrettiğim yeter. Onu evden kovdum ki, bu rezaletle halini ıslâh etsin.»

Tofano da tehditlerle hâdisenin aslını anlatır.

Kadın: «— Görmüyor musunuz, der, onun ne biçim adam olduğunu. Onun yerine ben dışarda olsam, o içerde olsa ne diyecektiniz? Ona inanacaktınız. Niyetini bundan anlaybilirsiniz. Kendi suçunu bana yüklüyor. Kuyuya bir taş atıyor ve bununla beni korkutmaya çabalıyor. Keşke kendisi düşseydi de boğulsaydı.»

Konu komşu, adamı suçlu bulmaya başlarlar. îşi, kadının akrabaları duyar, hepsi gelirler. Tofano’ya bir güzel dayak atarlar.

İşte kıskançlık Tofano’yu bu hale getirmişti. Fakat Tofano bütün servetini karısına borçlu olduğundan, dostlarının tavassutiyle bir daha kıskanmamak üzere karısı ile barıştı. Ve kendi kulağına gelmemek şartiyle onun her istediğini yapmasına müsaade etti. Böylece, her deli gibi, zarara uğradıktan sonra, barış kurdu.

V inci HÎKAYE

Bir kıskanç adam, kendisini papaz gibi göstererek, karısının itirafını dinler. Kadın, bir rahibe âşık olduğunu ve rahibin her gece geldiğini söyler. Kıskanç adam, kapının önünde saklanarak, rahibi beklerken, kadın sevgilisini damdan içeri alır ve onunla hoş vakit geçirir.

ANADOLU'da zengin bir tüccar vardı ki, karısı çok güzeldi ve onu kıskanırdı. Kıskançlığının sebebi şu idi; güzel karısını herkes güzel bulacaktı ve sevecekti. Bu kıskançlığı dolayısiyle kadını mahkûmları kontrol eder gibi, mürakabe altında tutardı. Kadıncağız ne bir düğüne, ne bir derneğe, ne kiliseye gidebilir, ne evden çıkabilir, ne de hattâ pencereye yaklaşabilirdi. Kadın bu hali, masumiyeti nisbetinde dayanılmaz bulurdu. Kocasının bu haksız şüpheleri, kadında bir çare arama meyli uyandırdı. Pencereden baksa olmazdı, ama, bitişik evde güzel ve terbiyeli bir delikanlı oturuyordu. Kadın, o delikanlı ile konuşabilmek için ara duvarında bir delik aradı. Kocası evden çıkınca, duvarın her tarafını yokladı, nihayet bir köşesinde bir yarık buldu. Bitişik oda, o delikanlının (Filip) yatak odası ise, iş kolaylaşacaktı. Merhametli bîr hizmetçi marifetiyle soruşturma yaptı ve hakikaten oranın yatak odası olduğunu anladı. Sık sık o deliğin yanına giderek içeriye çakıl taşları atmaya başladı. Delikanlı onun bu çağırmasına mukabele etti ve kendi tarafından deliği büyüttü. Öyle ki oradan hem konuşabiliyorlar, hem de el sıkışabiliyorlardı. Şimdilik, adamın kıskançlığı dolayısiyle başka bir şey yapamıyorlardı. Noel yortusu geldiğinde kadın kocasına sabah erken kiliseye gidip günah çıkarmak ve dua etmek istediğini söyledi. Adam: «Ne gibi bir suçun var ki, günah çıkarmak istiyorsun?» dedi.

Kadın: «Sen, beni azizlerden mı sanıyorsun? dedi. Elbette benim de günahlarım var. Ama, sana söyleyemem. Çünkü sen, günah çıkarıcı papaz değilsin.»

Adam, bu işten şüphelendi. Karısının günahlarını öğrenmek üzere, kiliseye gitmesine muvafakat etti. Şu şartla ki büyük kiliseye gitmeyecek, mahallenin küçük mescidine gidecek ve ancak kocasının göndereceği papaza itirafta bulunacaktı.

Kadın kocasının niyetini hemen anladı, ama, bir şey demedi. Noel sabahı, erkenden kalktı ve kocasının tayin ettiği kiliseye gitti. Kıskanç adam da kalktı ve karısından önce kiliseye vardı. Daha evvelce anlaştığı papazın elbisesini giydi; başına yüzünü örten bir başlık geçirdi.

Kadın kiliseye gelince papazı görmek istedi. Papaz geldi, fakat, meşguliyeti dolayısıyla itirafı alamayacağını, yardımcısını göndereceğini söyledi. Ve kıskanç adamı itiraf yerine yolladı. Adam başlığını iyice indirmesine rağmen, kadın onu derhal tanıdı ve: «Allaha şükür, dedi. Şu

kıskançtan bir papaz yarattı.» Kocasını tanımamış görünerek, ayak ucuna oturdu. Adam, sesini değiştirmek için ağzına birkaç çakıl taşı almıştı. Ve maskesi sayesinde tanınamayacağını sanıyordu. Kadın itirafında, evli olduğunu, fakat, bir rahibi sevdiğini ve rahibin her gece kendisini ziyaret ettiğini söyledi. Bu sözler kıskanç adamın yüreğine çivi gibi battı. Fakat, her şeyi öğrenmek için, belli etmedi. Papaz:

— Kocanız yanınızda yatmaz mı? dedi.

— Elbette.

— Öyle ise papaz yanınıza nasıl geliyor?

— Aziz peder, papaz pek marifetlidir, dokunduğu kapıyı açabilir. Yatak odamıza girince öyle bir dua okur ki, kocam
o anda derin uykuya dalar. Sonra da o, yanıma gelir.

— Bu pek biçimsiz bir şey. Bundan vaz geçmelisiniz.

— Hayır aziz peder, imkânsız, onu çok seviyorum.

— öyle ise, sizi takdis edemem.

— Ben de size yalan söyleyemem. Size bunu vaadetsem tutamam.

— Sizin ruhunuzu kurtarmak isterim. Ve sizin namınıza Allaha dua ederim, size yardım etsin. Yardımcılarımdan birisini ara sıra size yollayarak duanın tesir edip etmediğini sorarım, ettiyse duaya devam ederim.

— Olmaz, evime kimseyi gönderemezsiniz. Kocam haber alırsa elinden kimse kurtaramaz.

— Müsterih olun. Ben öyle yaparım ki, kocanızdan bu. konuda hiç bir şey işitmezsiniz.

— Yapabilirseniz, pekâlâ.

Kadın, itiraf bittikten sonra kalktı ve ibadetini yaptı.

Kıskanç kocası içini çekerek papaz kıyafetini çıkardı ve rahiple karısını birlikte yakalayıp bir güzel dayak atmak kararı ile eve döndü.

Kocası eve geldiğinde karısı, suratının bozukluğunu gördü ve bir şey sakladığını anladı. Adam, ertesi gece papazı beklemeye karar verdi ve karısına: «Bu akşam yemeği dışarıda yiyeceğim. Onun için evin ve odanın kapısını kilitle, sonra yat.»

Kadın: «Pekâlâ, dedi ve hemen duvar deliğine yanaşarak mutat işareti verdi. Filip duvara yanaştı. Kadın ona, bu sabah yaptığını ve kocasının söylediklerini anlattı ve ilâve de etti herhalde: «O, evden dışarı çıkmıyacak,

kapıda bekleyecektir. Onun için sen damdan benim odama gelebilirsen, geceyi beraber geçirebiliriz.»

Delikanlı, sevinçli: «İşi bana bırak!» dedi.

Akşam olunca kıskanç adam, alt kat odalardan birisine gizlendi. Kadın, kapıları bilhassa, alt kat merdiven kapısını kilitledi ki, kocası gelemesin.

Delikanlı az sonra geldi ve şafak sökünceye kadar beraber kaldılar.

Zavallı kıskanç koca, soğuktan donmuş halde, bütün gece, kapıda papazı bekledi. Takati kesilince uykuya daldı, saat beşte uyandı ve yemeğe gitti. Sonra sanki itirafı alan papaz tarafından gönderilmiş gibi, karısına birisini yolladı. Ve o adamın gelip gelmediğini sordu.

Geleni tanıyan kadın: Bu gece kimsenin gelmediğini bildirdi. Kıskanç adam, daha nice geceler kapıda papazı bekledi, kadın da sevgilisi ile hoş geceler geçirdi.

Nihayet adamın sabrı tükendi ve Noel sabahı, papaza ne itiraf ettiğini sordu. Kadın, bunu söylemenin yakışık almayacağını bildirdi. Adam:

— Rezil dişi, dedi. Ne dediğini ben biliyorum. O kadar sevdiğin papazın kim olduğunu ya bana söylersin, yahut ta kafanı keserim.

Kadın, bir papaz sevdiğini inkâr etti.

Kıskanç koca: «Papaza itirafında bunu söylemedin mi?» dedi.

— Sen orada yoktun. Papaz da bunu sana söylemiş olamaz. Fakat doğrudur.

— Öyle ise papazın kim olduğunu itiraf et.

— Bir akıllı erkeğin bir kadın tarafından bir keçi gibi boynuzundan tutulup dolaştırıldığını görmek hoşuma gidiyor. Ama, sen bu mel’un kıskançlık şeytanına esir olalıdan beri aklını kaybettin. Benim gözlerimin, senin aklın gibi kör olduğunu mu sanıyordun? İtirafı alan papazın yerinde sen olduğunu biliyordum. Ve sana aradığın şeyleri söylemeye karar vermiştim. Sen zannettiğin gibi zeki olsaydın, namuslu karının sırlarını öğrenmeye kalkmazdın. Ben sana, bir rahibi sevdiğimi söylemedim mi? Maalesef o rahip şendin. Rahibe, senin bütün kapıları açabildiğini söyledim. Gerçekten de yanıma gelmek istediğin zaman hangi kapıyı açamazdın? Yine papaza, rahibin her gece yanımda yattığını söyledim. Hangi gece yanımda yoktun? Senin gibi kıskançlıktan gözü kamaşmış kimse var mı? Bütün gece, kapıda bekledin. Kendine gel, artık bu devamlı nöbeti bırak.

Allaha yemin ederim ki, sana boynuz taktırmaya niyet etsem, iki yerine yüz gözün olsa farkında bile olmazdın.

Böylece karısının sırlarını çok usta bir tarzda ele geçirmek isteyen kıskanç adam, kendi budalalığına yandı. Karısının namuskârlığına inandı ve kıskançlığı bıraktı. Ve karısına öyle güvenmeye başladı ki, âşık delikanlı artık damdan inme ihtiyacını duymaz oldu, açık kapılardan girmeye başladı.

VI ncı HİKÂYE

İzabella Leonotto'nun yanındadır. Bu sırada Lambert ziyarete gelir. Lambert'i, elinde kılıç bir yere gönderir. Kocasını da Leonetto'ya refakat ettirir.

FLORANSA'DA genç güzel bir kadın vardı ki, zengin ve cesur bir şövalyenin karısı idi. Nasıl ki her gün aynı yemek yenemezse, bu kadın da kocasıyla yetinemiyerek, genç, terbiyeli, fakat asil olmayan bir aileden bir delikanlıya âşık oldu. Arzu iki taraflı olursa tatmin edilmeden kalmaz. Böylece kısa zamanda visale ulaştılar.

Kadının güzelliği Lambert namında başka bir şövalyeyi de teshir etmişti. Fakat kadın onu beyenmiyordu. Lambert iyilikle elde edemediğini zorla elde edeceğini söyleyip duruyordu. Kadın onun bu karakterini bildiği için, onun da arzusunu yerine getirdi.

Bir gün, İzabella adlı bu genç kadın çiftliklerinden birisinde idi. Kocası, birkaç gün için seyahata çıkmıştı. Leonetto'yu yanına çağırttı. Kocasının gittiğini duyan Lambert de atına atlayıp kadının çiftliğine gitti. Hizmetçi kız, onu görünce Leonotto ile bir odada bulunan hanımına haber verdi. Kadın bu habere çok üzülerek, Leonotto'ya, Lambert orada olduğu müddetçe perdenin arkasına saklanmasını tenbih etti. Ve Lambert'e kapıyı açtı. Kadın, merdiven başında yapma bir dostlukla Lambert'i karşıladı.

Lambert, onu kucaklayarak: «Hayatım, dedi. Kocanızın seyahata çıktığını duydum, sizinle sohbete geldim. İkisi odaya girdiler, Lambert keyfini sürmeye başladı. Bu sırada, umulmadık şekilde kadının

kocası da eve geldi. Hizmetçi hemen hanımına koşarak: «Beyiniz geldi» dedi. Kadın, evde iki erkeği bulundurduğu ve bahçedeki atı gizliyemediği için korkudan öleyazdı. Ama, hemen kendini toplıyarak yataktan fırladı ve Lambert'e, «Beni seviyorsan, dedi, dediğimi yap. Kılıcını çek, ve öfkeli bir yüzle merdivenden in. Ve ben onu bulurum, de! Kocam soracak olursa, bu sözlerden başka bir şey söyleme, ve atına atlayıp git.»

Lambert, kılıcını çekerek, kadının dediğini yaptı. Kocası bu manzarayı görünce hayrete düştü ve ata yaklaşarak :

— Nedir bey? dedi.

Lambert:

— Bırak, dedi, ben onu nasıl olsa bulurum.

Koca, merdivenden çıkınca, karısını tir tir titrerken buldu. Adam : «Ne var, dedi, Lambert, neden öyle kılıcını çekmiş?»

Kadın, perde arkasındaki Leonotto'nun işitebilmesi için yüzünü yatak odasına çevirerek, «Ben böyle bir korku geçirmedim, dedi, Lambert'in, kılıçla takip ettiği tanımadığım bir delikanlı, bize sığınmıştı, talih eseri olarak odamın kapısı açıktı, titreyerek: Allah aşkına bana yardım edin ki ölmiyeyim» diyordu. Ona kim olduğunu soracağım vakit, Lambert buraya gelmişti, delikanlının üstüne yürüyecekti. Fakat ben kapıya dikildim, onu içeriye bırakmadım, söylene söylene buradan çekildi gitti.

— Çok iyi yapmışsın, dedi adam. Birisinin bizim evimizde ölmesi hoş bir şey olmıyacaktı. Ama Lambert'inki de terbiyesizlik doğrusu. Adamı buraya kadar kovalamak! Adam nerede şimdi?

— Bilmem nereye saklandı.

Kocası «Neredesin? diye bağırdı. Emniyettesin, çık!» Bunu duymuş olan Leonotto korku içinde saklandığı köşeden çıktı.

— Lambert ile ne alış verişin var.

— Hiç. Zannederim ki, o beni birine benzetiyor. Sokakta beni görünce kılıcını çekti: «Hain seni geberteceğim.»
dedi. Ona laf anlatmak faydasızdı. Buraya kaçtım, ve Allaha şükür şu bayan beni kurtardı.

— Artık korkma, seni evine kadar götürürüm. Lambert'le kozunu sonra paylaşırsın.

Yemekten sonra adama, Floransa'ya kadar refakat etti. Kadının tenbihatına uyarak, gizlice Lambertle konuştu. Ve kadının kocası hiç bir

şeyin farkına varamadı.

VII nci HÎKÂYE

Ludwig, Beatrice adında çok güzel bir kadına aşkını açıklar. Aynı hislerle dolu olan kadın da kocası Egano'yu evinden uzaklaştırarak Ludwig ile buluşur.

PARİS'TE Floransa'lı bir adam vardı. Önceleri küçük ticaret işleriyle uğraşmış, sonraları ise şansı yaver giderek zengin olmuştu. Oğlu Ludwig ise ticaretten ziyade asilliğe düşkündü. Bu yüzden babası onu Kralın hizmetine verdi.

Bir gün Ludwig, İngiliz kadınlarının güzelliğinden bahsedilen bir toplantıda bulundu. Konuşanlardan biri, bütün dünyayı dolaştığını, fakat Bolonya'daki Egano'nun karısı Beatrice kadar güzel kadın görmediğini söyledi.

Henüz hiç bir kadınla dostluk etmemiş olan Ludwig, bu sözlerden son derece heyecan duydu. Bolonya'ya gidip o güzel kadını görmeye karar verdi. Babasına hacca gideceğini söyleyerek izin aldı.

Anişino takma adiyle Bolonya'ya geldi. Hemen ertesi günü, hayalinde yaşattığı güzel kadını görmek fırsatını buldu. Kadın, söylendiğinden de güzeldi. Ludwig, kadına iyice âşık oldu ve onun sevgisini kazanmadan Bolonya'dan ayrılmamaya karar verdi. Kadın ile daha yakın ilgi kurabilmek için, kocasının hizmetine girmekten başka çare yoktu.

Atını satıp adamlarını otele yerleştirdi ve onlara kendisini tanımazdan gelmelerini sıkı sıkıya tenbih etti. Otelci,
güzel kadının kocası Egano'nun kibar hizmetçiler aradığını ve eğer isterse onunla görüşebileceğini söyledi.

Buna çok sevinen Ludwig derhal teklifi kabul etti ve sırılsıklam âşık olduğu kadını artık her gün rahat rahat görmeğe başladı. İşinde o kadar düzgün çalışıyordu ki, kısa zamanda Egano'nun gözüne girdi ve onun sonsuz itimadını kazandı.

Bir gün Egano, bir iş için seyahate çıktı. Ludwig ise evde kaldı. Beatrice, Ludwig'in aşkından henüz habersizdi. Onunla bir gün satranç oynamaya oturdu. Ludwig, kadın sevinsin diye oyunu hep kaybediyordu. Bu arada Ludwig'in derin derin iç çektiğini gören kadın:

— Nen var?, dedi. Ben kazandım diye mi üzülüyorsun?

— Hayır!. Sebebi bambaşka.

— Yoksa beni sevdin mi?. Eğer böyleyse hemen açıkla!

— Korkarım.. Söylersem üzülürsünüz ve başkalarına anlatırsınız.

— Hayır, üzülmem ve kimseye de anlatmam.

Ludwig: «Peki öyleyse!» dedi ve ona nasıl âşık olduğunu, kocasının hizmetine uşak olarak neden girdiğini baştan sonuna kadar anlattı. Sonra da: «Bana acıyın, dedi. Arzumu yerine getirin. Hiç değilse hep böyle sizi sevmeme izin verin!»

Kadında da Ludwig'e karşı derin hisler belirmişti. Konuşurken hep onun gözlerinin içine bakıyordu. Nihayet o da içini çekti ve: «Merak etme Anşino, dedi, şimdiye kadar bana bir çok kimseler âşık oldu, bunlar gönlümü kazanmak için beni hediyelere boğdular. Fakat hiç biri bende en küçük bir ilgi uyandırmadı. Ama sana karşı içimde derin bir sevgi belirdiğini itiraf ederim. Bu gece yatak odama gel!. Kapıyı açık bulacaksın. Haydi şimdi beni bir defa öp ve işinin başına dön!»

Anşino zevkten ve heyecandan çılgın gibiydi. Geceyi sabırsızlıkla beklemeye başladı.

Egano, o gün evine çok yorgun gelmişti. Yemeğini yer yemez odasına çekilip yattı. Kadın da Anşino'ya söz verdiği gibi odanın kapısını açık bırakarak yatağına uzandı.

Anşino gece yarısına doğru büyük bir heyecanla ayaklarının ucuna basarak kadının odasına girdi ve hemen kapıyı sürgüledi. Kadın henüz uyanıktı. Anşino'nun geldiğini hissedince elini uzatarak Anşino'yu üzerine doğru çekip büyük bir ihtirasla kucakladı. Fakat bu sırada Egano uyanmıştı. Kadın hemen durumu düzeltmek için: «Sevgili Egano, dedi, hizmetçilerimizin en kibarı, bize en sadık olanı kimdir, biliyor musun?..» Adam: «Bu sual neye?, dedi. Elbette Anşino gibi kibar ve asil bir hizmetçiye ilk defa tesadüf ettim.»

Anşino bu sözleri işitince korkudan hemen odadan kaçmak istedi. Çünkü kadının kendisine bir tuzak kurmuş olmasından şüphelenmişti. Fakat

kadın elini öylesine sıkı tutuyordu ki, bir türlü ondan kurtulamıyordu. Kadın: «Egano, dedi, ben de onu çok sadık biliyordum. Fakat aldandığımı anladım. Bugün sen evden çıkınca ilk işi benden cinsel arzusunu yerine getirmemi istemek oldu. Kendisini atlatmak için oyalamağa çalıştım ve bu gece bahçede çam ağacının altında bekleyeceğimi söyledim. Ama elbette ben bu randevuya gitmiyeceğim. Fakat sen merak ediyorsan, benim gece elbiselerimden birini giy, yüzünü de siyah bir tülle kapat ve onu ağacın altında bekle!.. O, mutlaka bu randevuya gelecektir.»

Egano: «Onu mutlaka gidip yakalamalıyım!» diyerek yataktan kalktı. Karısının gece elbiselerinden birini giydi. Yüzünü de tülle kapatarak bahçeye gitti ve ağacın altında beklemeye başladı. Kadın da peşinden kalkarak, hemen kapıyı sıkıca kilitledi.

Anşino, hayatında aslâ böyle bir korku geçirmemişti, heyecanından tirtir titremekteydi. Elini kadının avuçlarından kurtarıp derhal kaçıp, bu korkulu rüyadan kurtulmak istiyordu. Fakat, kadının zekâsı sayesinde elde ettiği zevke kavuşunca dünyanın en mesut insanı oldu. Hemen soyunup büyük bir arzu ile kadını kollarının arasına aldı. Onu doya doya öptükten sonra kadın: «Şimdi, dedi, eline bir sopa alıp hemen bahçeye çık. Egano'ya, beni denemek için böyle bir istekte bulunduğunu söyle. Ahlâksızlığından dolayı hakaret
ederek ona güzel bir dayak at!. Çok eğlenceli bir şey olacak bu.»

Anşino, kadının emirlerine hemen uyarak eline bir kızılcık sopası alıp bahçeye çıktı. Egano, onu görünce memnun bir tarzda karşılamak ister gibi yanına geldi. Fakat Anşino: «Ahlâksız kadın, geldin ha!., diye bağırdı. Beni, efendime karşı rezil etmek istiyordun ama cezanı göreceksin..» Sonra da elindeki sopayı hızla Egano'nun kafasına vurmaya başlayınca şaşkınlıktan ne yapacağını bilemeyen kadın kıyafetindeki adam çareyi kaçmakta buldu. Anşino da peşinden onu hem kovalıyor, hem de: «Rezil kadın, canın cehenneme.. Yarın efendime her şeyi anlatacağım.» diye söyleniyordu.

Egano soluğu yatak odasında aldı. Karısı, Anşino'nun gelip gelmediğini sorunca: «Keşki gelmeseydi. Beni, sen sanarak az daha öldürecekti. Ne de küfürbazmış..» diye dert yandı. Kadın: «Hele şükür, dedi. Bana sadece sözle, fakat sana dayakla tecavüz etti. Ama mademki bu kadar sadık bir hizmetçi, artık onu daha çok sevmeliyiz.» Egano: «Elbette,

elbette..» diye cevap verdi. Kendisi artık, dünyanın en sadık bir uşağı ile en namuslu kadınına sahip olmanın gururu içindeydi.

Anşino ile güzel sevgilisi bu olayı birbirlerine anlatarak eğleniyorlar, böylece hayatlarının en zevkli saatlerini geçiriyorlardı.

VIII inci HİKÂYE

Kıskanç bir adamın karısı sevgilisinin geldiğini anlamak için ayak parmağına bir iplik bağlardı. Kocası bunun farkına varır ve kadın ise âşığının yanına giderken yerine hizmetçi kızı yatırır. Kocası, karısı sanarak hizmetçiyi döver.

FLORANSA'da Arigutchie adında zengin bir tüccar vardı. Bu adara, bir çok kimselerin inandığı gibi, kadın vasıtasiyle asilleşebileceğini ümit ederdi. Bu maksatla, kendisine tıiç uygun olmayan Sismonda adında bir kızla evlenmişti. Adam sık sık seyahate çıktığından, genç karısı Roberto adında birisiyle münasebet kurar. Fakat bu münasebet çok aşın bir hal aldığından Arigutchie kıskançlığını belli eder. Nihayet işini gücünü bırakıp karısını gözetlemeğe başlar. Kadın yatmadıkça yatağına yatmaz. Böylece Roberto ile buluşmakta zorluk çeken kadın sinirlenir. Uzan uzun düşündükten sonra şu çareyi bulur : Yatak odası sokağa karşıydı. Arigut-chie'nin de uykusu çok derindi. Bu fırsattan faydalanarak Roberto'yu evin önüne çağırıp gece yarısı onunla buluşmaya karar verir. Âşıkının geldiğinden haberdar olmak için de bir ipin ucunu ayağının baş parmağına bağlar, öteki ucunu da pencereden sarkıtır. Roberto gelince, ipin ucunu çekince kadın kapıyı açacak, kocası uyanıksa ipi geri çekecekti. Sevgilisiyle böylece anlaşırlar.

Plân, Roberto'nun çok hoşuna gitmişti. Bu suretle sık sık buluşuyorlardı. Bazan da aksilik oluyor, buluşamıyorlardı. Yine bir gün böyle bir terslik oldu. Kadın uyurken, koca-
sının ayağı kadının parmağına bağlı ipe takıldı. Adam, «Bunda bir hile var!» diyerek kadının parmağındaki ipi çözdü ve kendi parmağına bağladı. Aradan çok geçmemişti ki, Roberto geldi, her zamanki gibi ipi çekti.

Arigutchie hemen yatağından fırlayıp silâhını alarak kapıya koştu. Roberto, gürültüyü işitince şüphelenip kaçmaya başladı. Peşini bırakmayan Arigutchie, yetişince her iki taraf da kılıçlarını çektiler ve şiddetli bir düelloya tutuştular.

Kadın uyandığı zaman ipin, ayağından çözülmüş olduğunu görünce deliye döndü. İşi, önceden bilen hizmetçisini hemen çağırarak kendi yerine yatağına yatırdı. Kocasının dayağına iyice katlanmasını, kafiyen sesini çıkarıp kendisini tanıtmamasını sıkı sıkıya tenbih etti. Lâmbayı söndürüp, evin bir tarafına saklanarak kocasının gelmesini bekledi.

Gürültü üzerine uyanmış olan komşular, kendilerini rahatsız ettiklerinden dolayı bağırıp çağırmaya başlamışlardı. Arigutchie, genç adamı iyice hırpaladıktan sonra evine döndü ve: «Rezil kadın, neredesin?.» diye karısını aramaya koyuldu. Bir taraftan da: «Seni görmiyeyim diye ışığı da söndürdün değil mi?.» diye söylenerek yatağına girdi. Yataktaki hizmetçiyi görünce karısı zanniyle eline geçirdiği makasla kızcağızın saçlarını kesti. Hizmetçi hiç beklemediği böyle bir şeyle karşılaşınca ağlamaya başladı. Fakat Arigutchie, hâlâ onu tanıyamamıştı. Durmadan: «Rezil karı!» diye hakaret etmeye devam ediyordu. «Şimdi, dedi, kardeşlerine gidip yaptığın rezaleti anlatacağım. Artık bu evde kalamazsın..»

Sismonda bunları işitip kocasının çekildiğini görünce kapıyı açtı ve hizmetçi kızı gözyaşlarına boğulmuş buldu. Onu mümkün olduğu kadar teselli etti ve mükâfatlandırdı. Sonra yatağını düzeltti, ışığı açtı, giyindi, kuşandı ve bir şeyler dikmeye başladı.

Arigutchie büyük bir hırsla karısının kardeşlerine gitti. Sismonda’nın ayağına bağladığı ipten başlayarak her şeyi anlattı ve karısından kestiğini sandığı saçları gösterdi. Artık onunla yaşayamıyacağını, gelip almalarını söyledi.

Karısının kardeşleri bu habere öğle üzülmüşlerdi ki, yanlarında enişteleri olduğu halde yola çıktılar. Anneleri de arkadan geliyordu. Kadıncağız: «Ben kızımı nasıl terbiye ettiğimi bilirim, diyordu. Olsa olsa kocası başka bir sebepten onunla kavga etmiş olacak.»

Sismonda merdivenden sesler duyunca: «Kim o?» dedi, Kardeşlerinden birisi «Rezil karı, kim olduğumu bilirsin!» diye cevap verdi. Kadın yataktan kalktı, kardeşlerine: «Hoş geldiniz, dedi, gecenin bu saatinde üçünüz birden ne arıyorsunuz?»

Kardeşlerini yarasız beresiz ve dikiş dikerken görerek şaşırdılar. Öfkeleri biraz yatıştıktan sonra ondan ***izahat*** istediler. Kadın: «Bilmiyorum, dedi. Benim hakkımda size ne söyledi?» Arigutchie o kadar dayak attığı halde yüzünde bir iz görmeyince dona kalmıştı. Kadın: «Neler söylüyorsun kocacığım, dedi, neden beni alçak bir kadın, kendini de zalim bir erkek rolüne çıkarıyorsun. Gece ne zaman yanımdaydın, beni ne zaman dövdün.»

Arigutchie: «Hain kadın, dedi, beraber yatmadık mı? Âşıkın yüzünden seni tokatlamadım mı, saçlarını kesmedim mi?»

Kadın: «Bir şeyden haberim yok, dedi, beni dövmediğin muhakkak, vücudumda bir leke bile yok. Böyle bir şey yapacak olsan senin gözünü patlatırım, işte meydan da!» dedi ve peçesini kaldırarak saçlarını gösterdi.

Bunu işiten kardeşler, Arigutchie'ye «Ne diyeceksin?» dediler, iddiaların sabit olmuyor.» Arigutchie rüyaya dalmış gibiydi. Kadın: «Kardeşlerim, dedi, o bana bir fırsat vermiş oldu, şimdi onun rezil hayatını ifşa edeceğim. Namuslu adam diye beni verdiğiniz bu adam bir tüccar olmak iddiasındadır. Bir bâkire gibi, temiz bir rahip gibi dindar olduğunu söyler. Halbuki her gece meyhanelerde zil zurna içer, rastgeldiği kadınla gider ve beni bütün gece bekletir. Her halde bir rezil kadınla yatmış ve onun saçını kesmiş olacak, sarhoşluğundan beni o kadın sanıyor.»

Annesi: «Zavallı kızım, dedi, bu alçak herif sana hiç lâyık değil. Köyden kentten gelip üç beş kuruş kazandılar mı kendilerini bir şey sanıyorlar, ama ne çare ki oğullarım seni Kangideye vermediler de bu alçak herife lâyık gördüler.»

Kadın oğullarına dönerek: «Kardeşinizin ne muameleye uğradığını gördünüz mü, bunu gebertmeyince rahat edemiyeceğim.»

Kardeşler Arigutchie'ye ağız dolusu küfür ettiler ve bir daha böyle bir şey yaparsa dünyaya geldiğine pişman edeceklerini söylediler.

Arigutchie şaşırmış halde idi. Bir rüya gördüğünü sanıyordu. Kadın, kurnazlığı sayesinde hem bir tehlikeyi atlatmış, hem de canının istediğini çekinmeden yapma imkânını kazanmıştı.

IX uncu HİKÂYE

Lidio, Nikastora’nın karısıdır ve Pirnus isminde bit genci sevmektedir. Bu genç, kadının aşkından emin olmak için ondan üç şey ister. Kadın bunu yapar, öyle ki kocasının yanında bile sevgilisini kucaklar ve yanlış gördüğünü iddia eder.

BÎR zamanlar Artosta Nikastora adında nüfuzlu bir adam vardı. İhtiyarlamasına rağmen, kader kendisine güzel olduğu kadar cesur Lidia isimli bir eş vermişti. Nikastora han hamam sahibi idi, en büyük zevki ava gitmekti. Maiyeti arasında Pirnus isminde birisi vardı ki boylu boslu, kibar ve cesurdu. Lidio bu gence öyle vurulmuştu ki gece gündüz onu düşünürdü. Pirnus ise bunu bilmez veya önem vermez görünürdü. Kadın buna çok üzülürdü. Bir gün oda hizmetçisi ve mahremi Haskayı çağırarak: «Sana yaptığım iyiliklere karşılık bu söyleyeceklerimi herkesten saklayacaksın. Görüyorsun ki ben her şeye sahip, fakat kocamın ihtiyarlığı dolayısiyle bir kadının en çok muhtaç olduğu şeyden mahrum bir kadınım. Bunu elde etmek için çoktandır çare arıyorum. Bu maksatla bu işe en lâyık adam olarak Pirnus’u seçtim. Onu öğle seviyorum ki kısa zamanda ona kavuşamazsam ölürüm. Benim hayatıma değer veriyorsan bu hissimi ona aç ve bana gelmesini söyle!»

Hizmetçi kız bunu vaadetti ve ilk fırsatta Pirnus’a açtı.

Bu işe şaşıp kalan Pirnus bunun bir deneme olması ihtimalini düşündü. «Haska, dedi, bu sözlerin hanımınıza ait olduğuna inanamıyorum. Öyle bile olsa efendimizin namusu, benim için öyle kıymetli ki ona bu hakareti yapamam.»

Haska, «hanımım bana ne derse ben onu yaparım.» diye ısrar etti.

Hanım bu habere üzüldü. Birkaç gün sonra Haska’ya; «Yine Pirnus’a git, dedi, ona aşkımı anlat, inat ederse öleceğim.»

Hizmetçi Pimus’u buldu. Ona «Hanımımızın aşkını kabul etmezsen, dedi, ölümüne sebeb olacaksın. Delilik etme, böyle bir kadın tarafından sevilmek senin için ne şeref. Kader, insana böyle şeyi bir defa getirir. Bu fırsatı kaçıran ömrü boyunca nedamet çeker. Düşün, senin güzel bir karın olsaydı ve efendimiz onu sevseydi, senin hatırın için vaz mı geçecekti? Ayağına gelen kısmeti yakalamasını bil.»

Pirnus Haska’nın teklifi üzerine hayli düşündü ve o tekrar gelirse olumlu cevap vermeyi kararlaştırdı.

«Haska, dedi, ileri sürdüğün sebepleri anlıyorum. Fakat efendimin kurnazlığını da düşünmemezlik edemem. Lidio beni bir denemeden geçirsin, benim istediğim üç şeyi yaparsa her arzusunu yerine getiririm. Bu üç isteğim şunlardır: Nikastora'nın huzurunda onun en sevgili kuşunu öldürmelidir. Sonra kocasının sakalından bir tel ve onun bir dişini bana vermelidir.»

Bu istekler Lidio'ya ağır geldi, ama her şeye çare bulan aşk yüzünden bunları yapmaya karar verdi ve yapılacağını sevgilisine bildirdi. Hatta daha ileri giderek kocasının huzurunda onunla konuşacak ve konuşmamış gibi yapacaktı. Pirnus bu vaitlerin gerçekleşmesini beklerken Nikastora her zaman yaptığı gibi yine bir ziyafet vermişti. Karısı yemekten sonra yeşil bir elbise giymiş ve süslenmiş bir halde salona girdi ve kocasının sevgili kuşunu duvara çarparak öldürdü. Nikastora: «Karıcığım ne yapıyorsun?» dedi.

Kadın masada oturan gençlere dönerek «Baylar, dedi, bana hakaret eden bir kraldan öcümü almak için onun kuşunu öldürmesem bana yazık olur. Bu kuş kocamın bana vermesi lâzım gelen zamanda hep öter, daha ortalık ağırmadan kocam yataktan kalkar, bu kuşla meşgul olmaya başlar, beni ihmal eder. Bu kuşu çoktan öldürmek istiyordum. Fakat sizin gibi anlayışlı insanların huzurunda yapmak istedim.» Gençler bu sözden gülmeye başladılar ve kadını haklı buldular.

Pirnus bunu işitince «Emellerimin gerçekleşmesi hususunda iyi bir başlangıç.» diye düşündü.

Birkaç gün sonra kadın kocasının odasına gelerek onu okşar gibi yaptı ve bu fırsattan faydalanarak kocasının sakalından bir tutam kopardı.

Nikostra suratını ekşitince, kadın «Ne oluyorsun, dedi, sen benim saçımı çekerken daha mı az ağrırdı?» Kadın bir tutam sakalı hemen o gün sevgilisine yolladı.

Üçüncü vadini yerine getirmek daha zordu, ama buna da bir çare buldu. Nikostranın evinde terbiye görmek üzere bulunan iki genç vardı. Bunların birisi yemekleri getirir, öteki şarap doldururdu. Kadın bu gençlere şunu tenbih etti: «Nikostora yemek yerken kafasını kabil olduğu kadar geri çeksin.» Nikostora bunun sebebini sorunca kadın dedi ki: «Çoktandır söyliyecektim, fakat üzülürsün diye söylememiştim. Senin ağzın fena kokuyor, buna bir çare bulmalı.»

Nikostra «Acaba neden, dedi, bir çürük dişim filân mı var?»

Kadın «Mümkündür,» dedi, ve kocasını pencerenin kenarına götürerek «Aman, dedi, bu kadar zaman nasıl dayandın. Şu tarafta bir dişin var ki hem çürümüş, hem de fena kokuyor. Bunu böyle bırakırsan hastalık öbür dişlerine de geçer. Onun için bunu çektir.»

Nikostra «Pekala,» dedi ve, bir dişçi çağırttı.

Kadın «Aman, dedi, dişçiyi ne yapacaksın. Onlar çok eziyet ederler, ben daha iyi çekerim, çok acıyacak olursa bırakırım.»

Kadın kocasını bir iskemleye oturttu. Kerpeteni adamın dişine takarak sağlam dişi çekti ve cebinde sakladığı bir çürük dişi göstererek. «Şu dişin haline bak,» dedi. Adamcağız çektiği ızdıraba rağmen iyileşme ümidi içinde memnundu.

Kadın dişi de sevgilisine yolladı. Sevgilisi bütün arzulan tatmin edilmiş halde artık, onun emrine amade olduğunu bildirdi. Kadın sabırsızlanıyordu. Bir gün kendisini hasta gösterdi, bir tarafında kocası, bir tarafında Pirnus bahçeye çıkarak bir armut ağacının altına oturdular. Kadın evvelce yapılmış bir anlaşmaya göre «Pirnus, dedi, canım armut istiyor. Şu ağaca çık ve birkaç armut at.»

Pirnus hemen ağaca çıkarak armut atmaya başladı.

Pirnus ağaçtan «Utanmıyor musun, dedi, benim yanımda hanımına böyle şeyler yapmaya. Bunu odanda yapmalısın.»

Kadın «Bu Pirnus deli mi? diye söylendi.

Pirnus «Deli değilim, dedi, beni kör mü sanıyorsunuz?»

Nikostra şaşırmış halde «Pirnus, dedi, sen galiba rüya görüyorsun.»

Kadın «Bu nasıl oluyor, dedi, eğer dediği gibi ise şu halime şaşacağım. Ağaca çıkıp onun gördüğü acayip şeyleri seyretmeliyim.»;

Pirnus «Beni, deli sanıyorsunuz, dedi, halbuki ben sizi karınızla yatar görüyorum. Aşağıya indiğim zaman doğruluyorsunuz.»

Nikostra «Sen oynatmışın, diye cevap verdi. Sen ağaca çıkalı biz yerimizden kıpırdamadık!» Adam şaşkınlığından «Acaba, dedi, bu ağaç büyülendi de insana garip şeyler mi gösteriyor.» Bunun üzerine ağaca çıktı. O yanına gelince Pirnus ağaçtan inmiş ve kadınla oynaşmaya başlamıştı. Bunu gören Nikostra «Rezil karı, dedi, neler yapıyorsun.» Nikostra ağaçtan inerken karısıyla Pirnus normal vaziyeti aldılar.

Pirnus, Nikostraya «Haklıymışın, dedi, armut ağacında gördüğün şeyler hayalmiş, aynı suretle senin gördüklerin de hayal. Zavallı hanımınıza ve bana ne ağır bir iftirada bulundunuz. Kabahat armut ağacında olacak, insana

olmıyacak şeyleri gösteriyor.» Kadın kocasına öfke ile «Allah canını alsın, dedi. Senin yanında böyle işler yapacak kadar budala mıyım. Böyle şeyler yapacak olsaydım odalarımın birini seçerdim. Senin ruhun bile duymazdı.» Kadın daha da ileri giderek «Pirnus, dedi, bu ağaç bana yaptığını başka kadınlara yapmasın, hemen bir balta getir, devir bu ağacı.» Pirnus baltayı aldı, ağacı devirdi. Kadın kocasına «Namusumu lekeleyen ağaç devrildi. Öfkem de geçti,» dedi. Adamcağız af dileyerek barıştı ve bir daha böyle şüpheler ileri sürmeyeceğine söz verdi. Kadın, bu tarihten sonra da Pimusla rahat rahat buluştu.

X uncu HİKÂYE

İki Siyena'lı bir kadını severler. Kadın bunlardan birisinin sağdıcının karısıdır. Sağdıç ölür. Ölüsü, rüyasında dostuna görünür ve öteki dünyadan haberler getirir.

SİYENA'da Tingoçyo ve Mençiyo adında iki genç vardı. Bunlar sadece birbirleriyle dostluk ederler, başkalariyle görüşmezlerdi. Devamlı surette kiliseye gittiklerinden öteki dünyada ruhların başına gelen felâketler veya saadetler hakkında bir çok vaaz dinlemişlerdi. Bu hususta kesin bilgi edinebilmek için şöyle bir çare buldular; Hangisi önce ölürse, ötekine âhiret hakkında bilgi verecekti.

Tesadüfen Tingoçya, Anselmini adında birinin sağdıçı olmuştu. Bu sebeple onun karısını sık sık ziyaret ediyordu. Neticede iki dost, bu kadına âşık oldular. Ama bunu birbirlerinden saklıyorlardı. Tingoçyo, sağdıcın karısını sevmeyi haram saydığı için, Mençiyo ise arkadaşının ilgisini sezdiği için böyle hareket ediyorlardı.

Tingoçyo daha becerikliydi. Aşkını daha önce kadına o ilân etmişti. Mençiyo ise, arkadaşını hep atlatmaya çalışıyordu. Tingoçyo ağır bir hastalıktan sonra kısa zamanda öldü.

Üç gün sonra, vaadi veçhile Mençiyo'nun rüyasına girdi. Mençiyo korku içinde «Kimsin?» diye sordu.

— Ben Tingoçyo'yum. Sana bu dünyadan haber getirdim.

— Hoş geldin kardeşim, sen artık kayıplara karıştın...

— Kayıplara karışsam buraya kadar gelebilir miydim.

— Günahların yüzünden cehenneme atıldın mı?..

— Evet... Günahlarımdan dolayı çok ağır ceza görüyorum.

— Bu âlemde senin için bir şeyler yapabilir miyim?

— Elbette.. Benim için dua et, sadaka dağıt!.

Mençiyo, Tingoçyo'nun ruhunun dediklerini yapacağını vaadetti. Yalnız ona son bir sual sormaktan kendini alamadı.

— Tingoçyo, dedi, sağdıcının karısına olan aşkın yüzünden hangi cezaya çarpıldın?..

— Kardeşim, ben buraya gelince, benim bütün günahlarımı bilen birisinden bir emir aldım. Yoksa öyle bir yere gidecektim ki, orada ayni suçları işlemiş olan kimselerle birlikte cezamı çekecek ve devamlı olarak ağlayacaktım. Yanımda bulunanlardan birisi bu korku içinde benim tir tir titrediğimi görünce «Ateşin içinde neden titreyip duruyorsun?.. dedi.

«— Ah dostum, dedim, işlediğim ağır bir suçun cezasından korkuyorum.

— Ne gibi bir suç?..

— Sağdıcının karisiyle, ölecek kadar aşk yapmış olmak...

— Deli adam, burada sağdıçlığı hesaba katan kim?..»

Bunun üzerine cesaretim arttı.

Gün ağarıyordu. Tingoçyo'nun ruhu «Allahaısmarladık Mençiyo, fazla kalamam..» diyerek kaybolup gitti.

Mençiyo, sağdıçlığa bu kadar değer vermek yüzünden kaybettiği fırsatlara yandı ve ondan sonra daha cür'etli oldu.

Bu hikâyelerden sonra kraliçe başındaki tacı alarak Laurettio'nun başına koydu ve «Sizi kraliçeliğe tâyin ediyorum. Dilediğin gibi hüküm sür ve herkesi memnun et!» dedi.

Yeni kraliçe; «Benden önceki kraliçe, dedi, konu olarak kadınların erkeklere oynadıkları oyunları ele aldı. Ben öç alma taraflısı değilim. Yoksa ona karşı, erkeklerin kadınlara oynadıkları oyunları kendime konu olarak seçebilirdim. Şimdi herkes bir hikâye düşünsün... Erkeklerin kadınlara,

kadınların erkeklere veya başkalarına oynadıkları oyunları anlatsınlar...
Umarım ki bu günümüz de dünkü gibi hoşça geçer.»

SEKİZİNCİ GÜN

I inci HİKÂYE

Gilfardo, Kasparino'dan borç para alır ve bu parayı Kasparino'nun karısına bir gece mukabili verir ve bunu kocasının yanında kadına tasdik ettirir.

B İR zamanlar Milano'da Gilfardo isminde bir Alman vardı ki işlerinde namuskârlığı ile ve borçlarına sadakati ile tanınmıştı. Herkesin yanında itibarı vardı. Bu adam Kasparino isminde zengin bir tüccarın karısı Ambroziya âşık olur ve kadına âşkını ilân ederek, her fedakârlığa hazır olduğunu bildirir. Kadın uzun tereddütlerden sonra iki şart altında Gilfardo'ya olumlu cevap verir: Birisi; kimseye bir şey söylememek, İkincisi ise 200 duka altını vermek. Gilfardo, kadının bu kadar maddeci olduğuna üzülerek âşkı hemen hemen kin ve nefret hâline geldi. Bu yüzden kadını aldatmak için paranın hazır olduğunu bildirdi ve bunu en yakın bir dostundan dahi kimseye söylemiyeceğine söz verdi. Kadın, bu habere memnun oldu ve kocasının birkaç gün sonra Cenova'ya gideceğini ve o zaman kendisini çağıracağını bildirdi.

Bu aralık Gilfardo Kasparino'ya giderek «Bir iş için bana 200 duka altın lâzım, bu parayı bana normal faizle borç ver.» dedi. Kasparino parayı hemen verdi. Birkaç gün sonra kadının dediği gibi kocası Cenova'ya gitti. Kadın hemen Gilfardo'ya haber göndererek 200 altınla beraber gelmesini bildirdi. Gilfardo arkadaşı ile beraber kadına gitti ve ona 200 altını verdi ve «Bu parayı, dedi, seyahattan dönünce kocanıza verin.« Kadın Gilfardo'nun niyetini anlamadan parayı
aldı ve «peki, dedi ve, yalnız parayı saymalıyım.» İyice sayıp **200** altın olduğunu görünce Gilfardo'yu alıp yatak odasına götürdü. Bu zevkli buluşma, sonraki gecelerde de devam etti.

Gilfardo, Kasparino’nun seyahattan dönüşünde onu ziyarete gitti ve karısının yanında Kasparino’ya «Bana birkaç gün önce borç verdiğin 200 duka altınını kullanamadım. Onun için karına iade ettim, hesabımı sil» dedi.

Kasparino karısına dönerek parayı alıp almadığını sordu, karısı «Evet, dedi, parayı almıştım, ama sana söylemeyi unuttum.» Kasparino «pekâlâ, dedi, borcunu sildim.»

II nci HİKÂYE

Varlungo Papazı Belkolore isimli bir kadınla sevişir, papaz cübbesini aşkının teminatı olarak kadının yanında bırakır, buna mukabil kadından bir havan alır, bunu iade ettiği zaman cübbesini geri vermesini rica eder.

VARLUNGO şehrinde kurnaz ve kadınlara düşkün bir papaz vardı. Okuma yazması pek yoktu ama, pazar günleri çocukları güzel masallarla oyalamasını bilirdi. Kocaları evde bulunmıyan kadınları ziyaret etmesini sever, onlara biraz vaftiz suyu veya bir mum parçası götürerek gönül alırdı. Bu kadınlar arasında Belkolore adlı birisi papazın pek hoşuna giderdi. Kadın hareketli bir dişi idi. Sinbal çalar, şarkı söyler, dans ederdi. Papaz bu kadına çılgınca vurulmuştu. Hergün onu görmeğe uğraşırdı. Onun kilisede olduğunu hissederse, sesinin kötülüğüne bakmaz, yüksek perdeden İlâhiler okurdu. Kadının dostluğunu kazanabilmek için hediye üstüne hediye verirdi. Bazan kendi yetiştirdiği bir tutam soğan, bazan bir sepet fasulye yollardı ve rastgeldikçe, kadına alıcı gözle bakardı, ama kadın hiç aldırış etmez görünür, yoluna devam ederdi.

Birgün sıcak öyle vakti, karşısına Benti Vegna tesadüf etti, ve ona nereye gittiğini sordu. Adam, «Şehre, dedi. Şu hediyeleri Monakori’ye götüyorum. Onunla bir işim var.» Papaz «pekâlâ evladım, dedi. Yalnız yolda Lapuçiyoya rastgelirsen, tırmığımı göndersinler.»

Papaz Belkolore’yi ziyaret etmenin zamanı geldiğine kani olarak yola düzüldü ve kadının evine girerek, «Günaydın! dedi, evde kimse var mı?»

Belkolore; «Hoş geldin papaz efendi, bu sıcaklarda ne dolaşıp duruyorsunuz.»

Papaz «Kocana şehirde rast geldim, dedi, senin yanında biraz kalmak istiyorum.» Kadın gülerek:

«Papaz efendi, benim ölümüme mi sebep olmak istiyorsun? ben size ne yapıyorum?» dedi.

Papaz, «Bana bir şey yapmıyorsun ama, bende sana istediğim gibisini yapamıyorum.»

— Bırakın, papazlar böyle şey yapar mı?

— Hem de nasıl. Niçin yapmayalım, sana bir zarar gelmez. Yalnız bırak da istediğimi yapayım.

— Benim bundan ne faydam olacak, siz şeytan gibi cimrisiniz.

— Dile benden ne dilersin, ayakkabı, kuşak, ipek kumaş ne istersin.

— Zahmet etmeyin, bende bunlardan çok var. Ama beni seviyorsanız bana bir hizmette bulunun, o zaman ben de arzularınızı yerine getiririm.

— Ne istersen yaparım.

— Gelecek Cumartesi yünlerimi Floransa'ya göndermek ve dokuma tezgahını tamir ettirmek istiyorum. Bana beş lira borç verirseniz tefeciye rehin bıraktığım etekliği ve önlüğümü geri alabilirim. Bu sebepten ne kiliseye, ne de başka bir yere gidebiliyorum. Bunu yaparsanız ben de istediğinizi yaparım.

— Para yanımda yok ama Cumartesinden evvel bu parayı sana yollarım.

— Siz erkekler çok vaadedersiniz, fakat vaadinizi tutmazsınız. Para yanınızda yoksa gidip getirin.

— Bunun için eve kadar yorulmıyayım, gidip gelirken birisi karşıma çıkabilir, böyle bir fırsatı nereden bulacağım.

— Öyle ise gidin işinize.

— Parayı sana vermiyeceğimi mi sanıyorsun? İtimad etmen için papaz cübbemi emanet bırakayım.

— Papaz cübbesini mi, onun değeri ne kadardır?

— Onun değeri mi, en iyi bezdendir. Onu yedi liraya satın alalı daha iki hafta olmadı.

— Pekâlâ, ver bakalım.

Papaz çaresiz, cübbesini çıkararak kadına verdi. Kadın cübbeyi asarak, «Papaz efendi, dedi, şu karşı kulübeye gidelim, orası tenhadır.»

Papazla kadın kulübede birkaç hoş saat geçirdiler. Bundan sonra papaz kilisesine döndü, ama cübbesini bırakmış olmak ağırına gidiyordu. Onu bedelsiz olarak ele geçirmenin çarelerini ararken aklına bir şeytanlık geldi. Ertesi gün bayramdı. Belkolore'ye haber göndererek evinde misafir olduğunu ve bir havan vermesini rica etti. Kadın havanı yolladı. Ertesi gün papaz havanı birisi ile geri göndererek, teşekkür ettiğini ve havana mukabil rehin bıraktığı cübbesinin geri verilmesini bildirdi. .

Belkolore, homurdanarak cübbeyi askıdan aldı ve getiren adama «İnşallah papaz, dedi, bu havanla dövecek bir şey bulamasın. Papaz bunu işitince «O bana bir daha havanı ödünç vermezse, ben de ona havan tokmağını vermem.» dedi.

Kadının kocası bu laflardan bir şey anlamadı. Fakat Belkolore papaza fena halde öfkelenmişti. Papaz kadını yaktıracağım diye tehdit edince, kadın yine her şeye razı oldu. Papaz da hediyelerine devam etti.

III üncü HİKÂYE

Kalandirino, Buruno, Bufalo adında üç kişi Heryatop kayasını ziyaret etmek üzere Mugnano vadisine Heryatop taşını aramaya giderler. Kalandirino, taşı bulduğunu zannederek cebinde çakıllarla evine döner. Ve kendisiyle kavga etmek isteyen karısını pataklar, ve ***bu hikâyeyi kendisinden daha iyi bilen arkadaşına anlatmaya uğraşır.***

FLORANSA'da Kalandirina isminde saf bir ressam vardı. Bütün vaktini Buruno ve Bufalo isimli iki kurnaz ressamla geçirir.. Halbuki bu ikisi onun saflığı ile alay ederler. Yine Floransada Maso isminde zeki ve terbiyeli bir genç vardı. O da Kalandirino'nun saflığını duymuştu. Biraz alay etmek istiyordu. Birgün ressamı Yihonis kilisesinde resimleri seyrederken gördü ve bu fırsattan faydalanmak istedi. Maso, taşlardan anlar bir insan rolüne

girerek lâfa karıştı. Kalandirino kıymetli taşların nerede bulunduğunu sordu.

Maso: «Bengodi civarında Berlinzalede, dedi. Orada bir dağ var ki, taşları peynir gibi. Bu taşları yontup et suyunda pişirirler ve civarda akan bir ırmaktan da nefis şarap içeriler.»

Kalandirino «Bu ne güzel memleket, dedi. Halk kızartılmış hindileri ne yapar?»

— Elbette, afiyetle yerler.

— Orasını gördün mü?

— Bu da sual mi, 1000 defa...

— Buradan uzaklığı ne kadar?

— Bir mil...

— Yani Apusyadan uzak...

— Evet...

Saf Kalandirino, Mosanın gülmeden anlattığı bu şeylere inandı ve «Orası uzak olmasa, dedi. Seninle bir defa giderdim. Bol bol makarna yerdim. Ama uzak, acaba yakınlarımızda böyle kıymetli yerler yok mu?»

Maso «Var, dedi, birisi Setnik taşları ki, değirmen taşları oradan gelir. Ama bir de zümrütler var. Gece pırıldayanlardan başka bir taş daha var ki Heryettop ismini alır. Bundan bir parçayı kim cebinde taşırsa o adam görünmez olur.

Kalandirino «Ne şahane şey, dedi, bu taş nerede?

— Mugnana vadisinde.

— Taşın rengi ne?

—Esmer...

Kalandirino bu vadiyi ziyaret etmeye karar verdi, ama iki ressam dostuna da haber vermeyi unutmadı. Onları bulunca «Dostlarım, dedi, biz Floransa'nın en zengin adamları olabiliriz. Mugnana vadisinde bir taş varmış, ondan bir parça taşıyan görünmez olurmuş? Kimse bunu bilmeden hemen oraya gitmeliyiz. Bunları ceplerimize koyar sarraf gişelerine gideriz. İstediğimiz kadar para alırız.»

Buruno ve Bufalo birbirlerine bakışıp gülüştüler ve teklifi kabul ettiler. Taşın adını sordular. Zavallı Kalandirino taşın adını çoktan unutmuştu.

—Rengi neymiş?..

— Esmer...

Buruno «Bu gün orada, dedi, kalabalık vardır. İşin farkına varırlarsa taşı onlar ceplerine yerleştirirler. Biz bu işi bir pazar günü erken yapmalıyız ki kimse bizi görmesin.»

Ertesi pazar için gitmeyi kararlaştırdılar. Kalandirino bu sırrı kimseye açmamalarını tenbih etti.

Kalandirino ayrıldıktan sonra iki arkadaş, ne yapacaklarını kararlaştırdılar. Ertesi pazar günü Mugnana vadisine gittiler. Kalandirino bulduğu siyah taşları ceplerine yerleştiriyordu. Biraz sonra eteklerini de taşla doldurmuştu.

Buruno kararlaştırılan şekilde Bufalaya «Kalandirino nerede?» dedi.

Bufalo sağına soluna bakarak «Bilmem, dedi, şimdi bu radaydı. Maso «Bruno'ya: «Belki de, dedi, evine gitmiştir. Biz zavallıları, kendisini aratıp durmaktadır.»

Bufalo «Biz deliyiz, dedi, ona inandık. Mugnano vadisinde böyle bir taş bulunacağına sizden başka kim inanır.»

Bu görüşmelerden Kalandirino taşın tesirine inandı ve evinin yolunu tuttu. Şehir kapısının bekçileri de, Buruno'nın tenbihi ile Ralandirino'yu görmez gibi davrandılar. Evinin merdiveninde karısı Tessa onu karşıladı. «Neredeydin? dedi, herkes yemeğini yedi. Sen bu saatte geliyorsun.»

Kalandirino karısının sözlerine öfkelendi. «Sen her işimi bozarsın,» dedi ve zavallı kadını iyice patakladı.

İki ressam arkadan Kalandirino'yu takip ediyorlardı. Kadının feryadını işitince kapıya yaklaştılar. Kalandirino yorgun argın onları eve davet etti. Ressamlar taş yığınını görünce «Bununla ne yapacaksın? dediler. Karını niçin dövdün?»

Bufalo, serzenişle: «Bizi, dedi, böyle alaya almaya ne hakkın var? Kıymetli taşı almak için kandırıp Mugnana'ya götürürsün. Sonra da bizi bırakıp kaçarsın.

Kalandirino kendini toplayarak: «Darılmayın, dedi, mesele başka. Ben taşı bulmuştum. Siz orada konuşurken ben yakınınızda idim. Beni görmediniz, onun için yoluma devam ettim. Kale kapısından geçerken o terbiyesiz bekçi bile beni görmedi. Ama eve gelince karım beni gördü. Zaten bu kadınlar değil mi her şeyi bozan, işte onun için karıma güzel bir dayak attım.» Adamcağız karısını tekrar dövmek üzereyken ressamlar araya

girdi. «Kabahat senin, diyorlardı. Niye karına tenbih etmiyorsun, niye senin karşına çıkıyor.»

IV üncü HİKÂYE

Fiyosole rahibi, bir dula vurulur. Fakat kadın ondan hoşlanmaz. Rahip, kadının yanında yatıyorum zannıyle hizmetçiyle yatar ve dulun kardeşleri rahibi bu vaziyette yakalayarak baş papaza gösterirler.

FİYOSOLE eskiden güzel bir şehirdi. Sonradan harap olmuşsa da yine de bir baş papazı vardı. Büyük kilisenin yanında Piccarda isminde bir dul kadının arazisi ve bir küçük evi bulunuyordu. İki kardeşiyle beraber kadın bu evde otururdu. Kadın sık sık kiliseye giderdi. Genç ve güzel olduğu için bir rahip ona delice âşık olmuştu. Rahip nihayet bir gün aşkını ilân etti, onun da kendisini sevmesini istedi. Rahip hayli yaşlıysa da gönlü gençti. Lâkin öyle çirkindi ki herkes nefret ederdi. Kadın «Sayın papaz, dedi, aşkınızın kıymetini takdir ediyorum. Fakat aramızda gayri meşru bir münasebet kurulamaz. Siz benim itiraflarımı alan papazımsınız, yaşınız da ileri, onun için ahlâklı yaşamam lâzım. Ben de pek genç değilim, şerefimi korumaya mecburum, aşkınızı kabul edemem.»

Papaz bu ilk cevapla ümitsizliğe düşmedi, isteklerine devam etti. Öyle ki, kadın bıktı usandı, kardeşlerine danışarak bu işi kesip atmaya karar verdi.

Bir gün yine kiliseye gitti. Rahip onu görünce yanına sokularak, aynı ricalarını tekrarlamaya başladı. Kadın «Papaz efendi, dedi, ben işittim ki hiç bir kale uzun muhasaraya dayanamazmış. Sizin ricalarınız beni yumuşattı, artık sizin olmaya karar verdim.»

Rahip «Allaha şükür, dedi, zaten bu kadar dayanmanız fazla.»

Kadın «Sevgilim, dedi, kocam olmadığı için istediğiniz saatte buluşabiliriz, fakat yerini bilmem.»

Papaz «Sizin evde olmaz mı?» dedi.

Kadın «Bilirsiniz ki, dedi, evde iki kardeşim var. Onlara bir şey duyurmamak için el-yordamıyla yürümek ve dilsiz olmak lâzım.»

Papaz: «Daha iyi bir yer buluncaya kadar sizin eve gelirim» dedi.

Kadın «Pekâlâ, dedi, ama kimse duymasın.»

Buluşma şeklini tesbit ettiler. Kadın evine gitti. Yaşlı ve çirkin bir hizmetçisi vardı. Burnu basık, dudağı kalın, ağzı çarpık, dişleri kara, gözleri şaşıydı. Topaldı da. Huyu da yüzü kadar çirkindi. Kadın bu hizmetçisini çağırarak «Kutaksa, dedi, bu akşam bana bir hizmette bulunabilirsen, sana yeni bir entari yaparım.»

Kutaksa «Yeni bir entari için cehenneme olsa giderim» dedi.

Kadın «Bu gece, dedi, benim yatağımda bir erkekle yatacaksın. Bir şey söylemeden onu okşayacaksın, fakat sesin çıkmasın, sonra bitişik odadaki kardeşlerim duyar.»

— Lâzımsa bir değil sekiz kişi ile bile yatarım.

Randevu saatinde akşam papaz geldi ve el yordamı ile kadının yatak odasına girdi. Yatakta Kutaksa vardı. Papaz onu sevgilisi sanarak kollarına aldı. Gece yarısı kadının kardeşleri baş papaza giderek onu evlerine davet ettiler. Baş papaz kadının yatak odasına girerek, papazla Kutaksayı kucak kucağa gördü. Ceza olarak 40 gün ağlaması emredildi Halktan utandığı için sokağa çıkamaz oldu. Kadın sırnaşık bir âşıktan kurtulmuş ve hizmetçi de bir entari kazanmıştı.

V inci HİKÂYE

Üç genç, muhakeme esnasında bir hâkimin pantalonunu çeker.

ANKONA'lı hâkimler Floransa'da nadir değildir. Bunlar, o kadar sefilane yaşarlardı ki, aç kalmış görünürler. Bu sebeble maiyetlerinde kendilerine benziyen adamları kullanırlar. Nikola da bunlardan biriydi. Hâkimden ziyade değirmenciye benzerdi, işleri olmamakla beraber bazı kimseler yine oraya giderlerdi. Bir gün Massoda bir dostunu aramak üzere gitmişti. Nikola dikkatini çekti. Nikola'nın başında kirli bir şapka,

ceketinden büyük bir yelek vardı. Hele pantolonu çak acayipti. Oturduğu zaman donu bacağında kalırdı. Masso salonda Ribi ve Matusso isminde iki arkadaşına rastladı. Hâkimi ve pantalonunu onlara gösterdi. Yavaşça hâkim kürsüsüne yaklaşarak bir deliktan ellerini geçirdiler. Masso: «Adamın pantalonunu çekelim» dedi. Bunu yapmak üzere, ertesi sabah buluşacaklardı. Matusso kürsünün altına girdi. İki uçtan da diğer ikisi girdiler. Masso hâkime: «Şu karşıdaki hırsızı yakalatın, benim çizmelerimi çaldı» dedi. Kürsünün öbür tarafında Ribi: «O rezile inanmayın, dedi, benden çaldığı torbayı istedim diye, o da benim çizmelerimi istiyor. İnanmazsanız eskiciye sorun?» Böylece karşılıklı bağrışıyorlardı. Hâkim ayağa kalkınca, Matusso, delikten elini sokarak, hâkimin pantalonunu aşağıya çekiverdi. Hâkim, vücudunu örtmeye çalıştı, ama, diğer ikisi hâkime: «Bizi dinlemedin» dediler. Böylece, orada bulunanların hepsi hâkimin pantalonunun çıkarıldığını görmüş oldu. Matusso az sonra oradan sıvıştı. Diğer ikisi de onu takip etti. Hâkim, yataktan yeni kalkmış gibi, pantalonunu yeniden giyindi. Külhanileri arattı ise de, onlardan iz yoktu.

VI ncı HİKÂYE

Bruno ve Bufalo, Kalendrino'nun bir domuzunu çalarlar. Adama, kayıbını bulduracak bir usul öğretirler. Ama adam sarılmış köpek pisliğinden başka bir şey bulamaz.

KALENDRİNO'nun Floransa civarında bir küçük çiftliği vardı. Her sene oradan bir domuz alırdı. Aralık ayında karısı ile oraya gider, domuzu kestirir, ve etini tuzlatırdı. Bir seferinde karısı hasta idi. Kalendrino, bu işte yalnız kaldı. Bunu, arkadaşları Bruno ve Bufalo haber alarak birkaç gün için komşu papaza gittiler. O gün, domuz kesilmişti. Kalendrino onları papazın yanında görünce: «Hoş geldiniz» dedi. Ve evine götürerek domuzu gösterdi. Adamlar: «Sen
deli misin? dediler, hayvanı kestireceğine satalım, parası ile içki içelim, karın sorarsa, «çalınmış» dersin.»

Kalendrino: «karım buna dünyada inanmaz, beni evden atar.» Bundan sonra Kalendrino, onları yemeğe davet ettiyse de beklemeden gittiler. Yolda Bruno, Bufalo'ya.

— Domuzu bu gece çalalım mı... dedi.

— Ama, nasıl?

— Ben çaresini bulurum.

— Öyle ise, pekâlâ. Sonra onu papazla beraber yeriz.

— Yalnız, biraz kurnazlık lâzım. Kalendrino cimri. Başkaları hesabına içmeyi sever. Onu meyhaneye götürelim. Papaz paraları ödesin. Adam, kısa zamanda sarhoş olur, biz de domuzu kolayca çalarız.

Kalendrino, hesabı papazın ödediğini görünce zil zurna içti ve gece yarısı, kapısını bastırmadan yattı.

Bruno ve Bufalo gece Kalendrino'nun evine girdiler, domuzu çaldılar; Papazın evine getirdiler ve yattılar. Ertesi
sabah Kalendrlno aşağıya inince kapıyı açık buldu, domuz da yoktu. Bir ip ucu elde edemeyince :

— Hey Allahım! dedi. Çaldılar herhalde.

Bu sırada ortaya çıkan arkadaşlarına gözyaşı ile: «Domuzum çalındı» dedi.

Bruno:

— Bir defa olsun, kurnazca hareket etmişsin! dedi.

— Maalesef, bu kurnazlık değil, hakikat.

— İyice bağır ki, herkes duysun ve sahi zannetsin.

— Hakikaten çalındı.

— Pekâlâ, pekâlâ. Bağır bakalım da herkes duysun.

— Hâlâ mı inanmıyorsunuz? Çalınmadıysa kendimi asarım.

— Nasıl olur yahu, daha dün domuzu gördüm.

— Gerçek çalındı. Eve nasıl gideceğimi bilemiyorum. Karım başımın etini yiyecek.

— Bu doğru, başına fena şeyler gelecek.

— Ne diyeyim, domuzum çalındı işte.

— Öyle ise onu elde etmenin çaresine bakmalı.

— Nasıl bir çare?

— Hindistandan biri gelip çalmadı ya. Komşulardan biridir. Hepsini bir araya topla! Ben ekmek, peynir falını bilirim. Hırsızı hemen meydana çıkarırım.

— Bırak şu, ekmek peynir falını. Burada oturan namuslu adamlara sökmez bu, asıl hırsız, zaten buraya gelmez.

— Öyle ise, iyi bir bardak şarap ve zencefil hapları işe yarar. Halkı içkiye davet ederiz, bu haplarla onları deneriz.

— Pekâlâ, yap bakalım, kaybımı bulabilirsen ne âlâ!.

— Yapayım, yalnız lüzumlu parayı ver de, Floransa'dan gerekli şeyleri getireyim.

Zavallı adam, son kırk kuruşunu da verdi. Bruno Floransa'lı bir tüccardan yarım kilo zencefil aldı. Ve taze köpek pisliği tedarik ederek, hint yağının içine yerleştirdi, üstünü şekerledi, ve bir işaret koydu. Bir şişe de şarap aldı. Çiftliğe dönerek: «Yarın sabah, şüphelendiğin kim varsa davet et. Pazar olduğu için hepsi gelecek. Bu gece zencefil haplarını dua ile büyüleriz. Neticeyi göreceksin.»

Ertesi gün herkes toplanmıştı. İki bıçkın da şarap ve haplarla göründüler. Bruno:

— Baylar, dedi. Toplantımızın sebebini anlatmalıyım ki$_y$ benden şikâyet etmeyesiniz. Dün, Kalendrino'nun domuzunu çalmışlar, hırsız bulunamıyor. Hırsız içinizden birisi olacak, onu meydana çıkarmak için hepimiz, şu haplardan bir tanesini yutacağı, ve birer bardak şarap içeceğiz. Hırsız ise hapları yutamayacak. O kendisini ele geçirmemek için papaza haber verse daha iyi olur.

Kimse suçu üstüne almadı. Bunun üzerine herkese birer hap dağıtıldı. Kalendrino'ya köpek pisliği verildi. Adamcağız, bu zehir gibi acıyı yutamadı, ağzından attı. Bruno: «İkinci hapı ağzına al!» dedi. Ama, bunu da adamcağız yutmaya çalıştı, yutamadı. Yine tükürdü. Bunun üzerine, Kalandirino'nun hırsız olduğu ilân edildi. Adamcağız, çalmadığına yemin ediyordu. Bruno :

— Bana bak, dedi. Duyduğumuza göre, senin yanında bir kız varmış, herşeyi ona verirmişsin, domuzu da ona hediye etmişsin. Şimdi de boşuna yemin ediyorsun. Bizi budala yerine koyduğun yeter.

VII nci HİKÂYE

Bir dul kadını bir öğrenci sever. Kadın başka bir âşığı dolayısıyla onu kışın bütün gece kar altında bekletir. Öğrenci de onu temmuz ortasında bütün bir gün çırıl çıplak sineklere ve sivri sineklere terkeder.

BİR zaman önce Floransa'da Helenâ adlı güzel bir dul kadın vardı. Asaletiyle ve servetiyle tanınırdı. Yeniden evlenmek istemezdi, çünkü kibar bir âşığı vardı. Hizmetçisi vasıtasıyla istediği zaman onu çağırabilirdi. Bu sırada Riniyer isimle asil bir genç talebe Paristen dönmüştü. Ailece zengindi. Kibar bir hayat sürüyordu. Derin düşünceli adamlar aşkın zincirine kolay takılırlar. Riniyeri de böyleydi. Bir toplantıda siyah dul kıyafetiyle Helenaya rast geldi, onun güzelliği Riniyeri derhal büyüledi. Kıymetli şeyler kolay elde edilemezdi. Onun için kadının aşkını güç te olsa kazanmaya karar verdi.

Helena yere bakanlardan değildi, gözünü etrafına dolaştırır, kendisine hayran olanları arardı. Riniyeriyi görünce kendi kendine «Bu gün boşuna gelmemişim, iyi bir av yapabileceğimi ümit ederim.» dedi. Zaman zaman Riniyeriye göz attı. Çünkü o şu kanattaydı ki, kendisini başka erkekler ne kadar çok severlerse, sevdiği erkek o nisbette ona bağlanacaktı.

Talebe bütün varlığı ile kadını düşünmeye başladı. Her fırsatta kadının evinin önünden geçerdi. Kadın da bunun farkına vardığına gösterirdi. Riniyer kadının hizmetçisiyle tanıştı ve kendisine yardımcı olmasını rica etti. Hizmetçiden bu haberi alan kadın keyifli keyifli güldü. Ve «zavallı, dedi, aklım kaybetmiş, ama biz onun ateşini biraz söndürelim,
ben de onu seviyorum. Ama başkalarının yüzüne nasıl bakarız. Okumuş bir adamın bunu anlaması lâzım, de!.»

Zavallı kadın bir talebe ile alay etmenin ne olduğunu bilmiyordu. Hizmetçi, hanımının dediklerini nakledince, talebenin aşkı büsbütün alevlendi ve ateşli mektuplar ve hediyeler yağdırmaya başladı. Kadın bu mektuplara sudan cevaplar veriyordu.

Kadın nihayet bu olayı esasen kıskançlık sahneleri yapmakta olan sevgilisine açtı. Sevgilisinin şüphelerini gidermek için hizmetçisiyle talebeye haber gönderdi ve gelecek Noel'de buluşabileceklerini bildirdi. Bayram ertesi talebe gece bahçeye gelecekti, kadınla orada buluşacaktı.

Talebe büyük sevinç içinde muayyen saatte bahçede göründü. Aynı gece kadının sevgilisi de gelmişti. Ona «Şimdi, dedi, kıskançlığın boş olduğunu anlayacaksın.»

Bir gün önce kar yağmıştı. Her taraf bembeyazdı. Talebenin ayakları üşümeye başladı. Ama ümit içinde buna dayanıyordu. Kadın sevgilisine «Gel, dedi, pencereden bakalım, zavallı ne yapıyor?»

Bu arada kadının gönderdiği hizmetçi Riniyer'e «Hanımım, dedi, üzülüyor. Çünkü bu akşam kardeşlerinden birisi çıka geldi. Hâlâ yemekteler, ama az sonra gider. Beklemeye devam edin.»

Talebe: «Sevgilime söyle! dedi, hiç üzülmesin, ne zaman mümkün olursa o zaman gelirim.»

Kadın sevgilisine «Görüyor musun, dedi, talebeyi sevmiş olsam onu böyle soğukta dondurur muyum.»

Onun üzerine yataklarına uzandılar ve talebenin haline gülerek aşkı tatmaya koyuldular.

Zavallı talebe, ısınmak için bahçede dolaşıp duruyor, kulağı kirişte bekliyordu.

Kadının sevgilisi bu halden mağrur. «Hayatım, dedi, görüyorum ki sen de beni seviyorsun.»

Kadın «Şimdi biraz kalkalım da, dedi, talebe âşığım iyice serinlemiş mi, bakalım?»

Pencereden baktıkları zaman talebenin çenelerinin birbirine vurduğunu ve donmak üzere olduğunu gördüler.

Kadın «Şimdi, dedi, aşağı kapıya inelim, sen sesini çıkarma. Ben, onunla konuşacağım, belki bu konuşmamızla da güzel eğleniriz!»

Aşağı indiler, kadın talebeyi kapı deliğinden çağırdı. Talebe artık içeriye girebileceğim umarak, «Allahaşkına kapıyı aç, dedi, yoksa donacağım!»

Kadın «Biliyorum, dedi, ortalık soğuk, ama Paris daha soğuk. Kapıyı açamam, kardeşim hâlâ burada, az sonra gider, belki o zaman açarım.»

Talebe tekrar: «Allah aşkına aç, dedi, hiç olmazsa kapalı bir yerde bekleyeyim.»

«Kar yağmağa devam ediyor, içerde istediğiniz kadar beklerim.»

— imkânsız azizim, kapı açılırken öyle gürültü yapar ki, kardeşim duyar. O gitsin, sonra açarım.

— Peki ama, bir ateş hazırla da, geldiğimde hiç olmazsa ısınayım.

— Bu da imkânsız. Bana yazdıkların doğru ise, aşk alevi seni ısıtır. Beklemene devam et!.

Kadının sevgilisi, bu konuşmayı zevkle takip etti. Sonra tekrar yataklarına uzandılar ve talebenin haline gülmeğe devam ettiler

Nihayet talebe kendisi ile alay edildiğinin farkına vardı, kapıyı zorla açmayı denedi, fakat imkânsız. Havaya, kadına ve kendi ahmaklığına lânet etmeğe başladı. Aşkı birdenbire kine çevrildi ve öç alma çareleri aramaya koyuldu.

Sabah oluyordu. Hizmetçi, hanımının emriyle bahçeye, indi ve sokak kapısını açtı. «Dün akşam gelen misafir, dedi, bizi telâşa düşürdü ve seni dondurdu. Ama sabırlı olmalısın, bu akşam olmadıysa başka akşam olabilir.»

Talebe yapacağı şeyleri sezdirmemek için, «Şüphe yok, dedi. Hayatımın en fena gecesini geçirdim, ama hanımın bunda kabahati yok. Bir aralık aşağı indi ve beni teselli etti. Dediğin gibi, bu akşam olmazsa başka akşam olabilir.»

Bunun üzerine talebe koşa koşa evine döndü ve kendisini yatağa attı. Ertesi sabah el ve ayaklarının soğuktan tutulduğunu hissederek bir doktor çağırdı. Doktor bin bir müşkülâtla onu tedavi edebildi. Talebe, kadına karşı duyduğu kini kalbinde saklıyordu.

Bir müddet sonra eline bir fırsat geçirdi. Kadının âşığı bu aralık, başka bir kadına vurulmuştu. Bu yüzden kadın üzüntü içindeydi. Hizmetçi, hanımını teselli çâresi ararken, sokakta talebeye rastgeldi ve ona büyü yapıp hanımına eski sevgilisini kazandırıp kazandıramayacağını sordu. Halbuki talebe büyüden anlasaydı kendi işine tatbik ederdi. Bunu bilmeyen kadın, hizmetçisi ile talebeye haber gönderdi. Talebe bunu işitince «Allah’a şükür, dedi. Öç almanın zamanı geldi.» Hizmetçiye dönerek, «Hanımına söyle, dedi. Sevgilisi Hindistan’da bile olsa geri gelecek ve af dileyecektir. Ne yapması lâzım geldiğini ben kendisine söylerim.»

Hizmetçi bunları hanımına anlattı ve ikisini Santaluçuia’ da buluşturdu. Kadın, talebeden yardım istedi. Talebe, «Evet, dedi, ben Paris’te büyücülük de öğrendim, ama büyücülük Allah tarafından men edildiğinden onu kullanmamaya yeminliyim. Fakat size olan âşkım o kadar büyük ki, hiç bir ricanızı reddememem. Cehenneme gideceğimi bilsem, hatırınız için

yaparım. Şu var ki bu büyücülüğün tatbiki, bilhassa kaybedilmiş sevgiliyi ele geçirme hususunda hayli güç. Bu maksatla ıssız bir yerde yaşamaya cesaret göstermeniz lâzım. Bilmem kendinize güvenir misiniz.»

Kadın: «Aşkım öyle şiddetli ki, dedi. Beni terkeden sevgilimi elde etmek için her şeyi yapmağa hazırım. Ne lâzımsa söyle.» Talebe, «Elde etmek istediğiniz sevgilinizin kalaydan bir resmini yapmam lâzım. Bu resmi size yolladığım zaman akşam vakti, bu resimle yedi defa çıplak banyo edeceksiniz, sonra yine çıplak bir ağaca veya dama çıkacaksınız ve kuzeye yönelerek vereceğim duayı yedi defa okuyacaksınız. O zaman karşınıza iki güzel bakire çıkacak ve ne istediğinizi soracaklar. Bunlara arzunuzu söyleyeceksiniz. Onlar kayıp olacaklar, o zaman siz eve dönüp elbisenizi giyeceksiniz. Ertesi akşam gece yarısından önce sevgiliniz görünecek ve gözyaşları ile sizden af dileyecek ve bir daha sizi bırakmayacak.»

Kadın bu sözleri dikkatle dinledi, sanki sevgilisi kollarının arasına gelmiş gibi oluyordu. Talebeye «Şüphe etmeyin ki, dedi, bütün dediklerinizi yapacağım. Esasen Arno vadisinde münzevî bir evim var. Mevsim Temmuz, banyo etmek hoş, nehrin kıyısında bir kule var. Orada çobanlar kaybettikleri sığırları ararlar. Bir merdivenle bu kuleye çıkılabilir. İşte orada tavsiyelerinizi tatbik ederim.»

Talebe bu kuleyi ve kadının çiftliğini biliyordu. Fakat kadına. «Ben o havaliyi bilmem, dedi, anlattığınız gibi ise, bu işe tam elverişli. Size kalay resmi ve duaları oraya yollarım. Şu şartla ki emelinize nail olunca, bana olan vadinizi unutmazsınız.» Kadın bunu vadetti ve evine döndü.

Talebe buluşundan memnun, bir resim meydana getirdi, bir karınca du’ası hazırladı; bunu kadına yolladı ve ertesi gece tavsiyesini tatbik etmesini bildirdi. Kendisi de o kulenin civarında oturan dostunun evine gitti.

Kadın hizmetçisini alarak ıssız evine gitti. Karanlık basınca hizmetçiyi savdı, kendisi yavaşça evden çıkarak Arno ırmağına gitti, kıyıda soyundu ve yedi defa banyo etti. Sonra çıplak halde kuleye çıktı. Talebe saklandığı yerden bunu seyrediyordu.

Kadının teni o kadar güzeldi ki karanlığın içinde bile pırıl pırıl pırıldı. Talebe ise öyle heyecana geldi ki, saklandığı yerden çıkıp kadını kucaklamak istiyordu. Fakat kendi başından geçenleri düşünerek öç hevesi galebe çaldı. Kadın kuleye çıktı, kuzeye yönelerek duasını okudu. Talebe bu

sırada kuleye gelerek merdivenlerini birer birer söktü. Kadın duasının sonunda bakire meleklerin görünmesini bekledi. Sabaha kadar beyhude bekledi. İşin farkına vararak, «korkarım ki, dedi, talebe benden o soğukta beklettiğim gecenin intikamını alıyor. Ama intikam tam değil. Çünkü şimdi geceler kısa ve ılık.»

Bundan sonra kuleden inmek istedi. Fakat merdivenin basamakları yoktu. Korkudan bayılarak yere düştü. Kendine geldiği zaman hıçkırıklarla ağlamaya başladı. Aldanışlarına içi yanıyordu. Gittikçe kara düşünceler beynini sarıyordu.

«Floransa'daki hısımım akrabam benim çırıl çıplak bu kulede kaldığımı duyarlarsa ne diyecekler, itibarım hiçe inecek. Bir bahane arasam, talebe beni yalanlıyacak. Bir çırpıda hem sevgiliden, hem namustan oldum» dedi, ve âdeta kendisini kuleden atası geldi. Güneş doğarken etrafa bakıyordu, bir çoban görürse onunla hizmetçisini çağırtacaktı. Bu sırada talebe saklandığı yerden başını kaldırmıştı. «Günaydın güzelim! dedi. Bakire melekler daha gelmedi mi?»

Bu sözler kadını yine ağlattı. Talebeye dönerek. «Sana geçirttiğim gecenin öcünü iyi aldın, dedi. Temmuz olmasına rağmen çıplak olduğum için nerede ise donacaktım. Yiğitliğine hitap ediyorum. İntikamı, bu kadarla bırak, elbiselerimi getir de buradan ineyim. Beni şerefimden etme, o gece senden esirgediğimi şimdi yapmağa hazırım. Kuvvetini zavallı bir kadına karşı kullanma. Bir güvercini yemek, bir kartal için şeref değildir.»

Talebenin kalbi bu ricalarla yumuşadı, fakat öfkesi hâlâ geçmemişti. «Helena!. dedi, o gece beni donmaktan korumak için bir yer göstermiş olsaydın, şimdi senin ricanı kabul etmek kolay olacaktı. Çıplak olmak şerefine dokunuyorsa, kollarında bunca gecelerini geçirdiğin sevgiline müracaat et. Elbiselerini o getirsin, o bulsun. Neden onu çağırmıyorsun? Sana yardım etmeyipte kime edecek? Çağır onu bakalım. Acaba aşkın seni kurtarabilecek mi? Şimdi artık bana göstereceğin fedakârlığa ihtiyacım yok. Gecelerini sevgiline sakla. Artık senin yalancı sözlerine kalbimde yer yok. Bana kendimi öğretmiş oldun. Âlicenaplığımı sana tatbik edemem. Bu gibi insanlık dışı hareketlerin cezası, ölüm olmalıdır. Merhamet ancak, merhamet gösterene tatbik edilir. Ben bir kartal değilim, ama sen de güvercin değilsin, bir zehirli yılansın. Ben intikam alacak olsam, senin gibi yüz kişiyi öldürmem gerekirdi. Niye kendini oradan aşağı atmıyorsun.

Atsan da boynun kırılsa, seni o ıstırap içinde görsem, bana büyük sevinç olur. Seni kuleye ben çıkardım. İnmesini kendin becer.»

Kadın bu esnada gözyaşlarına boğuluyordu. Güneş yükseliyor, sıcak basıyordu. Talebeye dönerek «Zavallı adam, dedi. Sana geçirttiğim gecenin öcü gençliğime ve gözyaşlarıma bağışlanamıyacak kadar şiddetli mi? Öyle bile olsa, şunu düşün ki ben yeniden kendimi sana teslim ediyorum ve eline suçumu bana duyuracak vasıtaları veriyorum. Öfkeyi bırak, beni affet!. Beni buradan indirirsen o vefasız sevgilimi bırakıp tamamen senin olmağa hazırım. Güzelliğime kıymet vermesen bile senin gibi bir gence yine güzel saatlar yaşatabilirim. Öfken ne kadar şiddetli olsa da, beni böyle bir şerefsiz ölüme terk edemezsin. Hava ısınıyor, vücudum yanmağa başlıyor.»

Talebe, «Şimdi, dedi, bana güvenişin sevgiden değil, eski sevgilini kaybetmedendir. Benim elimde daha binlerce öç alma çaresi var. Onların her birisi şimdikinden daha sert ve acı. Öyle ki anandan doğduğuna pişman olabilirsin. Artık senin aşkına ihtiyacım yok. Elinden geliyorsa eski sevgiline sâdık kal.»

Kadıncağız yine ağlamağa başladı, «Sende merhamet yok mu? dedi. Elbiselerimi getir giyineyim ve aşağı ineyim. Sevdiğin kızın hatırı için bunu yap!.»

Talebe gülmeğe başladı. «Sevdiğin kızın hatırı için dersen ricanı reddedemem. Elbiselerin nerede?» Kadın yine ümide düştü. Elbiselerinin bulunduğu yeri söyledi. Talebe elbiseleri aramaya gitti ve bir arkadaşını gözcü bıraktı. Kendisi de güzel bir yemek yedi ve uyumaya yattı.

Kadıncağız ümide düşmekle beraber, her yanı sızlamaya başlamıştı, elbiselerini bekliyordu. Öğle vakti olmuştu, güneş çıplak vücuduna öyle vuruyordu ki cildi kavruluyordu. Kımıldandıkça kuru derisi sızlıyor ve çatlıyordu. Başı, patlayacak gibi ağrıyordu. Sıcaktan vücudunu sinekler sarmıştı. Sinekler öyle yapışıyorlardı ki, sanki ok isabet etmiş gibi sızı veriyorlardı. Açlık ve susuzluk da başlamıştı. Etraftan bir geçen olsa imdat isteyecekti. Fakat görünürlerde kimse yoktu. Arno nehri, kulenin önünde sakin sakin akıyordu, bu da susuzluğunu büsbütün arttırıyordu. Vücudu kıpkırmızı kesilmişti. Saat 9'da talebe uykudan uyanıp, kulenin yanına geldi. Kadın onu görünce: «Riniyeri, dedi, artık **öcünü** tamamen aldın, ben seni gece soğuktan dondurmuştum, sen beni bu kulede sıcaktan yakıyor, açlık ve susuzluktan harap ediyorsun! Şuraya gel de, beni öldür!. Bu ıstırap

içinde yaşamaktansa ölümü temenni ederim. Bunu da yapmazsan, bâri bir bardak su gönder de, ağzımı ıslatayım.»

Kadının sesinin zayıflığı talebede biraz merhamet uyandırdı. «Rezil kadın, dedi, ben ellerimle seni öldüremem, sen bana o gece ateş vermemiştin, ben de sana su vermem. Soğuktan meydana gelen yanıklarım köpek pisliği ile tedavi edilmişti, kaldı ki senin yanıkların mis gibi gül suyu ile tedavi edilecek.»

Kadın: «Ah zavallı ben! dedi. Beni güneşte yakıyorsun; sineklere sokturuyorsun da bir bardak su vermiyorsun. İdam sehpasına giden katillere bile bir bardak şarap verilir. Madem bana yardım etmiyeceksin, ben de kendimi öldüreceğim.» Akşama doğru talebe cezayı kâfi buldu, kadının evine gitti. Hizmetçiyi görerek: «Hanımın nerde?» dedi. Kız: «Bilmem, dedi. Dün akşam yatmaya gitmişti. Bu sabah odasında bulamadım. Acaba nerede olabilir?» Talebe: «Sen de hanımının yanında olmalıydın da cezanı çekmeliydin. Sana öyle bir ceza vereyim ki, bir daha bir erkeği aldatmağa kalkma!» dedi ve elbiseleri hizmetçiye verdi. Hizmetçi hanımının öldürülmüş olduğunu sanarak korkuya düştü. Hemen kuleye koştu. Tesadüfen o gün bir köylünün iki domuzu kaçmıştı, köylü domuzlarını ararken kulenin yanına gelmişti. Kadının sesini duyarak: «Orada ağlayan kim?» diye bağırdı. Kadın köylünün sesini tanıdı ve: «Git, dedi, hizmetçime haber ver, buraya gelsin.» Köylü: «Oraya sizi kim çıkardı, dedi, hizmetçiniz bütün gün sizi aradı, burada bulunacağınız kimin aklına gelirdi?» ve merdivene ip bağlamağa başladı. Bu sırada hizmetçi de gelmişti. Hanımını o halde görünce: «Hanımcığım: nerdesiniz?» dedi. Kadın: «Çocuğum, dedi, ağlayıp durma, elbiselerimi getir!» Hizmetçi köylünün hazırladığı merdivenden tırmanarak kuleye çıktı. Kulede hanımını çırıl çıplak görünce dövünmeğe başladı. Kadın: «Bağırma! dedi. Beni giydir.» Nihayet köylü, kadını omuzuna alarak kuleden indirdi. Fakat zavallı hizmetçi merdivenden düşerek ayağını kırdı. Köylü, hanımı çayırın üzerine yatırarak hizmetçiyi omuzuna aldı, onu da indirdi. Hizmetçisinin sakatlanması, hanımı çok üzdü. öyle ağlıyordu ki köylü bile ağlamağa başlamıştı. Hanımın ricası üzerine köylü, kardeşlerini ve karısını çağırdı, omuzlarında hanımla hizmetçiyi eve taşıdılar. Biraz tedavi ettikten sonra ertesi gün Floransa’ya götürdüler. Kadın başından geçenler için bir masal uydurdu. Hekimler bin bir müşkülâtla iki kadını tedavi ettiler.

Kadın o günden beri aşk oyunlarından elini çekti. Talebe, hizmetçinin bacağının kırıldığını duyarak intikamının tamam olduğuna kani oldu. Kadın bir talebe ile alay etmenin cezasını gereği gibi çekmişti. Onun için sevgili kadınlar! Erkeklerle, hele talebelerle alay etmekten sakının.

VIII inci HİKÂYE

Bir adam bir dostunun karısı ile sevişir. Kocası bunun farkına varır ve karısının muvafakatiyle adamı bir sandığa sokar. Bu defa kendisi, onun karısına musallat olur.

SİYANO'da genç, oldukça zengin iki adam vardı. Birisi İspinalo, öbürü Zeblo isminde idi. Görünüşte kardeş gibiydiler. İkisinin de karıları güzeldi. İspinola arkadaşının evine sık sık giderek onun karısı ile samimiyet kurdu. Bu hal uzun zaman kimse sezmeden devam etti, ama bir gün Zeblo karısına haber vermeden evde kalmıştı. İspinalo yine geldi. Kadını yalnız bularak her günkü gibi onu tatlı sözlerle sevip okşadı. Zeblo saklandığı yerden bunu görüyordu. İki âşık sarmaş dolaş yatak odasına giriyorlardı. Zeblo öç almak için bir plân düşündü. İspinola gidince karısının yanına girdi ve ona: «Ne yapıyorsun?» diye sordu. Kadın: «Ne yaptığımı görmüyor musun!» dedi. Zeblo: «Her şeyi gördüm!» dedi ve kavga ba,şladı. Kadın başka çare kalmadığını görerek her şeyi itiraf etti ve göz yaşlarıyla af diledi. Zeblo: «Af etmem için, dedi, söyleyeceğim şeyi harfi harfine yapmalısın, İspinalo'ya yarın üçte bize gelmesini söyleyeceksin. O saatte ben de eve geleceğim. Benim ayak sesimi işitince onu şu sandığa sokup üstünden kilitleyeceksin. Sonra ne yapacağımı söylerim. Merak etme, ona fenalık yapmayacağım.» Kadın kocasının gönlünü almak için bunu vaadetti.

Ertesi gün iki dost beraber otururlarken ispinalo ayağa kalkarak: «Ben yemeğe bir arkadaşıma davetliyim, Allahaısmarladık.» dedi.

Zeblo: «Daha yemek vakti değil,» dedi. Arkadaşı: «Ziyan yok, onunla konuşulacak bir şeyim var!» diye cevap verdi.

İspinola dolambaçlı yollardan Zeblo'nun evine gitti. Az sonra da Zeblo eve geldi. Kadın korkmuş rolüne girerek İspinolayı sandığa kilitledi.

Zeblo karısına: «Yemek vakti oldu mu?» dedi. Karısı evet, dedi. Zeblo: «Arkadaşım bugün yemeği bir dostunda yiyecek. Karısı yalnızdır. Onu bize yemeğe davet et.» İspinolanın karısı yemeğe geldi. Zeblo kadını güler yüzle karşılayarak bir odaya soktu. Arkasından kilitledi. Kadın şaşırarak: «Bu ne? dedi. Dostluk bu mu?»

Zeblo: «Bayan,» dedi ve kadını sandığa yaklaştırarak: «Şikâyet etmeden evvel beni dinle! Ben kocanı kardeşim gibi sevdim, ama dünden beri anlıyorum ki benim karımla işi pişirmiş. Ben buna mukabele olarak sana yaklaşmak isterim. Kabul etmezseniz kocanıza öyle iş yaparım ki ömrünüz boyunca unutamazsınız.»

Kadın: «Mademki intikamını benden almak istiyorsun. Şu şartla kabul ederim ki, karın bir şey olmamış gibi benimle dostluğunu devam ettirsin.»

Zeblo: «Peki,» dedi ve ona bir mücevher hediye etti. Sandığın üstüne bir yatak serdi ve kadınla oraya uzandı.

Sandığın içindeki İspinola bütün bu olanları duyuyor ve ölüm korkuları geçiriyordu. Fakat asıl suçlunun kendisi olduğunu bilerek kımıldayamıyor ve Zeblo’ya olan dostluğunu bozmamaya gayret ediyordu.

Zeblo işini bitirdikten sonra kendi karısını içeriye çağırdı ve sandığı açarak İspinola’ya gösterdi. İspinola sandıktan çıktı ve Zeblo’ya: «Ödeştik, dedi, en iyisi senin dediğin gibi dost kalmamızdır. Zaten her şeyimiz müşterekti. Şimdi karılarımız da ortak oldu.» Bundan sonra beraberce sofraya oturdular. Artık kadınların ikişer kocası ve erkeklerin ikişer karısı oluyordu, uyuşmamazlık olamazdı.

IX uncu HİKÂYE

Simon adında bir hekim. Bruno-Bufola tarafından kandırılarak gece bir pislik çukuruna atılır.

HER gün Floransa’ya Manalyo'dan insan taşınır. Bir gün Simon namında bilgisinden çok parası bol olan bir hekim, doktor şapkası başında, kırmızı mantosu üstünde olarak Floransa’ya geldi ve Kohanre sokağında bir ev kiraladı. Bu adamın bir huyu vardı, gelip geçenlere kim olduklarını sorardı. Buruno ve Bufala isminde iki ressam da o civarda otururlardı. Pek keyifli bir hayat sürerlerdi. Onun için doktor, haklarında soruşturma yaptı. Fakir ressam olduklarını öğrendi. Şu halde böyle yaşamak için onların başka bir gelir kaynakları olması lâzımdı. Hekim bu maksatla Buruno ile tanıştı. Buruno hekimin saflığını anlayarak onunla eğlenmeğe karar verdi. Hekim de bu dostluktan memnundu. Onu sık sık yemeğe davet etti. Bir gün kazanç kaynaklarını merak ettiğini söyledi. Buruno adamla iyice eğlenmek için: «Efendim, dedi, bunu kimseye söylemezdim. Ama sizin sır saklayacağınızı bildiğim için size söylerim. Ben ve arkadaşım sanatımızla ve diğer gelirlerimizle böyle müreffeh yaşayamayız. Başkalarına zarar vermeksizin para kazanma usullerimiz var.» Hekim bu usulün ne olduğunu sordu. Buruno: «Ama bu istediğiniz fazla, dedi, bu çok büyük sırdır. Elimizden kaçırırsak hayatımıza mal olur.» Hekim: «Emin ol!, dedi, senden ve benden başka kimse bilmeyecek.» Bunun üzerine Buruno: «Size güvenim ve sevgim o kadar fazla ki ricanızı reddedemem. Size bunu da söyleyeceğim. Su şartla ki kimseye anlatmayacağınıza yemin edeceksiniz.» Hekim yemin etti.

Bruno anlatmaya başladı: «Bir müddet önce şehrimizde Mikail isimli İskoçyalı bir büyücü vardı. Benden ayrılırken ısrarım üzerine talebesinden ikisini burada bıraktı. Bunlar herkese aşk ve ticaret işlerinde yardım ediyorlardı. Şehri o kadar beğendiler ki, buraya yerleşmeye karar verdiler. İlk iş olarak 25 üyesi olan bir dernek kurdular. Bu dernek ayda iki defa belli bir yerde toplanırdı.»

Bu toplantılarda herkes arzularını bildirir ve bu arzular hemen o gece gerçekleşirdi. Bufola ile ben de onlarla dost olduk. Toplandığımız yer muhteşem bir saray.. Erkek ve kadın hizmetçiler zarif kıyafetli... Yemek kapları gümüş. Herkese istediği yemek verilir. İstediği şarap sunulur. Bizim de kıyafetlerimiz krallar gibi. En mühim nokta ise arzu üzerine dünyanın neresinde olursa olsun, hemen getirilen güzel kadınlardır. Padişah karıları, kral kızları hep gelirler, **ye**mekten sonra dansedilir. Sonra herkes beğendiği kadını alıp çekilir. Yataklar kral yataklarından daha güzel. Ben daima İngiliz kralının karısını getirirdim. Bufola Fransız kraliçesini getirtir. Şimdi

anlıyor musun, niçin keyifli olduğumuzu. Kraliçelerden istediğimiz kadar para çekebiliriz.»

Doktor, Bruno'nun söylediklerine inandı, bu derneğe girmek için her fedakârlığa razı idi. Artık doktor her gün Bruno'yu yemeğe çağırıyordu. Buna karşılık Bruno, hekimin evinin duvarlarına resimler çiziyordu. Bazı akşamlar «Demeğe gideceğim. İngiliz kraliçesinden bıktım. Şimdi Tatar hanının karısı Gumetra'yı getirtiyorum!» derdi.

— Gumetra ne demek?

— Tatarcada kraliçe demek.

Doktorun sabrı tükeniyordu.

Bir akşam Bruno'ya: «Senden bir ricam var! dedi, bana derneğinizden bahsedin. Ben derneğe girmeyi çok istiyorum. Bunun sebebi var: bir güzel kıza on altın teklif ettiğim halde kabul etmedi. Beni demeğe kabul ettirin.»

Bruno gülecekti, fakat gülmedi, hekime: «öyle güzel bir sesiniz var ki, dedi, daha güzeli can sağlığı!»

Hekim: «Babam asilzadeydi, dedi, Floransa'da en güzel elbiseler ve en iyi kitaplar benimdir.»

— Beni demeğe alın, hasta olursan seni bedava tedavi ederim:

Bruno: «Bana mühim bir vazife yüklüyorsunuz, dedi, bunu yapsam yapsam sizin için yaparım. Şu şartla ki kimseye bir şey söylemiyeceksin.»

— «Emin ol! dedi hekim, benim ne kadar ketum olduğumu bilemezsin.»

Bruno: «Peki, dedi, tutulacak yolu sana anlatayım: demeğimizde bir başkan iki de yardımcısı var. Bunlar altı ayda bir değişir, gelecek ay Bufola başkan olacak. Ben de yardımcı. Onun için Bufola'nın gözüne girmeye bak. Her halde teklifinizi reddetmez.»

Hekim: e Bu teklifi beğendim, dedi, şayet Bufola zeki
- adamlardan hoşlanıyorsa beni sevecektir.»

Bu konuşmadan sonra Bruno, Bufola'ya olanı biteni anlattı. Hekim boyuna ziyafet çekiyordu. Bir gün Bufola'ya arzusunu açıkladı. Bufola öfkelenmiş görünerek Bruno'ya: «Sen mi ifşa ettin, dedi, kafanı koparmalı.» Hekim başka yerden duyduğunu söyledi. Bunun üzerine Bufola yumuşamış göründü. Ye derneğe alınması için yardım edeceğini vaadetti. İki dost hekime daha epeyce ziyafet çektirdiler ve ona Prenses Gilari'yi vaadettiler.

Bir gün nihayet demeğe alındığını müjdelediler. Bufola hazırlık olmak üzere: «Bu gece mezarlıkta en güzel elbisenle görün, dedi. Çünkü Prenses sana asalet rütbesi verecek. Orada bizi bekle, bir anda karşına boynuzlu bir hayvan çıkacak, önce seni korkutacak. Fakat sonra sana sokulacak, bu hayvana bineceksin, o seni bizim yanımıza getirecek, sakın gelmemezlik etme.»

Hekim: «Hiç gelmemek olur mu?» dedi.

Akşam olunca şık elbisesini giydi ve mezarlığa gitti. Bahsedilen hayvanı beklemeye başladı.

Bufola, başına bir maske geçirdi, bir kürkün içine girdi, maske şeytana benziyordu. Kürk de ayı postundandı. Bu kıyafetle mezarlığı gitti. Hekim onu görünce korkusundan titremeğe başladı. Bufola biraz sonra sakinleşerek mezarın önüne gitti ve orada durdu. Hekim sırtına bindi. Bufola
adamı köylülerin taze gübre koydukları çukurun başına getirerek ayağından tutup çukura attı. Zavallı adam çukurdan çıkmaya uğraşıyor, fakat tekrar düşüyordu. Nihayet epeyce gübre yuttuktan sonra dermansız bir halde çukurdan çıktı.

Elini yüzünü biraz yıkadıktan sonra evine gitti. İki bıçkın da onu gözlüyordu. Hekimin karısı adamı fena halde haşladı. «Hem evli olacaksın, hem de geceleri başka kadınla gideceksin, yağma yok, bu ne kıyafet.»

Ertesi sabah iki bıçkın bütün vücutlarına mavi lekeler resmederek hekime gittiler ve hekime: «Sen bir hamsin, dediler. Biz senin için o kadar uğraşıyoruz, o yüzden dayak yedik, az kalsın dernekten atılacaktık.»

Hekim kendi derdini anlatacaktı. Fakat meydan vermediler. Bunun üzerine hekim af diledi ve işi ifşa etmemeleri için onlara ikramda bulundu.

X uncu HİKÂYE

Palermo da bir Sicilyalı kadın, bir tüccarın parasını sızdırır. Fakat tüccar mal alacakmış gibi görünerek kadından büyük miktarda borç para alır **ve** ***böylece kadını dolandırır.***

BÜTÜN sahil şehirlerinde tüccarlar getirdikleri eşyaları depolara doldururlar ve eşyanın bir listesini teslim ederler. Sonra gümrükçüler malları bir cetvele kaydederler. Komisyocular da bu cetvele göre malları tüccarlara dağıtırlar.

Palermo'da da böyle yapılırdı. Bu şehirde bir sürü fahişe kadın vardı ki namuslu gibi görünürlerdi. Yabancı bir tüccar geldiğinde, ne kadar mal getirdiklerini öğrenirler ve adamı soymak için tedbir alırlardı. Hattâ bazan tüccarların malını değil canını da aldıkları olurdu.

Bir müddet önce Nikola isimli genç bir Floransalı —asıl adı Salabetto idi— efendisi tarafından bez ve kumaşlarla Palermo'ya yollanmıştı. Eşyanın değeri 500 duka altını idi. Delikanlı eşyasını gümrüğe teslim ettikten sonra alış verişle değil eğlence ile meşgul olmağa başladı. Yakışıklı, terbiyeli ve gösterişli bir genç olduğu için, Piyanka adında bir kadın onu gözüne kestirmişti. Nikola kadını, kendisine âşık bir asil kimse sanıyordu. Kimseye bir şey söylemeksizin kadının evinin önünde dolaşmaya başladı. Birkaç gün göz göze gelip işaretleştikten sonra kadın hizmetçisini Nikola'ya yolladı. Bu hizmetçi adam tavlamakta usta idi. Hanımının delikanlıya âşık olduğunu ve ne arzu ederse yapacağını, isterse bir hamamda kendisiyle buluşmak istediğini ve hâtıra olarak da bir yüzük gönderdiğini söyledi.

Nikola bu habere çok sevindi. Yüzüğü alarak öpüp parmağına geçirdi. Ve Piyanka'yı canı gibi sevdiğini, onunla buluşmaya hazır olduğunu bildirdi.

Ertesi akşam kadın hamama giderek beklemeye başladı. Nikola kimseye bir şey söylemeden aynı saatte oraya geldi ve hamamın kadın tarafından tutulduğunu öğrendi. Az sonra iki zenci kadın banyo takımlarını getirdiler. Hamamın bir odasına yatak serdiler, üstüne ipek örtüler örttüler. Az sonra diğer iki zenci halayıkın refakatinde kadın geldi. Nikola'yı görünce sevinç alâmetleri gösterdi. Onu kucakladıktan sonra, «Senden başkası beni buraya getiremezdi.» dedi ve Nikola soyunuk halde banyo odasına gitti. Nikola'yı bizzat kadın kokulu sabunla yıkadı, sonra halayıklar gül suyuna bulanmış havlular getirerek Nikola'yı ve kadını kuruladılar. Ve her ikisini omuzlarına alarak yatağa taşıdılar. Sonra sıra ile gül, portakal, yasemin kokuları serptiler. Sonra da bol bol şarap içirdiler.

Nikola kendisini cennette sanıyordu. Bu vaziyette saatlerce beraber kaldılar. Sonra kadın bir halayık çağırarak Nikola'ya: «Bu akşam yemeği

bizde yersen memnun olurum,» dedi.

Kadının güzelliğine hayran kalan ve onun yalan sözlerine kapılan Nikola: «Emriniz başımın üstüne,» dedi. Kadın eve dönünce güzel bir yemek hazırladı, odayı süsledi.

Akşam üstü Nikola kadının evine gitti. Beraberce bin bir zevk içinde yemek yediler. Yatak odasına gül kokusu yayılmıştı.

Nikola, kadını zengin ve asil olarak kabul ediyordu. Onun için kendisini emniyette- hissediyordu. Ertesi sabah, kadın, Nikola'ya bir gümüş kuşak ve bir kese hediye etti. Nikola oradan ayrılarak, komisyoncusunun yanına döndü. Bu ziyaretler sıklaştıkça Nikola'nın aşkı şiddetleniyordu. Kumaşları da iyi bir fiyat bulmuştu.

Bir akşam, odaya bir halayık girerek kadını çağırdı. Kadın odaya döndüğü zaman gözlerinde yaş vardı. Kendisini yatağa atarak hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı. Şaşıran Nikola: «Neniz var sevgilim?» dedi.

Kadın: «Ne yapacağımı bilmiyorum, dedi, şimdi Mesina'da bulunan kardeşimden bir mektup geldi, her şeyi sat, bana bin duka altını gönder, yoksa kellem gidecek, diyor. Ben bu parayı nerede bulayım, çiftliklerimden birisini satmalıyım. Ölseydim de böyle mektup almasaydım.»

Kadının ağlamalarına aldanan Nikola: «Sevgilim, dedi, bin altınım yok ama, 14 günde iade edebilirseniz size 500 altın verebilirim. Dün iyi ki kumaşları satmışım.»

Kadın: «Bu sözleriniz bana olan sevginizin bir delilidir, siz bir tüccarsınız. Para daima lâzım olur. Onun için teklifinizi istemeyerek kabul ediyorum. Umarım ki kısa zamanda., iade ederim.» dedi.

Geceyi gene beraber geçirdiler, ertesi gün Nikola 500 altını getirdi. Fakat bu günden itibaren kadının muamelesi değişti. Nikola'nın ziyaretlerini nadiren kabul etmeğe başladı. Eski tatlı hali tavsadı. Aradan iki ay geçtiği halde paradan ses yoktu.

Nikola kadının hilesini sezdi. Fakat yapacak bir şey yoktu. Çünkü elinden bir şey gelmezdi. Bu harekete bütün ihtarlara rağmen devam etmişti. Nikola'nın efendileri boyuna para istiyorlardı. Bunun üzerine yola çıktı ve Napoli'ye vardı.

O tarihlerde Bizans kralının hazinedarı Biyatro Napolide bulunuyordu. Bu adam zeki, bilgili idi ve Nikola'nın dostuydu. Nikola ona derdini açtı ve bir çare bulmasını rica etti.

Biyatro: «Bu işi iyi yapmamışsın, dedi. Fakat olan olmuş, şimdi bir çare bulmalı.»

Nikola elinde kalan son parayı Biyatro'nun verdiği para ile birleştirerek kumaş ve zeytinyağı satın aldı. Bunlarla Palermo'ya gitti ve gümrükçülere teslim etti.

Biyanka bunu duymuştu, yeniden para sızdırmak için yine Nikola'yı davet etti. Bir şeyden haberi yokmuş gibi: «Parayı iade etmediğim için bana dargın mısınız?» dedi. Nikola: «Size canımı feda ederim, diye cevap verdi. Şimdi ikî bin altınlık mal getirdim, daha üç bin altınlık mal getirteceğim. Bunları satıp burada bir ev yaptıracağım ve daima sizin yanınızda olacağım.»

Kadın: «Bu fikir pek hoş, dedi, seninle yaşamak ne büyük saadet. Yalnız parayı vaktinde geri vermediğim ve sizi daha sık davet edemediğim için özür dilerim. Başıma gelen derdi biliyorsun. Bu dertte insan en çok sevdiğini bile arayamıyor. Sen gittikten sonra para elime geçti, yollamak istedim. Fakat adresini bilmiyordum.» Ve bir kese açarak evvelce aldığı 500 altını ortaya döktü. Nikola sevincinden şaşırmıştı. «Sizin samimiyetinizden şüphe etmedim, dedi. Bundan sonra da ne lâzımsa benden isteyin.»

Bir akşam yine yemekteydiler. Nikola çok kederliydi. Sebebini soran kadına: «Ben mal aldım, dedi. Monako'lu korsanlar benim mallarımın bulunduğu gemiyi zaptetmişler, benden 1000 altın istiyorlar, bende beş para yok. Burada tanıdığım da yok. Bu parayı yollamazsam mallarım kaybolacak.» Kadın kendi plânlarının altüst olduğunu görerek: «Keder neye yarar, dedi. Hazır param olsa hemen verirdim. Tanıdığım birisi var, ama yüzde 30 faiz alır. Ben elbiselerimi mücevherlerimi hatırın için emanet bırakabilirim. Fakat geri kalan teminatı nereden bulacağız?»

Nikola: «Teminat olarak depodaki mallarımı gösterebileceğim, ancak depo anahtarının kendisinde kalması lâzım geleceğini» söyledi.

Kadın bu teminatı kâfi buldu. Ertesi gün bir komisyoncuya 1000 altın vererek, bunu eşya mukabili Nikola'ya teslim etmesini söyledi. Nikola hemen Napoli'ye döndü ve oradan efendisine 500 altını iade etti ve paranın üstüyle güzel birkaç gün yaşadı.

Kadın Nikola'dan haber çıkmayınca telâşa düştü. Gümrük deposunu açtırarak fıçıları boşaltınca içinde zeytinyağ yerine deniz suyu, kumaş balyalarında da hurda eşya çıktığını gördü. Ve kendi kendine Toskanalılarla iş yapacak olan gözünü açmalıdır, dedi.

Lauretta kraliçelik müddetinin sona erdiğini görünce başındaki tacı çıkararak Emillia’nın başına koydu ve «İdareniz güzelliğiniz kadar parlak olsun.» dedi.

Emilia biraz mahcup: «Bahçeler, ormanlardan daha yeşil oldu, dedi. Biraz dinlenmeye de ihtiyacımız var. Bunun için yarınki hikâyelerimize belli bir konu tayin etmiyeceğim, herkes rastgele hoşuna giden bir hikâyeyi anlatsın. Bu tarz eminim ki öteki kadar hoş olacak.»

DOKUZUNCU GÜN

Emilia'nın idaresinde herkes rastgele bir hikâye anlatır.

I inci HİKÂYE

Francesca'yı Rinuccio ve Alessandro isminde iki genç severler. Kadın bunların ikisinden de hoşlanmaz. Başından def için «Aranızdan biri, ölmüş gibi bir mezara yatsın, ötekisi onu mezardan çıkarsın.» diye talimat verir.

BİSTOYA şehrinde bir dul vardı. Kendisini Rinuccio ve Alessandro namında iki Floransalı birbirinden habersiz severlerdi ve her ikisi de kadının gönlünü gizlice kazanmaya çalışırlardı. Francesco adındaki bu dula sık sık mektup yazarlardı. Kadın bunlardan yakasını sıyırmak isterdi. Ellerinden kurtulmak için onlardan tatbiki zor bir şey istemeye karar verdi. O sırada fenalığı ile şöhret bulmuş bir adam ölmüştü. Adamı kilisenin dışında bir yere gömmüşlerdi. Kadın hizmetçisine: «Şu âşıklardan her gün çektiğimi, biliyorsun, onlara yüz vermeye niyetim yok. Başımdan def için yapmıyacakları bir iş isteyeceğim. Bugün gömülmüş olan fena adamı tanırsın. Önce Alessandro'ya git, de ki, Madam Francesco'ya aşkınızı kabul ettirmek için bir fırsat çıktı. Madamın akrabalarından birisi sonra açıklanacak bir sebepten dolayı dün ölen adamın cenazesini bu akşam eve getirecek, Madam bu ölüden korkuyor. Bu sebeple mezarlığa giderek ölünün elbiselerini giyip onun yerine yatacaksın, seni Madamın evine taşıyacaklar. O zaman Madam senin olacak. Bunu yaparsa ne âlâ, yapmazsa artık benimle alâkasını kessin. Ondan sonra Rinuccio'ya gidersin, ona da dersin ki, şu söylediğimi yaparsan Madam senin olacak. Bu gece, dün ölen adamın mezarına gideceksin, oradan ölüyü alıp Madamın

evine taşıyacaksın. Bunu yaparsan ne âlâ, yapmazsan artık Madam ile alâkanı keseceksin.»

Hizmetçi, her ikisine bu haberi ulaştırdı. Her ikisi de, Madamın hoşuna gitmek için mezara değil, cehenneme bile gideceklerini söylediler. Kadın merakla neticeyi bekliyordu.

Akşam olunca, Alessandro, önüne bir önlük takarak mezarlık yolunu tuttu, ama yolda bir korkuya düştü ve kendi kendine: «Nereye gidiyorum, dedi. Ben deli miyim. Belki de sevgilimin akrabaları beni tuzağa düşürüp mezarda öldürecekler. Belki de kadın bir dostuna, aşkının delilini vermek için bu tertibi yapmıştır. Belki de bu ölü ona bir fenalık yapmıştır da, kadın intikamını alacaktır. Kadın hiç sesini çıkarmasın diye haber göndermiş. Ya gözlerimi çıkarırlar, dişlerimi sökerler, ellerimi keserlerse ne yaparım? Bağırmadan nasıl dururum, bağırsam beni tanırlar ve daha fena bir şey yaparlarsa?»

Bunları düşünen Alessandro çılgın gibi âşık olmasaydı, bu işten cayacaktı. Ama yapamadı. Mezara girdi, ölünün elbiselerini soydu, giyip ölünün yerine yattı.

Gece yarısı, Rinuccio da mezarın başına geldi, o da korku içindeydi: «Ya omuzumdaki ölüyü görürler de, onun büyücü olduğuna karar verirler ve bu yüzden ateşte yakarlarsa?» diye kuşkulanmaya başladı.

Ama vaz geçemedi. Kadına öyle tutkundu ki gözü hiç bir şey görmüyordu. Onun için mezarı açtı, içinde Alessandro sessiz yatıyordu. Onu bacaklarından tutarak mezardan çıkardı ve omuzuna alıp bata çıka, kadının evinin önüne kadar getirdi. Kadın hizmetçisiyle pencereden bakıyordu. Bu esnada jandarmalar işin farkına vararak: «Kimsiniz?» diye bağırdılar.

Rinuccio, hemen Alessandro’yu yere atarak tabana kuvvet kaçmaya başladı. Alessandro da üzerindeki kefen ile diğer istikamete tabanını kaldırdı.

Manzarayı, pencereden seyreden kadın gülmekten kırılıyordu.

Biraz sonra Rinuccio, jandarmaları atlatarak yine ölünün başına geldi. Fakat ölü ortada yoktu. Çünkü Alessandro da kendi evine kaçmıştı.

Ertesi sabah mezarı açık buldular. İçindeki ölü bir yere atılmıştı. Halk «Ölüyü şeytan aşırdı!» diye söyleniyordu. Her ikisi de kadına, yine ricacılar yolladılar, emrinin tam yerine getirilemediğinin sebeplerini anlattılar, ama kadın emri tam yerine gelmediği için her ikisini de başından def etti.

II nci HİKÂYE

Bir başrahibe gece kalkar, bir rahibeyi sevgilisiyle yakalamak ister. Halbuki kendi yanında da bir rahip vardır. Kendi başlığı sanarak başına rahibin külotunu geçirir. Diğer rahibe bunun farkına varır ve bu suretle cezadan kurtularak sevgilisiyle eğlenmeye devam eder.

LOMBARDİYA'da ibadet ve dindarlığı ile meşhur bir manastır vardı. Rahibelerin arasında Elizabeth isminde bir güzel kız vardı ki yakışıklı bir delikanlıya vurgundu. Delikanlı da onu seviyordu ama, bu aşk uzun zaman gerçekleşmek imkânı bulamamıştı. Nihayet delikanlı rahibenin yanına girmek için bir çare buldu ve sık sık onu ziyarete başladı. Ama aksilik olacak, bir gün başka bir rahibe delikanlının Elizabet'in odasından çıktığını gördü. Önce başrahibe Osinbalda'ya haber vermek istediler. Fakat sonra: «Başrahibe kendisi yakalasın!» diyerek vazgeçtiler.

Yine bir akşam Elizabet'in sevgilisi geldiğinde, gözetleyiciler işin farkına vardılar.

Birisi başrahibeye haber verdi.

Başrahibe ise bir rahibe tutkundu ve bir sandık içinde onu sık sık odasına aldırırdı. Haberi alınca, hemen kalktı. Karanlıkta giyindi, yalnız kendi başlığı sanarak rahibin külotunu başına geçirdi.

«O ahlâksız kadın nerede?» diye bağırarak rahibenin odasına girdi. Rahibe sevgilisiyle kucak kucağa idi. İki âşık şaşırıp kaldılar. Rahibeler Elizabet'i yakalayıp hapis odası-
na götürdüler. Delikanlı odada kaldı. Fakat kararlıydı. Sevgilisine bir şey yaparlarsa onu mutlaka kaçıracaktı.

Başrahibe rahibeyi hakaretle sorguya çekti. Manastırın namusunu nasıl iki paralık ettiğini başına vuruyordu. Rahibe gözünü kaldırınca başrahibenin başındaki erkek külotunu gördü. «Önce başlığınızı bağlayın, sonra beni azarlayın!» dedi.

Başrahibe: «Rezil karı, hangi başlık? dedi. Utanmadan benimle bir de alay mı edeceksin?»

Rahibe yine: «Önce başlığınızı bağlayın, sonra beni azarlayın!» dedi.

Bu sözler üzerine öteki rahibeler de başrahibenin başına bakmaya başladılar. Şüphelenen başrahibe eliyle başlığını yokladı ve rezil olduğunu anlayınca dilini değiştirerek tenin arzularına karşı koymanın imkânsız olduğunu söyledi. Rahibeyi serbest bıraktı. Diğer rahibelere de, sevgilileri varsa getirtebileceklerini söyledi. Rahibeler bu izinden bol bol faydalandılar.

III üncü HİKÂYE

Bruno-Bufalo ve Nello'nun teşvikiyle Simon, Kalendrino'ya gebe olduğunu söyler ve doğurmadan gebeliği bertaraf etmek için para sızdırır.

BU hikâyenin şahısları evvelce anlatılmıştı. Kalendrino'nun bir akrabası ölmüş, ona iki yüz altın miras bırakmıştı. O zamandan beri sanki on bin altını varmış gibi komisyoncularla temasa geçip çiftlik almak istediğini söyler dururdu.

Bu işlerden haberi olan Bruno ve Bufalo ona, çiftlik alma fikrinden vazgeçip parasını keyifle yemesini tavsiye ederlerdi. Bir gün bu konuyu konuşurlarken ressam arkadaşları Nello da gelmişti. Üçü başbaşa verip Kalendrino'nun parasını sızdırma çareleri aramışlardı. Ve bir tedbir bulmuşlardı. Ertesi sabah Kalandrino evinden çıkınca Nello ile karşılaştı. Selâmlaştıktan sonra Nello yüzüne bakarak: «Gece rahatsız miydin?» diye sordu.

Kalendrino: «Bırak canım, dedi, neye rahatsız olayım?»

Nello; «Bilmem, dedi, yüzün bozuk, ama belki geçer.»

Yoluna devam eden Kalendrino evhama düşmüştü. Az sonra, karşısına Bufalo çıktı, o da: «Neyin var, yüzün bozuk» dedi.

Kalendrino: «Bilmem, az önce Nello da böyle demişti. Acaba neyim var?»

Bufalo: Yüzün ölü gibi.»

Kendisini hasta hissetmeye başlayan Kalendrino, az sonra Bruno ile karşılaştı. O da: «Neyin var? dedi, ölü gibisin.»

Artık Kalendrino hasta olduğuna iyice inanmıştı, ne yapacağını sordu. Bruno: «Eve git, dedi, yatağa yat, idrarını doktor Simon’a yolla, ne yapacağını o sana söyler. Biz de sana yardım ederiz.»

Adamcağız evine geldi. Karısına: «Üstümü ört, dedi.
Bende mühim bir hastalık var» İdrarını, bir eczanede beklemekte olan doktor Simon’a gönderdi.

Bruno arkadaşlarına: «Siz burada bekleyin, dedi. Ben doktorla konuşacağım.»

Kalendrino: «Evet dostum, dedi. Doktora git, ne diyeceğini sor, benim karnımda bir hastalık var de!»

Bruno, doktorun yanına gitti. Doktor kendini sıcak tutsun, dedi. Ben hemen geleceğim, ne lâzımsa yapacağım.»

Az sonra Bruno’nun refakatinde doktor geldi. Hastanın yanına oturarak nabzını yokladıktan sonra: «Sende bir şey yok, dedi. Sadece gebesin!»

Zavallı adam karışma: «Tessa, dedi, buna sebep sensin, çünkü daima üstte kalmak istersin.»

Zavallı kadın utancından kıpkırmızı kesilerek odadan çıktı.

Kalendrino: «Zavallı başım, dedi. Şimdi ben ne yapacağım, çocuğu nasıl dünyaya getireceğim. Takatim olsa, ayağa kalkıp karımı pataklamak isterim. Sebep o.»

Bıçkınlar kendilerini tutmasalar kahkaha ile güleceklerdi.. Doktor: «Kalendrino, dedi. Bunda korkacak bir şey yok. Birkaç günde biz bu çocuğu eritiriz. Ama senin bir şeyler yapman lâzım.»

Zavallı Kalendrino: «Kasamda, dedi, iki yüz liram var. Bununla bir çiftlik almak istiyordum. Beni dertten kurtarmak için bu parayı alın. Kadınlar bile bu iş için yaratılmış oldukları halde, doğum yaparken sancıdan bağırırlar. Ben mutlaka ölürüm.»

Doktor: «Müsterih ol!» dedi. Sana bir şurup vereceğim, üç günde çocuğu eritir, kurtulursun. Ama bir daha böyle işlere girişme! Bu ilâç için on beş lira ve üç yağlı hindi göndereceksin. İlâcı yapar yollarım.»

Kalendrino: «Size güveniyorum,« dedi. Parayı ve hindileri yolladı.

Üç gün sonra doktor gelip nabzını yokladıktan sonra: «Tamamen iyileşmişsin, dedi. Artık yataktan kalkabilirsin.»

Zavallı adam yataktan kalktı. İşine gitti ve önüne gelene doktor Simon'un onu bir gebelikten nasıl kurtardığını anlatıyordu. Bıçkınlar buldukları bu para sızdırma usulünden memnundular. Tessa ise uzun zaman kocasıyla çekişti.

IV üncü HİKÂYE

Cecco, ***Buonka şehrinde varını yoğunu, hattâ efendisinin bütün servetini kumarda kaybeder. Sonra don gömlek, efendisinin ardından koşar ve onu soygunculuk suçu ile köylülere yakalatır.***

BİR müddet önce Siena'da iki genç vardı ki ikisinin de adı, Cecco idi. Yalnız birinin soyadı Angioleri, ötekinin Fortarigo idi. Bir çok huyları birbirine benzemez idiyse de, ana- babalarını sevmemek hususunda aynı kırattaydılar.

Angioleri, Siena'da oturmaktan, babasının az para vermesi dolaylısıyla memnun değildi. Onun için papanın temsilcisi bir Kardinal Ankona'ya gelince, talihini denemek arzusuyla ona müracaat etti. Babasını da razı ederek, altı aylık harçlığını toptan aldı. Yola hazırlandı. Fortarigo ise arkadaşının yol için bir uşağa ihtiyacı olduğunu haber alarak, ücretsiz bu vazifeye talip oldu. Ama, Angioleri bunu kabul etmedi. Çünkü Fortarigo kumarbazdı ve içerdi. Fortarigo büyük yeminler ederek, bu huylarından vazgeçeceğini vaad etmek suretiyle arkadaşını kandırdı. Böylece bir sabah yola çıktılar, öğle vakti Buonka'ya vardılar. Angioleri yemeği yedikten sonra istirahate çekilerek, saat dokuzda uyandırılmak üzere yatağına yattı.

Fortarigo ise bir birahaneye gidip kumar oynamağa başladı. Don gömlek kalıncaya kadar nesi varsa kaybetti. Kaybını telâfi için, don gömlek Angioleri'nin yattığı odaya girerek, onun parasını çaldı ve bunu da kumarda kaybetti.

Angioleri uyanınca Fortarigo'yu sordu. Ve arandığı yerde bulunmayınca eski huyu icabı bir köşede içip sızdığına hükmetti, onun için onu terketmeyi kararlaştırarak diğer uşağı Korsi'yi almayı düşündü. Ama, otel parasını ödeyeceği zaman parasının uçtuğunu anladı. Bütün otel halkı

etrafına toplanmıştı. Bu sırada Fortarigo efendisinin elbiselerini de çalmak üzere gelmişti. Angioleri'nin yola çıkmak üzere olduğunu görünce:

— Hemen gidecek miyiz? dedi. Azıcık bekle. Ben önlüğümü otuz sekiz solde mukabili emanetçiye bıraktım, ama otuz beş solde verirsem, rehinimi kurtarırım.

Bu sırada birisi geldi ve Fortarigo'nun, parasını çaldığını söyledi. Angioleri öfkeyle Fortarigo'nun boğazına sarıldı ve onu astıracağını söyleyerek atına atladı. Fortarigo, bu sözler kendisine söylenmemiş gibi:

— Angioleri, dedi. Bu lâfları bırak. Parayı hemen verirsen, önlüğü otuz beş soldeye kurtarırız. Ama yarına bırakırsan, otuz sekizden aşağı olmaz.

Bu sözlerden herkes Fortarigo'nun Angioleri'den alacaklı olduğu zannına kapıldı. Onun için Angioleri:

— Senin önlüğünden bana ne? dedi. Seni aşmalı. Paramı çalıp kumarda yediğin yetmiyormuş gibi, bir de, yola çıkmama mâni olmak istiyorsun.

Fortarigo:

— Bu üç soldeyi bana niçin bağışlamıyorsun? dedi. Sa na bir iyilik daha yapabileceğime inanmıyor musun, acelen ne? Haydi torbayı getir. Çünkü Siena'da benim önlük gibi bir önlük bulamam. Onun asıl kıymeti kırk soldedir. Ben otuz sekize bıraktım.

Angioleri bir cevap vermeden atın dizginini çekti ve Toreni yolunu tuttu. Fortarigo don gömlek atın arkasından koşuyor ve hâlâ önlüğün parasını istiyordu. Angioleri atını hızlandırdı. Fortarigo yetişemiyeceğini anlayınca, civarda bulunan köylülere:

— Yakalayın, yakalayın...

Diye bağırmaya başladı. Köylüler kazma, kürekle Angioleri'nin yolunu kestiler ve don gömlek koşan adamı soyan zanniyle onu yakaladılar. Angioleri ne dediyse dinletemedi.

Bu sırada oraya yetişen Fortarigo:

; ·

— Rezil hırsız, dedi. Nem varsa alır kaçarsın.

Köylülere dönerek:

— Şu rezile bakın, dedi. Kendisinin nesi varsa kumara bastığı gibi, benim elbiselerimi de kumarda oynadı.

Angioleri istediği kadar bunun aksini iddia etsin, kimse inanmadı. Fortarigo, onu attan indirdi, don gömlek bıraktı. Sonra adamın atına atlayarak Siena yolunu tuttu. Angioleri, Kardinali ziyarete giderken don gömlek Buonka'ya dönmeye mecbur oldu. Şehre giremedi, Korsina'da bir dostunun evine sığındı ve babasından yardım gelinceye kadar orada bekledi.

İşte Fortarigo'nun kötülüğü Angioleri'nin güzel plânlarını böylece altüst etmişti.

V inci HİKÂYE

Kalendrino bir kıza vurulur. Bruno ona bir büyü usulü öğreterek kızı, arkasından koşturacağını iddia eder, ama kadın bunun farkına varır ve kavğa çıkarır.

NİKOLA, Floransa'nın en zengin adamlarından birisi idi. Kamerata'da güzel bir çiftliği vardı. Çiftlik evinin resimlerini yapma işi Bruno ve Bufalo'ya verilmişti. Bunlar da yardımcı olarak Nello ile Kalendrino'yu yanlarına almışlardı. Çiftlikte bir hizmetçi vardı, her işi o yapardı. Çiftlik sahibinin oğlu Filip vakit geçirmek için, zaman, zaman, bir güzel kız getirir, ve bir iki gün sonra kızı geri yollardı. Bir gün Nikoloza isminde güzel, şık ve kibar bir kız bir miyancı tarafından çiftliğe gönderilmişti. Nikoloza bir gün öğle vakti, elini yüzünü yıkamak üzere kuyunun başına gitmişti. Kalendrino da orada idi. Selâmlaştılar. Kalendrino, kıza öyle vuruldu ki, arkadaşlarına su götürmeyi unuttu. Kız, Kalendrino ile alay etmek için gözüyle işmar ediyor ve hafiften iç çekiyordu. Bu, Kalendrino'yu büsbütün çıldırtıyordu. Arkadaşlarının yanına döndüğünde, iç çekmelerini gören Bruno:

— Neyin var yahu? dedi. Hep içini çekip duruyorsun.

— Dostum, ah, bana birisi yardım edebilse.

— Nasıl?

— Kimseye söylemezsen anlatayım. Burada bir güzel kız var. Bana öyle vuruldu ki şaşarsın.

— Aman, Filip’in kızı olmasın.

— Zannederim. Çünkü onu odasına çağırdı. Ama, ne ziyanı var.

— Onun kim olduğunu ben anlarım. Eğer Filip’in ise,
ben iki kelime ile işi düzeltirim. Ama, Bufalo’dan saklayalım. Çünkü, o olursa ben kızla konuşamam.

— Bufalo’nun ziyanı yok ama, Nello’dan çekiniyorum. O, karımın akrabasıdır, işimizi bozabilir.

Bruno: «Pekala» dedi. O, kızın kim olduğunu biliyordu. Çünkü Filip ona söylemişti.

Az sonra, Kalendrino işine gidince Bruno arkadaşlarına işi anlattı. Bir tertip yapmaya karar verdiler. Bruno, Kalendrino’ya:

— Kızı gördün mü? dedi.

Kalendrino:

— Hem, nasıl? Deli gibi de âşığım.

Bruno:

— Şimdi gideyim de, dedi, benim bildiğim kız mı bir bakayım.

Aşağı indi. Kızı, Filip’in yanında gördü ve onlara Kalendrino’nun halini iyice anlattı. Onun üzerine hepsi anlaşarak, saf adamla iyi bir alay etmeye karar verdiler.

Bruno, Kalendrino’nun yanına gelerek:

— Tam,o. Dedi. Ama, işi Filip’e çaktırmayalım. Yoksa, berbat olur. Kızı görürsem senin için ne söyleyeyim?

— Söyle ki, ben onun kölesiyim. Ne emrederse yapmaya hazırım.

— Pekâlâ, söylerim.

Akşama doğru, bahçeye çıktılar. Orada Filip’in yanında, Nikoloza’yı görerek bir kenara çekildiler. Kalendrino, kıza doğru öyle işaretler yapmaya başladı ki, bir kör olsa farkına varırdı. Kız da onu büsbütün çıldırtacak işaretler veriyordu. Filip işin keyfine varmak için bunların farkında görünmüyordu.

Bruno, Kalendrino’ya :

— Kız sana olan aşkından helak olacak. Dedi. Kemanını alıp aşk şarkılarından birkaçını söylersen, kız penceredenatlayıp kucağına düşecek.

— Acaba?.

— Evet.

— Benim kemanım da dinlenir hani. Hiç de göründüğüm kadar yaşlı değilim. Kız da bunun farkında ya. Hele onu tam elime geçirsem büsbütün fark edecek. Vallahi, kemanı öyle çalacağım ki, çocuk gibi peşimden koşacak.

— Evet, mutlaka böyle olacak. Hattâ, o iri dişlerinle onun erguvan dudaklarını ve gül yanaklarını öptüğünü görür gibi oluyorum.

Kalendrino bu sözlerden büsbütün alevlendi. Zıplamaya başladı. Ertesi gün kemanını alarak, bol bol şarkı söyledi. Artık adamcağız, çalışamaz olmuştu. Sık sık, kızın penceresine koşuyor, şarkı söylüyordu. Kız da onu deli edecek şeyler yapmaya devam ediyordu.

Bruno, kızın ağzından aşk mektupları yazıyordu, bazan da «sevgilin istiyor» diye ondan bir fil dişi tarak, bir gümüş bıçak sızdırıyorlar. Buna mukabil «kız gönderdi» diye teneke yüzükler veriyordu. Ziyafetler de ondandı.

Böylece iki ay geçti. Kalendrino, artık tahammülü kalmadığından, Bruno'ya müracaat etti. Bıçkınlar toplanarak karar verdiler. Bruno, Kalendrino'ya :

— Bak!, dedi. Kız, senin arzunu tatmin için bana bin defa söz verdiği halde senin eline bir şey geçmedi. Bana öyle geliyor ki, kız bizimle eğleniyor. Onun için istersen kızın rızasına bakmaksızın bir teşebbüse geçelim.

— Ne lâzımsa yap, rica ederim.

— Sana öğreteceğim bir büyüyü, ona tatbik etmeye cesaretin var mı?

— Elbette..

— Öyleyse bana biraz bakire parşömeni, bir canlı yarasa, üç tane tütsü, dualanmış mum getir ve gerisini bana bırak.

Kalendrino, bütün bunları güçlükle tedarik edip Bruno'ya getirdi. O da bir odaya geçerek, parşömenin üzerine bir karınca duası ve büyü işaretleri çiziktirdikten sonra, Kalendrino'ya :

— Bu yazıyı, dedi, kızın vücuduna dokundurabilirsen sana bağlanır ve artık peşini bırakmaz. Bugün Filip gezmeye gidince kızı bul, bu büyüyü vücuduna dokundur ve şu saman yığınının arkasına çekil. Göreceksin, nasıl arkandan gelecek. Gelince de ne yapacağını biliyorsun.

Kalendrino pek keyiflenmişti. Büyüyü alıp, yola düzüldü. Bu işleri takip etmiş olan Nello işin keyfini çıkarmak için, Kalendrino'nun karısına

gitti :

— Hatırlarsın Tessa!. dedi. Kocan, o büyülü taşları getirdiği gün haksız yere seni nasıl pataklamıştı. Ondan öcünü almalısın. Bunu yapmazsan artık ben akraban olmam. Kocan, bir kadına vuruldu. Onunla sık sık buluşup duruyor. Onun için gel de onu yakala ve iyice bir terbiye et.

Bu haber, kadını çıldırtmıştı: «Ya demek, dedi. Böyle rezillikler yapıyorsun. Haddini bildireceğim». Ve mantosunu alıp yola koyuldu.

Bruno, kadının gelmekte olduğunu görünce, Filip'e: «Dostumuz geliyor» dedi. Filip, Kalendrino'nun ve diğer işçilerin yanına gidip: «İyi çalışın, dedi. Ben Floransa'ya gidiyorum». Oradan çekildi ve herşeyi görebileceği bir yere saklandı.

Kalendrino, Filip'in gittiğini görünce, bahçeye çıktı. Nikoloza'yı bularak onunla konuşmaya başladı. Ve ona her günkünden fazla yaklaşmayı denedi. Ve büyüyü, kadına dokundurarak samanlık arkasına kaçtı. Nikoloza, onun arkasından giderek, samanlığa girdi. Kapıyı arkadan kilitledi. Adamı saman yığınının üstüne itti: «Sevgili Kalendrino,
dedi. Ne zamandan beri sana hasretim. Senin güzelliğin beni büyüledi. Hele kemanın, kalbimi eritti. Oh, ne güzel, şimdi benimsin.»

— Hayatım, seni bir öpeyim.

— işin bu kadar acele mi? Bırak da, önce seni doya doya seyredeyim. Gözlerim, o güzel yüzünü iyice seyretsin.

Bu sırada Bruno ve Bufalo, Filip'in yanına gittiler. Kalendrino, tam kadını öpeceği anda, Nello ile Tessa çıkageldiler. Nello, Tessa'yı samanlığın kapısına kadar götürdü. Kadın, öfkeyle kapıyı açınca, Nikoloza ile Kalendrino'yu kucak kucağa buldu. Kadın, Tessa'yı görünce, kaçıp Filip'in yanına gitti.

Tessa ise, Kalendrino'ya saldırarak, yüzünü, gözünü, tırmıkladı. Saçlarını yoldu: «Rezil!, dedi. Evinde hiç işin yok mu? Benim yanımdayken, neş'esizsin, dermansızsın. Elin karısının yanında ise şahbaz kesilirsin. **Ama, ben sana** göstereceğim.»

Kalendrino, bu hücumların ağırlığı altında dona kalıyor, söyliyecek söz bulamıyordu. Dayağı iyice yedikten sonra yüzü gözü kanlar içinde şapkasını giydi ve karısına, yanında gördüğü kadının, evin hanımı olduğunu söyledi.

Bıçkınlar, bu manzarayı doya doya seyrettikten sonra kadının yanına gelerek, onu yatıştırmaya çalıştılar. Ve Kalendrino'ya, Floransa'ya gitmesini ve Filip'in bir şey duymamasını tavsiye ettiler.

İşte zavallı Kalendrino, yüzü gözü perişan Floransa'ya böyle döndü. Ve karısı yüzünden artık bir daha rahat yüzü göremedi.

VI ncı HİKÂYE

İki genç bir otele inerler. Birisi otel sahibinin kızının yanına yatar. Otel sahibesi de yanlışlıkla ötekinin yatağına girer. Birincisi, kızın yanından, kızın babasına gelir ve ona arkadaşı sanarak, olanı biteni anlatır. Kıyamet kopar. Otel sahibesi yanlışlığı anlar, kızının yanına yatar ve bir iki sözle ortalığı yatıştırır.

MUGNONE vâdisinde birkaç yıl önce dürüst bir adam vardı. Yolcular onun lokantasında az para ile yiyip içebilirlerdi. Bir de fakirhane evi vardı. Bazan, tanıdıklarını orada yatırırdı. Bir güzel karısı, ve iki çocuğu vardı. Çocuklardan birisi on altı yaşında bir kızdı. Öteki, bir yaşında bir oğlandı.

Bu civarlara sık sık gelen, asil bir genç, evin kızına vurulmuştu. Kız da böyle bir gencin ilgisine dayanamayıp, ona vurulmuştu. İkisi, pekâlâ mesut olabileceklerdi. Ama, ne çare ki, genç Pinuçyo dedikodudan korkardı. Ama, aşkı gün gün şiddetleniyordu. Buna bir çare olarak, kızın babasının otelinde kalmayı ve bu sayede kıza yaklaşmayı düşündü. Kendisi ve Adriyano namındaki yakın dostu bir gün atlarına atlayarak, akşam Mugnone'ye vardılar, kendilerini Romagna'dan geliyor göstererek, küçük otelin kapısını çaldılar. Otelci, onları tanıdığı için hemen kapıyı açtı. Pinuçyo, Otelciye: «Bizi bu akşam barındırmalısın» dedi. Floransa'ya varacağımızı ummuştuk, fakat karanlık bastı gidemedik.

Otelci: «Biliyorsun ki, dedi. Otelim, sizin gibi müşterilere göre değil, ama, karanlık bastığına göre, elimden geldiği kadar sizi ağırlamağa çalışırım.»

Gençler bunun üzerine atlarından indiler ve otelciyle beraber akşam yemeğini yediler. Otelin bir odacığı vardı. Güç belâ üç yatak sığdırılmıştı. İki yatak bir tarafta, bir yatak da öte tarafta. Arada dar bir geçit bulunuyordu. Otelci, bu yatakların iyicesini gençlere verdi. İkinci yatağa onların uykuya daldığını gördükten sonra kızını yatırdı, üçüncü yatağı da karisiyle kendisine ayırdı. Yanlarına da çocuğun beşiğini koydu.

Pinuçyo uyumamış, her şeyi görmüştü. Herkes uykuya dalınca yatağından kalktı ve sevdiği kızın yatağına sokuldu. Kız, korkmakla beraber, delikanlıyı kabul etti. Bu esnada dışarda kedi bir şey düşürmüş ve otelci kadın uyanmıştı. Yatağından kalkmış, gürültünün geldiği yere gidiyordu. Adriyano da tuvalete gitmek üzere kalkmıştı. Beşik, yolunu kestiğinden, onu kendi yatağının yanına çekmişti. Otelci kadın işini bitirip geri geldi. Kocasının yatağına doğru yöneldi, fakat beşiği bulamayınca birkaç adım öteye gitti ve beşiği orada görerek, kocasının yanı sanıp, Adriyano’nun yatağına uzandı. Adriyano henüz uyumamıştı, kadını o kadar güzel kabul etti ki, o buna hayran oldu.

Pinuçya sonra kalktı, yatağına dönmek istedi, beşiğe çarpınca, onu otelcinin yatağı sandı. Birkaç adım ileri gitti, Pinuçyo orasını Adriyano’nun yatağı sanarak: «Bilir misin? dedi. Böyle güzel kız görmedim »

Otelci, bu nahoş sözleri işitince, kendi kendine: «Bu adamın burada ne işi var?» dedi. Sonra öfkeli: «Bu terbiyesizlik, Pinuçyo, dedi. Bunu bana neye yaptın? Ama, ben de sana bir şey yaparım.»

Pinuçyo ihtiyatsızlıkla: «Bana ne yapacaksın?» dedi. O esnada kendi kocasının yanında olduğunu sanan otelci kadın, Adriyano’ya: «Bizim müşteriler, dedi; niçin böyle dövüşüyorlar » Adriyano gülerek: «Bırak serserileri,çok içmiş olacaklar,» dedi. Adriyano’nun sesini tanıyan otelci kadın, hatasını anladı. Bir şey sezdirmeyecek kadar akıllıydı. Hemen kalktı, çocuğun beşiğini karanlığa rağmen bir yere takılmadan kızının yatağının yanına getirdi ve kendisi de kızının yanına uzandı. Ve sonra kocasına: «Pinuçyo ile ne konuşuyorsun?» diye sordu. Adam: «Duymuyor musun, dedi. Bu gece kızımızla neler yaptığını anlatıyor.»

Otelci kadın: «Onun kızın yanında yattığı düpedüz yalan, dedi. Ben, uykum kaçtığı için kızımın yanına yatmıştım. Bu lâflara inanırsan eşeksin. Erkek milleti değil misiniz, akşamları çok içiyorsunuz ve gece böyle rüyalar görüyorsunuz, ama, Pinuçyo niçin yatağında değil?»

Kendisinin ve kızının yaptıkları rezaleti kadının ustaca maskelediğini gören Adriyano: «Sana yüz defa, dedim, böyle dolaşmayasın diye. Uykuda kalkıp dolaşmak senin kötü huyun, rüyanı gerçek gibi anlatmak ta bir fena alışkanlığın.»

Kadının ve Adriyano'nun bu sözleri, otelciyi öyle ikna etti ki, Pinuçyo rüya gördüğünü sandı. Böylece Pinuçyo'yu omuzlarından tutarak: «Uyan, dedi ve yatağına git.» Pinuçyo işi kavrayarak, öyle saçmalamaya başladı ki herkes gülüyordu. Nihayet uykudan uyanmış gibi görünerek : «Sabah oldu mu Adriyano, beni niçin uyandırdın? diye sordu. Böylece, Adriyano uyku sersemiymiş gibi: «Evet, buraya gel.» dedi.

Ertesi sabah, otelci, Pinuçyo'nun rüyalarını söyleyip söyleyip gülüyordu. Bu arada da gençler, iştahla kahvaltılarını yapmışlar ve Floransa yolunu tutmuşlardı. Bundan sonra da Pinuçyo ile kız, sık sık buluştular. Kız, hâlâ Pinuçyonun rüya gördüğünü yutturmaya uğraşıyordu. Ama, otelci kadın, Adriyano'nun buselerini tatlı tatlı hatırlayarak işin hakikatini biliyordu.

VII nci HİKÂYE

Talano, rüyasında karısını bir kurdun parçaladığını görür. Kadın buna aldırış etmez, fakat, gerçekten başına gelir.

TALANO, Margarit isminde çok güzel, fakat inatçı ve dik kafalı bir kızla evlenmişti. Bu kız hiç bir şeyden memnun olmazdı. Talano buna üzülüyor, fakat katlanıyordu. Bir defasında, karı-koca çiftliklerinde bulunuyorlardı. Bir gece Talano, rüyasında karısını civardaki bir ormanda geziniyor gördü. Derken bir köşeden, büyük ve azgın bir kurt çıkıyor, kadını yere atıyor ve boynunu ısırıyor. Bereket versin, kadın imdat çağırarak kurtuluyor.

Talano uyandığında: «Karıcığım, diyor. Aksiliklerin yüzünden bir tatlı günümüz olmadı, ama, başına bir iş gelse yine de üzülürüm. Benim sözümü dinlersen, bugün sokağa çıkma!»

Aksi kadın: «Kötü şey dileyen, rüyasında kötülük görür. Sen başıma böyle bir şey gelmesini arzu ettiğin için bu rüyayı görmüşsün. Ama, umma ki sana, bir sevinç bahşedeyim!» dedi.

Talano: «Böyle ters bir cevap vereceğini tahmin etmiştim. Dedi. Nasıl istersen öyle düşün. Ben iyi niyetle söylüyorum, bugün evden çıkma, hiç değilse ormana gitme.»

Kadın: «Gideceğim, işte!» dedi. Ve kendi kendine: «Hele bak, nasıl bana korku aşılamağa çalışıyor. Her halde bir kadınla ormanda randevusu var. Buna inanmak için budala olmalıyım. Bu zevki ona tattırmayacağım. Hem de bütün gün ormanda kalacağım. Bakalım orada ne işler becerecek.»

Bunun üzerine kocası gider gitmez, öteki kapıdan çıktı ve gizlice ormana daldı ve sık bir çalılığın arasına saklanarak etrafa kulak verdi. Tam bu sırada, birden bire, büyük ve korkunç bir kurt, köşeden çıkıverdi. Kadın: «Allahım bana yardım et!» demeye kalmadı, kurt boynuna yapıştı ve bir kuzu gibi sürükledi. Boynu sıkıldığı için bağıramıyordu da... Kurt sürüklemeye devam ediyordu. Bereket versin, bu sırada birkaç çoban geldi de kurt avını bıraktı. Çobanlar, zavallı kadını tanıdılar, evine götürdüler. Tedavi ile kadın iyi olduysa da boynunda ve yüzünde bereler kaldı. Öyle ki, utancından sokağa çıkamaz hale geldi ve aksilik yaptığına pişman oldu.

VIII inci HİKÂYE

Biondello, bir öğle yemeği ile Ciyako'ya bir oyun oynar. Fakat, Ciyako da intikamını alır. Ve Biondello'yu iyice dövdürür.

FLORANSA'da meşhur boğazına düşkünlerden bir Ciyako vardı. Geliri, damağının ihtiyaçlarını karşılayamadığı ve kendisi de namuslu ve nüktedan bir adam olduğu için, asillerin yanında parazit olarak yerleşmişti. Bazen davet edilmeksizin de, öğle ve akşam yemeklerine giderdi. Yine Floransa'da bir Biondello vardı ki, ufak tefek, bebek gibi süslü, beyaz peruka taşıyan bir adamdı. O da Ciyako gibi idi. Bir gün balık pazarına

giderek Vieri için iki büyük lüfer almak istedi. Pazarda Ciyako'ya rast geldi. Ciyako: «Bu ne olacak?» diye sordu:

Biondello: «Bay Korso bundan daha güzel üç lüfer, bir de kırlangıç balığı aldı. Fakat misafirlerine kâfi gelmiyeceği için bunları da alıyorum. Sen de gelmez misin?»

— Mutlaka gelirim, dedi Ciyako. Ve vaktinde Korso'nun evine gitti. Orada bazı komşulara da rast geldi: «Yemeği sizinle yemeğe geldim!» dedi.

Korso:

— Hoş geldin, dedi. Vakittir, sofraya oturalım.

Sofraya evvelâ, bezelye ve tuzlu balık, sonra haşlanmış balık getirildi. Ciyako, Biondello'nun kendisini aldattığını anladı ve buna mukabele etmeyi kararlaştırdı. Birkaç gün sonra, yine Biondello'ya rast geldi. Biondello, gülerek: «Lüferlerin lezzeti iyi miydi?» dedi.

Ciyako: «Bir hafta zarfında cevabını alacaksın!» dedi ve onu Gaviçço aralığına götürdü. Orada Filip isimli güçlü kuvvetli bir adamla tanıştırdı ve eline bir şişe vererek dedi ki: «Şu şişeyi şu adama götür, beni Biondello gönderdi, de. Kırmızı şarap doldursun, ama, dikkat et, adam gırtlağına sarılmasın.»

— Başka bir şey diyecek miyim Ciyako?.

— Hayır, hemen git. İşini bitirince şişeyi getir, param veririm.

Adam, Filip'in yanına gidince Biodello'nun kendisiyle alay ettiğini anladı: «Allah, canını alsın!» dedi. Ve adamın! gırtlağına sarılmaya kalktı. Bereket versin, adam kaçtı ve Ciyako'nun yanına sokuldu. Biraz sonra Biondello Filip'in yanına girdi, Filip kendisine bir tokat attı. Biondello.

— Niçin yapıyorsun? demeye kalmadan, Filip saçlarından tutarak kafasına yumruk vurmaya başladı: «Sebebini sen anlarsın» dedi. Benden şarap istersin ha? sonra misafirlerden bahsedersin. Ben çocuk muyum?» diyerek saçlarını yolmaya başladı. Tekme atarak yere yuvarladı. Zavallı Biondello neye uğradığının farkında değildi. Nihayet araya girenler, onu Filip'in elinden güçlükle kurtardılar. Biondello, kimseyi Filip'e şarap için göndermediğini söylüyor ve ağlıyordu. Neden sonra işjn Ciyako'nun bir oyunu olduğu anlaşıldı. Birkaç gün sonra Ciyako, Biondello'ya rast gelince: «Filip'in şarabı nasılmış?» dedi. Öteki: «Korso'nun lüferleri de inşaallah böyle olur» dedi.

IX uncu HİKÂYE

İki genç Hazreti Süleyman'a sorarlar; birisi, bir kadının aşkının nasıl kazanılacağını, öteki, dik başlı aksi karısını nasıl uslandıracağını...

SÜLEYMAN'ın her yerde imrenilen adaleti dolayısiyle birçok insanlar ondan çeşitli şeyler sorarlardı. Bu meyanda Melissa isminde asil ve zengin bir genç, onu Kudüste ziyaret etmek üzere yola çıkmıştı. Antakya'da Jozef isimli bir gence rastladı, beraber bir müddet yol aldıktan sonra konuşmaya başladılar.

Melissa Jozef'e, nereye ve ne maksatla gitmekte olduğunu sordu. Jozef, Hazreti Süleyman'a gitmekte olduğunu ve, ne ricayla, ne minnetle, ne tatlılıkla yumuşatamadığı aksi karısını yola getirmek için bir çare soracağını söyledi. Melissa da ayni maksatla yola çıktığım söyledi. «Ben de dardayım, dedi. Zengin bir adamım, bütün servetimi ziyafetlerle harcıyorum. Fakat, bana karşı iyi niyet besleyen kimseyi bulamadım. İşte ben de, sevgi kazanmak için bir öğüt sormaya gidiyorum.»

Böylece Kudüs'e vardılar. Ve Hazreti Süleyman'a takdim edildiler. Melissa derdini anlatınca Süleyman: «Sev!» dedi ve başka bir şey söylemedi. Sıra Jozef'e gelmişti. Süleyman ona da: «Kaz köprüsüne git!» cevabını verdi.

İki kafadar yalnız kalınca, bu kelimelerin ne manaya geldiğini düşündüler, fakat bulamadılar. Çaresiz, dönüş yolunu tuttular. Birkaç gün yolculuktan sonra bir ırmağın kenarına geldiler. Üzerinde güzel bir köprü vardı. Karşıdan gelen yüklü at ve eşeklerin geçmesini beklediler. Eşeklerden biri, her zamanki gibi inad ediyor ve direniyordu. Sahibi, önce hafiften sopa atıyor, fakat eşek aldırış etmiyordu. Sonra, kalın bir sopayla eşeği dövmeğe başladı, fakat nafile... Bu manzarayı gören kafadarlar, eşeğin sahibine: «Hayvanı öldüreceksin, dediler. Neden onu sabırla sürmeyi denemiyorsun?»

Adam: «Siz kendi hayvanlarınızla meşgul olun, dedi. Bu eşek benim.» Hayvanı yeniden öyle dövdü ki, nihayet eşek köprüyü geçti. Kafadarlar, yollarına devam ederken, Jozef, köprüde oturan bir adama: «Bu köprünün adı ne?» diye sordu. Adam: «Kaz köprüsü» dedi. Bunun üzerine Süleyman'ın sözlerini hatırladılar. Jozef Melissa'ya: «Süleyman'ın bana verdiği öğüt doğru olacak» dedi. Eşekçi, karımı nasıl dövmem lâzım geldiğini bana öğretti.» diyerek kendi fikrini söyledi.

Birkaç gün sonra Antakya'ya vardılar. Burada Jozef Melissa'yı bir müddet misafir etti. Karısı onu mutat veçhile karşıladı ve Melissa'ya, arzusuna göre yemek yapmasını tenbih etti. Fakat kadın, Melissa'nın istediği gibi değil, tam aksi yemekler hazırladı. Jozef öfkeyle karısına: «Yemeği nasıl Pişireceğini sana söylemedim mi?» dedi.

Kadın mağrur bir eda ile: «Ne demek, dedi. Sen ne dersen de! Ben böyle istiyorum, beğenirsen ye, beğenmezsen bırak.»

Melissa kadının cevabına pek şaştı. Jozef: «Hanım, dedi, sen hâlâ eskisi gibisin, ama, ben sana başka türlü konuşmayı öğreteceğim.» Ve dostuna dönerek: «Süleyman'ın nasihatim düşünelim.» Dedi. «Fakat, yapacağım işleri oyuncak sanma, bana engel olmamak için eşekçinin söylediklerini hatırla!.»

Melissa: «Ben misafirim, dedi. Senin keyfini bozmam.»

Bunun üzerine Jozef kalın bir meşe sopası aldı ve karısının odasına girerek vurmaya başladı. Kadın önce, bağırdı ve tehdit etmeyi denedi. Fakat, Jozef'in gevşemediğini görünce yalvarmaya başladı ve bir daha ona kafa tutmıyacağını söyledi. Jozef hâlâ vuruyordu, öyle ki, kadın külçe gibi yere serilmişti. Bundan sonra Jozef Melisesa'ya «Yarın neticeyi görelim» dedi. Beraberce yemeklerini yediler, sonra yataklarına çekildiler. Kadıncağız ise bin bir güçlükle yerinden kalkabildi. Ve hurda halde kendini yatağına attı. Ertesi sabah erkenden kalkarak Jozef'e: «Ne yemek arzu ettiğini» sordu. Jozef emirlerini verdi. O gün yemek emre göre hazırlanmıştı. Böylece, Süleyman'ın nasihatini iyice anlamış oldular.

Birkaç gün sonra Melissa Jozef'ten ayrıldı ve evine döndü. Süleymanın nasihatini anlattığı bir adam, dedi ki:

—Bundan daha iyi bir nasihat olamaz. Çünkü, sen kimseyi sevmiyorsun. Yaptığın iyilikler ve çektiğin ziyafetler, sevgiden değil, övünme illetindendir. Süleyman'ın dediği gibi sev ki sevilesin.

Böylece, aksi kadın yola geldi. Ve sevilmeyen adam da aşkı buldu.

X uncu HİKÂYE

Rahip Yohan, sağdıcı Peter'in arzusu ile onun karısını büyüleyerek bir at haline getirmek ister. Fakat tam kuyruğu takacağı zaman Peter «istemem!» diye bağırır ve bütün büyüyü bozar.

BİRKAÇ yıl önce, Barletta'da Yohan isimli bir adam vardı. Apuli'de çeşitli malları, pazar, pazar dolaştırırdı. Fakir olduğu için hayatını böyle kazanıyordu. Bu seyahatlarının birinde kendisi gibi, pazarlarda gezen Peter isminde birisine rastladı. Ve oranın usulünce hemen ona «Yeğenim,» diye hitaba başladı. Peter de pek fakirdi, Santi'de bir kulübesi vardı ki genç ve güzel karisiyle, eşeğine kıt kıtına kâfi gelirdi. Buna rağmen sık sık Yohan'ı evine davet ederdi. Peter'in gece yatmak için bir küçük yatağı vardı, Yohan'ın ahırda samanın üzerinde yatması icabederdi.

Kocasını rahibin nasıl ağırladığını bilen kadıncağız, geceleri komşusunu ziyarete gidip yatağını rahibe bırakmak isterdi. Fakat rahip, kabul etmezdi. Ve: «Benim için zahmete girme, derdi, rahatım iyi. Çünkü, istediğin zaman atı bir güzel kız haline getirebilirim, onunla hoş vakit geçiririm, sonra da tekrar at haline getiririm. Onun için bana dokunmayın.»

Kadın, hayretler içinde kocasına: «O senin iyi bir dostunsa, dedi, bu büyü usulünü neye sana öğretmiyor? Beni de kısrak haline getirebilir, ve işinde kullanabilirsin. Eve dönünce beni yine kadın yaparsın.»

Peter buna inanacak kadar saftı. Onun için Yohan'a bu sırrı kendisine vermesini rica etti.

Yohan; «Mademki, İsrar ediyorsun,» dedi. «Sabahleyin kalktığımızda öğretirim. İşin en zor tarafı, göreceğin veçhile kuyruğu takmaktır.»

Peter ve karısı, sabırsızlıktan uyuyamıyorlardı. Ortalık ağarınca Yohan'ı çağırdılar. O da gömlekle Peter'in odasına geldi ve: «Dünyada, dedi, sizden başka kimseye bu sırrı vermezdim. Ama, neticenin iyi olması için size söyliyeceğim şeylere dikkat etmelisiniz.» Ve bir mum alarak Peter'in eline verdi. «Sana söyleyeceklerime dikkat et!, dedi, eğer işi

bozmak istemiyorsan bir kelime konuşmayacaksın. Yalnız, kuyruğun iyi oturması için Allaha dua edeceksin.» Peter bunu vaadetti.

Yohan kadını çırılçıplak soydu. Ve bir at gibi ellerini ve ayaklarını yere değdirmesini ve hiç birşey söylememesini emretti. Sonra elleriyle kadının yüzünü ve kafasını yoklayarak, «Bu güzel bir at başı olsun», saçlarını okşayarak, «Bunlar da güzel yele.» Ellerine dokunarak, «Bunlar da güzel at bacağı,» Sert ve yuvarlak göğsünü okşayarak: «Bu da güzel bir at göğsü olsun.» dedi ve kadının sırtını; karnını, kalçasını böylece yokladı. Sıra kuyruk takmaya gelince, bir edepsizlik yapmaya teşebbüs ederek: «Bu da güzel bir kuyruk olsun.» dedi. O ana kadar her şeyi sükunetle takip eden Peter bu son teşebbüsten hoşlanmadı: «Yohan, ben kuyruk istemem» dedi. Fakat olan olmuştu. Yohan «Yeğenim, dedi, ne yaptın? Hiç bir şey söyleme demedim mi sana? At hemen hemen tamamlanmıştı, fakat bu sözünle şimdi bozuldu.»

«Olsun, dedi Peter. Ben kuyruk istemem.» Kadıncağız bu konuşmalar üzerine hâlâ saflıkla kocasına: «Sen budalanın birisisin, dedi. İşi neye bozdun? Kuyruksuz at nerede görülmüş. Sen fakirsin ya, daha da fakır olmaya lâyıksın.»

Zavallı Peter yine eşekciğiyle ticaretine devam etti, ve artık Yohan’dan böyle bir yardıma tâlip olmadı.

Hikâyeler tamamlandığında güneş batıyordu. Kraliçe müddetinin bittiğini görerek başındaki tacı alıp Panfilo’nun başına koydu. Ve ona: «Efendim, dedi. Omuzuna büyük bir yük yükleniyorsun. Çünkü, sen sonuncu kralliçe olarak benim ve benden evvelkilerin işledikleri kusurları telâfi etmekle görevlisin. Tanrı yardımcın olsun.»

Panfilo bu şerefli görevi sevinçle kabul etti. Mutat veçhile kâhyaya lâzım gelen emirleri verdikten sonra: «Sevgili bayanlar, dedi, ben aynı kanunların yürürlükte kalmasını istiyorum, onun için bana uyarak, herkes yarın aşka veya başka bir konuya dair, asillik ve âlicenaplık ifade eden bir hikâye anlatacaktır.»

ONUNCU GÜN

Panfilo’nun idaresinde, asil ve âlicenap davranışlara dair hikâyeler anlatılır.

I inci HİKÂYE

Bir genç, İspanya kralı tarafından lâyıkiyle takdir edilmediğine kanidir. Kral ona, kendisinin değil talihsizliğinin buna sebep olduğunu anlatır* ve *bol hediye verir.

RUGİERİ yiğit gençlerdendi. Fakat Toscana havalisi, meziyetlerini göstermeye elverişli bir yer olmadığından İspanya kralı Alfons’un — o zamanki hükümdarların en ünlüsü— maiyetine girmeye karar verir. Rugieri tam taçhizatlı olarak Kralın huzuruna çıkar. Az zamanda silâh kullanmadaki mahareti dikkati çeker. Kralın hareketlerini dikkatle takip ederek görür ki, kral rastgele şuna buna, köşk, saray, veya bir şehir hediye etmektedir. Ama, Rugieri’ye bir şey verilmez. O, kendi meziyetlerini bildiği için bunu şerefine uygun saymaz ve krala veda etmek ister. Kral, onun ayrılmasına müsaade eder, ve kendisine uzun yol için sağlam bir katır hediye eder. Maiyetinden birisine, çaktırmadan onu takip etmesini emreder; ve Rugieri kral hakkında ne derse kendisine bildirmesini söyler. Ertesi gün, de ona kralın geri dönmesini emrettiğini söylemesini ister.

Uşak, İtalya’ya gitme bahanesiyle Rugieriyi takibe başlar ve onunla bir sohbet kapısı açar. Kafile bir ırmağın kenarına gelir. Burada su içmek isteyen katır, ırmağa yuvarlanır. Rugieri katıra: «Sen, sahibine benziyorsun» der. Uşak
bunu kaydeder. Ondan önce söyledikleri ise hep krala methiyedir. Ertesi sabah uşak Rugieri’ye kralın emrini tebliğ eder; o da derhal geri döner. Kral, katır lâfını işitince Rugieri’yi çağırtır; tatlılıkla kabul eder ve kendisini niçin katıra benzettiğini sorar. Rugieri korkusuz bir tavırla: «Kralım der. Bunun sebebi şudur; siz, lâyık olmayana hediyeler veriyorsunuz, fakat,

lâyık olana bir şey vermiyorsunuz. Katır da, işte, yapmaması lâzım gelen şeyi yaptı.»

Kral: «Rugieri, der. Sizin topuğunuza varmıyan adamlara hediyeler verip, size bir şey vermeyişim, sizi en meziyetli şövalyelerden salmadığım için değildir. Bunun sebebi talihsizliğinizdir, iddiamın doğruluğunu size açıkça ispat edeceğim.»

Rugeri: «Kralım, der. Benim memnun olmayışımın sebebi, servetimi arttırmamak değildir. Meziyetlerimin takdir edilmemesidir. Fakat ileri sürdüğünüz sebep bence kâfidir. Davanızın ispatını dinlemeye hazırım.»

Bunun üzerine kral onu, bir büyük salona götürür. Salonda evvelce verilmiş bir emre göre, iki büyük kilitli valiz durmaktadır. Kral, maiyetinin ortasında: «Rugieri, der, bu bavullardan birinin içinde benim tacım, krallık âsam, birçok güzel atkılar, kemerler, yüzükler, mücevherler bulunmaktadır. Öteki bavulda ise toprak var. Bunlardan seçtiğin bavul senin olsun. Bu suretle kıymetinizin takdir edilmemesine sebep ben miyim, yoksa kader mi anlaşılacak.» Rugieri kralın emrine uyarak bir valiz seçer. Valiz açılır, toprak dolu olduğu görülür:

Kral : «Gördün mü Rugieri, kabahat bende mi? der. Ama, sizin meziyetleriniz hakikatte; o kadar büyük ki, ben kadere karşı direnmeğe mecburum. Biliyorum ki siz, İspanyol olmak istemezsiniz. Onun için size ne köşk, ne saray, ne bir şehir hediye ediyorum. Fakat, talihinizle bulamadığınız valizi, size veriyorum. Bu valizi alınız, meziyetlerinizin delili olarak, vatandaşlarınız arasında iftiharla gösteriniz.»

Rugieri valizi aldı. Krala teşekkür etti, ve sevinerek Toskana'ya döndü.

II nci HİKÂYE

Chino, Kligni baş rahibini soyar. Onun mide sancısını iyi eder ve kendisini bırakır. Buna karşılık olarak başrahip kendisini Roma'da papa Bonifaçyus ile barıştırır.

CHİNO gururiyle ve haydutluklariyle ünlü idi. Bu yüzden Siena'dan sürülmüştü. Kont Saıtafiyore'nin bir düşmanı olarak, Roma'dan o havaliye kim gelirse, yardımcılarına soydururdu. Bu sırada papalık tahtında Sekizinci Bonifaçyus bulunuyordu. Kendisi o zamanın en zengin baş papazı sayılan Kligni tarafından ziyaret edilmişti. Papaz, Roma'da midesini bozmuştu, hekimler, en iyi deva olarak, Siena banyolarını tavsiye etmişlerdi. Papadan aldığı müsaade üzerine, kalabalık maiyeti, at ve katırlarıyla yola düzüldü. Chino onun yolunu gözetliyordu. Kendisini ve bütün maiyetini dar bir geçitte sıkıştırdı. Maiyetinden birisini yollayarak Chino'yu şatosuna davet etti. Papaz, bu teklifi öfkeyle reddetti ve yoluna devam edeceğini ve kimsenin karşı koyamıyacağını söyledi. Adam: «Saygı değer peder, dedi. Öyle bir yerde bulunuyorsunuz ki, burada biz bir şeyden korkmayız, papanın aforozundan da çekinmeyiz. Onun için, Chino'nun davetini kabul etmenizi tavsiye ederim.»

Bu konuşma olurken, Chino'nun adamları, her tarafı çevirmişti. Kendisinin esir olduğunu gören papaz, istemiyerek şatonun yolunu tuttu. Burada tek başına karanlık ve biçimsiz bir odaya götürüldü. Papazın maiyetine şatoda münasip yerler gösterildi. Hayvanlar ve eşya emniyete alındı.

Chino papazın yanına gelerek: «Efendim, dedi, soruyorum, nereye ve ne maksatla gidiyorsunuz?.»

Papaz, gururu bırakmanın zamanı geldiğini anlayarak bu sorulara cevap verdi. Chino bunun üzerine papazı banyosuz da tedavi edebileceğini bildirdi. Bu maksatla, papazın odasına ateş yaktırdı. Ve ertesi sabaha kadar onu yalnız bıraktı. Ertesi sabah, beyaz bir bez üzerine iki dilim kızarmış ekmek ve bir bardak şarap koyarak:

— Ben, dedi. Gençliğimde ilâç ilmini öğrendim. Ve bu meyanda mide sancısına karşı, hazırlayacağım ilâçtan daha iyisini bulamadım. İşte onun başlangıcı, buyurun, yiyin.»

Papaz, acıkmıştı. Ekmeği yedi, şarabı içti. Chino ertesi sabah yine ekmek ve şarap sundu. Bir gün papaz, odasına kuru fasulye konduğunu gördü. Bunları da yeyince, Chino mide ağrısının ne halde olduğunu sordu.

Papaz: «Buradan, çıkmama izin verilse sıhhatim daha düzelecek. Dedi. Ama yine de bol bol yemek istiyorum. İlâçlar, bana o kadar iyi geldi.» Chino, odalardan birine çok kıymetli eşyalar doldurdu. Muhteşem bir sofra

hazırlattı. Papazı ve maiyetini buraya davet etti. Ertesi günü papazın yanına giderek:

— Efendim, dedi, kendinizi iyi hissettiğinize göre, hasta odasını terk etme zamanı geldi, dedi ve onu süslü odaya götürdü. Kendisi de sofra hazırlığını kontrola gitti. Bu odada papaz, maiyetiyle beraber, iyice dinlendi. Maiyeti de Chino'dan iyi muamele gördüklerini anlattılar. Yemekte papaz ve maiyeti nefis yemekler, ve şaraplarla ağırlandılar. Birkaç gün böyle geçtikten sonra, Chino papazın bütün eşyasını salona getirtti. Atlarını bahçeye çıkardı, ve papazın yanına giderek yola çıkacak kadar sıhhatinin düzelip düzelmediğini sordu. Papaz, mide sancısının geçtiğini ve Chino kendisini bırakırsa, büsbütün iyi olacağını tekrar söyledi. Bundan sonra Chino, papazı bütün mücevherlerinin ve maiyetinin toplu bulunduğu salona aldı. Onu bir pencere kenarına götürdü ve dedi ki:

— Bilmelisiniz ki papaz hazretleri, beni haydut yapan ve Roma sarayına düşman kılan şey, ruhumun kötülüğü değildir. Doğuştan asil olanlar, vatandan sürülme, yokluk, ve
kuvvetli düşmanlardır. Sizi, faziletli bir insan olarak tanıyorum, midenizi tedavi ettikten sonra başkalarına yaptığım gibi varınızı yoğunuzu elinizden almıyacağım, onları size bırakacağım. Bana ne isterseniz onu veriniz. İşte bütün eşyanız. Atlarınız bahçede. Bu andan itibaren, gitmek veya kalmak sizin elinizdedir.»

Bir haydutta böyle asil bir zihniyete rast gelmekten şaşıran papaz, bundan o kadar memnun oldu ki, öfkesi hayırhahlığa çevrildi, Chino'yu kucaklıyarak :

— Senin dostluğun, dedi, benim için büyük kıymet. Seni bu kötü hayat tarzına zorlıyan kadere lanet olsun.

Bunun üzerine, eşyasından ve atlarından, ancak lâzım olduğu kadarını aldı. Gerisini Chino'ya bıraktı ve Roma'ya döndü.

Papa, papazın başına geleni duymuştu. Papazı karşısında görünce, banyonun nasıl geldiğini sordu. Papaz: «Mukaddes peder, dedi. Banyoya varmazdan önce, tecrübeli bir hekim buldum. Beni mükemmel şekilde tedavi etti.» Papa, bu tedavi tarzına güldü. Bunun üzerine papaz, papadan bir lütuf istirham etti: «Benim ricam, dedi, beni tedavi eden, Chino'ya inayetinizi bahşetmektir. O, benim gördüğüm, en meziyetli ve yiğit

insanlardan birisidir. Onun yaptığı fenalıklar, kaderin bir icabıdır. Ona, şerefli bir hayat imkânı verirseniz, siz de aynı kanaata ulaşacaksınız.»

Meziyetli insanları takdir eden papa, bu ricayı kabul etti, ve onu af etti. Bunun üzerine Chino Vatikana gelerek papayı ziyaret etti, ve şerefli bir insan oldu. Papa, ona asalet rütbesi verdikten sonra, dinî bir ünvan da verdi. Chino hayatını bu vazifede tamamladı.

III üncü HİKÂYE

Mitridanes, Natan'ı hayırlı işler gördüğü için kıskanır Onu öldürmek ister. Yolda karşılaşırlar, Natan kendi eli ile hasmına silâh verir.

CATTAJO civarında Natan isimli asil ve çok zengin bir adam vardı. Bilhassa yol durağında bir çiftliği vardı ki yolcular çok faydalanırlardı. Oraya yolcular için bir köşk yaptırmış ve onu en güzel eşya ile döşemişti. Bir çok da hizmetçi ve uşak almıştı. Böylece yolcular güzelce ağırlanırdı.

Natan'ın iyi şöhreti her yana yayılmıştı. Bu şöhreti işitenlerden birisi de Mitridanes idi. O da Natan kadar zengindi. Fakat fazla hayır işleyerek onun şöhretini bastırmak ve gölgelemek istiyordu. O da misafirler için bir köşk yaptırmış ve güzel eşya ile döşemişti. Böylece Natan kadar şöhret kazanmıştı.

Bir gün bu genç adam köşkünün bahçesinde oturuyordu. Kapıdan bir kadın girerek sadaka istedi. O da verdi. Aynı kadın başka bir kapıdan girerek yine sadaka istedi ve bunu 12 defa tekrarladı. 13 üncü defa geldiğinde Mitridanes «Hanım dedi, sen epeyce sırnaşıksın.» Ama yine bir sadaka verdi. Kadın «Natan'ın cömertliği ne güzel, dedi. Onun köşkünün 32 kapısı var. Bütün kapılardan girip sadaka isterim. O beni tanımamış görünerek yine sadaka verir. Siz ise 13 ncü defada azarlamaya başladınız.»

Kadın bu sözlerden sonra oradan uzaklaştı.

Mitridanes, Natan'ın şöhretini kıskandığı için kadının bu sözlerinden fena halde öfkelendi ve kendi kendine.

«Cömertlikte Natan'ı hâlâ geçemedim. Dilenciler bile
onu övüyorlar, onu öldürmekten başka çare yok.» diye düşündü.

Bu niyetini kimseye sezdirmeden yanına, adamlarından birkaçını alarak yola çıktı. Üç gün sonra Natan'ın evinin bulunduğu yere vardı. Adamlarına kendisini tanımaz gibi davranmalarını ve bir otel bulmalarını emretti. Kendisi tek başına yola devam ederek Natan ile karşılaştı. Onu tanımıyordu. Bu yüzden «Natan'ın evi neresi?» diye sordu.

Natan «O evi, dedi, benden daha iyi kimse bilemez. Seni oraya götüreyim.» Mitridanes «Pek iyi olur, dedi, ama Natan beni görmesin.» Bunu söyleyerek attan indi ve Natan'la konuşa konuşa köşke vardı. Natan bir uşak çağırarak atlara bakmasını ve köşkte kimsenin kendisinin Natan olduğunu söylememesini emretti. Mitridanes'e güzel bir oda ayırdı ve istirahatını temin etti. Mitridanes, ona saygı ile kim olduğunu sordu, o «Ben Natan'ın âciz bir uşağıyım, dedi, onunla beraber büyüdük ama, beni kendisi gibi meşhur edemedi.»

Bu sözler Mitridanes'te ümit uyandırdı. Bunun üzerine Natan ona nezaketle kim olduğunu ve ne maksatla seyahat ettiğini sordu ve her işinde yardıma hazır olduğunu bildirdi. Mitridanes biran düşündü, sonra niyetini ona açıkladı ve gizli tutmasını rica etti.

Natan onun kötü niyetlerinden hayrete düştü, ama kendisini tuttu. «Mitridanes, dedi, baban asil düşünceli bir adamdı, sen ona aykırı düşmek istemiyorsun, onun için herkese karşı cömert olmak istiyorsun. Natan'ı kıskanışın hoş, senin gibi birkaç kişi daha olsaydı, bu dünya düzelirdi. Plânından kimseye bahsetmem ama, sana yalnız öğütle yardım edebilirim. Yarım mil uzakta bir orman var. Orada her sabah Natan gezmeğe çıkar. Onu orada bulabilir ve niyetini icra edebilirsin. Natan'ı öldürdükten sonra rahatça evine gidebilmek için ayni yoldan değil, soldaki yoldan çıkarsın.»

Natan gittikten sonra Mitridanes, adamlarına, ertesi sabah orman civarında kendisini beklemelerini emretti. Ortalık ağarırken Natan her günkü alışkanlığına uyarak tek başına, öldürüleceği ormana gitti. Mitridanes de yataktan kalktı, okunu ve kılıcını alarak atına atlayıp ormanın yolunu tuttu. Natan'ı uzaktan yalnız görünce öldürmeden önce onunla konuşmak istedi. Atını o tarafa yönelterek adama «Senin ölmen lâzım,» dedi. Natan «Bunu hak ettim mi?» diye sordu. Mitridanes onun yüzüne bakınca kendisine dostça muamele etmiş olan ihtiyarı tanıdı ve birdenbire öfkesi utanmaya inkilâp etti. Kılıcını kınına soktu ve ağlıyarak Natan'ın ayaklarına kapandı. «Aziz babam, dedi, bana ne büyük bir âlicenaplık

gösterdiniz. Size kötü niyetimi bildirdiğim halde hayatınızı hiçe sayarak buraya geldiniz.

Bereket versin hırsın ve kıskançlığın kapadığı gözlerimi Allah açtı. Benim cezam sizin âlicenaplığınıza uygun olmalı, onun için suçumun ölçüsünde benden intikamınızı alınız.»

Natan, Mitridanes'i kucaklayıp öperek «Oğlum, dedi, bu teşebbüsünden dolayı af dilemene lüzum yok. Çünkü sen bu işe kin yüzünden değil, izzeti nefs yüzünden giriştin. Onun için müsterih ol. Benim şöhretimi kıskanman da seni utandırmasın. En büyük hükümdarlar bile şöhretlerini, şehirler yakarak ve kıt'alar mahvederek genişletmeğe çalışmışlardır. Şu halde beni öldürerek şöhretini artırmak istemen görülmemiş birşey değildir.»

Natan'ın ileri sürdüğü bu mazerete yapışan Mitridanes artık af dilemekten vazgeçti, yalnız Natan'ın kendi eliyle hasmına silâh verişine şaştığını söyledi.

Natan; «Mitridanes, dedi, benim plânıma şaşma. Kendi işlerime sahip çıkalı beri evime kim geldi ise elimden geldiği kadar her arzusunu yerine getirdim. Buraya gelirken niyetin beni öldürmekti, ben de hayatımı feda etmeğe hazırdım. Çünkü arzusu yerine gelmeyen ilk misafir sen olmamalıydın. Ölmenin bundan iyi şekli olamaz. Seksen sene, istediğim gibi yaşadım. Biliyorum ki tabiat kanununa göre kısa bir Ömrüm kaldı. Onun için hayatımı birine bağışlamak münasip olacak? Bu sebeple arzusu tatmin edilmemiş bir adam olma, hayatımı, kıymetini büsbütün kaybetmeden al da mesut ol!..»

Mitridanes utanarak, «Allah beni sizin hayatınız gibi değerli bir şeye kasdetmekten korusun, dedi. Kabil olsa kendi ömrümü sizinkine eklerim.» Natan «Kimseye yapmadığım bir şeyi sana yapmamı arzu eder misin? dedi. Şimdiye kadar kimseden birşey kabul etmedim.»

Mitridanes, «Evet diye cevap verdi.»

Natan, «Öyle ise, dedi, sana söyiiyeceğim şeyi yap! Bu köşkte kal ve Natan ismini al. Ben de senin köşküne gideyim Ve Mitridanes ismini alayım.»

Mitridanes, «Eğer, dedi, sizin yaptığınız gibi asil hareketler yapmaya muktedir olsam, teklifinizi derhal kabul ederdim. Ama benim hareketlerim Natan isminin şöhretini azaltır. Böylece istemiyerek bir fenalık yapmış olurum. Onun için teklifinizi kabul edemem.»

Bu sözlerle köşke döndüler ve Natan misafirini bir müddet daha ağırladı.

IV üncü HİKÂYE

Gentil, Modana'ya gelir ve ölü diye gömülmüş olan eski sevgilisini mezardan çıkarır. Kadın dirilir. Bir oğlan doğurur. Gentil, kadını oğlu ile beraber kocasına iade eder.

BOLANYA'da Gentil isimli bir genç vardı ki asaleti ve meziyetleri ile herkes tarafından sayılırdı. Bu genç Nikola isimli birisinin karısı olan Catalina'ya vurulmuştu. Fakat ondan mukabele görmemişti.

Bu yüzden meyus olarak Modana'da kendisine teklif edilen bir hâkimlik vazifesini kabul için yola çıkmıştı.

Bu sırada Catalina, kocası seyahatte olduğu için doğum yapmak üzere çiftliğe çekilmişti. Orada birdenbire hastalanmış, hekimler onu öldü sanmışlardı. Çocuk henüz müddetini doldurmamış olduğu için, kadını fazla merasim yapmadan kiliseye defnetmişlerdi.

Gentil, bu haberi bir dostundan aldı ve çok üzüldü. Kendi kendine «Zavallı Catalina! dedi. Hayatında senden bir teveccüh görmedim. Şimdi ölüsün... Hiç olmazsa seni son bir defa öpeyim.»

Akşam karanlığında kimseye birşey söylemeksizin bir uşağı ile kadının mezarının başına gitti. Mezarı açtı ve yüzünü yavaşça yaklaştırarak gözyaşı içinde kadını öptü. İnsanın arzularına son yoktur. Gentil de kendi kendine «Mademki buraya indim, dedi, neden onun vücuduna elimi sürmiyeyim.» Elini kadının göğsüne değdirince, kalbinin yavaş yavaş vurmakta olduğunu hissetti. Derhal uşağının yardımı ile kadını mezardan çıkardı, atına bindirdi ve gizlice Bolonya'daki evine döndü. Annesine olanı biteni anlattı. Kadın biraz kendine gelince «Ben neredeyim?» diye sordu. Gentil'in annesi «Müsterih ol! dedi, emin ellerdesin?»

Kadın büsbütün iyileşince, buraya nasıl geldiğini sordu. Gentil her şeyi anlattı. Kadın, şerefinin korunması için orada bırakılmamasını, kendi evine götürülmesini rica etti.

Gentil «Seni bir zamanlar çok sevdim, fakat şimdi ve bundan sonra seni kardeşim yerine koyacağım. Yalnız size yaptığım hizmetin karşılığı olarak bana bir lütufta bulunmanızı rica ederim.» Kadın şerefini lekeleyecek bir şey değilse derhal yapacağını söyledi.

Gentil «Bütün Bolonya halkı sizi ölmüş biliyor. Onun için ben Modana'dan gelinciye kadar annemin yanında kalın. Maksadım şehrin ileri gelenleri huzurunda sizi kocanıza teslim ederek ona değerli bir hediye vermiş olmak istiyorum.»

Bu teklifi uygun gören kadın, muvafakat etti. Bu sırada da doğum sancıları başlamıştı. Gentil'in annesinin yardımı ile şirin bir oğlan çocuğu doğurdu.

Gentil işlerini devredip Modana'dan Bolonya'ya döndüğünde, evinde şehrin ileri gelenlerine muhteşem bir ziyafet verdi. Ziyafette Nikolo da hazırdı. Zevk ve iştiha ile yemekler yendi, yemeğin sonunda Gentil ayağa kalkarak «Baylar, dedi, işittiğime göre İran'da pek güzel bir âdet varmış, birisine yüksek bir itibar gösterilmek istendi mi, o davet edilir, ve en çok sevdiği şey ona gösterilirmiş, ben de bugün Bolonya'da bu âdeti tatbik etmek istiyorum. Ziyafetime gelmek lütfunda bulundunuz, ben buna İran üsulû ile mukabele edeceğim. Ama daha önce size soracağım bir mesele şudur; Birisinin sadık bir uşağı var. Uşak, ağır bir hastalığa tutulur, efendisi hastalığın sonunu beklemeden uşağını sokağa atar, yoldan geçen birisi ona acır ve hastalıktan kurtarır. Şimdi uşağın efendisi, bu uşağı iyi eden adam onu geri vermek istemezse şikâyet hakkına sahip midir?»

Herkes ayrı bir mütalâa beyan ettikten sonra son kararı mahir bir hatip olan Nikola'ya bıraktılar. Nikola İran'lıların âdetini övdükten sonra uşağın sahibinin bu hakka sahip olmadığını bildirdi. «Artık uşak onu iyi edenindir,» dedi.

Gentil, «Şimdi, dedi, size bahsettiğim şeyi göstereceğim.» İki uşağını, çok güzel giyinmiş olan kadına yollayarak, salona gelmesini rica etti. Kadın yavrusunu kucağına alarak salona girdi ve sofraya oturdu.

Gentil, «Baylar, dedi, işte bu benim en çok takdir ettiğim konudur. Ona iyi bakın, acaba haklı mıyım?»

Herkes kadını süzdü, bazıları onu tanıdılar, bazıları tanımadılar. Nikola, çok heyecanlıydı. Kadına dönerek «Bolonya'dan mısınız? Yoksa yabancı mısınız?» diye sordu.

Kadın kocasının sualini cevapsız bırakmayı pek istemiyordu, fakat yapılan tenbih veçhile sustu. Başka birisi «Çocuk sizin mi?» dedi. Birisi de «Gentil'in karısı mısınız?» diye sordu. Bazıları «Ne güzel kadın, fakat dilsiz galiba» diyorlardı.

Gentil «Onun susması, dedi, faziletinin bir delilidir.»

Nihayet, ısrar ettiler; «Kim olduğunu söyle!» dediler.

Gentil, «Peki, yalnız hiç kimse sözüm bitmeden yerinden kımıldamıyacak.» Aldığı teminat üzerine «Baylar, dedi. Bu kadın söylediğim hikâyedeki sadık uşaktır. Onu efendisi sokağa atmıştı, ben onu buldum ve bakımla ölümden kurtardım, Allah da ona eski güzelliğini iade etti. Bu şartlar altında Nikolanın reyine göre bu kadın benim olmalıdır, başka kimse hak iddia edemez.»

Herkes susuyordu. Nikola ve kadın acıma hissi içinde ağlamaya başlamışlardı. Nihayet, Gentil yavruyu kucağına, kadını koluna takarak Nikolanın yanına gitti, «Ayağa kalk yeğenim, dedi, işte sana akrabanın sokağa attığı kadını değil, yeğenim olan kadını ve senden olma çocuğu veriyorum. Onu ben vaftiz ettim ve Gentil ismini verdim. O, üç ay benim evimde kalmıştır ama kendi ailesinin evinde gibi namuslu yaşamıştır.» .

Sonra kadına dönerek, «Bana verdiğin sözden seni kurtarıyorum ve seni Nikola'ya teslim ediyorum» diyerek kadınla çocuğunu Nikola'ya verdi.

Nikola büyük bir sevinç içinde kadını ve çocuğunu aldı, herkes ağlıyordu. Kadın tarif edilmez bir heyecanla kocasının evine döndü ve Gentil onlara samimi bir dost oldu.

V inci HİKÂYE

Dianora, bahçesini kış ortasında Mayıstaki haline getirmesini Ansaldo'dan ister. Ansaldo onun teveccühünü kazanmak için bir büyücünün yardımı ile bahçeyi yeşertir. Dianora'nın kocası, karısına Ansaldo'nun arzusunu tatmin etmesini söyler. Adamın bu iyiliği dolayısiyle, Ansaldo kadını vaadinden kurtarır.

IRMAKLARI, pınarları, güzel dağları ile meşhur olan Prioli’de Udine isminde bir yer vardır. Burada zengin ve itibarlı Gilborto’nun asil ve güzel karısı Dionora vardı. Meziyetleri dolayısiyle Ansaldo isminde bir Baron o kadını severdi. Bu ihtirası dolayısiyle kadının sevgisini kazanmak için her çareye baş vururdu, fakat nafile.. Nihayet kadın Baron’un bu sırnaşıklığından kurtulmak için ondan görülmemiş ve imkânsız bir şey istemeğe ve bu suretle onu başından atmaya karar verir. Bir gün aracı kadına der ki «Beni Ansaldo’nun çok sevdiğini söylüyorsun ve güzel hediyeler getiriyorsun. Hediyeler kendisinin olsun. Eğer beni cidden çok seviyorsa istediğim delili bana versin, ben de onun arzusunu yerine getireyim.»

— İstediğiniz nedir?

— Şunu istiyorum. Benim bahçemi şu ocak ayı içinde çimen, çiçek ve ağaçlarla öyle donatsın ki Mayıs ayında imişiz gibi bir hal alsın. Bunu yapamazsa artık seni göndermesin. Yoksa işi kocama ve akrabalarıma haber vereceğim.

Ansaldo, bu isteği pek zor, hatta imkânsız buldu ve kadının kendisinde ümit bırakmamak için bunu istediğini anladı, fakat yine de teşebbüse geçti. Her tarafa haberciler yollayarak bir yardımcı aradı. Nihayet, büyü vasıtasıyla bol bir ücret mukabili yardım edecek birisini buldu. Kar her tarafı kapladığı bir sırada sihirbaz geldi, bahçeyi bir günde öğle yeşertti ki çayır, ağaçlar ve meyvalar göz dolduruyordu. Ansaldo taze meyvalardan birkaç tane kopararak sevdiği kadına yolladı, bu suretle aşkını isbat etmek istedi. Kadın meyveleri görünce verdiği söze pişman oldu. Başka kadınlarla beraber bahçeyi seyre gitti. Manzarayı hayretle seyretti, fakat pişman olarak üzüldü. O derece üzüldü ki, kocası farkına vararak sebebini sordu. Kadın birkaç gün sakladıysa da, nihayet her şeyi kocasına anlatmaya mecbur oldu. Kocası önce öfkelendiyse de karısının iyi niyetini görerek yumuşadı ve «Dianora, dedi, akıllı ve şerefli bir kadın böyle talepleri dinlemez. Senin ilk hatan onun sözünü dinlemen olmuş, ikinci hatan onunla bir anlaşma yapmandır. Dürüst olduğunu bildiğimden vaadinden kurtulman için sana bir hususta müsaade vereceğim. Büyücü belki Ansaldo’yu aldatırsan bize de bir fenalık yapabilir. Onun için Ansaldo’ya git ve şerefini ihlâl etmeden vaadinden kurtulmayı dene. Bunu yapmazsan ona vücudunu ver, fakat ruhunu verme.»

Kadın kocasının sözlerini gözyaşı içinde dinledi ve kocasından bu lûtfu talep etmediğini söyledi. Gilberto fikrinde İsrar etti. Ertesi sabah kadın, yanına iki kızını alarak süslenmeden Ansaldo'nun evine gitti. Ansaldo, bu ziyaretten hayrete düşerek büyücüyü çağırdı. «Bak, dedi, senin sanatın bana nasıl bir saadet getirdi.»

Saygılı bir tavırla kadını salona aldı ve «Bayan, dedi, benim aşkım bir mükâfata hak kazândıysa, bu saatte ve çocuklarınızla yanıma gelmenizin sebebini söyleyin?»

Kadın, utanarak ve gözleri yaşlı, «Efendim, dedi, buraya gelişim ne sizi sevdiğimden, ne de verdiğim sözdendir. Kocamın emri üzerinedir. Bunun için ne isterseniz yapmaya hazırım.»

Ansaldo, büsbütün şaşırmıştı, Gilberto'nun iyiliği ona öyle dokundu ki aşkı merhamete inkilâp etti. «Bana karşı o kadar anlayış gösteren kocanızın namusuna leke sürmekten Allah beni korusun. Sizi yanımda kaldığınız müddetçe bir kardeş sayacağım, onun için hemen gidebilirsiniz. Yalnız, kocanıza teşekkürlerimi söyleyin, artık beni bir kardeş bilsin.»

Kadın, «Sizin ahlâkınızdan bundan başka bir muamele beklemezdim. Size daima müteşekkir kalacağım.»

Kadın evine döndü ve kocasına olanı biteni anlattı ve böylece iki erkek samimî dost oldular.

Parasını bekliyen büyücü bu âlicenaplık sahnelerini görünce para istemekten vazgeçti. Ansaldo, paranın bir kısmını olsun vermeye uğraştı ise de nafile. Üç gün sonra büyücü bahçenin büyüsünü bozdu ve yola düştü. Ansaldo da kadına olan aşkını unuttu.

VI ncı HİKÂYE

Kral Şarl geçkin yaşında bir kıza vurulur, sonra bu deliliğine utanarak kızı birisiyle evlendirir.

HERKES kral Şarl'ın adını duymuştur. O kral Manfreldi yenmiş ve Gifenlinleri Floransadan kovmuş, yerlerine Goltleri yerleştirmişti. Bu

meyanda Neri isminde biri bütün ailesi ve serveti ile Floransa'ya yerleşmişti. Ömrünü sükûnet içinde bitirmek için bir arsa satın almış ve güzel bir ev yaptırtmıştı. Evin bahçesi ve havuzu da vardı. Bütün ihtimamını bu bahçenin güzelleşmesine hasredip dururken kral Şarl, bir sıcak gün serinlenmek üzere methini işittiği bu bahçeyi görmek istedi. Ve önden haber göndererek dört kişilik maiyeti ile yemeğe geleceğini bildirdi. Neri buna sevindi. Her şeyi mükemmel şekilde hazırlattı.

Kral, Neri'nin köşkünü ve bahçesini iyice gezdikten sonra, sofra havuzun başına kuruldu. Nefis yemekler ve şaraplar getirildi. Yemek neşe ile yendi. Bu sırada onbeş yaşında iki genç kız göründü. Sarışın ve altın saçlarına bukleler yaptırmışlardı. Kızlar melek gibi güzeldiler. Birinci kız bir elinde balıkçı ağı, diğer elinde uzun bir değnek taşıyordu. İkinci kızın elinde tava ve bir bağ odun, bir sehba, zeytinyağı dolu bir şişe ve bir çıra vardı.

Kral, bunlara hayretle bakıyor ve niyetlerini öğrenmek istiyordu. Kızlar bir reverans yaptıktan sonra havuzun başına gelerek ellerindekini oraya koydular. Kızın biri ağı ve değneği aldı... İkisi de havuza girdiler.

Su göğüslerine kadar geliyordu. Neri'nin bir uşağı meşaleyi yaktı, sehpayı açtı, tavaya zeytin yağı döktü ve kızların
balık tutmasını bekledi. Kızın birisi havuzun köşelerinde balık ararken, öteki ağı gerdi. Böylece kısa zamanda çokça balık tuttular. Balıkları kralın sofrasına atmaya başladılar. Balıkların sıçrayışı kralı eğlendiriyordu. Balıkları tekrar kızlara atıyor, oradan yine geri geliyordu. Bir kısım balıklar da kızartılmıştı. Bunun üzerine kızlar havuzdan çıktılar ve kralın önünden utanarak geçip evlerine gittiler.

Kral ve maiyeti, kızları hayranlıkla seyrettiler. En çok beğenen Kraldı. İki kız birbirine o kadar benziyordu ki seçmek güçtü. Bir müddet düşünen kral, Neri'ye kızların kim olduğunu sordu.

Neri, «Benim ikiz kızlarım, dedi. Birinin adı Güzel Ginerva, ötekinin Sarışın İsotta'dır.

Yemek sona ererken iki kız güzel elbiseler içinde yine göründüler, ellerindeki gümüş tabaklar da mevsim meyvaları vardı. Bunları Kralın önüne koyduktan sonra öyle güzel bir şarkı söylemeye başladılar ki, Kral melekler korosu sandı. Şarkı bitince kızlar reverans yaparak ayrıldılar.

Yemekten sonra Kral maiyeti ile sarayına döndü. İşleri île meşgul olurken güzel Ginerva'yı unutamıyordu. Kıza öğle vurulmuştu ki, artık

başka bir şey düşünemiyordu. Bu sebepten Neri'nin bahçesini sık sık ziyarete gidiyordu. Nihayet aşkına dayanamıyarak iki kızı kaçırmaya karar verdi ve plânını Kont Gido'ya açtı.

Kont, «Kralım, dedi, söylediklerinize hayret ediyorum. Sizi yi tanırım, gençliğinizde bile böyle ince duyguları tatmamıştınız, şimdi ise ihtiyarlık çağına giriyorsunuz, bu duygunuza şaşıyorum. Şu anda harp içinde bulunuyoruz. Bu toprakları yeni zaptettik, henüz dinlenmediniz, bu şartlar altında âşık oluyorsunuz. Bu hareket toy bir gence yaraşır, size değil!.. İşin en fena tarafı, evine misafir olduğunuz bir zavallı adamın kızlarını kaçırmak istemenizdir. Unutuyorsunuz ki Kral Manfreldi, kadınlara düşkünlüğü yüzünden yendiniz. Şimdi sizin hakkınızda ne denecek. Onun için Krallık şanına leke sürdürmemek için bu aşktan vazgeçin.»

Kral hem üzülüyor, hem de bu sözlerin doğruluğunu biliyordu. «Kont, dedi, kral olan bir insanın kendi ihtirasını yenmesi, en kuvvetli düşmanı yenmekten daha zordur. Fakat sözleriniz üzerimde öyle tesir etti ki, kendime nasıl hâkim olacağımı iki gün zarfında göstereceğim.» Bunun üzerine Kral ne kadar da güç gelse, kızları gençlerle evlendirmeye karar verdi. Babalarının muvafakatiyle Güzel Ginervayı Kont Mafiye, Sarışın İsotta'yı Kıskelmoya ile nikahladı. Kendisini işe vererek ihtiyarlık aşkından kurtulmanın yolunu buldu.

VII nci HİKÂYE

Liza isimli bir hasta kız kral Pietro'ya vurulur. Kral onu teselli eder ve asil bir gençle evlendirir.

FRANSIZLARI Sicilyadan çıkardıkları zamanlarda Falermoda Bernardo isimli zengin bir eczacı ve onun evlenme çağına gelmiş bir tek kızı vardı. Bu adayı zaptetmiş olan kral Fietro, muhteşem şenlikler yaptırıyordu. Böyle bir şenlikte eczacının kızı Liza, ilk defa olarak kralı görmüş ve hemen ona vurulmuştu. Artık gözü başka şey görmez oldu. Yalnız asil olmadığı için bu aşktan hayırlı bir netice çıkmayacağını

düşünüyor ve çok üzülüyordu. Bu yüzden duygularını kimseye söylemiyordu. Kral da bundan habersizdi.

Kızın aşkı git gide şiddetleniyordu. Nihayet kara sevdaya yakalanarak ağır şekilde hastalandı. Ve güneş altında kalmış kar gibi eriyordu. Ana babanın gayretleri boşa gidiyordu . Çünkü kız, yaşamak istemiyordu.

Babası, her şeyi yapmış olmasına rağmen işi krala duyurmaya karar verdi. Bu maksatla meşhur şarkıcı Minuçyoyu çağırdı. Bu şarkıcı, sık sık krala şarkı söylerdi. Şarkıcı geldi, hasta kıza teselli verecek şarkılar söyledi. Fakat bu şarkılar kızın duygularını büsbütün alevlendirdi. Kız nihayet şarkıcıya «Sana bir sır tevdi edeceğim, dedi, bunu kimseye söylemiyeceğini umarım. Ben kralınızı gördüğüm andan beri ümitsiz şekilde seviyorum. Benim gibi bir kızın bir kralı sevmesi münasebetsiz ise de elimde değil, artık bu sevgiye dayanamayacağımdan, ölmeye karar verdim. Fakat ölümümden önce kral bunu duymazsa hiç teselli bula-
mayacağım. Bu haberi sen krala götürebilirsin. Krala hepsini anlat ki, ben de teselli bularak öleyim.»

Kız ağlıyordu. Minuçya şaşkınlık içinde idi, fakat nihayet aklına bir çare geldi: «Liza, dedi, istediğini yapacağıma şeref sözü veririm. Üç gün zarfında sana iyi haberler getireceğim!.»

Şarkıcı yolda Mica isimli bir şaire rastladı ve ondan Liza'nın aşkını tasvir eden tesirli bir şiir yazmasını rica etti. Bu şiiri besteledi. Üçüncü gün saraya gittiğinde kral ondan bir şarkı söylemesini istedi. Minuçya bestelediği şarkıyı söylerken kral dikkatle dinliyordu. Bu şarkıyı nereden aldığını sorunca Minuçya: «Üç gün oldu, dedi, bunun sırrını ancak size açabilirim.»

Bunun üzerine kral sofradan kalkarak şarkıcıyla tenha bir odaya çekildi. Minuçya, orada herşeyi anlattı. Bu habere sevinen kral Liza için bir şeyler yapacağını ve o gün akşam kendisini ziyaret edeceğini söyledi. Bunun üzerine Minuçya sevinçle kemanını alarak kızın yanına gitti. Ve ona olanı biteni anlattı, ve sonunda kızın sevdiği şarkıları söyledi. Liza bu habere öyle sevinmişti ki, akşamı sabırsızlıkla bekliyordu.

Akşam, kral atına atlayıp eczacının evine gitti ve ona «Kızın nasıl? Henüz evlendirmedin mi?» diye sordu. Eczacı «Henüz bekâr, dedi, ve hasta yatıyor. Fakat bu sabahtan beri durumu düzeliyor.»

Kral «Böyle güzel bir kız erken ölürse yazık olur, dedi. Onu ziyaret edelim.» Kral, hastanın yatağına yaklaşarak «Bu güzellikte sana hastalık

yakışmıyor, dedi. Benim hatırım için çabuk iyi olmalısın.»

Liza kralın yakınlığını hissedince biraz kızardı, fakat bir mutluluk duydu. «Kralım, dedi, ben âciz omuzumun taşıyamıyacağı bir yükü yüklendim, bu yüzden hasta oldum. Fakat sayenizde kurtulacağım.»

Kralın bu âlicenaplığı herkesi sevindirdi. Kız da bir iki günde iyileşerek ayağa kalktı. Kral, karısına danışarak Liza'ya bir mükâfat vermeye karar verdi. yanına asil kimseleri alarak eczacının evine gitti. Kraliçe de bir çok hediyelerle oraya geldi. Kral Liza'ya «Aşkın beni mesut etti. Siz evlenecek yaştasınız, sizin için seçeceğim insana varacaksınız. Ben de sizin kavalyeniz olacağım.»

Liza kıpkırmızı kesilerek «Kralım, dedi, size olan aşkımı halk duysaydı, beni deli sanırlardı. Fakat şu anda biliyorum ki, benim gibi basit bir eczacı kızı, sizin gibi yüksek bir kişi üzerinde emel besleyemez. Ama aşk mantık tanımaz, size olan aşkım ömrümün sonuna kadar devam edecektir. Bununla beraber sizin emrinizden dışarı çıkmamaya kararlıyım. Onun için kimi münasip görürseniz, onunla evlenirim. Allah sizden ve kraliçeden razı olsun.»

Kral, kızın cevabını çok beyendi. Bunun üzerine genç, fakat fakir bir şövalye olan Perdikoıu çağırtarak onu Liza ile evlendirdi. Onlara mücevherler, çiftlikler ihsan etti. Bundan sonra kral, kızı alnından öptü. Büyük bir düğün ziyafeti verdi. Ve ömrü boyunca kendisine «Liza'nın kavalyesi» ismini verdi.

VIII inci HİKÂYE

Sofrania isminde bir kadın Gisippo'ya varıyorum zannıyle Titus ile evlenir. Onunla birlikte Romaya gider. Gisippoda Romaya gelir ve Titus tarafından hakarete uğradığını sanarak hayatına son vermek üzere kendisini katil olarak gösterir. Titus onu tanır ve kurtarmak için maktulu kendisinin öldürdüğünü iddia eder. Bundan sonra hakiki katil ortaya çıkar. Kral hepsini birden af eder.

İMPARATOR Oktaviyanus'un henüz Augusto ismini taşımadığı, sadece üçler arasında bulunduğu devirde Roma'da Puplio isminde, iyi aileden bir adam vardı. Oğlu Titus felsefeye o kadar meraklı idi ki, onu tahsil için Atinaya göndermiş ve dostu Kremete'ye emanet etmişti.

Kremete, Titusu evine kabul etmiş ve kendi oğlu Gisippo ile beraber felsefe mektebine yazdırmıştı.

İki genç, aynı kafada olduklarından samimî dost olmuşlardı. Birbirlerinden ayrılmazlardı. Felsefe tahsilini beraberce bitirmişlerdi. Fakat üç yıl sonra Kremete ölmüştü. Bunun üzerine akrabaları toplanarak Gisippo'yu Atinalı Sofraniya ile evlendirmeye karar verdiler.

Düğün günü geldiğinde Gisippo kızın evine beraber gelmesi için Titus'a rica etti. Titus dostunun karısı olacak olan Sofrania'yı derinden süzerek farkında olmaksızın ona âşık oldu. Odasında yalnız kalınca Titus, kızın güzelliğinin tesiri altında idi. Ve kendi kendine: «Zavallı Titus, dedi, ne sefil haldesin. O güzel kız senin dostunun nişanlısı, ona kar-
deş muamelesi yapman lâzım. Aklını başına al, ihtiraslarını dizginle, başka şeyler düşün, senin arzun ahlâksızcadır. Vazifeni yapmak istiyorsan, bu aşkı gönlünden sil!»

Fakat Sofrania aklına geldikçe bu düşüncelerden uzaklaşıyordu. Kendi kendine «Aşkın kanunları, bütün kanunlardan üstündür, diyordu. Dostluğu değil, İlâhî kanunları bile hükümsüz bırakır. Ben, aşkın kanununa itaat etmeliyim. O kız herkes tarafından sevilmeğe lâyıktır, onun Gisippo'ya varması kaderin işidir.»

Titus, bu içinden çıkılmaz düşüncelere dalarak hasta düştü. Onun hastalığına Gisippo çok üzülüyordu ve hiç yanından ayrılmıyordu. Arkadaşının derdinin sebebini sorup duruyor, fakat Titus kaçamaklı cevaplar veriyordu. Titus gözyaşları içinde :«Gisippo, diyordu, Allah bana bir
ölüm verse, yaşamamdan hayırlı olur. Çünkü kader beni bir fazilet imtihanına tâbi tutuyor. Kendimi iradesiz bulmaktansa, ölümü tercih ederim. Senden bir şey saklamam doğru değil, onun için yüzüm kızararak sana anlatacağım.»

Bunun üzerine derdinin sebebini anlattı ve Sofrania'ya olan bu ümitsiz aşkından dolayı ölmek istediğini söyledi.

Gisippo şaşırmıştı. Nihayet arkadaşının hayatını Sofrania'ya üstün gördü. «Titus, dedi, bu kadar zaman susarak dostluğumuzu zedelemişsin.

Arzunun gayri ahlâkî oluşu bir mazeret değildir. Çünkü gayri ahlâkî şeyleri bile dosttan gizlemek doğru olamaz. Nişanlıma olan aşkına hayret etmiyorum, aksine, âşık olmasan hayret ederdim. Fakat makûl düşünürsen, kadere müteşekkir olmalısın ki, bu güzel kız başka birinin değil, benim oluyor. Başka birisi kızı sevmene müsaade etmezdi. Fakat ben bunu böyle düşünmüyorum. Dost olalı beri hiç bir şeyimiz ayrı gayrı değil, şimdi Sofrania senin olmalıdır. Ben hotbinlik etmiş olsaydım, dostluğun ne mânası kalırdı. Gerçi Sofrania benim nişanlımdır ve onu seviyorum, fakat böyle güzel bir şeyin kıymetini sen benden iyi bileceğin için o benimle değil, seninle evlenecektir. Artık kara düşüncelerden vazgeç, aşkının mükâfatına sevin.»

Gisippo'nun bu ümit veren sözleri Titus'un hoşuna gittiyse de utanması da büyük oldu. Gözyaşları içinde: «Gisippo,
dedi, senin bu asil dostluğun, benim nasıl bir mukabele yapmam lâzım geldiğini gösteriyor. Böyle bir kızı senin elinden almaktan Allah beni korusun. Onunla evlen ve beni gözyaşlarımla başbaşa bırak.»

Gisippo, «Titus, dedi, eğer dostluğumuz, iradem sana kabul ettirmeye izin verirse o iradeyi bu konuda kullanacağım. Ben aşkın kudretini bilirim, o kudret bazan sevişenleri ölüme götürür. Sofranla senin olmalıdır. Çünkü sen başka birini beğenmezsin. Ben aşkımı başka bir kadına vereceğim. Çünkü kadın, dost kadar nadir değildir.»

Titus utancından Sofrania'yı kendisine eş olarak kabul edemedi ve «Gisippo, dedi, senin ricalarını kabul etsem sana mı, yoksa bana mı bir iyilik olur, bilmem, fakat senin iyiliğin benim utancımı bastırdığı için teklifini kabul edeceğim. Ama unutma ki sana yalnız sevgilimi değil, hayatımı da borçlu olacağım.»

Gisippo, «Kararınızı tatbik etmek için şu tedbir lüzumlu, dedi. Sofrania'yı benimle nişanladılar, onu reddedersem, akrabaları gücenir, eğer mutabıksan, görünüş bakımından bir değişiklik yapmamalıyız. Ben onu eve götürürüm ve düğünü yaparım, sen gizlice yatak odasına girersin ve bir zaman sonra hakikati herkese anlatırız.»

Titus bu teklifi kabul etti. Sıhhati düzelince Gisippo nişanlısını eve getirdi, büyük bir düğün ziyafeti tertiplendi. Gece kadınlar yeni evlileri yatak odasına götürdüler ve orada bıraktılar. Titus'un odası Gisippo'nun yatak odasının yanındaydı ve birbirine geçilebilirdi. Işıklar sönünce, Gisippo yavaşça Titus'un odasına geçti ve ondan karısının yanına yatmasını

rica etti. Titus önce utancından kabul etmek istemedi. Fakat Gisippo onu ikna etti. Sofrania, Titus'u, Gisippo sanarak karşıladı ve onun verdiği kıymetli yüzüğü parmağına geçirdi. Kimse farkına varmadan bu iş böyle aylarca devam etti. Bu sırada Titus'u bir iş için Roma'ya davet etmişlerdi. Gisippo'nun tavsiyesiyle Sofrania'yı da beraber götürdü.

Titus, yalnız gitmek istemiyordu. Onun için beraber yola çıktılar. Fakat bunun için kıza her şeyi anlatmak lâzım geliyordu. Kızı çağırarak hakikati anlattılar. Kız, her ikisine de nefretle bakıyor ve ağlıyordu. Bunun üzerine ebeveynine giderek Gisippo'nun oynadığı oyunu anlattı. Kızın babası buna çok öfkelendi. Gisippo herkesin gözünden düşmüştü. Titus da nahoş bir his altındaydı, fakat ramların, kendilerine mukabele edilinceye kadar bağırıp çağırdıklarını, sonra sakinleştiklerini bildiği için, dedikoduya mukabele etmeye karar verdi. Romalı cesareti ve Atinalı akliyle kızın akrabasını bir mabede topladı, kendisi Gisippo'nun refakatinde geldi ve konuşmaya başladı: «Herkes bilir ki kadınların hareketi, Allahın takdirine uygun cereyan eder. Onun için değiştirilmesi mümkün olmayan bir şeyi tenkit etmek, Allahın takdirine isyan etmek olur. Sofrania'nın benim karım olmasını hâlâ tenkit edenler bunu diyemesinler. Gisippo'nun nişanlısını bana terkedişini tenkit ediyorsunuz, bense bu hareketi çok güzel buluyorum. O, dostluğun icabını yerine getirmiştir. Dostluğun kutsal kanunları vardır. Dostluk bağı akrabalık bağından daha sağlamdır. Sonra bu hareket akıllıca bir harekettir de. Siz Sofrania'yı Gisippo'ya münasip görmüştünüz. O, genç bir filozoftur. Ben de öyleyim, o AtinalIdır, ben akrabasıyım. İkimiz de aynı dinden, asiliz, ikimiz de zenginiz. O, kızı canı gibi seven bir dostuna terketmiştir. Benim doğduğum yer bütün dünyaya hâkimdir, onun doğduğu yer Roma'nın emri altındadır. Ecdadımın portreleri, Roma saraylarını süsler. Hangi düşünce Gisippo'nunkinden daha üstün olabilir. Ben Sofrania'ya evlenmeden önce hâsıl olmuş bir mecburiyet —meselâ gebe kalması— ile almış değilim. Ben gerçi onu hile ile ele geçirdim. Fakat bu ne kızın, ne de dostumun şerefini lekelemez. Ona bir âşık olarak değil, bir koca olarak yaklaştım. Hattâ, beni koca olarak isteyip istemediğini sordum: «Evet!» dedi. Benim kim olduğumu sormadıysa kabahat onundur. Tek aksilik de budur. O, sefil bir adama varsa ne yapacaktınız? Bunları bir tarafa bırakalım. Babam öldüğü için Roma'ya gitmeye mecburum, bu sebepledir ki Sofrania'yı beraber götürebilmek için, bu sırrı size açtım. Buna memnun olmalısınız. Sofrania Allahın takdiri ve dostumun ileri görüşlülüğü ile

benim olmuştur. Artık, bu dedikoduyu bırakın ki ben de Sofrania ile yola çıkayım. Eğer, başka türlü hareket ederseniz Gisippo'yu da beraber alır götürürüm.»

Nihayet Sofrania'yı Titus'a vermeye mecbur oldular. Gisippo, Atina'da kaldı; fakat itibarı düşmüştü. Az zaman sonra, bütün ailesiyle sürgüne gönderildi. Adamcağız, dilene dilene Roma'ya vardı. Orada Titus'un evini sordu, öyle sefil haldeydi ki Titus'a hitap etmeye cesaret edemiyor, onun çağırmasını bekliyordu. Titus onu tanımadan geçip gitti. Gisippo hakarete uğradığını sanarak perişan bir halde oradan ayrıldı; hayatından bezgin, şehrin hücra bir yerine geldi, geceyi ağlaya ağlaya bir mağarada geçirdi. Sabaha karşı, iki soyguncu mağaraya girmiş ve kavgaya tutuşmuşlardı. Kuvvetlisi zayıfını öldürmüş ve sıvışıp gitmişti. Gisippo bunları görmüştü. Çoktan arzuladığı ölüme ulaşmak için bu güzel bir vesile olacaktı. Onun için ölünün başında bekledi, jandarmalar gelip kendisini yakaladılar. Mahkemede, kendisinin katil olduğunu ileri sürdü. Hâkim, o zamanki âdet veçhile onu çarmıha gerilmeğe mahkûm etti. Bu sırada tesadüfen Titus mahkemeye gelmişti. Bir bakışta Gisippo'yu tanıdı, bu sefil vaziyetteki dostuna, yardım etmeğe karar verdi. Tek çare kendisini katil olarak göstermek olacağından hâkimin huzuruna çıkarak: «Mahkûmu serbest bırakın, dedi. O masumdur. Katil benim. Onu mahkûm görüp, günahlarımı arttırmak istemem.» Bunun üzerine hâkim Gisippo'yu çağırarak: «İşlemediğin bir suçu niçin üzerine aldın? dedi. Sen, katil olduğunu söyledin, halbuki Titus, suçu kendisinin işlediğini söylüyor.» Gisippo Titus'un kendisine bir mukabele yapmak ve onu kurtarmak istediğini anladı. Bunun üzerine ağlayarak:

— Sayın hâkim, dedi. Hakikî katil benim. Titus'un beni kurtarma teşebbüsü geç kalmıştır.

Titus:

— Hâkim bey, dedi. Görüyorsun ki, bu adam, bir ecnebidir. Ve bir maktulün yanında silâhsız olarak bulunmuştur. Onun için düştüğü sefalet dolayısiyle ölümü arzuluyor. Onu bırak, suçlu benim.

Hâkim, bu konuşmalardan ikisinin de suçlu olamıyacağını anlayarak, kurtulmaları için, bir çare ararken, ortaya Publius adında birisi çıktı. Bu adamın soygunculukları bütün Romalılarca bilinmekteydi ve hakikî katil oydu.

— Hâkim bey, dedi. Ben, bu iki adamın münakaşasına bir son vermek istiyorum. Bilmiyorum hangi Tanrı, suçumu itirafa beni zorluyor. Ama, biliyorum ki, bu adamlardan hiç birisi suçlu değildir. Maktulü, bu sabah öldüren benim. Maktül ile, çaldığımız eşyayı paylaşırken, bu zavallı adam uyuyordu. Titus'u savunmaya hacet yok, onun, böyle bir iş yapmıyacağını herkes bilir. Onun için, onları serbest bırak ve kanunun tayin ettiği cezayı bana ver.»

Olay, imparator Oktavyanus'a nakledilmişti. İmparator üçünü de huzuruna çağırarak; niçin mahkûm olmak istediklerini sordu. Hepsi de, sebebini anlattılar, imparator onların şerefine, hakikî katili de affteti. Bunun üzerine Titus, Gisippo'yu tarife sığmaz bir sevinçle evine götürdü. Sofrania onu gözyaşlarıyle ve bir kardeş gibi karşıladı. Zavallı adama, münasip üst baş yapıldıktan sonra Titus servetini onunla paylaştı ve Fulvia isimli kız kardeşini ona eş olarak verdi ve «Gisippo, dedi, burada kalmak, veya Atina'ya dönmek senin elindedir.» Gisippo, Roma'da kalmayı tercih etti ve iki dost, karıları ile uzun yıllar birlikte ve mes'ut yaşadılar.

IX uncu HİKÂYE

Selâhattin tüccar kıyafetine girer, ve Torello tarafından çok hürmet görür. Sonradan, Torello bir haçlı seferine katılır, muayyen bir zamanda dönmezse evlenmesini karısına tenbih eder. Müslümanlara esir düşer, kuş terbiyesindeki mahareti dolayısiyle sultana takdim edilir. Sultan Selâhattin, onu tanır. Ve çok iltifat eder. Torello hastalanır, ve bir gece büyü kuvvetiyle Pavya'ya götürülür, o gece, karısının düğünü vardır. Kadın, kocasını tanır **ve** ***birlikte evlerine giderler.***

İmparator ikinci Frederik'in zamanında, hıristiyanlar mukaddes şehirleri zaptetmek üzere, bir haçlı seferi tertiplerler. O zaman, Babil kralı olan cesur Sultan Selâhattin, bu seferi haber alarak mukabil hazırlıklara

girişir. Ve Hicaza gidecek gibi göstererek, tüccar kıyafetine girer ve yanına iki asil ve üç uşak alarak yola çıkar. Bir çok memleketler dolaştıktan sonra, dönüş yolunda Lombardiya'ya uğrar. Yolda, akşama doğru Torello isminde bir şövalyeye rastlar. Adam, uşakları, köpekleri ve doğanları ile Tesine nehri civarındaki çiftliğine gitmektedir. Selâhattin, uşaklarından birine: «Pavya uzak mı?» diye sorar. Onlara, saygı göstermek isteyen Torello cevabı uşağa bırakmaz, bizzat verir. «Epeyce uzak, akşam oraya varamazsınız.»

— Öyleyse, biz yabancıyız, bize buralarda bir barınak tavsiye edebilir misiniz?

— Memnuniyetle, adamlarımdan birisi, sizi rahat edebileceğiniz bir yere götürür.

Bunun üzerine Torello, akıllı bir uşağına, gerekli emirleri verir. Kendisi de, atını koşturarak çiftliğine varır. Bahçeye muhteşem bir sofra kurdurur. Misafirleri beklemeye başlar. Tenbihli uşak da Selâhattin'i konuşa konuşa, başka bir yoldan çiftliğe götürür. Torello, misafirlerini: «Hoş geldiniz» diye ve güler yüzle karşılar. Selâhattin derhal anlar ki Torello, açıkça kendi evine davet etse, belki reddedilecekti. Selâhattin: «Efendim, dedi. Eğer, nezaketten şikâyetçi olmak lâzım gelseydi, sizden şikâyetçi olurduk. Çünkü, bu iyiliğinize hak kazanmamıştık.»

Zeki Torello: «Efendim, dedi. Benim gösterdiğim saygı lâyık olduğunuz saygıya nazaran bir şey değildir. Fakat, Pavya'ya varıncaya kadar münasip bir otel bulamayacaktınız. Onun için, burada kalmanıza üzülmeyin.»

Bu konuşma esnasında Torello'nun adamları atlara bakıyorlar, misafirleri ağırlıyorlardı. Selâhattin ve adamları İtalyanca biliyorlardı, onun için anlaşma kolay oldu. Hepsi Torello'nun, rast geldikleri şövalyelerin en iyisi ve en yiğiti olduğunu söylüyorlardı. Torello ise misafirlerinin, tahmin ettiğinden de büyük adamlar olduğuna anlıyordu. O gün, kâfi derecede ağırlayamıyacağına üzülerek, ertesi gün daha muhteşem bir sofra kurmak üzere Pavya'daki karısına haberler yolladı. Bu şehrin kapıları kapanmazdı. Sonra, misafirlerini bahçeye çıkararak nezaketle kim olduklarını sordu. Selâhattin:

— Kıbrıslı tüccarlarız, dedi. Ticaret için Paris'e gidiyoruz.

Torello:

— Keşki bizim de, böyle Kıbrıslı şövalyelerimiz olsa! diye düşündü.

Sofra tamamen hazırlanmıştı. Misafir umduğunu değil, bulduğunu yer kabilinden herkes güzelce ağırlanmıştı. Sonra da, hepsine güzel yataklar gösterilerek istirahatleri temin edildi. Pavya'ya gönderilen uşak bayan Torello'ya gerekli talimatı vermişti. Bu fevkalâde kabiliyetli kadın, bir çok dostlarını çağırarak büyük bir ziyafet hazırlığına girişti. Meşalelerle şehrin ileri gelenlerini davet etti. Odalar halılarla süslendi, her şey kocasının istediği gibi hazırlanmıştı. Sabah olunca, misafirler, yola düzüldüler, Torello bir doğanını beraber alarak misafirlerine onun uçuşunu seyrettirdi. Selâhattin Pavya'da otel ısmarlamak isteyince, Torello: «Bunu bana bırakın, dedi. Ben de oraya gideceğim.» Böylece yola koyuldular ve üç saat sonra Pavya'ya vardılar. Torello misafirlerini bir çok davetlilerin toplandığı evine götürdü. Selâhattin: «Bunu beklememiştik, dedi. Zaten dün bizi öyle ağırladınız ki, bugün yolumuza devam etsek iyi olurdu.» Torello: «Efendilerim, dedi. Dünkü buluşmayı size değil, talihime borçluyum. Ama, bugünkü iltifatlarınızla bana ve davetlilerime şeref bahşedeceksiniz.» Bunun üzerine Selâhattin ve maiyeti atlarından indiler ve süslü odalara kabul olundular. Yol elbiselerini değiştirdikten sonra salona alındılar. Orada görmedikleri şekilde ağırlandılar. Güzel eşyaya gözleri alışık olduğu halde salonun süsü hayretlerini mucip oldu. Yemekten sonra, davetliler dağıldılar. Torello, her şeyini göstermiş olmak için Selâhattin'i bir odaya götürerek, karısını çağırdı. Güzel ve şık olan kadın iki çocuğu ile beraber nâzik bir reverans yaparak içeri girdi. Selâhattin ayağa kalkarak kadını selâmladı, çocukları okşadı; bir aralık Torello odadan çıkınca kadın, misafirlere kim olduklarını sordu, onlar da aynı cevabı verdiler. Kadın: «Size takdim edeceğim hediyeyi, kabul buyurmanızı rica edeceğim. Tabiî bilirsiniz ki, biz kadınlar, küçük hediyeler verebiliriz. Ama, hediyenin değerine değil, verenin niyetine bakın.» Bundan sonra herkese zarif kumaşlardan yapılmış ve tüccarlara değil, asillere lâyık olan ikişer kat elbise verdi:

— Lütfen kabul ediniz, dedi. Aynı kumaştan kocama da yaptırdım. Yol hali karılarınızdan uzak olduğunuz için bu değersiz şeyler işinize yarayabilir.

Selâhattin:

— Bu kadar değerli şeyleri kabul edemezdik ama, arzunuzu kıramayız! dedi.

Torello’nun ricası üzerine Pavya’da bir gün daha kalarak şehri gezdiler, akşam yemeğini yine kibar bir topluluk İçinde yediler. Sabahleyin, yorgun atlarının yerine güzel beygirler buldular. Selâhattin maiyetine: «Dünyada bundan, kibar şövalye olamaz, dedi. Eğer, hıristiyan krallar birbirlerine bu şövalyenin bize yaptığı gibi muamele yapsalar Babil kralının bir baskından korkmasına lüzum kalmaz.»

Bunun üzerine hediyeleri kabule mecbur olarak, maiyetiyle beraber, atlara binip yola çıktılar. Torello epeyce bir mesafe onlara refakat etti. Nihayet Selâhattin, Torello’nun geri dönmesini rica etti. Torello, ayrılıştan üzüntülü idi. Veda ederken: «İtiraf edeyim ki, dedi, kim olduğunuzu bilmiyorum, ve söylediğinizden fazlasını da bilmek istemiyorum. Ama, şu kadarını biliyorum ki, siz tüccar değilsiniz.»

Selâhattin ise: «Belki bir gün gelir, dedi. Mallarımı size gösteririm ve tüccar olduğuma inanırsınız. Allahaısmarladık.»

Selâhattin, harplerde ölmezse Torello’nun yaptığı muameleye aynı ölçüde mukabele etmeye karar verdi. Bütün Avrupa’yı dolaştıktan sonra, gemiyle İskenderiye’ye vardı ve haçlı seferine karşı, hazırlığa başladı.

Torello, bu misafirlerin kim olduğunu uzun zaman düşündü, fakat bir ipucu bulamadı. Haçlı seferi başlayınca o da katıldı. Yola çıkarken çok sevdiği karısına; «Ben, dedi, halâskârımızın şerefine ve ruhumun kurtuluşu için harbe gidiyorum, evimi ve şerefimi sana emanet ediyorum. Herhangi bir sebeple bir müddet dönmezsem, senden bir ricam var. Benden haber alamazsan, hareketimden sonra bir sene bir ay bir gün bekle, ondan sonra evlenebilirsin.»

Karısı: «Sizden ayrılma acısına dayanabileceğimi bilmiyorum, dedi. Fakat başınıza ne gelirse gelsin, ben sizin karınız olarak yaşayacak ve öleceğim.»

Torello: «Yavrum, dedi. Senin mümkün olduğu kadar vaadini tutacağını bilirim, fakat genç ve güzelsin, çok da akraban var. Faziletini herkes bilir. Onun için benden haber gelmeyince bir çok gençlerin sana talip olacağını bilirim. Sen onlara mukavemet edemezsin. Kabule mecbur olursun. Onun için bu müddeti tayin ediyorum.» Kadın: «Vaadimi imkân nisbetinde tutacağım, dedi. Allaha dua ederim ki, seni ve beni böyle bir endişeye düşürmesin.» Bunun üzerine karısı Torello’yu kucakladı ve parmağından bir yüzük çıkararak:

— Siz dönmeden, ben ölürsem, dedi. Bu yüzük beni hatırlatsın.

Torello veda ederek atına atladı ve yola koyuldu.

Cenova'da haçlı ordusuna iltihak ederek, gemiye bindi. Haçlı ordusunun bir kısmını, hastalıklar helâk etti, bir kısmını da Selâhattin kılıçla esir etti ve muhtelif şehirlere dağıttı. Torello, esirler arasında İskenderiye'ye gönderildi. Zaruret içinde kuş terbiyeciliğine başladı. Selâhattin, onun maharetini işiterek, kendi doğanlarına bekçi yaptı. Torello ve Selâhattin, birbirlerini tanımadılar. Torello, hep Pavyayı düşünüyordu. Birkaç defa saraydan kaçmayı denedi. Fakat başaramadı. Cenova'dan esirleri almak üzere sultana bir heyet gelince, karısına bir mektup yazarak hayatta olduğunu ve beklemesini bildirdi. Bir gün, Selâhattin kuşlar hakkında Torello'yla konuşuyordu, bu sırada Torello, ağzı ile bir hareket yaptı ki, Selâhattin bunu Pavya'dan hatırlıyordu. Sultan: «Hıristiyan oğlu, dedi. Sen hangi memlekettensin?»

Torello: «Lombardiya'da Pavya şehrindenim. Ve bir halk adamıyım.» dedi.

Selâhattin, onu tanır gibi olmuştu: «O halde, dedi, Allah bana bir fırsat veriyor. Gördüğüm nezakete mukabele etmek için.»

Sultan, bütün elbiselerini bir odaya getirterek, Torelloya:

— Bak bakalım, dedi, bunlar içinde evvelce gördüğün bir elbise var mı?

Torello, karısının verdiği elbiseyi tanımakla beraber, emin değildi: «Tanıyamadım, dedi. Ama, şu iki elbise bir zamanlar bana misafir olmuş olan, iki tüccarın elbisesine bneziyor.

Selâhattin kendisini daha fazla tutamıyarak: «Siz Torollo'sunuz, ben de, karınızın bu hediyeyi verdiği, üç tüccardan birisiyim. Şimdi sana veda ederken söylediğim gibi, ben de mallarımı göstermek fırsatını bulmuş oluyorum.»

Torello, bir taraftan seviniyor bir taraftan utanıyordu. Bir hükümdarı gereği gibi ağırlayamamıştı.

Selâhattin: «Torello, dedi, Tanrı, sizi bana yolladığına göre burada ben değil, siz efendi olacaksınız.» Ona şahane elbiseler giydirdi, saray adamlarından üstün bir mevki verdi.

Selâhattin, esirleri aldığı gün Torello Diky namında fakir bir şövalye ölmüştü. Herkes bunu asıl Torello sanıyordu. Onun için, esaretten dönen

İtalyanlar, onun öldüğü haberini yaydılar. Bu haberi duyan karısı perişan oldu. Birkaç ay gözyaşıyla geçtikten ve yas biraz hafifledikten sonra, Lombardiya asilzadeleri onu istemeye başladılar. Başlangıçta, bu talepleri reddettiyse de sonunda birisini kabul mecbur oldu. Yalnız, Torello'ya vaadettiği müddetin dolmasını bekleyecekti. Kadının yeniden evlenmesine sekiz gün kala, Cenova'dan gelmiş bir gemide bir tanıdığına rastgeldi. Seyahatlerinin nasıl geçtiğini sordu. Adam: «Seyahat sıkıntılı oldu, dedi. Sicilya civarında bir fırtına patladı, gemiyi kayalara çarparak parçaladı ve çok adam öldü.»

Torello'nun karısına verdiği müddet bitmek üzereydi. Onun için üzüntüden hastalanmış ve ölmeye karar vermişti. Selâhattin bunu işitince hemen yanına koştu, derdini dinledi. Ve kendisini Pavya'ya göndereceğini vaadetti. Bir büyücüsünü çağırarak Torello'yu bir yatak içinde bir gece Pavyaya götürmesini emretti. Büyücü bunu vaadetti. Fakat, Torello'ya kendi selâmeti için, bir uyku ilâcı verilmesi lâzımdı. Torello, muayyen bir zamanda Pavya'da bulunmazsa ölmeyi kararlaştırmıştı. Selâhattin; «Bunu ayıplamam, dedi. Karınızın seviyorsunuz. Onu başkasına bırakmak istemiyorsunuz. Çünkü, o hanım, benim de dikkat ve saygımı celbetmişti.» Torello'nun yola çıkacağı gün Selâhattin bir salona rahat bir yatak serdirdi. Üstüne incilerle bezenmiş örtü örttürdü. İki de yastık koydurdu. Torello'ya şık bir elbise giydirildi. Başına sargılar sarıldı. Vakit gelince Selâhattin maiyeti ile beraber Torello'nun yanına gitti, ve ona: «Senden ayrılacağım saat yaklaşıyor, dedi. Sana refakat edemiyeceğim için burada veda etmeye mecburum. Sizi Allaha emanet
etmezden önce beni unutmamanızı ve hiç olmazsa bir defa daha ziyaretime gelmenizi rica ederim. Bana mektup yazabilirsiniz, ne isterseniz benden dileyebilirsiniz.»

Torello, gözyaşlarını tutamadı. Teşekkürlerini bildirdi ve ziyaretine geleceğini söyledi. Selâhattin onu kucaklayarak, iyi yolculuklar diledi ve odadan çıktı. Vakit geç olmuştu, büyücü sabırsızlanıyordu. Bir hekim geldi, ona bir ilâç içirdi. Torello derin bir uykuya dalarak yatağına yatırıldı. Başına kıymetli bir taç giydirildi. Parmağına pırıl pırıl yanan bir yüzük takıldı, beline paha biçilemez değerde murassa bir kılıç bağlandı, iki tarafına altın çanaklar, içine elmaslar ve inciler kondu. Nihayet Selâhattin, Torello'yu bir defa daha öptü ve büyücüye acele etmesini emretti. Yatak derhal uçmaya başladı. Torello uyku halinde Pavya'da Peter kilisesine

götürüldü. Kilise hademesi bu uçan yatağı görüp dona kaldı. Papazlar, toplandı; Baş papaz: «Oğlum, dedi. Sen bu kilisenin yabancısı değilsin.» Torello ilâcın tesirinden kurtulup uyanmış ve içini çekmeye başlamıştı. Papazlar, korku ile etrafa kaçıştılar. Torello etrafı tanıdı, yatağında doğruldu. İncilere ve pırlantalara bakarak Selâhattin'in servetine hayran oldu. Kaçışan papazları yanına çağırdı. Papazlar, onu ölmüş biliyorlardı. Torello: «Aziz peder, dedi, neden korkuyorsunuz? Hamdolsun hayattayım..» Papaz, uzun sakalına ve Arap kıyafetine rağmen Torello'yu tanıdı.

— Hoş geldin, dedi. Bizim korkmamıza şaşma. Çünkü herkes seni ölmüş biliyor. Karın bile, bu yüzden ikinci defa evlenmeye karar verdi. Bugün merasim yapılacak.

Torello, yataktan çıkarak, etrafındakilere gördüklerini ifşa etmemelerini söyledi. Ve başından geçenleri anlattı. Ve «Acaba karım, ikinci defa evlenmekten memnun mu? dedi. Beni severseniz bir yemek tertip ediniz.» Bunun üzerine baş papaz, kadının nişanlısına haber göndererek düğüne geleceğini ve yanında bir yabancı getireceğini bildirdi. Torello, Türk kıyafetiyle nişanlının evine gitti. Kimse onu tanımadı. Baş papaz onu sultanın elçisi olarak Fransa'ya giden birisi gibi takdim etti. Torello masada karısının karşısına oturdu. Karısının yüzünde yeni evlilikten duyduğu memnuniyetsizlik okunuyordu. Fakat onu değişik kıyafetinde tanıyamamıştı. Torello karısının verdiği yüzüğü parmağından çıkararak bir uşağa:

— Nişanlıya söyle, dedi, bizim memlekette bir âdet vardır. Bir nişan merasiminde bulunan bir kimseye nişanlı bir bardak şarap ikram eder. Yabancı içebildiği kadar içer, artanını nişanlı içer.

Uşak, bu sözleri nişanlıya söyledi. Nişanlı, önünde duran altın yaldızlı bir kadehe şarap doldurarak Torello'ya yolladı. Torello, içerken yüzüğü bardağın içine düşürdü. Ve az bir şarap bırakarak bardağı nişanlıya iade etti. Kadın yüzüğü tanıdı ve bir deli gibi masadan kalkarak: «Benim kocam, Torello!..» diye boynuna atıldı.

Torello'yu kucakladı, öptü. Torello, başından geçenleri anlattı, yeni nişanlı, vakıa biraz bozulmuştu, fakat dostça bir tavır takındı. Kadın, kadehten çıkardığı yüzüğü, parmağına taktı. Selâhattin'in gönderdiği tacı başına koydu, böylece Torello'nun evine gitti. Torello, sevinç içinde

Selâhattin’in verdiği mücevherleri papazlara ve misafirlerine dağıttı ve karısıyla yeniden mes’ut bir hayata başladı.

X uncu HİKÂYE

Marki Salüzzo tab’asının ricası üzerine evlenmeye karar verir. Bir köylü kızı ile evlenir, iki çocuğu olur. Fakat onları öldürecekmiş gibi görünür. Başka bir karı alacakmış gibi, kendi kızını getirtir. Onu, karısı imiş gibi gösterir, birinci karısını çırılçıplak evden çıkarır. Kadın, bütün bunlara tahammül eder. Bunun üzerine Marki, onu tekrar sevmeye başlar ve çocuklarını gösterir, eski saygıyı yine duymaya devam eder.

BİR çok yıllar önce, Salüzzo ailesinin en büyüğü olan Valter namında birisi vardı, genç ve bekârdı. Zamanını avda geçirir, evlenmeyi düşünmezdi. Bu methedilecek bir hareket olmakla beraber, tebaası memnun değildi. Varissiz kalmaması için evlenmesini isterlerdi. Valter:

— Dostlarım, derdi, beni kanaatlerime zıt bir şeye zorluyorsunuz. Benim temayülülerime uygun bir kadın bulmak zor ve uygun olmayan kadınla yaşamak ta cehennem. Siz, kızları ebeveynlerinin durumuna göre mütalâa ediyor ve yanılıyorsunuz. Ama, hatırınız için kendimi bu zincire sokacağım. Fakat, iş fena gittiğinde başkasını sorumlu tutmamak için karımı kendim seçeceğim. Ama, ona gereği gibi saygı göstermezseniz, sizin yüzünüzden istemediğim halde evlenmiş olmanın acısını bana tattırırsınız.» Tebaa: «Her
şeye razıyız, dedi, yeter ki birisini al.» Valter çoktandır civar bir köyde oturan fakir bir kızı beğenirdi. Onunla iyi bir hayat süreceğine inanırdı. Onun için kızın babasını çağırtarak kararını bildirdi. Maiyetini toplayarak: «Şimdiye kadar,
dedi, daima evlenmemi istediniz, evlenmek istediğim için, değil, fakat sizin hatırınız için bu işe karar verdim. Seçeceğim kadına kim olursa olsun saygı göstereceğinizi vaadettiniz. Ben, gönlüme göre bir kız buldum. Onun için, onu saygı ile karşılayın ki sizden hoşnut olayını.» Maiyet: «Kim olursa olsun onu efendimiz olarak saygı ile karşılayacağız» dediler. Muhteşem düğün hazırlıkları yapıldı. Geline süslü elbiseler, mücevherler, taçlar,

yaptırıldı. Düğün günü Valter misafirleri ile beraber ata binerek gelini almaya gitti. Gelinin evine vardıklarında geline rastlayan Marki:

— Grizella, dedi, baban nerede?

Kız utanarak:

— Evde efendim, dedi.

Valter attan inip yalnız olarak, kızın babasının kulübesine girdi ve ona: «Grizella'yı eşim olarak götürmeye geldim, dedi. Ama, senin yanında ona soracağım. Kendisi karım olursa her zaman benim arzuma uygun davranacak mı? Bana itaat edecek mi?» Gelin, hepsine: «evet!» dedi. Bunun üzerine Valter gelinin elinden tutarak, dışarı çıkardı. Maiyetinin karşısında ona süslü elbiseler giydirdi. Başına bir taç koyduktan sonra: «İşte, dedi. Karım olacak kadın.» Grizella'ya dönerek: «Kocan olarak beni ister misin?» dedi. Kız:

— Evet, dedi.

Valter: «O halde, dedi. Seni zevceliğe alıyorum.» Bunun üzerine onu bir ata bindirerek eve götürdü ve bir kral kızı gibi muhteşem bir düğün yaptı.

Genç kız, elbiseleriyle beraber, tavırlarını da değiştirmişti. Boyu bosu ve güzelliğiyle bir asilzade gibiydi. Kimse onun bir sığır çobanının kızı olduğunu bilemezdi. Kocasına da öyle bağlı ve itaatliydi ki, o kendisini dünyanın en mesut adamı sanırdı. Tebaaya karşı da çok şefkatli oldu. Herkes onu canı gibi seviyordu. Evlendiğinden az sonra gebe kalmış ve bir kız doğurmuştu. Kocası buna çok sevinmişti. Ne çare ki, garip bir düşünceyle karısını sert tecrübelerden geçirme hevesine kapılmıştı. Kadına hakaret ifade eden sözler söylemeye başlamıştı. Asil olmayışından tebaasının sızlandığını söylüyordu. Kadıncağız hiç bozmaksızın:

— Efendim, diyordu, bana seni memnun edecek her şeyi yapabilirsin. Her şeye tahammül edeceğim. Çünkü asil olmadığımı biliyorum. Bana verdiğin şerefe lâyık değilim.

Bu cevap Valter'i sevindiriyordu. Çünkü karısının gurura kapılmadığını anlıyordu. Bir gün, bir uşağını göndererek: «Efendimizin emrini yerine getirmezsem, beni öldürecek, dedi. Kızınızı almaya mecburum.» Kadıncağız, uşağın yüzündeki ifadeye bakarak, çocuğunu öldüreceğini anladı. Çocuğu beşikten alarak, bütün ıstırabına rağmen, dua edip uşağa teslim etti.

— Al, dedi ve efendimizin emrini yerine getir. Yalnız, onu vahşi hayvanlar parçalamasın.

Uşak, çocuğu alarak Valter'e karısının söylediklerini anlattı. Valter, çocuğu Bolonya'da bir akrabasının yanına yolladı. Bir müddet sonra kadın, bir oğlan doğurdu. Fakat, Valter daha fazla eziyet yapmak istiyordu. Bir gün: «Grizella, dedi. Sen bu oğlanı doğuralıdan beri tebaamla anlaşamıyorum. Benim ölümümden sonra bir çobanın torununu kendilerine efendi olacak diye isyan ediyorlar. Onun için, bu çocuğu da öbürü gibi yapmak ve nihayet seni de bırakıp, başka bir zevce almak mecburiyetindeyim.»

Kadıncağız, bunu da sabırla dinledi:

— Efendim, dedi. Arzuna göre hareket et. Benim için üzülme. Çünkü, beni ancak senin arzularını tatmin etmek mesut eder.

Birkaç gün sonra Valter, oğlanı da aldırdı. Ve öldürecekmiş gibi göstererek onu da Bolonya'ya yolladı. Grizella, bir değişiklik göstermiyordu. Valter hayret içinde hiç bir kadının böyle davranamıyacağını anlıyordu.

Tebaası, çocuklarını öldürmüş bildikleri Valter'i acı acı tenkit ediyorlar ve karısına acıyorlardı. Ama, kadıncağız, tebaasına bir üzüntü ifadesi göstermiyordu. Bundan birkaç yıl sonra, Valter, son sabır tecrübesine kalkıştı ve Grizella'yı zevce olarak tutamıyacağını, çünkü onunla, düşünmeden evlendiğini söylüyordu. Papadan izin alıp Grizella'yı boşayacak ve başka bir kadın alacaktı.

Kadıncağız bu habere çok üzüldü. Babasının evine dönüp sığır gütmekten başka bir ümidi kalmamıştı. Ama, kaderin bu cilvesini de ötekiler gibi, metanetle karşılamaya karar verdi. Bir müddet sonra Valter, Roma'dan sahte bir mektup getirterek Papanın Grizella'yı boşamaya ve başka bir kadın almaya izin verdiğini ilân etti. Karısını çağırarak:

— Papa, dedi, seni boşamama ve başka bir kadınla evlenmeme izin verdi. Benim ecdadım, hep asil kimseler, seninkiler ise hep ırgat olduğundan, seni zevce olarak daha fazla tutamıyacağım. Seni evine gönderiyorum.

Grizella, gözyaşlarını güçlükle tutarak:

—Efendim, dedi. Ben her zaman sizin asaletinizi ve kendi basitliğimi takdir ettim. Talihimi size ve Allaha borçluyum. Fakat, bu talihi bir hediye

değil, bir rehin sayıyorum. Onu iade etmeye hazırım, işte nişan için verdiğiniz yüzüğü iade ediyorum. Eşyamı götürmek için ne torbaya, ne de ata ihtiyaç var. Çünkü, size çırıl çıplak geldiğim hatırımdadır. Geldiğim gibi gitmek isterim. Fakat, size verdiğim ve iade etmeniz mümkün olmayan bekâretime karşı bana hiç olmazsa bir gömlek bırakmanızı rica ederim.

Valter ağlamaklı halde, fakat hâlâ inadında ısrar ederek:

— Senin olsun, dedi.

Bu sahneyi seyredenler, on üç sene zevceliğini yapmış olan kadını çırıl çıplak bırakmayıp bir gömlekle değil, bir elbiseyle yollamasını Valter'den rica ettiler. Fakat nafile. Kadıncağız, ayağı çıplak, başı açık, bir tek gömlekle evi terk etti ve ağlaya ağlaya babasının evine döndü.

Kızın babası, Valter'in kızını zevce olarak muhafaza etmiyeceğini bildiği için her gün bu durumu bekliyordu. Kızına eski elbiselerini verdi: kadıncağız eskisi gibi ev işlerini yapmaya başladı. Bir müddet sonra Valter Kont Panago'nun kıziyle evlenmek istediğini açıkladı. Düğün hazırlıkları esnasında Grizella'yi çağırarak:

— Yeni karımı, dedi, evime getireceğim. Biliyorsun ki, evde bakacak bir kimsem yok. Bu işi sen yap. Düğünden sonra yine köyüne gidersin.

Bu sözler, aşkını, saadeti gibi unutamamış olan kadıncağızın kalbine bir hançer gibi saplandı. Zavallı buna rağmen: «Efendim, dedi. Memnuniyetle yaparım.» Basit elbiseleri içinde, odaları temizlemeye, yatakları hazırlamaya, mutfağı tanzime başladı. Sonra komşu kadınları çağırarak, ziyafet hazırlığına girişti. Düğün günü kaba bir elbiseyle, fakat vakarla, hattâ neşeyle, misafirleri karşıladı.

Valter, çocuklarını Bolonya'da Kont Panago ile akraba bir aile içinde yetiştiriyordu. Kız, on iki yaşma, oğlan altı yaşma girmişti. Valter,. Bolonya'ya haberler göndererek çocukları getirmelerini istedi. Çocuklar, bir yemek zamanı Saluzzo'ya geldiler. Grizella kızını görünce:

— Efendimiz, hoş geldin, dedi.

Misafirlerden bir kısmı, Grizella'yı bir odada oturtmak, veya hiç olmazsa iyi bir elbise giydirmek için Valter'e ricada bulundular. Fakat nafile.

Şimdi artık Valter, karısını yeter derecede denemiş olduğuna inanmıştı. Onun için ıstıraplarını metanetle gizleyen kadını artık bu acılardan

kurtarmaya karar verdi. Onu çağırtarak, yeni nişanlısını gösterip: «Nişanlımı nasıl buluyorsun?» diye sordu.

— Mükemmel, efendim. Eğer zekâsı, şüphe etmediğim şekilde güzelliğine uygunsa, onunla çok mesut olacaksınız. Yalnız sizden rica ederim, ilk zevcenize yaptığınız hakaretlerden, onu esirgeyiniz.

Valter, Grizella'nın buna da tahammül ettiğini görünce, onu yanına oturttu ve: «Grizella, dedi. Artık sabrının meyvelerini idrâk edeceğin zaman geldi. Beni, zalim ve insafsız bulanlar da davranışlarımın sebebini anlayacaklardır. Sana, bir zevcenin nasıl davranması lâzım geldiğini, tebaama da bir zevceyi nasıl seçmek gerektiğini öğretmek istedim. Kendime de bir ömür sürecek bir inanç sağlamak arzuladım. Evlenmedeki endişelerim az değildi. Onun için bilerek, sana hakaretler ettim. Benim hiç bir arzuma muhalefet etmediğini gördüğüm için, senden parça parça aldığım şeyleri, bir çırpıda iade etmek ve yaptığım işkenceleri, en güzel hareketlerle ödemek istiyorum. Şu gördüklerin bizim çocuklarımızdır. Sen onları benim zalimane öldürdüğümü tahmin etmiştin. Ben seni her şeyden fazla seven koçanım. Ve bütün kadınlar arasında kocalann en mutlusuyum.

Valter, bu sözlerle Grizella'yı kucaklayıp öptü, sonra, çocuklarıyla kucaklaştılar.

Asil kadınlar, Grizella'yı, güzelce süslediler, kadıncağızın ve çocukların sevinci sonsuzdu. Herkes bu sevince iştirak ediyordu, günlerle ziyafetler çekildi. Valter'in aklı beğeniliyor, fakat giriştiği tecrübeler çok haşin bulunuyordu.

Grizella'nın fazilet ve ileri görüşlülüğü herkesi hayran etmişti.

*

Hikâyenin sonunda bayanlar, çeşitli mütalâalar ileri sürdüler. Bazısı şurasını, bazısı burasını övüyordu. Kraliçe güneşin batmakta olduğunu görerek:

— «Bayanlarım,» dedi. «Bildiğiniz gibi Floransa'dan ayrılıp, gamdan, ızdıraptan ve korkudan kurtulmak için buraya geleli on dört gün oldu. Bu günlerimizi, güzel geçirdik. Birbirimize keyifli, bazan de aldatıcı hikâyeler anlattık, güzelce yedik, içtik, müzik dinledik. Hiçbirimiz de kusur işlemedik. Buna hepimiz adına seviniyorum. Bu işi pek fazla uzatmak, iftiralara ve hoş olmayan neticelere götürebileceğinden memleketimize

dönmeyi teklif ediyorum. Tacımı yarın sabaha kadar muhafaza edeceğim. Başka birini münasip görürseniz, tacı ona giydiririz.»

Bütün topluluk kraliçenin teklifini uygun buldular. Kraliçe kâhyayı çağırarak ertesi sabah için talimat verdi. Ve yemek zamanına kadar izinli sayılan herkes derin bir eğlenceye daldı. Yemek zamanı yine toplandılar. Yemekten sonra şarkı, oyun ve dansla hoş vakit geçirdiler.

Sabahleyin, uyandıklarında kraliçenin rehberliğiyle Floransa yolunu tuttular. Santa Marya kilisesine gelince yanlarındaki üç delikanlı bayanlara veda etti. Bayanlar da evlerine dağıldılar.

SON